

LETNO POROČILO 2008

Ljubljana, 16. 4. 2009

Izdajatelj: Pozavarovalnica Sava, d. d., Ljubljana, Dunajska cesta 56, 1001 Ljubljana

Produkcija: Pegaz International d. o. o. Ljubljana

Oblikovanje naslovnice: Agencija Imelda d. o. o.

Oblikovanje notranjega bloka: Matjaž Mazzini

Fotografija: Željko Stevanić

Tisk: Studio Print

Naklada: 200 izvodov

mag. Zvonko Ivanušič (levo)

*Dušan Čeč (desno)
Predsednik uprave do 30. 12. 2008*

Jošt Dolničar (levo)

Srečko Čebtron (desno)

IZJAVA UPRAVE

»Po našem najboljšem vedenju in v skladu z veljavnimi načeli poročanja dajejo konsolidirani finančni izkazi resnično in pošteno sliko o sredstvih, obveznostih, finančnem stanju in poslovnem izidu skupine, in poslovno poročilo skupine kaže pošteno sliko razvoja in uspešnosti poslovanja ter položaja skupine, skupaj z opisom poglobitvinih priložnosti in tveganji, povezanimi s pričakovanim razvojem skupine.«

mag. Zvonko Ivanušič, predsednik uprave

Jošt Dolničar, član uprave

Srečko Čebtron, član uprave

Ljubljana, 16. 4. 2009

KAZALO

UVOD	7
1 PREDSTAVITEV SKUPINE SAVA RE IN PRIDRUŽENIH DRUŽB	10
2 POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2008.....	24
3 POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	25
4 NAGOVOR PREDSEDNIKA UPRAVE.....	26
5 POROČILO NADZORNEGA SVETA	28
6 REVIZORJEVO POROČILO	30
7 MNENJE POOBLAŠČENEGA AKTUARJA K LETNEMU POROČILU	32
8 STRATEGIJA POSLOVANJA SKUPINE SAVA RE	33
9 NAČRTI ZA POSLOVNO LETO 2009.....	34
10 DOSEŽENI CILJI V LETU 2008	35
11 RAZVOJ SKUPINE.....	36
12 POSLOVNO OKOLJE DRUŽBE V LETU 2008.....	36
POSLOVNO POROČILO POZAVAROVALNICE SAVA, D. D. ZA LETO 2008	45
13 PREGLED POSLOVANJA V LETU 2008	47
14 FINANČNE NALOŽBE V LETU 2008.....	53
15 FINANČNI REZULTAT POSLOVANJA IN FINANČNI POLOŽAJ	55
16 OBVLADOVANJE TVEGANJ.....	56
17 ORGANIZACIJA, ZAPOSLENI IN ZNANJE	56
18 POSLOVNI PROCESI IN INFORMACIJSKA PODPORA POSLOVANJA	57
19 KAZALNIKI POSLOVANJA	57
RAČUNOVODSKO POROČILO POZAVAROVALNICE SAVA, D. D. ZA LETO 2008	63
20 RAČUNOVODSKI IZKAZI.....	65
21 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	71
22 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE.....	71
23 UPRAVLJANJE S TVEGANJI	82
24 PREHOD NA MEDNARODNE STANDARDE RAČUNOVODSKEGA POROČANJA (MSRP) dne 1. 1. 2007	92
25 POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	93
26 RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM – BILANCA STANJA	93
27 RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM – IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	109
28 RAZKRITJA O POSLOVANJU Z ODVISNIMI DRUŽBAMI	118
29 DODATNE INFORMACIJE K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA.....	120
POSLOVNO POROČILO SKUPINE SAVA RE ZA LETO 2008.....	125
30 PREGLED POSLOVANJA V LETU 2008	127
31 FINANČNE NALOŽBE V LETU 2008.....	131
32 FINANČNI REZULTAT POSLOVANJA IN FINANČNI POLOŽAJ	132
33 OBVLADOVANJE TVEGANJ.....	133
34 ORGANIZACIJA, ZAPOSLENI IN ZNANJE	133
35 POSLOVNI PROCESI IN INFORMACIJSKA PODPORA POSLOVANJA	134
36 KAZALNIKI SKUPINE SAVA RE.....	134
RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE SAVA RE ZA LETO 2008	137
37 KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI	139
38 Poročanje po segmentih in odsekih	145
39 POJASNILA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	149
40 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE.....	150
41 Spremembe računovodskih usmeritev in odprave napak.....	161
42 Prilagoditve na nove oziroma spremenjene standarde, sprejete v EU, ki na dan 31. 12. 2008 še niso v veljavi.....	161
43 UPRAVLJANJE S TVEGANJI	162
44 PREHOD NA MEDNARODNE STANDARDE RAČUNOVODSKEGA POROČANJA (MSRP) dne 1. 1. 2007	176

45	POMEMBNI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA.....	176
46	RAZKRITJA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM – BILANCA STANJA.....	177
47	RAZKRITJA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM – IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	194
48	RAZKRITJA O POSLOVANJU Z ODVISNIMI DRUŽBAMI	204

A decorative pattern of green squares of varying sizes and shades, scattered across the page. The squares are concentrated in the corners and along the edges, creating a frame-like effect. The colors range from light lime green to a darker forest green.

UVOD

POVZETEK POMEMBNEJŠIH KATEGORIJ POSLOVANJA

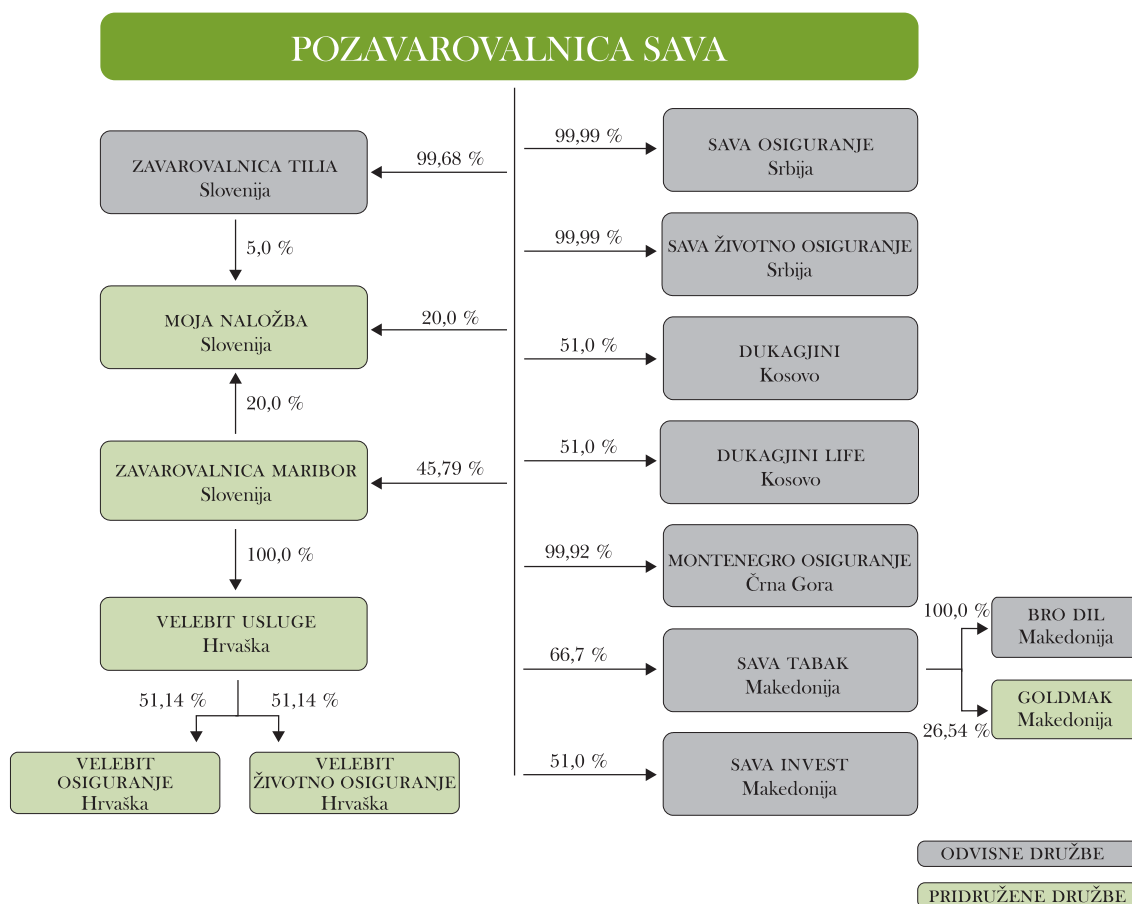
(v EUR, razen odstotki)	Pozavarovalnica Sava		Skupina Sava Re	
	2007	2008	2007	2008
Kosmate premije	118.539.938	134.743.719	188.637.037	229.606.927
Porast glede na predhodno obdobje	14,1 %	13,7 %	34,3 %	21,7 %
Kosmate premije – Slovenija	80.196.155	81.821.496	121.416.978	130.613.994
Kosmate premije – tujina	38.343.784	52.922.223	67.220.059	98.992.933
Delež premije iz tujine v skupni premiji	32,3 %	39,3 %	35,6 %	43,1 %
Kosmate škode	70.358.934	114.689.231	99.422.356	155.131.483
Porast/padec glede na predhodno obdobje	-1,2 %	63,0 %	11,0 %	56,0 %
Čisti merodajni škodni količnik	67,3 %	72,5 %	62,0 %	62,8 %
Obratovalni stroški, zmanjšani za prihodke od pozavarovalnih provizij	28.999.627	36.332.598	53.374.227	70.841.502
Porast glede na predhodno obdobje	10,4 %	25,3 %	38,5 %	32,7 %
Čisti stroškovni količnik	31,0 %	33,3 %	33,8 %	36,5 %
Čisti kombinirani količnik	98,3 %	105,8 %	95,8 %	99,3 %
Poslovni izid po obdavčitvi	18.205.423	-7.991.649	20.845.254	-8.472.644
Porast/padec glede na predhodno obdobje	89,0 %	-143,9 %	61,0 %	-140,6 %
Stanje aktive	356.701.026	399.152.651	478.960.480	535.346.611
Porast glede na predhodno obdobje	21,6 %	11,9 %	26,2 %	11,8 %
Stanje čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	108.010.647	121.618.338	201.687.655	226.914.678
Porast glede na predhodno obdobje	7,5 %	12,6 %	20,7 %	12,5 %
ROE (poslovni izid po obdavčitvi na povpr. stanje kapitala)	13,8 %	-5,3 %	13,7 %	-4,9 %

I PREDSTAVITEV SKUPINE SAVA RE IN PRIDRUŽENIH DRUŽB

Obdobje v letih 2006 do 2008 je bilo za Skupino Sava Re obdobje hitre rasti. Na dan 31. 12. 2008 je skupina pokrivala slovenski, srbski, črnogorski, makedonski in kosovski zavarovalni trg, preko dejavnosti pozavarovanja pa je prisotna na svetovnem pozavarovalnem tržišču. Poleg pozavarovalne in zavarovalne dejavnosti se v okviru skupine izvaja tudi dejavnost upravljanja z investicijskimi skladi.

I.1 SESTAVA SKUPINE SAVA RE IN PRIDRUŽENIH DRUŽB V LETU 2008

Slika 1: Sestava Skupine Sava Re in pridruženih družb na dan 31. 12. 2008

I.2 PODATKI O DRUŽBAH V SKUPINI IN PRIDRUŽENIH DRUŽBAH NA DAN 31. 12. 2008

Zavarovalniško skupino na dan 31. 12. 2008 sestavljajo:

1. Pozavarovalnica Sava, Ljubljana
2. Zavarovalnica Maribor, Maribor
3. Zavarovalnica Tilia, Novo mesto
4. Moja naložba, Maribor
5. Sava Osiguranje, Beograd
6. Dukagjini kompania e sigurimeve, Priština
7. Sava Tabak, Skopje
8. Montenegro osiguranje, Podgorica
9. Sava Invest, Skopje
10. Bro-Dil, Skopje
11. Sava životno osiguranje, Beograd
12. Dukagjini Life, Priština

I.

1. naziv:	Pozavarovalnica Sava, d. d.
2. sedež:	Dunajska 56, 1000 Ljubljana, Slovenija
3. matična številka:	5063825
4. vrsta dejavnosti:	65.200
5. osnovni kapital:	39.069.099 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Zavarovalnica Maribor: 4,32 % Moja naložba: 0,06 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>uprava</u> predsednik (do 30. 12. 2008) – Dušan Čeč predsednik (od 31. 12. 2008) – mag. Zvonko Ivanušič namestnik predsednika (do 30. 12. 2008) – mag. Zvonko Ivanušič član (od 31. 12. 2008) – Jošt Dolničar <u>nadzorni svet</u> predsednik – mag. Marko Pogačnik
8. upravljaljske povezave:	<i>nadrejena pozavarovalnica</i>

II.

1. naziv:	Zavarovalnica Maribor d. d.
2. sedež:	Cankarjeva ulica 3, 2507 Maribor, Slovenija
3. matična številka:	5063400
4. vrsta dejavnosti:	65.120
5. osnovni kapital:	28.426.181 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 45,79 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>uprava</u> predsednik – Drago Cotar namestnik predsednika – Srečko Čebren člana – David Kastelic, Marko Planinšec član / delavski direktor – Srečko Čarni <u>nadzorni svet</u> predsednik – Matjaž Kovačič
8. upravljaljske povezave:	<i>pridružena zavarovalnica</i>

III.

1. naziv:	Zavarovalnica Tilia, d. d.
2. sedež:	Seidlova cesta 5, 8000 Novo mesto, Slovenija
3. matična številka:	5063426
4. vrsta dejavnosti:	65.120
5. osnovni kapital:	14.317.673 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 99,68 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>uprava</u> predsednik – Andrej Kavšek člana – dr. Janez Balkovec, mag. Tadej Avsec <u>nadzorni svet</u> predsednik – mag. Zvonko Ivanušič
8. upravljaljske povezave:	<i>podrejena zavarovalnica</i>

IV.

1. naziv:	Moja naložba, pokojninska družba, d. d.
2. sedež:	Ulica Vita Kraigherja 5, 2103 Maribor, Slovenija
3. matična številka:	1550411
4. vrsta dejavnosti:	65.300
5. osnovni kapital:	6.301.109 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 20,00 % Zavarovalnica Maribor: 20,00 % Zavarovalnica Tilia: 5,00 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>uprava</u> predsednik – Lojze Grobelnik član – dr. Igor Pšunder <u>nadzorni svet</u> predsednik – mag. Andrej Plos
8. upravljaljske povezave:	<i>pridružena zavarovalnica</i>

V.

1. naziv:	Sava Osiguranje a. d. o., Beograd
2. sedež:	Sremska 6, 11000 Beograd, Srbija
3. matična številka:	17407813
4. vrsta dejavnosti:	opravljanje poslov neživiljenjskih zavarovanj
5. osnovni kapital:	5.639.160 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 99,99 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>uprava</u> predsednik – Duško Jovanović člani – David Kastelic, mag. Maja Krumberger, Goran Miličević, dr. Goran Pitić, Filip Šramel <u>nadzorni odbor</u> Dušan Čeč, Janez Komelj, Slobodan Kopanja
8. upravljaljske povezave:	<i>podrejena zavarovalnica</i>

VI.

1. naziv:	Dukagjini kompania e sigurimeve sh. p. k., Priština
2. sedež:	Sheshi Nëna Terezë 33, 10000 Priština, Kosovo
3. matična številka:	70152892
4. vrsta dejavnosti:	opravljanje poslov neživiljenjskih zavarovanj
5. osnovni kapital:	3.228.050 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 51,00 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>generalni direktor</u> Fatmir Gashi <u>upravni odbor</u> predsednik – Sergej Simoniti namestnik predsednika – Ekrem LLuka člani – Rok Moljk, mag. Tomaž Oplotnik, Fatmir Gashi
8. upravljaljske povezave:	<i>podrejena zavarovalnica</i>

VII.

1. naziv:	Akcionarsko društvo za osiguranje Sava Tabak a. d. o., Skopje
2. sedež:	III Makedonske brigade b.b., 1000 Skopje, Makedonija
3. matična številka:	4778529
4. vrsta dejavnosti:	opravljanje poslov neživiljenjskih zavarovanj
5. osnovni kapital:	2.982.148 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 66,70 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>izvršni direktor</u> Rok Moljk <u>glavni operativni direktor</u> Blaže Srbinovski <u>odbor direktorjev</u> predsednik – Jošt Dolničar člani – Rok Moljk, Milojka Kolar, David Kastelic, Zagorac Tumbovski
8. upravljaljske povezave:	<i>podrejena zavarovalnica</i>

VIII.

1. naziv:	Montenegro osiguranje a. d., Podgorica
2. sedež:	PC Kruševac, Rimski trg 70, 81000 Podgorica, Črna Gora
3. matična številka:	02303388
4. vrsta dejavnosti:	opravljanje poslov neživiljenjskih zavarovanj
5. osnovni kapital:	4.499.863 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 99,92 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>izvršni direktor</u> Nebojša Ščekić <u>odbor direktorjev</u> predsednik – mag. Tomaž Oplotnik člana – Milojka Kolar, Predrag Bajović
8. upravljaljske povezave:	<i>podrejena zavarovalnica</i>

IX.

1. naziv:	Sava Invest, a. d., Skopje
2. sedež:	Partizanski odredi br. 43 b/1 – 03, Skopje, Makedonija
3. matična številka:	6369103
4. vrsta dejavnosti:	upravljanje investicijskih skladov
5. osnovni kapital:	202.684 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 51,00 %</i> <i>Sava Tabak: 49,00 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>direktor</u> – Velko Velkovski <u>odbor direktorjev</u> predsednik – Uroš Lorenčič člani – Velko Velkovski, Trajče Nikolovski, Peter Skvarča, Maja Parnargijeva
8. upravljaljske povezave:	<i>podrejena družba za upravljanje z investicijskimi skladi</i>

X.

1. naziv:	Bro-Dil AD, Skopje
2. sedež:	Ulica 27 mart broj5/4, Skopje, Makedonija
3. matična številka:	5256372
4. vrsta dejavnosti:	posredništvo z vrednostnimi papirji in finančno svetovanje
5. osnovni kapital:	75.660 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Sava Tabak: 100,00 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>izvršna direktorica</u> – Iskra Kostova <u>odbor direktorjev</u> predsednik – Jordan Ralupovski člana – Melita Gugulovska, Mirče Kitanovski
8. upravljske povezave:	<i>posredno podrejena borzno posredniška družba</i>

XI.

1. naziv:	Sava životno osiguranje a. d. o., Beograd
2. sedež:	Sremska 6, 11000 Beograd, Srbija
3. matična številka:	20482443
4. vrsta dejavnosti:	opravljanje poslov življenjskih zavarovanj
5. osnovni kapital:	3.313.126 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 99,99 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>uprava</u> predsednik – Vladimir Đurić člani – mag. Polona Pirš, Jošt Dolničar <u>nadzorni odbor</u> Milan Viršek, Milojka Kolar, Samo Selan
8. upravljske povezave:	<i>podrejena zavarovalnica</i>

XII.

1. naziv:	Dukagjini Life sh. a., Priština
2. sedež:	Sheshi Nëna Terezë 33, 10000 Priština, Kosovo
3. matična številka:	70520893
4. vrsta dejavnosti:	opravljanje poslov življenjskih zavarovanj
5. osnovni kapital:	3.285.893 EUR
6. delež v kapitalu in/ali glasovalnih pravicah, ki pripada posameznim drugim osebam v skupini:	<i>Pozavarovalnica Sava: 51,0 %</i>
7. organi upravljanja:	<u>direktor</u> – Ramis Ahmetaj <u>odbor direktorjev</u> predsednik – mag. Primož Močivnik člani – Sergej Simoniti, mag. Tomaž Oplotnik, David Wansbrough-Jones, Ekrem Lluka, Fatmir Gashi, Ramis Ahmetaj
8. upravljske povezave:	<i>podrejena zavarovalnica</i>

1.3 DEJAVNOST SKUPINE IN PRIDRUŽENIH DRUŽB

Pozavarovalnica Sava, ki je v Skupini Sava Re nadrejena družba, se ukvarja z dejavnostjo pozavarovanja. V skupini sta dve kompozitni zavarovalnici in sicer podrejena družba zavarovalnica Tilia in povezana družba Zavarovalnica Maribor. Zavarovalnice Sava Osiguranje Beograd, Sava Tabak Osiguruvanje Skopje, Dukagjini kompania e sigurimeve Priština ter Montenegro osiguranje Podgorica so premoženjske zavarovalnice. Sava životno osiguranje Beograd ter Dukagjini Life Priština sta življenjski zavarovalnici, Sava Invest Makedonija je družba za upravljanje z investicijskimi skladi, Moja naložba pa je pokojninska družba.

1.4 DRUGE NALOŽBE POZAVAROVALNICE SAVA V ZAVAROVALNIŠTVO

Pozavarovalnica Sava je bila na dan 31. 12. 2008 poleg naložb v podrejene in pridružene družbe v skupini udeležena tudi v kapitalu drugih družb s področja zavarovalništva.

Tabela 1: Druge naložbe Pozavarovalnice Sava v delnice zavarovalnic na dan 31. 12. 2008

	Delež v kapitalu
Slovenija	
Zavarovalnica Triglav, d.d.	0,1759 %
Skupina prva, zavarovalniški holding, d.d.	4,0424 %
EU in tujina	
Croatia Lloyd, d.d. za reosiguranje, Zagreb, Hrvaška	0,4136 %
Bosna reosiguranje, d.d., Sarajevo, Bosna in Hercegovina	0,4785 %
Croatia osiguranje d.d., Zagreb, Hrvaška	0,0818 %

1.5 DELNIČARJI IN TRGOVANJE Z DELNICO

Pozavarovalnica Sava je v prvi polovici leta 2008 v skladu s Prospektom za ponudbo delnic Pozavarovalnice Sava d. d. javnosti, ki ga je Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP) potrdila z odločbo št. 11/393/AG-08-(214) z dne 9. 5. 2008, in v skladu z Dodatkom k prospektu za ponudbo delnic Pozavarovalnice Sava, d. d. javnosti, ki ga je ATVP potrdila z odločbo št. 11/396/AG-08-(284) z dne 27. 5. 2008, izvedla postopek prve ponudbe delnic javnosti. Ponudba delnic se je nanašala na že obstoječe delnice Pozavarovalnice Sava, ki jih je prodajala Slovenska odškodninska družba, d. d. (SOD), in na delnice, ki jih je javnosti ponudila Pozavarovalnica Sava v sklopu povečanja osnovnega kapitala. Delnice so bile ponujene prednostnim upravičencem (SOD se je prednostni pravici odrekla), malim vlagateljem in dobro poučenim vlagateljem doma in v tujini. Ponudba delnic javnosti je bila tako za družbo kot za prodajalca uspešna. Družba je postopek zaključila z vplačilom 1.500.000 novih delnic, kapital družbe pa se je povečal za 42 mio EUR. Osnovni kapital se je povečal za 6.259.389,08 EUR, z dosedanjih 32.809.710,40 EUR na 39.069.099,48 EUR, pri čemer se je povečalo število delnic z glasovalno pravico za 1.500.000. Kapitalske rezerve iz naslova vplačanega presežka kapitala so se povečale za 35.740.610,92 EUR.

Lastniški delež SOD v osnovnem kapitalu družbe se je zaradi prodaje znižal, in sicer z 99,8665 % na 25,0 % plus eno delnico.

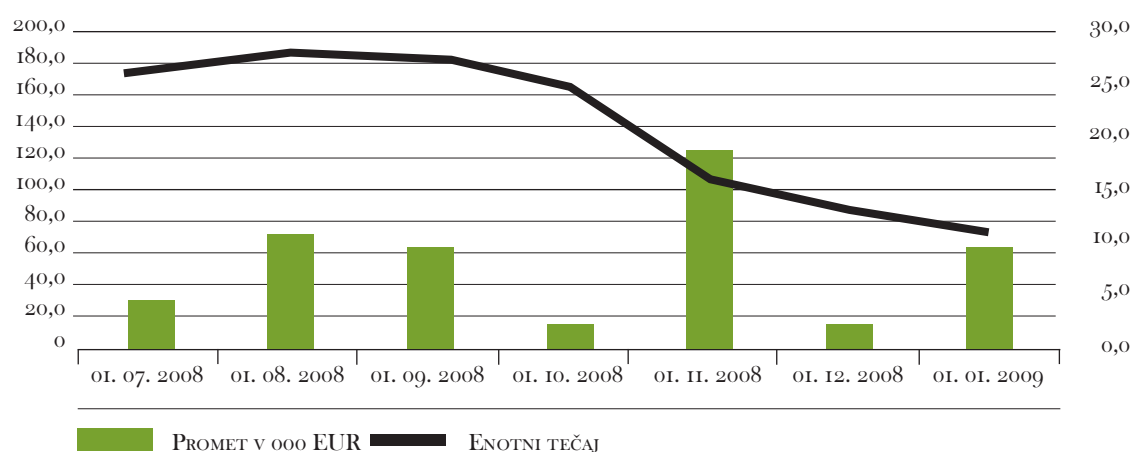
Osnovni kapital Pozavarovalnice Sava na dan 31. 12. 2008 znaša 39.069.099,48 EUR in je razdeljen na 9.362.519 kosovnih delnic. Delnice se glasijo na ime in so izdane v nematerializirani obliki; v centralni register vrednostnih papirjev so vpisane pod oznako POSR. Vse delnice POSR so delnice enega razreda in so prosto prenosljive brez omejitev. Upravi Pozavarovalnice Sava ni znano, da bi obstajali dogovori med delničarji družbe, ki bi lahko povzročili omejitev prenosa vrednostnih papirjev družbe.

Po vsebini pravic so delnice družbe navadne (redne) s pravico do:

- udeležbe pri upravljanju družbe, pri čemer ena delnica daje pravico do enega glasu na skupščini;
- dela dobička (dividende) in
- ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe.

Pozavarovalnica Sava je z uvrstitvijo delnic v borzno kotacijo 11. 6. 2008 postala javna delniška družba. Z delnicami družbe se trguje na organiziranem trgu Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana, in sicer v okviru standardne kotacije (v skladu z novo segmentacijo borznega trga, ki je začela veljati 30. 6. 2008).

Grafikon 1: Trgovanje z delnico Pozavarovalnice Sava v letu 2008

Na dan 31. 12. 2008 je imela Pozavarovalnica Sava 5.678 delničarjev, na dan 30. 6. 2008 5.896 delničarjev, na dan 31. 12. 2007 pa 21 delničarjev.

Družba je imela na dan 31. 12. 2008 210 lastnih delnic, kar predstavlja 0,002 % delež v celotnem številu delnic. V letu 2008 družba ni pridobivala lastnih delnic.

Seznam desetih največjih delničarjev po stanju na dan 31. 12. 2008 je razviden iz naslednje tabele.

Tabela 2: 10 največjih delničarjev družbe Pozavarovalnica Sava na dan 31. 12. 2008

	Število delnic	Delež v osnovnem kapitalu (v %)
Slovenska odškodninska družba d.d.	2.340.631	25,0 %
Poteza naložbe d.o.o.	468.125	5,0 %
Abanka d.d.	440.032	4,7 %
Nova KBM d.d.	435.925	4,7 %
Zavarovalnica Maribor d.d.	404.485	4,3 %
Vuković Slaven	340.000	3,6 %
Kapitalska družba d.d. – ZVPSJU ¹	320.346	3,4 %
KD Galileo, vzajemni sklad	250.000	2,7 %
Kapitalska družba d.d. – SODPZ ²	238.109	2,5 %
NFD 1 delniški investicijski sklad d.d.	211.000	2,3 %
Skupaj	5.448.653	58,2 %

Vir: Centralni register vrednostnih papirjev KDD d.d.

V lastniški strukturi delničarjev Pozavarovalnice Sava je bilo na dan 31. 12. 2008 94,8 % domačih investitorjev in 5,2 % tujih investitorjev.

1 Zaprti vzajemni pokojninski sklad za javne uslužbence
2 Sklad obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja

Tabela 3: Lastniška struktura delničarjev Pozavarovalnice Sava na dan 31. 12. 2008

	Domači investitorji	Tuji investitorji
Banka	14,1 %	1,1 %
Finančna institucija	30,9 %	0,0 %
Fizična oseba	13,3 %	3,8 %
Investicijske družbe in vzajemni skladi	16,5 %	0,4 %
Ostale gospodarske družbe	5,1 %	0,0 %
Zavarovalnice in pokojninske družbe	14,8 %	0,0 %
Lastne delnice	0,0 %	N/A
Skupaj	94,7 %	5,3 %

Vir: Centralni register vrednostnih papirjev KDD d.d. in lastni preračuni

Na dan 31. 12. 2008 so imeli člani uprave in nadzornega sveta v lasti 2.105 delnic družbe oziroma 0,022 % vseh izdanih delnic.

Tabela 4: Število delnic POSR v lasti članov uprave in nadzornega sveta na dan 31. 12. 2008

	Število delnic	Delež v osnovnem kapitalu (v %)
Člani uprave		
mag. Zvonko Ivanušič	1.071	0,011 %
Jošt Dolničar	357	0,004 %
Člani nadzornega sveta		
dr. Edo Pirkmajer	570	0,006 %
Nada Zidar	107	0,001 %
Skupaj	2.105	0,022 %

Vir: Centralni register vrednostnih papirjev KDD d.d.

Čista izguba na delnico je ob koncu leta 2008 znašala 0,85 EUR³. Konsolidirana čista izguba na delnico je ob koncu leta 2008 znašala 0,90 EUR.

Knjigovodska vrednost delnice je na dan 31. 12. 2008 znašala 16,42 EUR⁴. Knjigovodska vrednost delnice na konsolidirani osnovi na dan 31. 12. 2008 je znašala 18,59 EUR.

Tabela 5: Delnica POSR na borznem trgu v obravnavanem obdobju

Povprečni tečaj od 12. 6. do 31. 12. 2008 (v EUR)	21,49
Tečaj na dan 31. 12. 2008 (v EUR)	11,45
Promet od 12. 6. do 31. 12. 2008 (v EUR)	14.970.800
Minimalni tečaj od 12. 6. do 31. 12. 2008 (v EUR)	10,19
Maksimalni tečaj od 12. 6. do 31. 12. 2008 (v EUR)	28,34

Družba v letu 2008 ni izplačala dividend.

Družba v letu 2008 ni imela pogojnega kapitala.

3 Čisti poslovni izid obdobja / število delnic (št. delnic brez lastnih delnic 9.362.309)

4 Stanje kapitala na dan 31. 12. 2008 / število delnic (št. delnic 9.362.519)

I.6 OSEBNA IZKAZNICA POZAVAROVALNICE SAVA

Firma:	Pozavarovalnica Sava, d. d.
Sedež:	Dunajska 56 1000 Ljubljana Slovenija
Telefon/tajništvo:	(01) 47 50 200
Faks:	(01) 47 50 264
E-mail:	info@sava-re.si
Spletna stran:	www.sava-re.si
Matična številka:	5063825
Davčna številka:	17986141
Osnovni kapital:	39.069.099 EUR (št. kosovnih delnic: 9.362.519)
Datum registracije:	28. 12. 1990 Okrožno sodišče Ljubljana
Pooblaščen revizor:	BDO EOS Revizija d.o.o. Dunajska cesta 106 1000 Ljubljana Slovenija
Največji delničar in njegov delež:	Slovenska odškodninska družba, d.d. 25,0 % (št. kosovnih delnic: 2.340.631)

Družba nima podružnic.

I.7 ORGANI DRUŽBE

UPRAVA

V skladu s statutom Pozavarovalnice Sava družbo vodi, predstavlja in zastopa dvo- do pet- članska uprava. Družbo v pravnem prometu vedno zastopata vsaj dva člana uprave skupaj.

Dušana Čeča, predsednika uprave, je imenoval nadzorni svet z začetkom mandata 1. 10. 2004, mandat mag. Zvonka Ivanušiča, namestnika predsednika uprave pa je začel teči z dnem pridobitve dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave pri Agenciji za zavarovalni nadzor, tj. od 23. 11. 2004 dalje. Člana uprave sta bila imenovana za dobo petih let, z možnostjo neomejenega ponovnega imenovanja.

Nadzorni svet je na svoji seji 14. 10. 2008 sprejel odstopno izjavo Dušana Čeča z mesta predsednika uprave in njegov predlog o sporazumnem prenehanju delovnega razmerja zaradi upokojitve z dnem 30. 12. 2008. Z dnem 14. 10. 2008 je nadzorni svet potrdil mag. Zvonka Ivanušiča za predsednika uprave družbe. Nadzorni svet je 4. 11. 2008 imenoval tudi člane uprave v sestavi mag. Maja Krumberger, Srečko Čebren in Jošt Dolničar, pod pogojem pridobitve dovoljenja Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje funkcije člana uprave. Razširjeno upravo v tej sestavi je nadzorni svet izbral zaradi širitve Skupine Sava Re in potrebe po delitvi področij delovanja in nadzora Skupine Sava Re. Mag. Zvonko Ivanušič in Jošt Dolničar sta petletni mandat nastopila z 31. 12. 2008, Srečko Čebren pa je funkcijo člana uprave nastopil s 1. 2. 2009.

ČLANI UPRAVE V LETU 2008:

Člana uprave do 30. 12. 2008:

predsednik uprave:	Dušan Čeč
namestnik predsednika uprave:	mag. Zvonko Ivanušič

Člana uprave od 31. 12. 2008 dalje:

predsednik uprave:	mag. Zvonko Ivanušič
član uprave:	Jošt Dolničar

Član uprave od 1. 2. 2009 dalje:

član uprave:	Srečko Čebtron
--------------	----------------

NADZORNI SVET

V skladu s statutom družbe in veljavno zakonodajo sestavlja nadzorni svet šest članov, od katerih štiri člane – predstavnike delničarjev – izvoli skupščina družbe, dva člana – predstavnika delavcev – pa izvoli svet delavcev družbe, ki s svojim sklepom seznanijo skupščino družbe. Člani nadzornega sveta so imenovani za največ štiri leta in so lahko ponovno izvoljeni. Sprememb v nadzornem svetu v letu 2008 ni bilo.

Člani nadzornega sveta na dan 31. 12. 2008:

predsednik:	mag. Marko Pogačnik
namestnik predsednika:	dr. Timotej Jagrič
član:	dr. Edo Pirkmajer
član:	Anton Sagadin
član – predstavnik delavcev:	mag. Aleš Mirnik
članica – predstavnica delavcev:	Nada Zidar

SKUPŠČINA DELNIČARJEV

Skupščina Pozavarovalnice Sava je bila v letu 2008 sklicana dvakrat. Dne 14. 4. 2008 je na sedežu družbe potekala 20. seja skupščine, ki je odločala o spremembi statuta družbe za podelitev pooblastila upravi za povečanje osnovnega kapitala (odobreni kapital). Na podlagi tega skupščinskega sklepa je uprava družbe pooblaščenca, da sme s soglasjem nadzornega sveta in brez dodatnega sklepa skupščine v petih letih po vpisu spremembe statuta v sodni register povečati osnovni kapital družbe do višine 49.214.563,51 EUR, tj. za največ 16.404.853,11 EUR. Na 20. skupščini družbe ni bilo napovedanih izpodbojnih tožb.

Dne 10. 7. 2008 je v konferenčni dvorani v pritličju poslovne stolpnice TR3, Trg republike 3, v Ljubljani potekala 21. seja skupščine. Skupščina se je tega dne seznanila s sprejetim letnim poročilom za poslovno leto 2007 z mnenjem revizorja, s pisnim poročilom nadzornega sveta k letnemu poročilu in letnim poročilom o notranjem revidiranju za leto 2007 z mnenjem nadzornega sveta k letnemu poročilu o notranjem revidiranju. Skupščina je odločala tudi o uporabi bilančnega dobička in podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu za leto 2007. Skupščina je odločala tudi o spremembi statuta ter imenovala revizijsko družbo za poslovno leto 2008, ki je BDO EOS Revizija, družba za revidiranje, d.o.o., Ljubljana. Na 21. skupščini ni bilo napovedanih izpodbojnih tožb.

I.8 IZJAVA O SPOŠTOVANJU KODEKSA UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

- Uprava in Nadzorni svet Pozavarovalnice Sava, d.d. (v nadaljevanju Družba) izjavljata,
- da Družba posluje v skladu z zavezujočimi določbami (določbe, ki vsebujejo obliko besede »morati«) Kodeksa upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju Kodeks),
  - da si Družba prizadeva da v čim večji meri posluje v skladu z neobvezujočimi priporočili Kodeksa (določbe, ki vsebujejo besede priporoča se/se lahko);
  - da Družba posluje v skladu s priporočili Kodeksa (določbe, ki vsebujejo besedo »naj«), razen v spodaj izrecno navedenih primerih, glede katerih v skladu s Kodeksom tudi podaja obrazložitve za odstopanje.

Priporočilo 1.1.1.: Družba nima v statutu izrecno določenih ciljev, ki jih družba zasleduje. Le-ti so določeni v poslovni politiki in finančnem načrtu ter srednjeročnem strateškem načrtu Družbe.

Priporočilo 1.2.6.: Družba v obdobju, na katero se nanaša izjava, ni spodbujala zastopanosti delničarjev na skupščini z organiziranim zbiranjem pooblastil in ni objavila informacij o pooblaščenih. S tem je Družba spodbujala delničarje, da se sami udeležijo skupščine oziroma da si sami izberejo svoje pooblaščenice. Družba je delničarje spodbujala k aktivnemu izvrševanju njihovih pravic z objavo vzorca prijave in pooblastila na svoji spletni strani.

Priporočilo 1.3.19.: Skupščina Družbe na svoji 21. seji, ki je potekala 10. 7. 2008 ni ločeno odločala o zaupnici upravi oziroma nadzornemu svetu. Družba oziroma njeni pristojni organi nameravajo ob naslednji redni skupščini predlagati dnevni red, na podlagi katerega bo skupščina odločala ločeno o zaupnici upravi in nadzornemu svetu.

Priporočilo 2.2.2.: Statut Družbe oziroma sklep nadzornega sveta ne določata drugih dodatnih pogojev, poleg tistih, ki jih določa zakon, za opravljanje funkcije člana uprave Družbe. Družba je kot pozavarovalnica podvržena specialnemu zakonu, Zakonu o zavarovalništvu, ki določa dodatne pogoje, ki jih mora izpolnjevati član uprave. Poleg tega mora vsak član uprave pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor preden lahko prične opravljati svojo funkcijo. Dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor se nanaša le na opravljanje funkcije člana uprave v določeni zavarovalnici oziroma pozavarovalnici. Zaradi strogega regulatornega okvira pri imenovanju članov uprave, Družba meni, da predpisovanje dodatnih pogojev ni potrebno.

Priporočilo 3.1.6.: Nadzorni svet Družbe ni ocenjeval dela posameznih članov uprave posebej, ker ocenjuje delo uprave kot celote. Uprava se praviloma sestaja v celoti in skupaj sprejema odločitve, pri čemer je težko ločiti prispevke posameznih članov uprave. Prav tako vsi člani uprave prispevajo v postopkih njenega delovanja in odločanja. Zato Družba meni, da ocena dela posameznih članov uprave ni potrebna.

Priporočilo 3.1.10.: Nadzorni svet Družbe ne ocenjuje usposobljenosti in učinkovitosti vsakega svojega člana posebej, ker deluje kot celota. Nadzor-

ni svet se praviloma sestaja v celoti in skupaj sprejema odločitve, pri čemer je težko ločiti prispevke posameznih članov Nadzornega sveta. Prav tako vsi člani nadzornega sveta prispevajo v postopkih njegovega delovanja in odločanja. Zato Družba meni, da ocena dela posameznih članov nadzornega sveta ni potrebna.

Priporočilo 3.2.1.: Predsednik uprave je predlagal nasledstvo uprave v roku krajšem od enega leta pred potekom njegovega mandata. Predsedniku uprave je mandat potekel predčasno zaradi upokojitve, vendar je pri izbiri predloga svojega naslednika predlagal osebo, ki je bila že dlje časa član uprave Družbe, s čimer je zagotovil kontinuiteto poslovanja družbe.

Priporočilo 3.4.4.: Člani uprave Družbe, ki so člani nadzornega sveta nekaterih povezanih družb, za izvajanje nalog člana nadzornega sveta prejema-jo posebna plačila poleg povračila stroškov.

Priporočilo 3.5.5.: Akti Družbe ne vsebujejo posebnih določil, ki se nanašajo na presojo obstoja nasprotja interesov ter postopke ravnanja v zvezi z njimi. Družba namerava sprejeti oziroma dopolniti ustrezne akte v letu 2009.

Priporočilo 7.1.4.: Revizor Družbe ni bil prisoten na 21. seji skupščine Družbe, ki je potekala 10. 7. 2008. Organi Družbe, pristojni za sklic skupščine bodo na naslednji skupščini Družbe zagotovili prisotnost revizorja.

Priporočilo 8.2: Družba ni zagotavljala vseh javnih objav sporočil tudi v angleškem jeziku. Družba namerava v letu 2009 zagotoviti javne objave sporočil tudi v angleškem jeziku.

Priporočilo 8.4: Družba do sedaj ni objavljala letnega dokumenta, ki vsebuje seznam vseh informacij v zvezi z Družbo, ki so bile v skladu z zakonom objavljene v zadnjih 12 mesecih. Družba bo tak dokument objavila po objavi letnega poročila.

Priporočilo 8.15.1.: Družba do dneva te izjave ni imela posebnega pravilnika o varovanju poslovnih skrivnosti in notranjih informacij. Družba bo tak pravilnik sprejela v letu 2009.

Priporočilo 8.15.5.: Družba do dneva te izjave ni imela posebnega pravilnika, ki bi predpisoval pravila o omejitvah trgovanja in razkrivanja trgovanja z delnicami družbe ter delnicami povezanih družb. Družba bo tak pravilnik sprejela v letu 2009.

Izjava se nanaša na poslovanje Družbe od uvrstitve delnic Družbe na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev 11. 6. 2008 do datuma izjave.

Ljubljana, 16. 4. 2009

Uprava
Pozavarovalnice Sava, d. d.

mag. Zvonko Ivanušič
predsednik

Nadzorni svet
Pozavarovalnice Sava, d. d.

dr. Timotej Jagrič
predsednik

Jošt Dolničar
član

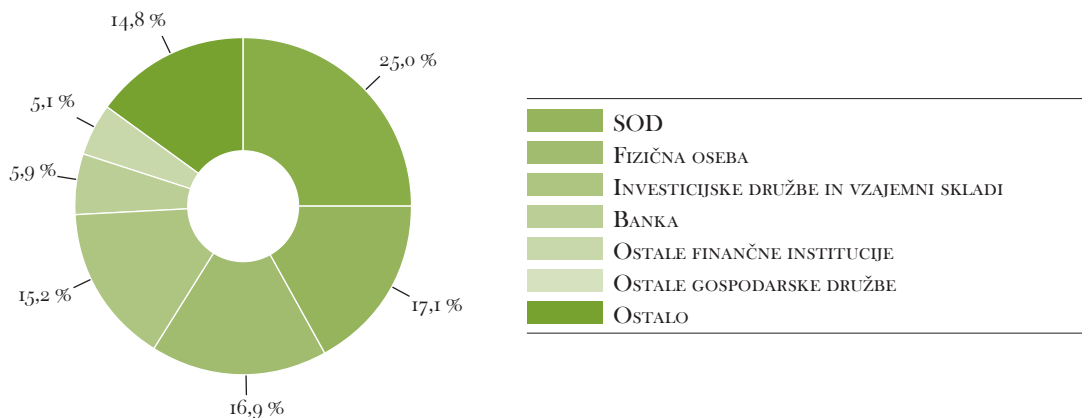

Srečko Čebren
član

1.9 IZJAVA O UPRAVLJANJU NA PODLAGI 70. ČLENA ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD-I)

Pozavarovalnica Sava, d. d., kot družba, ki je zavezana k uporabi zakona, ki ureja prevzeme, v skladu s 6. odstavkom 70. člena ZGD-I navaja naslednje podatke po stanju na dan 31. 12. 2008.

I. STRUKTURA OSNOVNEGA KAPITALA DRUŽBE

Seznam 10 največjih delničarjev na dan 31. 12. 2008 s številom delnic in deležem v % je predstavljen v točki 1.5.

Vse delnice so navadne kosovne imenske nematerializirane delnice in so vse istega razreda. Delnice dajejo njihovim imetnikom naslednje pravice:

- do udeležbe pri upravljanju družbe (vsaka delnica daje delničarju pravico do enega glasu na skupščini delničarjev družbe);
- do sorazmerne udeležbe na dobičku družbe, namenjenem razdelitvi;
- do sorazmernega dela iz ostanka stečajne oziroma likvidacijske mase v primeru stečaja oziroma likvidacije družbe.

Skladno z veljavno zakonodajo in statutom družbe imajo obstoječi delničarji v sorazmerju s svojo udeležbo v osnovnem kapitalu tudi prednostno pravico do vpisa novih delnic v primeru povečanja osnovnega kapitala, razen, če se ta pravica s sklepom o povečanju osnovnega kapitala izključi z večino najmanj treh četrtin pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala.

2. OMEJITVE PRENOSA DELNIC

Vse delnice so prosto prenosljive.

3. IMETNIKI KVALIFICIRANIH DELEŽEV PO ZAKONU O PREVZEMIH (ZPRE-I).

Na dan 31. 12. 2008 so v skladu s 77. členom ZPre-I dosegali kvalificirani delež naslednji imetniki delnic:

- Slovenska odškodninska družba 25,0 %
- Poteza naložbe, d.o.o. 5,0 %

4. IMETNIKI VREDNOSTNIH PAPIRJEV, KI ZAGOTAVLJAJO POSEBNE KONTROLNE PRAVICE

Družba ni izdala vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice.

5. DELNIŠKE SCHEME ZA DELAVCE

Družba nima delniške sheme za delavce.

6. OMEJITVE GLASOVALNIH PRAVIC

Omejitev glasovalnih pravic ni.

7. DOGOVORI MED DELNIČARJI, KI LAHKO POVZROČIJO OMEJITEV PRENOSA VREDNOSTNIH PAPIRJEV ALI GLASOVALNIH PRAVIC

Družbi takšni dogovori niso znani.

8. PRAVILA DRUŽBE O IMENOVANJU IN ZAMENJAVI ČLANOV ORGANOV VODENJA IN NADZORA TER O SPREMEMBAH STATUTA

- o imenovanju in zamenjavi članov uprave

V skladu s statutom, družbo vodi, predstavlja in zastopa uprava, ki ima najmanj dva in največ pet članov. Predsednika in člane uprave imenuje nadzorni svet za dobo petih let z možnostjo neomejenega ponovnega imenovanja. V upravo so lahko imenovane neomejeno poslovno sposobne fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih določa zakon. Nadzorni svet lahko odpokliče upravo oziroma njene člane iz razlogov, ki jih opredeljuje zakon.

- o imenovanju in zamenjavi članov nadzornega sveta

V skladu s statutom, nadzorni svet nadzoruje vodenje poslovanja družbe ter opravlja druge funkcije v skladu z veljavnimi predpisi, statutom in drugimi akti družbe. Nadzorni svet ima šest članov, od katerih štiri člane – predstavnike delničarjev izvoli skupščina družbe, dva člana – predstavnika delavcev pa svet delavcev družbe, ki s svojim sklepom seznanjajo skupščino družbe. Člane nadzornega sveta – predstavnike delničarjev izvoli skupščina družbe z večino glasov navzočih delničarjev. Mandat članov nadzornega sveta traja štiri leta z možnostjo ponovne izvolitve. Člani nadzornega sveta so lahko neomejeno poslovno sposobne fizične osebe, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih določa zakon. Skupščina lahko v skladu z zakonom predčasno odpokliče člane nadzornega sveta – predstavnike delničarjev.

- o spremembah statuta

Statut družbe ne vsebuje posebnih pravil za spremembo statuta. Le-ta se lahko spremeni na podlagi zakonskih pravil s sklepom skupščine, za katerega glasuje najmanj tri četrtine pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala.

9. POOBLASTILA UPRAVE, ZLASTI GLEDE LASTNIH DELNIC

Skupščina družbe je 14. 4. 2008 sprejela sklep o spremembi statuta družbe z določilom o odobrenem kapitalu, s katerim je pooblastila upravo, da v obdobju petih let po vpisu sklepa v sodni register s soglasjem nadzornega sveta družbe in brez dodatnega sklepa skupščine poveča osnovni kapital družbe do višine 49.214.563,51 EUR, to je za največ 16.404.853,11 EUR (odobreni kapital) z izdajo do največ 3.931.259 novih delnic za vložke. Skupščinski sklep je bil vpisan v sodni register 16. 4. 2008. Uprava družbe je s soglasjem nadzornega sveta dne 9. 5. 2008 sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala do višine 39.069.099,48 EUR, to je za 6.259.389,08 EUR, z izdajo 1.500.000 novoizdanih delnic. Po povečanju kapitala ter izdaji novoizdanih delnic ima družba še vedno odobreni kapital v višini 10.145.464,03 EUR. To pomeni, da uprava družbe v obdobju do 16. 4. 2013 lahko s soglasjem nadzornega sveta in brez dodatnega sklepa skupščine poveča osnovni kapital družbe do višine 49.214.563,51 EUR, to je za največ 10.145.464,03 EUR (odobreni kapital) z izdajo do največ 2.431.259 novih delnic za vložke. Nove delnice se izdajo s pravicami, pod pogoji in na način, ki je določen v sklepu uprave, pri čemer morajo biti navadne in istega razreda kot obstoječe delnice družbe ter se lahko izdajo zgolj proti plačilu v denarju.

Drugih posebnih pooblastil, vključno s pooblastili glede lastnih delnic, uprava družbe nima.

10. POMEMBNI DOGOVORI, KI ZAČNEJO UČINKOVATI, SE SPREMENIJO ALI PRENEHAJO NA PODLAGI SPREMEMBE KONTROLE V DRUŽBI, KI JE POSLEDICA JAVNE PREVZEMNE PONUDBE

Družba svojo izpostavljenost krije s pozavarovanjem, ki ga sklepa za lasten račun (retrocesija). Kot je običajno v dejavnosti vsebujejo retrocesijske pogodbe določila, na podlagi katerih lahko pogodbeni stranka od pogodbe odstopi, če nastopi pri drugi stranki pomembna sprememba v njenem lastništvu ali nadzoru.

II. DOGOVORI MED DRUŽBO IN ČLANI NJENEGA ORGANA VODENJA ALI NADZORA, KI PREDVIDEVAJO NADOMESTILO, ČE TI ZARADI PONUDBE, KI JO DOLOČA ZAKON, KI UREJA PREVZEME (I.) ODSTOPIJO, (II.) SO ODPUŠČENI BREZ UTEMELJENEGA RAZLOGA, ALI (III.) NJIHOVO DELOVNO RAZMERJE PRENEHA

V primeru odstopa člani uprave niso upravičeni do odpravnine. V primeru odpoklica in odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez utemeljenega razloga pa so člani uprave upravičeni do odpravnine.

Družba ima vzpostavljen sistem notranjih kontrol in upravljanja s tveganji. V okviru sistema notranjih kontrol zasleduje cilje, ki zagotavljajo točnost in zanesljivost finančnega poročanja, usklajenost z zakonodajo ter učinkovitost in uspešnost poslovanja. Sistem notranjih kontrol je vzpostavljen tako, da čim prej opozori na morebitne napake ali prevare, čeprav se družba zaveda omejitev, ki jih ima vsak sistem notranjih kontrol, in le-teh ne more v celoti preprečiti. Za doseg navedenih ciljev družba redno spremlja poslovna tveganja, ki jih podrobneje navajamo v točki 23. poslovnega poročila, s čimer identificira potrebo po vzpostavitvi novih ali drugačnih notranjih kontrol. Glede na vzpostavljen sistem notranjih kontrol v družbi menimo, da ta zagotavlja učinkovito in uspešno doseganje poslovnih ciljev, zagotavlja delovanje skladno z zakonodajo ter pošteno poročanje v vseh pomembnih pogledih.

2 POMEMBNEJŠI DOGODKI V LETU 2008

- 14. 4. 2008 je potekala skupščina delničarjev Pozavarovalnice Sava; v skladu s predlogom uprave je skupščina odločila o Spremembi statuta družbe, in sicer o podelitvi pooblastila upravi za povečanje osnovnega kapitala. Skupščina je pooblastila upravo za povečanje osnovnega kapitala do 50 % v petih letih;
- 9. 5. 2008 je na osnovi skupščinskega sklepa z dne 14. 4. 2008 uprava s soglasjem nadzornega sveta odločila o povečanju osnovnega kapitala družbe iz 32.809.710,40 EUR na 39.069.099,48 EUR. Novo izdane delnice so bile ponujene v nakup v okviru prve ponudbe delnic Pozavarovalnice Sava javnosti. Z izvedeno dokapitalizacijo družbe se je celoten kapital družbe povečal za 42 mio EUR;
- 11. 6. 2008 je Pozavarovalnica Sava uspešno zaključila **prvo ponudbo delnic javnosti** z uvrstitvijo delnic na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev. Z delnicami se trguje pod oznako POSR. S prvo ponudbo delnic javnosti je Pozavarovalnica Sava dosegla razpršeno lastniško strukturo;
- junija 2008 je Pozavarovalnica Sava v skladu z zadano dolgoročno strategijo skupaj z odvisno družbo Sava Tabak ustanovila prvo družbo za upravljanje, in sicer **Sava Invest** v Makedoniji;
- 10. 7. 2008 je potekala skupščina delničarjev Pozavarovalnice Sava. Delničarji so odločali o spremembi Statuta, v delu, ki ureja objavljanje podatkov in sporočil družbe, in sicer se Statut spremeni na način, da družba pomembnejša obvestila objavlja na borzno informacijskem sistemu SEO-net Ljubljanske borze, sklic skupščine in podatke ali sporočila, za katere obstaja zakonska obveznost objave v tiskani obliki pa družba objavlja tudi v dnevniku Delu ali v dnevniku Finance ali v dnevniku Dnevnik ali v Uradnem listu Republike Slovenije. Skupščina se je seznanila z letnim poročilom 2007 in vsemi spremljajočimi dokumenti, odločala je o uporabi bilančnega dobička, pri čemer je celotni bilančni dobiček v višini 35.914.680,80 EUR razporedila v druge rezerve iz dobička, podelila je razrešnico upravi ter za poslovno leto 2008 imenovala revizijsko družbo BDO Eos revizija, d.o.o.;
- bonitetna agencija Standard & Poor's je 15. 8. 2008 objavila novo bonitetno poročilo za Pozavarovalnico Sava in potrdila obstoječo dolgoročno oceno kreditne sposobnosti in finančne moči **BBB+ s stabilno srednjeročno napovedjo**, ki jo je družba prvič pridobila v letu 2005;
- v avgustu 2008 je Pozavarovalnica Sava zbrala ocene škodnih zahtevkov cedentov na osnovi **poletnih neurij**. Na osnovi zbranih podatkov in tržnih informacij v Pozavarovalnici Sava ocenjujemo, da je višina zavarovalnih škod na slovenskem zavarovalnem trgu iz naslova teh škodnih dogodkov preseгла 130 mio EUR. Pozavarovalnica Sava ima za tovrstne primere sklenjeno ustrezno pozavarovalno zaščito, ki zmanjšuje neto učinek takšnih škod na rezultate poslovanja. Glede na izredno višino škodnih zahtevkov iz naslova omenjenih neurij je Pozavarovalnica Sava po škodnih dogodkih večkrat dokupila pozavarovalno kritje za primere katastrofalnih škodnih dogodkov, saj je bil del kritja zaradi izrednih škodnih zahtevkov v določenih delih izčrpan. Kljub izjemnemu obsegu škod ocenjujemo, da bo skupni neto učinek škod in povečanih stroškov za premijo pri nakupu dodatnih obnovitvenih pozavarovalnih kritij iz naslova neurij dne 13. in 14. julija ter 8. in 15. avgusta 1,5 mio EUR (neproporcionalna pozavarovalna zaščita). Škode iz naslova škod na posevkih so znaša-

- le 4,1 mio EUR za lastni delež Pozavarovalnice Sava (proporcionalna kritja). Skupne škode za lastni delež Pozavarovalnice Sava so iz tega naslova tako znašale 5,6 mio EUR;
- 25. 9. 2008 je bonitetna agencija Standard & Poor's izdala novo bonitetno poročilo za Pozavarovalnico Sava in izboljšala dolgoročno oceno kreditne sposobnosti in finančne stabilnosti na **A- s stabilno srednjeročno napovedjo**;
  - družba **Sava Invest, a. d.**, Družba za upravljanje investicijskih skladov Skopje, Makedonija, ki je članica Skupine Sava Re, je z dnem 25. 9. 2008 dobila dovoljenje »Komisije za hartije od vrednosti Republike Makedonije« za registracijo in trženje dveh odprtih investicijskih skladov;
  - nadzorni svet je na svoji 29. seji 14. 10. 2008 sprejel odstopno izjavo dolgoletnega **predsednika uprave Dušana Čeča**, ki se je z dnem 31. 12. 2008 upokojil. Nadzorni svet je na osnovi predložene odstopne izjave za novega predsednika uprave imenoval **mag. Zvonka Ivanušiča**, dosedanjega namestnika predsednika uprave Pozavarovalnice Sava;
  - nadzorni svet je na svoji 30. seji 4. 11. 2008 na predlog bodočega predsednika uprave mag. Zvonka Ivanušiča imenoval **nove člane uprave**. Novo upravo je v tej sestavi nadzorni svet izbral zaradi širitve Skupine Sava Re in potrebe po delitvi področij delovanja in nadzora Skupine Sava Re;
  - Skupina Sava Re je skupaj z lokalnim partnerjem ustanovila življenjsko zavarovalnico **Dukagjini Life**, prvo registrirano življenjsko zavarovalnico na Kosovu, s sedežem v Prištini. Življenjska zavarovalnica Dukagjini Life, v kateri ima Pozavarovalnica Sava 51,0 % lastniški delež, je dne 11. 11. 2008 prejela dovoljenje za opravljanje dejavnosti sklepanja poslov življenjskih zavarovanj, ki ga je izdala CBK (Central Bank of Kosovo). S tem so bili izpolnjeni pogoji za pričetek delovanja oziroma prodaje produktov življenjskih zavarovanj. Družba Dukagjini Life na 2 milijonskem tržišču ponuja predvsem produkte klasičnega življenjskega zavarovanja. Ustanovni kapital nove zavarovalnice Dukagjini Life znaša 3,5 mio EUR;
  - življenjska zavarovalnica **Sava životno osiguranje** je 20. 11. 2008 prejela dovoljenje za opravljanje dejavnosti sklepanja poslov življenjskih zavarovanj, ki ga je izdala NBS (Narodna Banka Srbije). S tem so bili izpolnjeni pogoji za pričetek delovanja oziroma prodaje produktov življenjskih zavarovanj. Družba Sava životno osiguranje je s poslovanjem pričela v začetku meseca decembra 2008, po opravljenih formalnih postopkih registracije družbe. Pozavarovalnica Sava ima v družbi Sava životno osiguranje 99,99 % lastniški delež. Nova življenjska zavarovalnica na 7,6 milijonskem tržišču ponuja predvsem produkte klasičnega življenjskega zavarovanja. Ustanovitev življenjske zavarovalnice na srbskem trgu, kjer je skupina že prisotna kot ponudnik storitev premoženjskih zavarovanj, je sledila ustanovitvi življenjske zavarovalnice na kosovskem trgu in pomeni nadaljnje izpolnjevanje zadane strategije Pozavarovalnice Sava, ki je usmerjena v širitev poslov na trgih zahodnega Balkana. Ustanovni kapital nove zavarovalnice Sava životno osiguranje je znašal 3,5 mio EUR.

3 POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

- Družba je v začetku leta uvedla novo celostno grafično podobo. Nova podoba bo usklajena na nivoju Skupine Sava Re;
- **Srečko Čebren** je z dnem 1. 2. 2009 nastopil v funkciji člana uprave Pozavarovalnice Sava;
- Pozavarovalnica Sava je objavila, da namerava od prodajalca Zavarovalnice Maribor, d. d. pridobiti 100 % lastniški delež v družbi **Velebit usluge, d. o. o.** iz Zagreba, ki ima v lasti večinske deleže v družbah **Velebit osiguranje d.d.** in **Velebit životno osiguranje d.d.** Gre za zavarovalnici, ki sta pričeli s poslovanjem v decembru 2007 oziroma v januarju 2008. Velebit Osiguranje je premoženjska zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle v vseh premoženjskih zavarovalnih vrstah. V prvem letu poslovanja je po nerevidiranih podatkih zbrala za 5,2 mio EUR kosmate premije, kar predstavlja 0,5 % tržni delež na področju premoženjskih zavarovanj na relativno dobro razvitem hrvaškem zavarovalnem trgu. Velebit životno osiguranje opravlja izključno posle življenjskih zavarovanj, v začetku pa je zavarovalnica pričela predvsem s prodajo klasičnih življenjskih zavarovanj. V prvem letu poslovanja je življenjska zavarovalnica zbrala za 1,1 mio EUR kosmate premije, kar odraža 0,3 % tržni delež med vsemi življenjskimi zavarovalnicami na trgu. Navedeni podatki so nerevidirani. Z dnem 12. 2. 2009 je hrvaška agencija za nadzor finančnih storitev (HANFA) izdala dovoljenje za posredno pridobitev kvalificiranega deleža v višini 51,14 % delnic družb Velebit osiguranje d.d. in Velebit životno osiguranje d.d.;
- dne 11. 3. 2009 je Agencija za zavarovalni nadzor izdala negativno mnenje k članstvu v upravi Pozavarovalnice Sava za **mag. Majo Krumberger**;

- nadzorni svet Pozavarovalnice Sava se je na svoji dopisni seji 31. 3. 2009 seznanil z nepreklicno odstopno izjavo dosedanjega predsednika nadzornega sveta in za novega predsednika z 31. 3. 2009 izmed sebe izvolil dr. Timoteja Jagriča, dosedanjega namestnika predsednika nadzornega sveta. Za namestnika predsednika nadzornega sveta pa je bil izvoljen dr. Edo Pirkmajer, dosedanji član nadzornega sveta Pozavarovalnice Sava. Nadzorni sveta je na svoji 37. seji, ki je potekala dne 10. 4. 2009, imenoval petčlanski nominacijski odbor kot posebno komisijo nadzornega sveta za zagotavljanje objektivnega in preglednega postopka nabora kandidatov, ki jih nadzorni svet predlaga skupščini v izvolitev. V nominacijski odbor so bili imenovani dr. Timotej Jagrič, predsednik nadzornega sveta Pozavarovalnice Sava, mag. Tomaž Kuntarič, predstavnik Slovenske odškodninske družbe, Matjaž Kovačič, predstavnik skupine Nove kreditne banke Maribor, Borut Jamnik, predstavnik Kapitalske družbe in mag. Franc Jamšek, predstavnik Kadrovsko-akreditacijskega sveta Vlade Republike Slovenije. V mesecu juniju 2009 bo namreč sklicana skupščina delničarjev Pozavarovalnice Sava, na dnevnem redu katere bo predvidoma tudi točka »Volitve članov nadzornega sveta«, saj vsem trem članom – predstavnikom kapitala 13. julija 2009 poteče štiriletni mandat. Zato je bilo oblikovanje komisije za imenovanja smiselno.

4 NAGOVOR PREDSEDNIKA UPRAVE

Spoštovani partnerji in delničarji,

Leto, ki je za nami, je bilo eno najbolj dinamičnih let naše družbe. Zaključili smo vrsto zadanih projektov. V mesecu juniju so se delnice Pozavarovalnice Sava uvrstile na borzo, izvedli smo potrebno povečanje osnovnega kapitala družbe, v skladu z dolgoročno strategijo širitve skupine na trge zahodnega Balkana smo ustanovili dve novi življenjski zavarovalnici. Prvo na kosovskem trgu, kjer je naša skupina prvi ponudnik življenjskih zavarovanj, in drugo na največjem in najbolj zanimivem ciljnem trgu, v Srbiji. Leto 2008 je bilo leto izjemne dinamike, visokih vzponov, vendar žal tudi padcev, ki pa so v pretežni meri vezani na globalne razmere. V Pozavarovalnici Sava se dobro zavedamo novih okoliščin, novonastalih razmer v finančnem sektorju pa ne razumemo zgolj kot težavo, temveč tudi kot pomembno priložnost za nove projekte in tudi kot priložnost za razvoj na temelju novih izkušenj. Leto 2008 nas je predvsem opomnilo, da je obvladovanje tveganj zahtevna in zelo kompleksna ter nikoli dorečena naloga. Priča smo dejstvu, da tako negativni kot pozitivni vplivi globalizacije segajo v skoraj vsako gospodarstvo in posledično v skoraj vsako podjetje.

Tudi Pozavarovalnica Sava ni bila izjema. Leto 2008 je bilo zanjo z vidika rezultata eno najslabših. Kosmata konsolidirana izguba iz poslovanja je znašala 8.968.274 EUR, čista konsolidirana izguba pa 8.354.709 EUR. Največ je k skupnemu negativnemu konsolidiranemu rezultatu prispevala izguba Pozavarovalnice Sava v višini 7.991.649 EUR, medtem ko so druge družbe v skupini z izjemo družbe Montenegro osiguranje (– 2,3 mio EUR) beležile pozitivne rezultate poslovanja. Za takšen rezultat lahko navedem tri razloge. Prvi razlog so lanska »stoletna neurja« v Sloveniji. Neurja, ki so v treh katastrofalnih škodnih dogodkih v juliju in avgustu povzročila za približno 130 mio EUR škod na slovenskem zavarovalnem trgu, predvsem na območju Štajerske, so k negativnemu rezultatu Pozavarovalnice Sava prispevala 5,6 mio EUR. Kombinirani količnik v lastni izravnavi se je v nadrejeni družbi zaradi teh dogodkov povečal za 5 odstotnih točk. Na rezultate drugih odvisnih družb v skupini Sava Re ta neurja niso vidneje vplivala. Drugi razlog za negativni rezultat so izvedene trajne slabitve naložb v višini 12,6 mio EUR ter negativna donosnost naložb v letu 2008 v višini –1 % v nadrejeni družbi. Politika slabitev naložb je vplivala na nižje čiste poslovne izide tudi v drugih družbah v skupini v skupni višini 1,9 mio EUR. Tretji razlog za negativni rezultat pa so razvojna stanja družb v skupini Sava Re. Skupina, ki je na dan 31. 12. 2008 štela deset družb, se je v veliki meri oblikovala v letih 2006–2008. Strategija, ki jo nadrejena družba zasleduje, je strategija prilagajanja nivoja zavarovalno-tehničnih rezervacij evropskim aktuarskim standardom ter čiščenja bilanc stanja ob hkratni gradnji lastne prodajne mreže. Zato družbe v skupini še ne dosegajo optimalnih stopenj donosa na kapital, kar smo za to razvojno obdobje tudi načrtovali. Poleg tega sta dve družbi v skupini novoustanovljeni življenjski zavarovalnici, ki zaradi narave posla v prvih letih poslovanja ne ustvarjata dobička.

Kljub navedenim negativnim vplivom na rezultat leta 2008 moram ponoviti, da je bilo leto 2008 leto pomembnih dogodkov, ki so zaznamovali tako to leto kot naš prihodnji razvoj.

V prvi polovici leta je Pozavarovalnica Sava zaključila svojo prvo ponudbo delnic javnosti in delnice z 11. 6. 2008 uvrstila na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev. Obenem je družba povečala kapital v višini 42 mio EUR, njeno lastništvo pa se je razpršilo. Slovenska odškodninska družba, ki je bila pred tem skoraj

stoodstotna lastnica, je ohranila 25-odstotni delež, preostalo lastništvo pa je pretežno šlo v roke slovenskih investitorjev. Pozavarovalnica Sava je tako postala javna družba, zavezana k transparentnemu in sprotnemu komuniciranju z javnostmi. Posledično je bilo za družbo to eno ključnih področij poslovanja, ki ga je bilo treba prilagoditi novemu statusu družbe.

Pozavarovalnica Sava je z ustanovitvijo družbe za upravljanje investicijskih skladov ter dveh življenjskih zavarovalnic povečala skupino za tri članice, kar je prispevalo k razpršitvi poslovanja skupine ter k uresničevanju zadane strategije dopolnitve ponudbe na ciljnih trgih, kjer smo že prisotni s ponudbo premoženjskih zavarovanj. Kosmata premija skupine je v letu 2008 znašala 229,6 mio EUR, kar je za 21,7 % več kakor v letu 2007. Na pozavarovanje je odpadlo 48,9 % kosmate premije, na premoženjska zavarovanja 46,3 %, življenjska zavarovanja pa predstavljajo 4,7 % kosmate premije. V Sloveniji je bilo od skupne konsolidirane (po)zavarovalne premije zbranih 56,9 % premije, kar je za 3,2 odstotne točki manj kot leto prej in kaže na ugodno rast premije na zavarovalnem segmentu kot tudi na visoko rast premije iz mednarodnih pozavarovalnih trgov.

V začetku leta 2009 je družba z odkupom družbe Velebit usluge, Zagreb, ki ima v 51,14-odstotni lasti premoženjsko zavarovalnico Velebit osiguranje ter življenjsko zavarovalnico Velebit životno osiguranje, vstopila še na hrvaški zavarovalni trg. Tako je družba uresničila še en del strategije širitve na zavarovalne trge zahodnega Balkana.

Nadrejena družba, Pozavarovalnica Sava, je v letu 2008 od bonitetne agencije Standard & Poor's prejela izboljšano bonitetno oceno poslovanja, in sicer A- s stabilno srednjeročno napovedjo. Družba je v letu 2008 že pred izboljšanjem bonitetne ocene poslovanja dosegla vidne rasti pozavarovalne premije na mednarodnih pozavarovalnih trgih. V letih 2006 do 2008 je Pozavarovalnica Sava beležila 33-odstotno povprečno letno stopnjo rasti kosmate pozavarovalne premije, zbrane na tujih trgih (samo v letu 2008 38-odstotno rast). Visoke rasti odražajo strategijo uravnoteženja pozavarovalnega portfelja med slovenskim in tujimi trgi. V letu 2008 je tako delež pozavarovalne premije iz tujine v skupni pozavarovalni premiji znašal že 39,3 % (leta 2004 je bil ta delež le 20,4 %). Pridobljena bonitetna ocena bo pripomogla k nadaljnjemu uresničevanju strategije širitve pozavarovalne storitve na tujih trgih, hkrati pa omogoča večjo selektivnost pri sklepanju poslov. Zaradi nestabilnosti prihodkov od naložbenja, ki so v veliki meri odvisni od dogajanja na mednarodnih finančnih trgih, se je Pozavarovalnica Sava osredotočila na optimizacijo donosnosti same pozavarovalne dejavnosti, in sicer v višini 2 % v letu 2009 ter 3 % v nadaljnjem planskem obdobju. K uresničevanju strategije pozavarovalne dejavnosti bo pripomogel obrat pozavarovalnega cikla (rast premijskih stopenj pozavarovalnih kritij ter padanje pozavarovalnih provizij) ter visoka kapitalaska ustreznost pozavarovalnice.

Novo obdobje je v začetku leta 2009 zaznamovala tudi celovita grafična prenova družbe in skupine, s čimer smo želeli poudariti nove izzive, ki jih prinašata močno konkurenčno okolje in razvoj, ter povezanost zavarovalne skupine. Spremenilo se je naše okolje, spremenila se je Pozavarovalnica Sava in temu sledi naša nova podoba.

Za krmilo družbe sem skupaj z dvema novima članoma uprave stopil konec leta 2008. Od ustanovitve družbe pa do danes je družba rasla in se razvijala, se kot zaupanja vredna finančna institucija uveljavila na tujih pozavarovalnih trgih, pridobila bonitetno oceno poslovanja, se preoblikovala v javno družbo ter s strategijo širitve na zavarovalno dejavnost oblikovala skupino, ki na današnji dan šteje 12 povezanih družb (nadrejena družba in odvisne družbe), dve pridruženi družbi ter v nadrejeni družbi in odvisnih družbah zaposluje 1338 ljudi. Po dolgoletnem uspešnem vodstvu gospoda Dušana Čeča, kateremu se za njegov pozitiven prispevek k razvoju Pozavarovalnice Sava zahvaljujem, bo moja naloga ohraniti položaj in ugled družbe tako na mednarodnih pozavarovalnih trgih kot na domačem trgu, konsolidirati finančno-zavarovalno skupino ter nadgrajevati do sedaj uspešno rast in razvoj. Naloge niso lahke, še zlasti v novih pogojih poslovanja, vendar verjamem, da bomo z vsemi sodelavci, z visoko izobraženimi in usposobljenimi kadri z visoko stopnjo pripadnosti, uspeli družbo peljati novim uspehom naproti.

mag. Zvonko Ivanušič

Predsednik uprave Pozavarovalnice Sava, d.d.

5 POROČILO NADZORNEGA SVETA

SESTAVA NADZORNEGA SVETA

V letu 2008 je nadzorni svet Pozavarovalnice Sava deloval v sestavi: mag. Marko Pogačnik, predsednik nadzornega sveta, dr. Timotej Jagrič, namestnik predsednika nadzornega sveta, dr. Edo Pirkmajer in Anton Sagadin, člana nadzornega sveta in predstavnika delavcev Nada Zidar in mag. Aleš Mirnik. V letu 2008 ni prišlo do sprememb v sestavi nadzornega sveta. V marcu 2009 je z mesta člana in predsednika nadzornega sveta odstopil mag. Marko Pogačnik. V času priprave tega poročila nadzorni svet deluje s petimi člani. Nadzorni svet je izvolil novega predsednika, dr. Jagrič Timoteja, novi namestnik predsednika nadzornega sveta je dr. Edo Pirkmajer.

DELOVANJE NADZORNEGA SVETA

Nadzorni svet družbe se je v letu 2008 sestal štirinajstkrat, in sicer na dvanajstih rednih sejah in na dveh izrednih sejah. Poleg navedenega je bila v letu 2008 tudi ena izredna dopisna seja nadzornega sveta, ki je potekala v skladu s Poslovníkom o delu nadzornega sveta in s soglasjem vseh članov nadzornega sveta. Nadzorni svet je tekom leta v skladu z zakonskimi in statutarnimi pooblastili obravnaval vse potrebne vsebine poslovanja in delovanja družbe Pozavarovalnica Sava. Pri obravnavi vsebin na sejah nadzornega sveta so prisostvovali člani uprave, pri nekaterih točkah pa tudi strokovni sodelavci družbe.

Nadzorni svet je v začetku leta podal soglasje k Poslovni politiki ter Finančnemu načrtu družbe za poslovno leto 2008. Poleg tega je sprejel strateški načrt skupine za obdobje 2008 do 2012, ki predstavlja osnovne usmeritve letnih poslovnih politik in finančnih načrtov nadrejene družbe ter članic skupine Save Re. Družba se je že v preteklosti odločila za dinamično planiranje, katere osnova je strateški načrt skupine.

Nadzorni svet je v letu 2008 v skladu z zakonskimi pooblastili nadziral delo notranje revizije družbe. Tako je podal soglasje k Letnemu programu notranje revizije za leto 2008 in k Letnemu poročilu o notranjem revidiranju za poslovno leto 2007. S področja notranje revizije je nadzorni svet obravnaval tudi Poročilo o notranjem revidiranju v obdobju od 30. 6. do 31. 12. 2007 ter Poročilo o notranjem revidiranju v obdobju od 1. 1. do 30. 6. 2008. Vse dokumente vezane na delovanje notranje revizije je predstavljal notranji revizor družbe. Nadzorni svet ocenjuje, da so poročila notranje revizije neodvisna in objektivna, ter da uprava družbe upošteva vse pripombe in ugotovitve notranjega revizorja. Nadzorni svet tudi ugotavlja, da notranja revizija pri svojem delu ni zaznala kakšnih pomembnih ali bistvenih nepravilnosti pri poslovanju družbe. V skladu s priporočili nadzornega sveta, ki so bila podana v poslovnem letu 2007, je uprava družbe nadzornemu svetu posebej poročala o upravljanju s tveganji v Pozavarovalnici Sava.

Poleg zgoraj omenjenih dokumentov je nadzorni svet v letu 2008 obravnaval tudi Nerevidirano letno poročilo za poslovno leto 2007, Medletna poročila o poslovanju Pozavarovalnice Sava, d.d., in sicer za obdobja januar – junij 2008 in januar – september 2008.

Nadzorni svet je podrobno spremljal naložbene aktivnosti družbe, posebej po poslabšanju razmer na kapitalnih trgih. Uprava družbe je zavezana, da do nadaljnjega na vsaki seji nadzornega sveta posebej poroča o naložbenem portfelju Pozavarovalnice Sava.

Nadzorni svet je v letu 2008 sprejel Letno poročilo Pozavarovalnice Sava, d.d. za poslovno leto 2007 ter ga skupaj z Mnenjem k letnemu poročilu o notranjem revidiranju za poslovno leto 2007 ter Poročilom o delu nadzornega sveta Pozavarovalnice Sava, d.d. v letu 2007 z mnenjem k letnemu poročilu za leto 2007 predstavil skupščini družbe.

Z upravo družbe je nadzorni svet predlagal skupščinske sklepe, odločal je tudi o uporabi čistega dobička za poslovno leto 2007.

Delo nadzornega sveta je bilo v prvi polovici poslovnega leta 2008, poleg obveznih zakonskih vsebin, v pomembnem delu posvečeno izvedbi prve ponudbe delnic Pozavarovalnice Sava javnosti in z njo povezanim povečanju osnovnega kapitala družbe. Nadzorni svet je na svoji redni seji dne 11. marca 2008 predlagal sklic skupščine, na kateri je skupščina izglasovala spremembo Statuta družbe za podelitev pooblastila upravi za povečanje osnovnega kapitala (odobreni kapital). Nadzorni svet je predlagal, da se pooblastilo upravi poda za povečanje osnovnega kapitala do višine 49.214.563,51 EUR, to je za največ 16.404.853,11 EUR. Na redni seji dne 9. maja 2008 je nadzorni svet tudi podal soglasje upravi k povečanju osnovnega kapitala na osnovi odobrenega kapitala, in sicer za 6.259.389,08 EUR.

Nadzorni svet ugotavlja, da so bila poročila, ki jih je za potrebe delovanja nadzornega sveta in revizijske komisije pripravljala uprava družbe zadostna in ustrezna za kvalitetno presojo informacij in izpolnjevanje zakonsko in statutarne določenih obveznosti članov nadzornega sveta.

Poslovanje družbe je bilo v letu 2008 glede na razmere dobro. Nadzorni svet ocenjuje, da je družba izpolnjevala zadane plane glede rasti poslovanja. Na poslovanju družbe se odražajo razmere na kapitalstkih trgih, saj je družba finančni sklad, poleg tega je bilo poslovno leto 2008 zaznamovano z izrednim škodnim letom.

REVIZIJSKA KOMISIJA

Nadzorni svet je na svoji 31. seji dne 24. 11. 2008 v skladu z Novelo B Zakona o gospodarskih družbah (obveznost oblikovanja revizijskih komisij v javnih družbah) imenoval tričlansko revizijsko komisijo nadzornega sveta, ki jo sestavljajo dr. Edo Pirkmajer – predsednik revizijske komisije, dr. Timotej Jagrič in mag. Blanka Vežjak. Mag. Blanka Vežjak je zunanja članica revizijske komisije z dolgoletnimi izkušnjami na področju revizije. Od leta 1993 je pooblaščen revizorka, od leta 1996 ima licenco preizkušene notranje revizorke, od leta 2000 preizkušene računovodkinje, od leta 2004 pa ima tudi naziv državne revizorke in državne notranje revizorke. Revizijska komisija se je v letu 2008 sestala dvakrat.

LETNO POROČILO

Nadzorni svet je v skladu s svojimi pooblastili preveril Letno poročilo o poslovanju družbe za poslovno leto 2008. Nadzorni svet ugotavlja, da je Letno poročilo pripravljeno jasno in pregledno, ter da izpolnjuje vse elemente ter razkritja, ki jih zahteva Zakon o gospodarskih družbah, mednarodni računovodski standardi ter specialni predpis oziroma na njegovi podlagi sprejeti podzakonski predpisi.

Nadzorni svet se je seznanil tudi z mnenjem revizijske družbe, ki je poleg preveritve Letnega poročila Pozavarovalnice Sava opravljala tudi revizijske preglede v odvisni družbi Zavarovalnici Tilia. Nadzorni svet je podrobneje pregledal tudi konsolidirano letno poročilo. Na podlagi preveritve Letnega poročila, mnenja zunanjega revizorja in mnenja revizijske komisije nadzorni svet ocenjuje, da Letno poročilo družbe izkazuje resničen in pošten prikaz premoženja, obveznosti ter finančnega položaja družbe in poslovnega izida Pozavarovalnice Sava in skupine. S tem nadzorni svet sprejema Letno poročilo Pozavarovalnice Sava za poslovno leto 2008.

To poročilo je pripravljeno v skladu z 274a členom Zakona o gospodarskih družbah.

dr. Timotej Jagrič

Predsednik nadzornega sveta Pozavarovalnice Sava, d.d.

6 REVIZORJEVO POROČILO

BDO EOS Revizija d.o.o.
Družba za revidiranje

Cesta v Mestni log 1
SI-1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: +386 1 5300920
Fax: +386 1 5300921
E-mail: info@bdo.si
WWW: www.bdo.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom družbe:
Pozavarovalnica Sava d.d.
Dunajska 56
1000 Ljubljana

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe Pozavarovalnica Sava d.d, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe. Pregledali smo tudi poslovno poročilo.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi resnični in pošten prikaz finančnega stanja gospodarske družbe Pozavarovalnica Sava d.d na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o drugih zakonskih zadevah

Posloводство je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila vključno z izjavo o upravljanju v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih službah (ZGD-1). Naša odgovornost je preveriti ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih računovodskih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 16. april 2009

BDO EOS Revizija d.o.o.
Družba za revidiranje

Mag. Nadja Knez
Pooblaščenca revizorka
Direktorica

BDO International je mednarodna skupina revizijskih in svetovalnih družb, imenovanih BDO družbe članice, ki opravljajo storitve za mednarodne naročnike. Vsaka BDO družba članica je samostojna pravna oseba v svoji državi.

Okrožno sodišče v Ljubljani, vl. št. 1/26892/00
Osnovni kapital: 8.762,99 EUR
Matična št.: 5913691
Davčna št.: 94637920

Reg. št. pri Slovenskem inštitutu za revizijo RD-A35/95
Pooblaščenca revizorka:
Nadja Knez
Mateja Vrankar
Vesna Hribar Pilgram

BDO EOS Revizija d.o.o.
Družba za revidiranje

Cesta v Mestni log I
SI-1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: +386 1 5300920
Fax: +386 1 5300921
E-mail: info@bdo.si
WWW: www.bdo.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom družbe:

Skupina
Pozavarovalnica Sava d.d.
Dunajska cesta 56
1000 Ljubljana

Revidirali smo priložene konsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe Pozavarovalnica Sava d.d., ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2008, izkaz poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe. Pregledali smo tudi poslovno poročilo.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Ta odgovornost vključuje: vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja, povezanega s pripravo in pošteno predstavitvijo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, izbiro in uporabo ustreznih računovodskih usmeritev ter pripravo računovodskih ocen, ki so utemeljene v danih okoliščinah.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so konsolidirani računovodski izkazi resničen in pošten prikaz finančnega stanja gospodarske družbe Pozavarovalnica Sava d.d. na dan 31. decembra 2008 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o drugih zakonskih zadevah

Posloводство je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila vključno z izjavo o upravljanju v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih službah (ZGD-1). Naša odgovornost je preveriti ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih računovodskih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 16. april 2009

Mag. Nadja Knez
Pooblaščenka revizorka
Direktorica

BDO International je mednarodna skupina revizijskih in svetovalnih družb, imenovanih BDO družbe članice, ki opravljajo storitve za mednarodne naročnike. Vsaka BDO družba članica je samostojna pravna oseba v svoji državi.

Okrožno sodišče v Ljubljani, vl. št. 1/26892/00
Osnovni kapital: 8.762,99 EUR
Matična št.: 5913691
Davčna št.: 94637920

Reg. št. pri Slovenskem inštitutu za revizijo RD-A35/95
Pooblaščenka revizorka:
Nadja Knez
Mateja Vrankar
Vesna Hribar Pilgram

7 MNENJE POOBLAŠČENEGA AKTUARJA K LETNEMU POROČILU

Aktuarsko sem preverila stanje zavarovalno-tehničnih rezervacij Pozavarovalnice Sava na dan 31. 12. 2008. Preverjanje sem opravila v skladu z Zakonom o zavarovalništvu ter ustreznimi podzakonskimi akti.

Moja naloga je bila ugotoviti, ali družba vodi primerne evidence za namene vrednotenja obveznosti iz pozavarovalnih poslov. Za stanje zavarovalno-tehničnih rezervacij je odgovorna uprava družbe, pooblaščen aktuar pa mora izraziti mnenje o zadostnosti zavarovalno-tehničnih rezervacij glede na obveznosti družbe, ki izhajajo iz pozavarovalnih pogodb ali v povezavi z njimi, ter preveriti skladnost njihovega oblikovanja s predpisi. Za pozavarovalne pogodbe, ki jih je družba sklenila med letom, sem morala ugotoviti ali premije in prihodki teh pogodb glede na razumna aktuarska pričakovanja ter ob upoštevanju drugih finančnih virov družbe, ki so na voljo v ta namen, zadoščajo za izpolnjevanje obveznosti družbe iz teh pogodb. Preveriti sem morala ustreznost kritnega premoženja, ugotoviti višino minimalnega kapitala in vpliv poslovne politike družbe na višino minimalnega kapitala ter izpolnjevanje kapitalske ustreznosti.

Prepričana sem, da je moje aktuarsko preverjanje, opisano v poročilu pooblaščenega aktuarja, primerna podlaga za izdajo mnenja pooblaščenega aktuarja.

Evidence za namene vrednotenja obveznosti pozavarovanj v Pozavarovalnici Sava so ustrezne. Zavarovalno-tehnične rezervacije so oblikovane skladno s predpisi in v primerni višini glede na obveznosti iz pozavarovalnih pogodb ter v povezavi z njimi. Premije iz pozavarovalnih pogodb ter drugi finančni viri zavarovalnice, ki so na voljo v ta namen, po razumnih aktuarskih pričakovanjih zagotavljajo trajno izpolnjevanje obveznosti Pozavarovalnice Sava iz teh pogodb.

Vrednost kritnega premoženja presega stanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij. Naložbe kritnega premoženja izpolnjujejo predpisana določila o omejitvi in razpršitvi. Pozavarovalnica Sava izkazuje velik presežek razpoložljivega kapitala nad minimalnim kapitalom.

Na podlagi naštetega podajam pritrnilno mnenje.

Ljubljana, 24. 3. 2009

Katja Vavpetič, univ. dipl. mat.

pooblaščen aktuarica Pozavarovalnice Sava

8 STRATEGIJA POSLOVANJA SKUPINE SAVA RE

8.1 POSLANSTVO

- Zagotavljamo finančno varnost in donosno prihodnost
- Zavarovancem smo partnerji in jim nudimo podporo
  - Lastnikom zagotavljamo donos na kapital
  - Zaposlenim omogočamo poklicni in osebni razvoj
  - Do družbenega okolja imamo prijazen in odgovoren odnos

8.2 VIZIJA

Biti finančno-zavarovalna skupina, ki je na ciljnih trgih prepoznavna po zagotavljanju zavarovalnih, pozavarovalnih in drugih finančnih storitev najvišje kakovosti.

Družbe v skupini bodo na ciljnih trgih prepoznavne po najvišjem kakovostnem nivoju ponujenih produktov. Celovita ponudba produktov bo strankam omogočala izbor optimalne stopnje finančne varnosti glede na njene specifične potrebe. Pri izbiri ustreznega nabora produktov in vseh nadaljnjih procesih bodo družbe strankam nudile kakovostno strokovno pomoč, pri čemer bo njihovo temeljno vodilo varnost in zadovoljstvo stranke.

Vzpostavitev kakovostnega servisa za zavarovance (zavarovalnice; stranke), kontinuiranega razvoja na področju zavarovalnih produktov (in drugih produktov), poslovnih procesov ter sistemov spremljanja poslovanja se bo odražalo v dobičkonosnosti poslovanja ter zagotavljanju primernih stopenj donosa na kapital.

Ker smo prepričani, da so zaposleni ključni dejavnik uspeha, bomo v okviru skupine vzpostavili sistematičen sistem usposabljanja, izobraževanja in motiviranja zaposlenih, da bodo ustvarjalno prispevali k razvoju in ugledu zavarovalnic in obenem dosegali lasten poklicni in osebni razvoj. Skupina bo zgradila lastno korporativno kulturo, ki pa bo navzven prepoznavna, saj se bo odražala v kvaliteti storitev ter v pripadnosti zaposlenih družbi ter skupini.

Zavarovalništvo je po svoji definiciji ustvarjanje gospodarske varnosti z izravnavanjem gospodarskih nevarnosti, kar pomeni, da je vpeto v širše gospodarsko okolje. Zavarovalnice so v okviru tega sistema odgovorne za aktiven prispevek k družbenemu okolju prijaznim dejavnostim s podpiranjem razvoja določenih znanstvenih raziskav na področju zdravstva, izobraževanja, prometa, ekologije, geoloških in geografskih raziskav ipd. Zavarovalnice v skupini bodo aktivno prispevale k razvoju navedenih dejavnosti na lokalnih trgih.

8.3 VREDNOTE

- Skupina bo podpirala naslednje vrednote:
- Predanost strankam
  - Uspešnost poslovanja družbe in njen ugled
  - Pripadnost in zadovoljstvo zaposlenih
  - Etičnost
  - Poslovnost
  - Inovativnost
  - Odgovoren odnos do družbenega okolja

8.4 STRATEŠKE USMERITVE SKUPINE

Skupina bo na ciljnih trgih prepoznavna kot ponudnica najbolj kakovostnih zavarovalnih, pozavarovalnih in drugih finančnih storitev (produktov) ter kot najbolj poslovna in fleksibilna oziroma prilagodljiva finančno-zavarovalna skupina.

Na področju pozavarovanja bo znotraj skupine zagotovljena transparentna ponudba storitev, ki bo temeljila izključno na strokovnih odločitvah.

Rast premije v skupini bo praviloma višja od povprečne rasti panoge na posameznih trgih, pri čemer bo cilj rasti podrejen predhodno opisanim ciljem. Cilj rasti premije je sekundarni cilj, saj bo skupina primarno zasledovala cilj kvalitete in dobičkonosnosti skupine kot tudi posamezne članice.

Donos na kapital bo, po uskladitvi posameznih članic skupine z evropskimi standardi oblikovanja zavarovalno-tehničnih rezervacij, v povprečju v srednjeročnem obdobju (po posameznih članicah skupine in na konsolidiranem nivoju) 8 % letno.

Skupina se bo v drugi polovici planskega obdobja še nadalje širila na trge jugovzhodne Evrope, pri čemer bo širjenje skupine podredila zmožnosti kvalitetnega upravljanja skupine.

Na ciljnih tujih trgih, kjer je in bo skupina prisotna kot ponudnik premoženjskih zavarovalnih storitev, bo nadrejena družba proučila možnost širjenja ponudbe na področje življenjskih zavarovanj z ustanavljanjem življenjskih zavarovalnic in tudi komplementarnih družb za upravljanje investicijskih in vzajemnih skladov.

Pozavarovalnica Sava bo v letu 2009 izvedla organizacijske spremembe, ki bodo zagotavljale večjo transparentnost dveh najpomembnejših področij poslovanja družbe: pozavarovanja in upravljanja s strateškimi naložbami.

Skupina bo revidirala in v celoti implementirala Politiko upravljanja skupine.

Skupina bo poslovanje na vseh nivojih nadgradila z učinkovito procesno in informacijsko tehnologijo.

Skupina bo s pomočjo kvalitetnega upravljanja in vodenja, stalnega notranjega in zunanjega izobraževanja in s pomočjo uveljavljanja Etičnega kodeksa skupine gradila sodobno, njej lastno korporativno kulturo.

9 NAČRTI ZA POSLOVNO LETO 2009

Povzetek ciljev za poslovanje družb v skupini:

- krepitev pozicije zavarovalnic na lokalnih zavarovalnih trgih;
- prilagajanje nivoja zavarovalno tehničnih rezervacij evropskim aktuarskim standardom (v srednjeročnem obdobju);
- obvladovanje stroškov poslovanja;
- rast zastopniške mreže;
- optimizacija strukture naložb;
- zaposlovanje visoko kvalificiranih kadrov;
- doseganje čim ugodnejšega donosa na kapital, pri čemer so predhodno zapisani razvojni cilji prioritetni;

Povzetek ciljev za Pozavarovalnico Sava:

- rast deleža tujine v skupni kosmati pozavarovalni premiji;
- izboljšanje dobičkovnosti pozavarovalnega portfelja;
- ohranjanje visoke stopnje kapitalske ustreznosti po zahtevah Standard & Poor's;
- ohranjanje nivoja stroškovnega količnika;
- prilagajanje organizacije potrebam na področju osnovne dejavnosti ter potrebam po upravljanju strateških naložb.

10 DOSEŽENI CILJI V LETU 2008

10.1 SKUPINA

Tabela 6: Primerjava kosmate zavarovalne premije zavarovalnic v skupini s planskimi vrednostmi

(v EUR)	2008	Plan 2008	Indeks na plan
Zavarovalnica Tilia	68.274.627	63.887.966	106,9
Sava Osiguranje	12.603.791	11.109.800	113,4
Dukagjini	8.472.878	8.956.525	94,6
Sava Tabak	16.431.054	14.150.216	116,1
Montenegro osiguranje	11.544.198	14.670.000	78,7

10.2 POZAVAROVALNICA SAVA

Tabela 7: Primerjava pomembnejših postavk poslovanja s planskimi postavkami

(v EUR)	2008	2007	Plan 2008	Indeks	Indeks
	1	2	3	4 = 1/2	5 = 1/3
Kosmata pozavarovalna premija	134.743.719	118.539.938	123.774.750	113,7	108,9
Čista pozavarovalna premija	113.856.951	97.207.906	104.312.760	117,1	109,1
Kosmate pozavarovalne škode	114.689.231	70.358.934	71.937.336	163,0	159,4
Čiste pozavarovalne škode	70.395.437	58.761.715	61.828.365	119,8	113,9
Kosmati škodni rezultat	85,1 %	59,4 %	58,1 %	143,4	146,5
Čisti škodni rezultat	61,8 %	60,4 %	59,3 %	102,3	104,3
Delež administrativnih stroškov v kosmati premiji	5,0 %	4,4 %	6,4 %	113,7	78,1
Kosmati poslovni izid	-9.490.069	23.536.658	11.891.046	-40,3	-79,8
Čisti poslovni izid	-7.991.649	18.205.424	9.275.016	-43,9	-86,2
Stanje aktive	399.445.110	356.701.026	389.995.157	111,9	102,4
Stanje kapitala	153.740.161	145.637.435	186.058.273	105,6	82,6
Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	159.309.008	129.483.842	135.719.733	123,0	117,4
Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije	121.618.337	108.010.647	114.417.662	112,6	106,3
Stopnja donosa na kapital	-5,3 %	13,8 %	5,9 %	-38,4	-89,8
Donosnost naložb	-1,0 %	8,8 %	4,0 %	-11,4	-24,9
Kapitalska ustreznost (presežek)	59.885.303	38.794.307	40.286.236	154,4	148,6

II RAZVOJ SKUPINE

- 2008 **Sprememba lastniške strukture Pozavarovalnice Sava**
Izvedena je bila prva ponudba delnic javnosti, delež SOD-a znaša 25,0 %. Z dnem 11. 6. 2008 so bile delnice Pozavarovalnice Sava uvrščene na Ljubljansko borzo.
Širitev Skupine Sava Re
Pozavarovalnica Sava v Makedoniji ustanovi družbo za upravljanje z investicijskimi skladi Sava Invest ter življenjski zavarovalnici v Prištini in Beogradu – Dukagjini Life in Sava životno osiguranje.
- 2007 **Širitev Skupine Sava Re**
Pozavarovalnica Sava pridobi večinski delež v makedonski premoženjski zavarovalnici Sava Tabak ter v črnogorski premoženjski zavarovalnici Montenegro osiguranje.
- 2006 **Širitev Skupine Sava Re**
Pozavarovalnica Sava pridobi večinski delež v srbski premoženjski zavarovalnici Sava Osiguranje ter v kosovski premoženjski zavarovalnici Dukagjini.
- 2003 **Novi lastnik Pozavarovalnice Sava**
Slovenska odškodninska družba (SOD) pridobi v Pozavarovalnici Sava 99,8665 % lastniški delež.
- 1999 **Širitev Skupine Sava Re**
Pozavarovalnica Sava pridobi več kot 40 % lastniški delež v Zavarovalnici Maribor.
- 1998 **Skupina Sava Re**
Pozavarovalnica Sava pridobi 99 % delež Zavarovalnice Tilie.
- 1991 **Pozavarovalnica Sava, d. d., Ljubljana**
Pozavarovalna skupnost Sava se preoblikuje v delniško družbo.
- 1977 **Pozavarovalna skupnost Sava**
Pozavarovalni del se loči od Zavarovalne skupnosti Sava in se preoblikuje v samostojno pravno osebo.
- 1975 **Zavarovalna in pozavarovalna skupnost Sava**
- 1973 **Pozavarovalni oddelek v okviru Zavarovalnice Sava**
Oddelek začne z aktivnim pozavarovanjem.

I2 POSLOVNO OKOLJE DRUŽBE V LETU 2008

I2.1 SPREMEMBA ZAKONODAJE V LETU 2008

ZAVAROVALNIŠTVO

Novela Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-E, Ur. l. RS, št. 69/08)

Novela ZZavar-E prinaša spremembe v organizaciji dela Agencije za zavarovalni nadzor in dolžnost posredovanja podatkov Agenciji s strani državnih organov, organov lokalnih skupnosti, nosilcev javnih pooblastil ter drugih pravnih oseb in organizacij, ki razpolagajo s podatki, potrebnimi za odločitev.

Podzakonski predpisi AZN, izdani na podlagi Zakona o zavarovalništvu

NOVO: *Pravilnik v zvezi z zahtevo za posredovanje podatkov Agenciji za zavarovalni nadzor* (Ur. l. RS, št. 87/08)

NOVO: *Sklep o začasni oprostitvi plačila letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora za mesec november 2008 in mesec december 2008* (Ur. l. RS, št. 97/08)

GOSPODARSKE DRUŽBE

Novela Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1A, Ur. l. RS, št. 10/08)

Cilj novele A Zakona o gospodarskih družbah je uskladitev slovenskega pravnega reda z določbami direktive EU o čezmejnih združitvah, ki se nanašajo na vprašanja čezmejnih združitvev gospodarskih družb, pri čemer novela ohranja vsa bistvena načela prava statusnih preoblikovanj, urejena v ZGD-1 (načelo zaščite upnikov in prepoved poslabšanja premoženjskega položaja delničarjev).

Novela Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1B, Ur. l. RS, št. 68/08)

Cilj novele B Zakona o gospodarskih družbah je uskladitev slovenskega pravnega reda z določbami direktiv EU, ki so bile sprejete v letih 2006 in 2007, in so spremenile nekatere dosedanje direktive s področja prava družb, predvsem z bilančno-računovodskega področja, in katerih rok za implementacijo se izteče v letu 2008. Poseben poudarek novele B daje uskladitvi s t.i. "revizijsko direktivo", ki med drugim celovito ureja obveznost oblikovanja revizijskih komisij v javnih delniških družbah.

DELOVNA RAZMERJA

Zakon o udeležbi delavcev pri dobičku (ZUDDob, Ur. l. RS, št. 25/08)

Ta zakon ureja udeležbo delavcev pri dobičku družbe in udeležbo v lastništvu družbe, pogodbo o udeležbi pri dobičku, postopek za sklenitev pogodbe, denarno in delniško shemo ter pogoje za pridobitev olajšav pri davkih in prispevkih za socialno varnost.

12.2 MAKROEKONOMSKI KAZALCI

SLOVENIJA

Za svetovno finančno krizo, ki se je iz Združenih držav Amerike (ZDA) v drugi polovici leta 2008 razširila in močno prizadela tudi finančni in realni sektor v Evropi, za zdaj ni izgledov za hitro izboljšanje. Po vseh trenutnih ocenah (februar 2009) kriza prerašča v najhujšo svetovno gospodarsko recesijo po drugi svetovni vojni. V Sloveniji so se v finančnem in bančnem sektorju učinki krize tudi že močno odrazili, v realnem in trgovinskem sektorju pa za zdaj šele v enem delu, drugi pridejo šele na vrsto. V delu slovenskega realnega sektorja se že soočajo s 30–40 odstotnimi padci naročil, padcem proizvodnje, padcem finančnih prilivov, podaljševanjem rokov plačil, nedostopnostjo kreditov, ustavljanjem investicij, upadanjem izvoza, itd. Statistični in drugi makroekonomski pokazatelji za zdaj vplivov krize še ne morejo v celoti ilustrirati. V Sloveniji se bo kriza v realnem sektorju šele poglobljala, morda v obdobje, ko bodo nekatera evropska gospodarstva morda že »splavala« in znova oživila gospodarsko aktivnost, saj slovensko gospodarstvo običajno doletijo glavni učinki sprememb na svetovnih trgih z določenim časovnim zamikom.

Decembra je medletna inflacija v Sloveniji znašala 2,2 %. Inflacija v Sloveniji se je umirila hitreje kot v euro-območju. V drugi polovici leta se je medletna rast harmoniziranega indeksa cen življenjskih potrebščin v Sloveniji znižala s 6,9 % julija na 1,8 % decembra, na ravni celotnega euro-območja pa v enakem obdobju s 4,0 % na 1,6 %. Ob koncu leta 2008 je bila inflacija predvsem zaradi občutne pocenitve nafte na svetovnem trgu znatno nižja, kot smo pričakovali jeseni. Znižanje napovedi je posledica hitrega upadanja cen nafte na svetovnem trgu po juliju, ki je vplivalo na pospešeno zniževanje inflacije v Sloveniji in tudi celotnem euro-območju. Učinek zniževanja cen nafte na domačo inflacijo je bil še zlasti izrazit, ker smo bili v istih mesecih predhodnega leta priča visokim rastem cen nafte.

Zaradi vse nižje gospodarske aktivnosti in nadaljevanja krize na finančnih trgih je Evropska centralna banka (ECB) sredi januarja 2009 ključno obrestno mero, potem ko jo je decembra znižala za 0,75 odstotne točke, dodatno znižala še za 0,5 odstotne točke. Tako je 2-odstotna obrestna mera na ravni zgodovinsko najnižje obrestne mere, vse od začetka delovanja ECB doslej. Za podjetja in medbančno poslovanje pomemben EURIBOR, ki se je prek leta 2008 povečeval in dosegel najvišjo raven v začetku oktobra (3-mesečni EURIBOR je bil 5,4 %), se ob nižji ključni obrestni meri ECB znižuje. Sredi januarja 2009 je 3-mesečni EURIBOR znašal 2,51 %.

Po obdobju močnega evra glede na ameriški dolar je sredi avgusta 2008 prišlo do preobrata, ko je euro avgusta lani prvič »zdrsnil« pod 1,5 dolarja. Dolar se je odtlej do konca leta postopno vse mesece krepil. Za 1 euro je bilo oktobra lani v povprečju treba odšteti 1,332 dolarja, novembra 1,273 dolarja, decembra pa je dolar znova nekoliko oslabil (1,345). V letu 2008 je bil euro v povprečju vreden 1,47 dolarja. Po napovedih analitikov se bo dolar še nekaj časa krepil.

Decembra 2008 je bilo v Sloveniji registriranih 66.239 brezposelnih, kar je za 4,5 % več kot novembra 2008 in za 3,2 % manj kot decembra 2007. V letu 2008 je bilo v povprečju mesečno registriranih 63.216 brezposelnih ali za 11,4 % manj kot leta 2007. Stopnja registrirane brezposelnosti je bila novembra 6,7 %. Delodajalci so decembra 2008 prek Zavoda za zaposlovanje objavili 12.274 prostih delovnih mest, ali za 22 % manj kot novembra in za 13,4 % manj kot decembra 2007. V letu 2008 je bilo objavljenih skupaj 256.796 potreb po delavcih, v povprečju 20.044 mesečno, kar je za 1 % manj kot v letu 2007.

Tabela 8: Pomembnejši kazalci za Slovenijo v letih 2006, 2007 in 2008

	2008	2007	2006
BDP (realna rast v %)	4,1	6,8	5,9
BDP na prebivalca – tekoče cene (v EUR)	18.464	17.076	15.446
Izvoz blaga in storitev (realna rast v %)	5,8	13,8	12,5
Uvoz blaga in storitev (realna rast v %)	6,5	15,7	12,2
Stopnja anketne brezposelnosti – ILO (v %)	4,6	4,9	6,0
Inflacija – povprečje leta	5,7	3,6	2,5
Inflacija – konec leta	2,2	5,6	2,8

Vir: Ažurirana jesenska napoved gospodarskih gibanj v letih 2008–2010

BDP = bruto domači proizvod

ILO = International labour organization

FINANČNI TRGI V SLOVENIJI

Potem ko se je kreditna aktivnost domačih bank v prvih desetih mesecih leta 2008 postopoma umirjala, se je novembra zaradi zaostrovanja razmer na mednarodnih medbančnih trgih skoraj v celoti ustavila in je bila na najnižji ravni po marcu leta 2005. To zaostrovanje je sovpadlo tudi z odplačilom večjega kredita, ki ga je NLB junija 2008 najela v tujini, kar je še dodatno upočasnilo kreditno aktivnost domačih bank. Banke so tako novembra neto odplačevale kredite najete v tujini v višini 583,6 mio EUR, kar je najvišja vrednost doslej. Neto odplačevanje je tako posledica odplačila kratkoročnih kreditov v višini 820,6 mio EUR, nasprotno pa jim je, kljub zaostrenim razmeram, uspelo neto črpanje dolgoročnih kreditov v višini 237,0 mio EUR, kar je tretja najvišja vrednost v enajstih mesecih leta 2008. Kreditna aktivnost domačih bank se je decembra sicer nekoliko okrepila, a je bila glede na prvih deset mesecev leta 2008 še vedno na izredno nizki ravni (mesečni neto tok kreditov je bil 63,5 mio EUR). Medletna stopnja rasti je, kljub relativno nizki kreditni aktivnosti decembra 2007, tako ob koncu leta upadla še za 0,8 odstotnih točk na 18,1 % in je tako bila za 14,2 odstotnih točk nižja kot konec leta 2007.

Potem ko je obseg sredstev v vzajemnih skladih domačih upravljavcev v obdobju 2000–2007 na letni ravni v povprečju beležil skoraj 90 % rast, se je njihova vrednost v letu 2008 skoraj prepolovila. Vzajemni skladi so tako v letu 2008 izgubili 1,4 mia EUR. Upad sredstev so beležile skoraj vse skupine vzajemnih skladov, največjega pa delniški skladi, in sicer za več kot polovico. Večji obseg sredstev so ob koncu leta 2008 imeli le vzajemni skladi denarnega trga, ki svoja sredstva nalagajo v najbolj varne in likvidne naložbe, vendar pa ti predstavljajo le dober odstotek vseh sredstev v vzajemnih skladih domačih upravljavcev. Skoraj 80 % celotnega upada predstavlja nižja vrednost naložb, preostanek pa gre pripisati neto odlivom, ki so bili na ravni 303,6 mio EUR, v predhodnem letu pa so bili zabeleženi rekordni prilivi v višini 469,7 mio EUR. Kljub velikim neto odlivom se struktura vzajemnih skladov v letu 2008 ni bistveno spremenila, saj še naprej več kot 95 % sredstev predstavljajo bolj tvegani delniški in mešani vzajemni skladi.

Obseg sredstev v vzajemnih skladih je upadel tudi decembra, in je bil s 5,9 % najnižji v zadnjem četrtletju leta 2008. Velik del upada je posledica nadaljnjega zniževanja vrednosti naložb, le dobra desetina pa je posledica neto odlivov iz vzajemnih skladov. Ti so bili decembra s 13,2 mio EUR najnižji v zadnjih štirih mesecih. Velika večina neto odlivov je iz delniških in mešanih vzajemnih skladov.

Potem ko se je vrednost indeksa SBI 20 v vseh mesecih leta 2008 zniževala, je njegova vrednost januarja zabeležila 3,8 % rast. Že drugi mesec zapored se indeks na Ljubljanski borzi ni več gibal skladno s tujimi kapitalskimi trgi, kjer so se vrednosti indeksov, po razmeroma ugodnem decembru, januarja ponovno občutneje znižale. Izmed pomembnejših indeksov sta največji (9,8 %) upad zabeležila osrednja indeksa tokijske (NIKKEI 225) in frankfurtske borze (DAX 30).

SVET IN EVROPA

Leto 2008 je na kapitalnih trgih postreglo s presežki v negativnem smislu. Objave slabih podatkov in pesimistični pogledi so bili precej pogosta tema vsakdanjika. Ocenjuje se, da smo v letu 2008 vstopili v eno hujših kriz, če ne celo najhujšo po letu 1929.

Če smo bili v prvi polovici leta 2008 priča zaskrbljenosti, ki jo je povzročala visoka stopnja inflacije ter rekordne cene nafte, je temu kaj kmalu sledil obrat. Stopnja inflacije ni bila več glavna skrb. Delniški indeksi in cena nafte so strmoglavili. Bolj kot običajno so nihala tudi valutna razmerja. Posledično temu so investitorji iskali varno zatočišče v državnih obveznicah in zlatu. Cena slednjega je dosegla 1000 USD za unčo.

Razlog za to se pripisuje finančni krizi, katere epicenter izhaja iz ZDA. Posledice svetovne finančne krize so se hitro razširile tudi v realni sektor, kar je povzročilo občutno ohlajanje svetovnih ekonomij.

Za omilitev nastale situacije so vlade po vsem svetu tudi s pomočjo mednarodnih organizacij večkrat posredovale pri reševanju finančnih institucij in ostalih gospodarskih subjektov.

Predstavniki najvplivnejših držav in centralne banke so si prizadevali, da bi z vzvodi, ki so jim na razpolago, umirili kaotično stanje na kapitalnih trgih ter ponovno vzpostavili zaupanje v gospodarstvo in medbančne operacije in na ta način omilili in skrajšali učinek nastale krize.

Sprejeti so bili različni stimulacijski ukrepi, namenjeni tako finančnim institucijam, gospodarstvu kot tudi posameznikom. Predvsem gre za denarne svežnje in pospešeno ter agresivno nižanje ključnih obrestnih mer.

V letu 2008 smo bili priča združitvam in prevzemom nekaj največjih bank na Wall Streetu. Sanacija ni bila možna v primeru investicijske banke Lehman Brothers. Bankrot slednje velja za največjega v zgodovini ZDA. S tem je ZDA po ocenah mnogih analitikov celemu svetu naredila medvedjo uslugo in poglobila že tako hudo krizo.

Pričakovano je finančne trge preplaval močan psihološki učinek strahu in nezaupanja. Ob pomoči dodatnih negativnih objav makroekonomskih podatkov se je pritisk na padajoče tečaje vrednostnih papirjev samo še stopnjeval.

Težave so se stopnjevale do te mere, da so nekatera manj razvita gospodarstva in gospodarstva, katerih delovanje je v veliki meri odvisno od tujega kapitala, pristala na robu bankrota. Da je stanje v teh državah več kot resno, je bilo opaziti na ekstremnih padcih lokalnih valut v primerjavi z glavnimi svetovnimi valutami ter zaskrbljujoče objave ostalih makroekonomskih podatkov.

Tako so v roku enega leta glavni svetovni delniški indeksi izgubili več deset odstotkov vrednosti. Vrednost nekaterih svetovno znanih korporacij, ki so nekoč v očeh investitorjev veljala za pojem gospodarstva, pa ohranjajo le simbolično vrednost.

Z zniževanjem energentov (predvsem nafte) ter hrane se je v zadnjih mesecih lanskega leta tudi inflacija umirila. Na medletni ravni je bila po ocenah Eurostata decembra 2008 inflacija v euro-območju 1,6 % (novembra še 2,1 %), v državah EU pa 2,2 % (novembra 2,8 %). Inflacija merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), to je s primerljivim evropskim indeksom, se je znižala tudi v Sloveniji. Med državami EU je Slovenija konec leta glede na doseženo raven inflacije pristala na 8. mestu (ki ga deli s Ciprom). Še nekaj zadnjih mesecev pred tem je bila Slovenija med državami z najvišjo inflacijo.

Ob nadaljnjem umirjanju inflacije je ECB januarja 2009 nadaljevala z zniževanjem ključne obrestne mere. Inflacija v euro-območju se še naprej znižuje in je po prvi oceni Eurostata januarja znašala 1,1 % (v ZDA decembra 0,1 %). Glavna razloga za umirjanje inflacije sta še naprej padec cen nafte in precej poslabšana gospodarska aktivnost.

Tabela 9: Stopnje rasti ključnih makroekonomskih kazalcev za nekatere Evropske države v letih 2007 in 2008

(v %)	BDP		Inflacija (HICP)		Brezposelnost	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
EU 27	1,4	2,9	3,9	2,4	7,0	7,1
Euro-območje	1,0	2,6	3,3	2,1	7,6	7,5
Avstrija	1,7	3,1	3,4	2,2	3,9	4,4
Belgija	1,3	2,8	4,7	1,8	7,1	7,5
Ciper	3,3	4,4	4,5	2,2	3,9	4,0
Finska	2,2	4,5	4,2	1,6	6,3	6,9
Francija	0,9	2,1	3,3	1,6	8,0	8,3
Grčija	2,9	4,0	4,4	3,0	9,0	8,3
Irska	-1,6	6,0	3,3	2,9	6,1	4,6
Italija	-0,4	1,4	3,6	2,0	6,8	6,1
Luksemburg	2,5	5,2	4,4	2,7	4,0	4,1
Malta	2,4	3,7	4,4	0,7	5,9	6,4
Nemčija	1,6	2,5	3,0	2,3	7,3	8,4
Nizozemska	2,0	3,5	2,5	1,6	3,0	3,2
Portugalska	0,5	1,8	2,9	2,4	7,7	8,1
Španija	1,2	3,7	4,2	2,8	10,8	8,3
Slovenija*	4,1	6,8	5,7	3,6	4,6	4,9

Vir: Banka Slovenije, *Ekonomski kazalniki mednarodnega okolja*, december 2008

*UMAR, *Ekonomsko ogledalo*, januar 2009

DRUGE DRŽAVE, KJER JE POZAVAROVALNICA SAVA KAPITALSKO UDELEŽENA V ZAVAROVALNICAH

Srbija

Medtem ko je realna rast BDP v letu 2007 znašala 7,5 %, je po ocenah za leto 2008 znašala 6,5 %. Takšno napoved za leto 2008 je podala EBRD (Evropska banka za obnovo in razvoj). Podobno kot v letu 2007 je gospodarsko rast spodbujala visoka rast zasebnega povpraševanja, predvsem domačih naložb in zasebne porabe. Naložbe so se povečale za okoli 10,0 %, zasebna poraba pa za 6,0 %. EBRD je znižala napovedi gospodarske rasti v Srbiji zaradi vse večje recesije in vpliva svetovne gospodarske krize na tranzicijske države. Razlog za gospodarsko rast je v domačem povpraševanju, ki je še vedno dokaj visoko, in nižja stopnja integracije v svetoven finančni sistem. Vpliv finančne krize na tranzicijske države bo tem manjši, čim hitreje bo okrevanje svetovnega gospodarstva. Pomemben dejavnik so tudi naporci vlad in mednarodnih finančnih institucij, da zaščitijo finančne sisteme v teh regijah. Prednostne naloge na področju gospodarske politike bodo prizadevanje za pridobitev statusa kandidatke za članstvo v EU, krepitev gospodarstva in socialne odgovornosti, boj proti kriminalu in korupciji ter izpolnjevanje mednarodnih obveznosti. V okviru krepitev gospodarstva so ključne naloge dokončanje privatizacije, strukturne reforme in izboljšanje investicijske klime. Nadaljevanje privatizacije je še toliko bolj pomembno zaradi zagotavljanja dodatnih sredstev za pokrivanje proračunskega primanjkljaja. Ta je v letu 2008 po ocenah predstavljal 1 % BDP⁵.

V letu 2008 je povprečna inflacija, merjena z indeksom cen življenjskih potrebščin, po ocenah znašala 11,0 %, v letu 2009 pa se bo po napovedih znižala na 7,2 %. Finančna kriza je vplivala tudi na vrednost dinarja. Ta je pričel zaradi tega, ker je bila njegova vrednost precenjena, pospešeno izgubljal vrednost. Tečaj eura glede na dinar je na dan 1. 1. 2008 znašal 79,5972, na dan 31. 12. 2008 pa 89,3718, kar pomeni 12,28 % padec tečaja.

Stopnja nezaposlenosti je v oktobru leta 2008 znašala 14,0 %, po ocenah pa naj bi ob koncu leta 2008 porasla na 17,4 %⁶.

Celotna zunanja trgovina je v obdobju januar – november 2008 znašala 31.661,9 mio USD in je v primerjavi z enakim obdobjem leta 2007 porasla za 28,4 %. Izvoz blaga je znašal 10,2 mia USD in kaže na 28,0 % rast v primerjavi z enakim obdobjem leta 2007. Na drugi strani pa je uvoz porasel za 28,6 % in je znašal 21,4 mia USD. Primanjkljaj zunanje trgovine je torej znašal 11,1 mia USD. Najpomembnejše izvozne trgo-

5 EBRD: Manjši privredni rast Srbije; http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2009&mm=01&dd=27&nav_id=341575) in Izvozno okno, Srbija, Gospodarska rast in industrijska proizvodnja

6 Izvozno okno, Srbija, Gospodarska rast in industrijska proizvodnja

vske partnerice Srbije so Bosna in Hercegovina, Črna gora in Nemčija, najpomembnejše uvozne trgovske partnerice pa Rusija, Nemčija in Italija⁷.

Makedonija

V tretjem kvartalu leta 2008 se je trdna rast BDP v Makedoniji nadaljevala, v največji meri zaradi porasta kovinske proizvodnje. Po drugi strani pa je prišlo do padca transportnih dejavnosti in dejavnosti na področju finančnega posredovanja⁸. Rast BDP se je v letu 2008 nadaljevala z enakim tempom kot v letu 2007, ko je dosegla 5,1 %. V prvem kvartalu leta 2008 je rast BDP znašala 5,2 %, napovedi za leto 2008 pa se gibajo okoli 4,5 %⁹.

Povprečna stopnja inflacije v Makedoniji za leto 2008 je znašala 8,3 %. Čeprav se je v decembru stopnja inflacije zaradi padca cen nafte znižala na 4,1 %, je na letni ravni porasla kot posledica višjih cen hrane in energije¹⁰.

Izvoz je v obdobju januar – november 2008 znašal 2,5 mia MKD, medtem ko je v enakem obdobju uvoz znašal 4,3 mia MKD, kar kaže na primanjkljaj zunanje trgovine¹¹. Največji del zunanje trgovine je usmerjen na države EU (51,5 %). Države, s katerimi Makedonija trguje v največji meri pa so Srbija, Rusija, Nemčija in Grčija¹².

Vsi naporji gredo v smeri približevanja za vstop v EU, saj je Makedonija že decembra leta 2005 pridobila status kandidatke za vstop v EU.

Črna Gora

Globalna finančna kriza, ki je nastopila v letu 2008, v Črni gori podobno kot v ostalih tranzicijskih gospodarstvih, leta 2008 ni imela tolikšnega vpliva. Stopnja BDP je namreč še naprej precej visoka, priliv neposrednih tujih investicij je rekorden, presežek v plačilni bilanci je visok, nezaposlenost pada, prav tako stopnja inflacije. Negativne posledice finančne krize se tako lahko v večji meri pričakujejo v letu 2009. Stopnja rasti BDP za prvih devet mesecev leta 2008 je znašala 8,0 %, medtem ko ocene za celotno leto 2008 znašajo 9,9 %. Povprečna triletna gospodarska rast (2006 – 2008) je bila okoli 7,0 %. S tem je bil dosežen nivo BDP najmanj razvitih članic EU, kar je pomembno zaradi izpolnjevanja Kopenhagenskih kriterijev za vstop v EU. Tudi podatki Eurostata kažejo na to, da se je v obdobju 2005 – 2007 Črna Gora med vsemi evropskimi državami najhitreje razvijala. Vlada Črne gore za leto 2009 napoveduje nominalni BDP v znesku 3,5 mia EUR, kar je za 14,5 % višje kot v letu 2008. Realna rast BDP naj bi v letu 2009 znašala 7,0 %¹³. Globalna finančna kriza bo sicer v letu 2009 povzročila padec gospodarske rasti, vendar po vsej verjetnosti ne bo privedla do pojavnosti recesije.

Globalna finančna kriza je vplivala na upadanje stopnje inflacije. Ocenjena stopnja inflacije je konec leta 2008 znašala 8,0 %, medtem ko za leto 2009 napovedujejo 4,5 % stopnjo inflacije. Na rast inflacije so poleg zunanjih dejavnikov (povišanje cen hrane in nafte) vplivali tudi notranji dejavniki, zlasti rast cen električne energije.

Raven agregatnega povpraševanja vse od začetka leta 2008 narašča. Visoka je tudi raven gospodarske aktivnosti, tako da je ocenjena stopnja rasti BDP (8,0 %) višja od rasti agregatnega povpraševanja (3,3 %). Kar 68,0 % anketiranih podjetij načrtuje povečanje aktivnosti, 86,0 % pa planira nove investicije, kar kaže na to, da lahko tudi v letu 2009 pričakujemo gospodarsko rast.

Za leto 2009 je napovedan padec uvoza, medtem ko naj bi naložbe ostale na enakem nivoju kot v letu 2008. Statistična agencija Črne gore (Monstat) je ocenila, da naj bi izvoz v letu 2008 znašal 346,6 mio EUR, deficit pa naj bi znašal 1,54 mia EUR¹⁴.

Da bi ublažili posledice finančne krize, za leto 2009 napovedujejo zmanjšanje stopnje davka na dohodek in deleža za socialno zavarovanje, načrtuje pa se tudi uvedba mer za razbremenitev gospodarstva z namenom pospeševanja ekonomske aktivnosti.

7 Serbian Chamber of Commerce, Macroeconomics Indicators and Economic Trends in the Republic of Serbia

8 National Bank of the Republic of Macedonia, Monthly Information 12/2008, January 2009

9 Travel Document Systems (www.traveldocs.com/mk/economz) in Banka Slovenije, Ekonomski kazalniki mednarodnega okolja, september 2008

10 National Bank of the Republic of Macedonia, Monthly Information 12/2008, January 2009

11 National Bank of the Republic of Macedonia, Monthly Information 12/2008, January 2009

12 Travel Document Systems (www.traveldocs.com/mk/economz)

13 članek Alternativa's Daily Brief, 8. 12. 2008

14 članek Alternativa's Daily Brief, 8. 12. 2008

Kosovo

Kosovo letos praznuje prvo obletnico razglasitve neodvisnosti in nadaljuje z vzpostavljanjem ekonomske strukture, ki bo Kosovo približala ekonomskemu prostoru in polnopravnemu članstvu v EU.

Čeprav kosovski gospodarski kazalci in stopnja internacionalizacije še kažejo na ekonomijo v povojih, pa regija že tradicionalno privlači slovenski poslovni interes. V zadnjem času je zanimiva predvsem z vidika investicij v infrastrukturo in lokalno gospodarstvo¹⁵.

Napovedi kažejo, da bo realni BDP na Kosovem rasel v celotnem obdobju 2008 – 2011 in v povprečju znašal 5,2 %. Najpomembnejšo vlogo pri tem bo igral privatni sektor, poleg tega pa tudi rast državne potrošnje za kapitalske investicije. Najpomembnejši elementi gospodarske rasti so vsekakor investicije privatnega sektorja in izvoz.

Stopnja inflacije je leta 2007 znašala 4,4 %, medtem ko je leta 2008 narasla na 9,8 %¹⁶. Napovedi za leto 2009 kažejo na manjši padec inflacije, medtem ko naj bi bil v letih 2010 – 2011 ta padec večji. Dejstvo pa je, da je v odprtem gospodarstvu, ki je v odvisno od uvoza, gibanje domačih cen v veliki meri odvisno od gibanja uvoznih cen¹⁷.

Leta 2008 je uvoz znašal 1,9 mia EUR. Največji uvoznici sta Makedonija (18,1 %) in Srbija (10,9 %). Celotni izvoz v letu 2008 pa je znašal 195,9 mio EUR, pri čemer največji delež odpade na Belgijo (14,3 %) in Italijo (13,0 %)¹⁸. Po napovedih naj bi uvoz počasi rasel in tako leta 2011 dosegel 2.350 mio EUR, kar predstavlja okoli 47,0 % BDP¹⁹.

Število nezaposlenih je konec leta 2008 znašalo 335.942²⁰. Recesija, ki se je iz ZDA prenesla v Evropo, predstavlja za Kosovo tveganje z vidika večjega odpuščenja delavcev v tujini, poleg tega pa bodo razvitejše države omejile čezmejno pomoč za razvoj Kosova, kar lahko privede do likvidnostnih problemov na strani uvoza²¹.

12.3 SLOVENSKI PO/ZAVAROVALNI TRG IN TRŽNI POLOŽAJ

Slovenski zavarovalni trg je v letu 2008 zbral 2.019 mio EUR kosmate premije, kar je 6,7 % več kot v letu 2007 ter obračunal 1.210 mio EUR kosmatih škod, kar predstavlja 17,7 % porast glede na predhodno leto.

V letu 2008 so premije premoženjskih zavarovanj porasle za 7,1 %, premije življenjskih zavarovanj pa so beležile 5,9 % rast kosmate premije. Škode premoženjskih zavarovanj so porasle za 19,2 %, škode življenjskih zavarovanj pa za 10,0 %.

Tabela 10: Delitev kosmate premije na premoženjska in življenjska zavarovanja

(v EUR)	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Skupaj
2008	1.376.307.195	642.652.700	2.018.959.895
2007	1.284.848.550	606.665.402	1.891.513.952
Indeks	107,1	105,9	106,7

Vir: SZZ, statistični podatki za leto 2008; februar 2009

Tabela 11: Delitev kosmatih škod na premoženjska in življenjska zavarovanja

(v EUR)	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Skupaj
2008	1.026.618.812	183.162.234	1.209.781.046
2007	861.471.725	166.441.718	1.027.913.443
Indeks	119,2	110,0	117,7

Vir: SZZ, statistični podatki za leto 2008; februar 2009

15 GZS, članek Gospodarska delegacija na Kosovo, Priština, 18. – 19. marec 2009

16 CBAK, Monthly Statistics Bulletin, December 2008

17 Medium Term Expenditure Framework 2009–2011, Junij 2008

18 CBAK, Monthly Statistics Bulletin, December 2008

19 Medium Term Expenditure Framework 2009–2011, Junij 2008

20 CBAK, Monthly Statistics Bulletin, December 2008

21 Medium Term Expenditure Framework 2009–2011, Junij 2008

Tabela 12: Tržni deleži zavarovalnic glede na premijo (ki dosežajo vsaj 1 % tržni delež v skupni premiji)

Zavarovalnica	2008			2007			Indeks		
	Skupaj	Premo- ženje	Življenje	Skupaj	Premo- ženje	Življenje	Skupaj	Premo- ženje	Življenje
Zavarovalnica Triglav	37,3 %	37,8 %	36,1 %	37,4 %	37,5 %	37,1 %	106,4	107,9	103,0
Adriatic Slovenica	12,7 %	17,5 %	2,5 %	13,3 %	18,2 %	2,9 %	102,2	102,8	93,7
Zavarovalnica Maribor	12,5 %	13,5 %	10,3 %	12,4 %	13,3 %	10,5 %	107,5	108,9	103,6
Vzajemna, zdravstvena zavarovalnica	11,6 %	17,1 %	0,0 %	12,0 %	17,7 %	0,0 %	103,5	103,5	
Kapitalska družba pkojninskega in invalidskega zavarovanja	6,6 %	0,0 %	20,6 %	6,3 %	0,0 %	19,5 %	111,9		111,9
KD Življenje	3,4 %	0,0 %	10,8 %	3,0 %	0,0 %	9,4 %	121,0		121,0
Zavarovalnica Tilia	3,4 %	4,2 %	1,7 %	3,1 %	3,8 %	1,6 %	117,6	118,2	114,4
Generali Zavarovalnica	3,1 %	3,1 %	3,0 %	2,8 %	2,8 %	2,6 %	118,1	116,9	120,6
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica	2,9 %	4,3 %	0,0 %	2,7 %	4,0 %	0,0 %	115,0	115,0	
Merkur zavarovalnica	2,2 %	0,5 %	5,8 %	2,2 %	0,5 %	5,8 %	105,2	101,8	105,8
GRAWE Zavarovalnica	1,8 %	0,9 %	3,8 %	1,9 %	0,9 %	4,0 %	101,0	101,9	100,5
NLB Vita	1,6 %	0,1 %	4,6 %	1,9 %	0,1 %	5,8 %	86,4	111,1	85,4

Vir: SZZ, statistični podatki za leto 2008; februar 2009

Tabela 13: Tržni deleži zavarovalnic v skupini

	2008	2007
Zavarovalnica Tilia (premoženje)	4,2 %	3,8 %
Zavarovalnica Tilia (življenje)	1,7 %	1,6 %
Zavarovalnica Tilia (skupaj)	3,4 %	3,1 %
Sava Osiguranje	2,2 % ²²	1,8 %
Dukagjini	19,3 %	18,7 %
Sava Tabak	16,3 %	15,1 %
Montenegro osiguranje ²³	21,8 %	23,0 %

Tabela 14: Premija in tržni deleži na slovenskem pozavarovalnem trgu v letu 2008

(v EUR)	Pozavarovalnica Sava	Triglav Re	Skupaj
Slovenija	81.821.496	65.393.156	147.214.651
Tujina	52.922.223	41.600.963	94.523.186
Skupaj	134.743.719	106.994.118	241.737.837
Tržni delež	55,7 %	44,3 %	100,0 %

22 Tržni delež za obdobje januar – september 2008

23 Tržni delež premoženjskih zavarovanj. Za leto 2008 je podatek za obdobje januar – september 2008.

12.4 POZAVAROVALNI TRG

Naslednji tabeli prikazujeta ocene gibanja premijskih stopenj za neporocionalna pozavarovanja ter provizijskih stopenj in škodnih rezultatov za porocionalna pozavarovanja na mednarodnih pozavarovalnih trgih. Številke v tabelah odražajo naša predvidevanja o gibanju pozavarovalnega cikla.

Tabela 15: Verižni indeksi gibanja premijskih stopenj za neporocionalna pozavarovanja

Neporocionalna pozavarovanja	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Požarna in druga škodna zavarovanja – po riziku	90	110	110	105	100	100
Požarna in druga škodna zavarovanja – katastrofalna kritja	90	110	115	105	100	100
Avtomobilski kasko	100	110	110	100	100	100
Avtomobilska odgovornost	100	110	110	100	100	100
Pomorska zavarovanja	90	110	110	105	100	100
Odgovornostna zavarovanja	95	105	105	100	100	100

Tabela 16: Sprememba provizijskih stopenj in škodnih rezultatov za porocionalna pozavarovanja v odstotnih točkah glede na preteklo leto

Porocionalna pozavarovanja		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Požarna in druga škodna zavarovanja	provizijske stopnje	+1,5	-1	-2	0	0	0
	škodni rezultat	0	+1	-1	-2	0	0
Avtomobilski kasko	provizijske stopnje	0	-1	-2	0	0	0
	škodni rezultat	+3	0	0	0	0	0
Avtomobilska odgovornost	provizijske stopnje	0	-1	-1	0	0	0
	škodni rezultat	+1,5	0	0	0	0	0
Pomorska zavarovanja	provizijske stopnje	0	0	-2	0	0	0
	škodni rezultat	0	+2	0	0	0	0
Odgovornostna zavarovanja	provizijske stopnje	0	0	0	0	0	0
	škodni rezultat	0	0	0	0	0	0

POSLOVNO POROČILO
POZAVAROVALNICE SAVA, D. D.
ZA LETO 2008

13 PREGLED POSLOVANJA V LETU 2008

KOSMATA IN ČISTA POZAVAROVALNA PREMIJA

Tabela 17: Kosmata in čista pozavarovalna premija iz Slovenije in tujine

(v EUR)	2008	2007	Indeks	Struktura 2008	Plan 2008	Indeks na plan
Kosmata premija – Slovenija	81.821.496	80.196.155	102,0	60,7 %	77.572.866	105,5
Kosmata premija – tujina	52.922.223	38.343.784	138,0	39,3 %	46.201.884	114,5
Skupaj kosmata premija	134.743.719	118.539.938	113,7	100,0 %	123.774.750	108,9
Skupaj čista premija	113.856.951	97.207.906	117,1	100,0 %	104.312.760	109,1

Pozavarovalnica Sava je v poslovnem letu 2008 zbrala 134,7 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar je v primerjavi z letom 2007 za 13,7 % več. Premijsko gibanje je bilo nad planskimi okviri, in sicer za 8,9 %.

Premija, prejeta od slovenskih cedentov, je bila v primerjavi z enakim obdobjem lani višja za 2,0 %. Največji slovenski cedent Zavarovalnica Maribor je zaradi spremembe na proporcionalnem pozavarovalnem programu beležil 0,2 % padec kosmate pozavarovalne premije. Pozavarovalna premija cedenta Zavarovalnice Tilie je porasla za 15,4 %, kar je posledica visoke rasti zavarovalne premije Zavarovalnice Tilia in prevzema nekaj večjih rizikov. Pozavarovalna premija prejeta od cedenta Adriatic Slovenica se je v primerjavi z letom 2007 znižala za 28,1 %, kar je posledica dejstva, da je Pozavarovalnica Sava v letu 2008 potrdila svojo udeležbo na pozavarovalnih programih le za svojo lastno izravnavo. Celotna dosežena pozavarovalna premija domačih cedentov je presegla planirano za 5,5 %.

Pozavarovalna premija podrejene družbe Zavarovalnica Tilia je v letu 2008 predstavljala 23,8 % celotne zbrane premije iz Slovenije (v letu 2007 21,1 %). Pozavarovalna premija cedenta Zavarovalnice Maribor je v skupni premiji iz Slovenije znašala 70,1 % (v letu 2007 71,6 %), premija Adriatic Slovenice pa 4,1 % (v letu 2007 5,8 %).

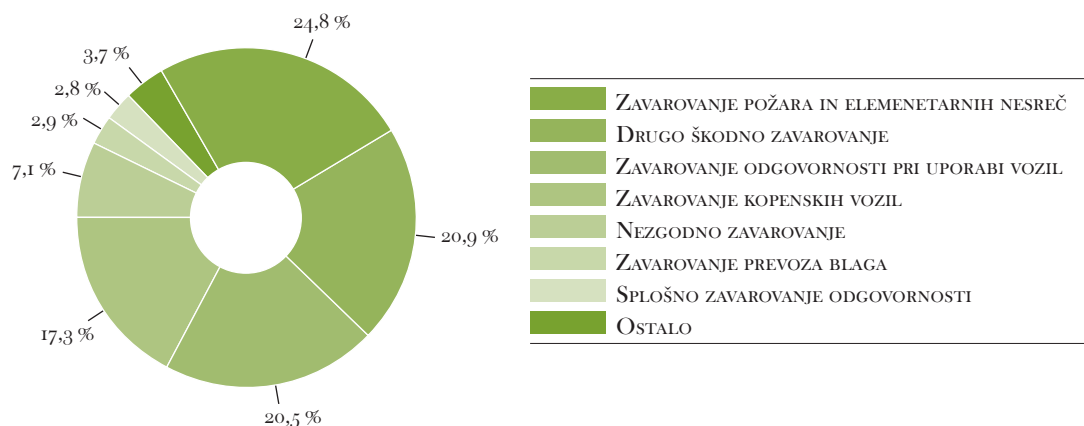
Pozavarovalna premija iz tujine je v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 porasla za 38,0 %, plansko vrednost pa je presegla za 14,5 %. V letu 2008 je največji delež premije iz tujine predstavljala premija iz Avstrije (15,5 %), Hrvaške (6,8 %), Švedske (5,6 %) ter Turčije (5,3 %).

Med partnerje iz tujine uvrščamo tudi naše odvisne družbe na trgih bivše Jugoslavije. Omenjene družbe so v letu 2008 predstavljale 5,6 % celotne zbrane premije iz tujine (v 2007 9,4 %). Padec je posledica velikega porasta premije iz drugih tujih trgov (od cedentov, ki niso povezane družbe), poleg tega pa je nižja premija cedenta Sava Tabak zaradi znižanja zavarovalne premije za največji riziko v njihovem portfelju.

V strukturi premije se je v primerjavi z letom 2007 povišal delež posla iz tujine in znaša 39,3 % (v letu 2007 32,3 %).

Čista pozavarovalna premija je v letu 2008 znašala 113,9 mio EUR, kar je 17,1 % več kot v letu 2007. Čista premija je rasla bolj kot kosmata premija in posledično je bil tudi delež premij v lastni izravnavi v primerjavi z letom 2007 višji za 2,5 odstotne točke in je znašal 84,5 %. Porast deleža lastne izravnave je posledica porasta premije na segmentu posla iz tujine, saj ta del Pozavarovalnica Sava sklepa pretežno za lastno izravnavo. Od posla, ki ga Pozavarovalnica Sava sklepa v tujini, gre v pasivno retrocesijo predvsem posel podrejenih družb.

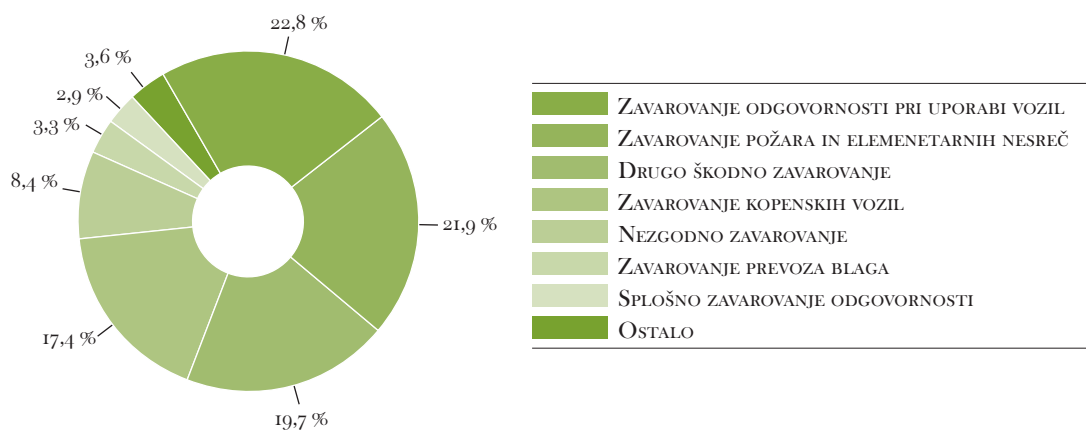
Grafikon 2: Struktura kosmate pozavarovalne premije po zavarovalnih vrstah v letu 2008

Iz gornjega grafikona je razvidno, da so v strukturi kosmate pozavarovalne premije največji delež v letu 2008 predstavljala požarna zavarovanja, ki so porasla za 38,4 %. Porast je posledica visoke rasti pozavarovalne premije iz tujine, kjer prevladujejo požarna pozavarovanja. V letu 2007 je v strukturi premije po zavarovalnih vrstah prevladovalo zavarovanje odgovornosti lastnikov motornih vozil v višini 23,2 %, v letu 2008 pa je omenjena zavarovalna vrsta predstavljala 20,5 %. Padec deleža premije te zavarovalne vrste v skupni premiji je posledica znižanja obsega proporcionalnega pozavarovanja pri Zavarovalnici Maribor. Delež drugih škodnih zavarovanj je v letu 2008 znašal 20,9 % in je bil v primerjavi z letom 2007 nižji za 1,2 odstotni točki.

Kosmata pozavarovalna premija po zavarovalnih vrstah je v absolutnih zneskih prikazana v poglavju o kazalnikih poslovanja, kjer je za vsako posamezno zavarovalno vrsto razvidna tudi rast glede na leto 2007.

Grafikon 3: Struktura čiste pozavarovalne premije po zavarovalnih vrstah v letu 2008

V strukturi čiste pozavarovalne premije so v letu 2008, tako kot v 2007, največji delež predstavljala zavarovanja odgovornosti lastnikov motornih vozil in sicer 22,8 % (v letu 2007 26,4 %). Delež požarnih in drugih škodnih zavarovanj v čisti premiji je nižji kot v strukturi kosmate premije in znaša 41,6 % v celotni čisti pozavarovalni premiji oziroma 45,7 % v celotni kosmati pozavarovalni premiji. Ta del posla je izpostavljen škodam na večjih rizikih ter naravnim nesrečam in je zato v večjem deležu retrocediran (predvsem slovenski posel) in zaščiteno tako s proporcionalnim kot tudi z neproporcionalnimi kritiji. Ti dve zavarovalni vrsti sta v letu 2008 predstavljali 68,0 % celotne retrocedirane premije.

KOSMATE IN ČISTE POZAVAROVALNE ŠKODE

Tabela 18: Kosmate in čiste pozavarovalne škode iz Slovenije in tujine

(v EUR)	2008	2007	Indeks	Struktura 2008	Plan 2008	Indeks na plan
Kosmate škode – Slovenija	85.747.041	51.685.980	165,9	74,8 %	49.222.420	174,2
Kosmate škode – tujina	28.942.190	18.662.026	155,1	25,2 %	22.714.916	127,4
Skupaj kosmate škode	114.689.231	70.348.006	163,0	100,0 %	71.937.336	159,4
Skupaj čiste škode	70.395.437	58.761.715	119,8	100,0 %	61.828.365	113,9

Kosmate pozavarovalne škode so v letu 2008 znašale 114,7 mio EUR, kar je za 63,0 % več kot v letu 2007. Škodno dogajanje v letu 2008 je bilo neugodno tako na domačem kot tudi na tujem delu portfelja.

Vzrok takšnemu porastu škod na domačem portfelju so bila poletna neurja, ki so prizadela Slovenijo v letu 2008. Ker tako izjemnih dogodkov nismo planirali, so celotne kosmate pozavarovalne škode presegle plansko vrednost za 59,4 %.

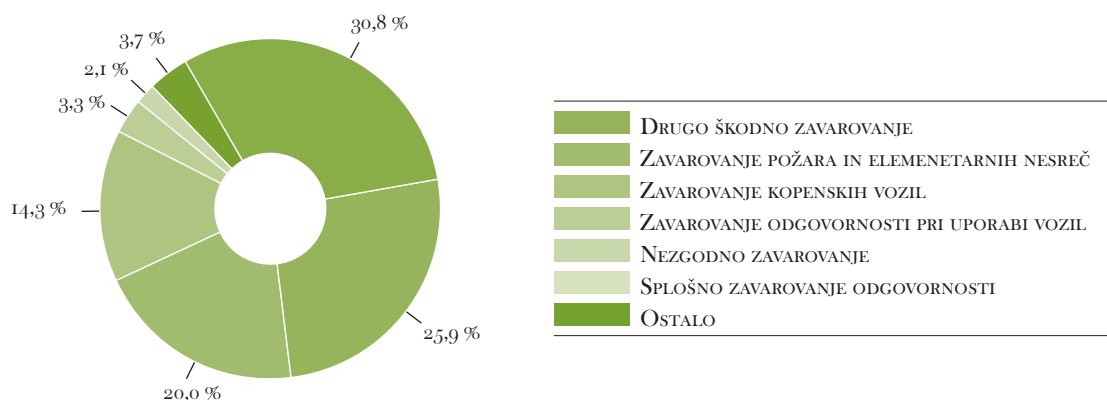
Poletna neurja v Sloveniji so skupaj na kosmati rezultat vplivala v višini približno 55,0 mio EUR (skupaj rezervirane in plačane škode), od tega je bilo do konca leta 2008 izplačanih 41,7 mio EUR škod. Škode domačega posla so se tako v primerjavi z lanskim letom povišale za 65,9 %. Realizirane škode za domač posel so bile od planskih višje za 74,2 %.

Škode iz tujine so v primerjavi z letom 2007 prav tako porasle, in sicer za 55,1 %. Vzrok omenjenemu porastu škod na portfelju iz tujine je povečan obseg posla na tem delu portfelja (porast premije iz tujine za 38,0 % v letu 2008 ter za 22,7 % v letu 2007) ter nekaj večjih in manjših škod na portfelju iz tujine. Največje škode (oziroma škodne rezervacije) iz tujine so iz naslova škod na rizikih:

- vihar Ike in požar pri enem od zavarovancev na Kubi: rezervirano v višini 0,7 mio EUR
- izplačane škode za pogodbeno leto 2007 (korejski posel): 0,9 mio EUR
- izplačane škode za pogodbeni leti 2007 in 2008 (avstrijski posel): 2,0 mio EUR
- požar v tunelu pod Rokavskim prelivom: rezervirano v višini 0,5 mio EUR
- izplačane škode za pogodbeno leto 2007 (švedski posel): 1,3 mio EUR
- več različnih škod tekom leta 2008 (ruski posel): rezervirano v višini 1,5 mio EUR
- škoda na bagerju dnevnega kopa v Makedoniji: rezervirano v višini 0,8 mio EUR.

Škode iz tujine so presegle plansko vrednost za 27,4 %.

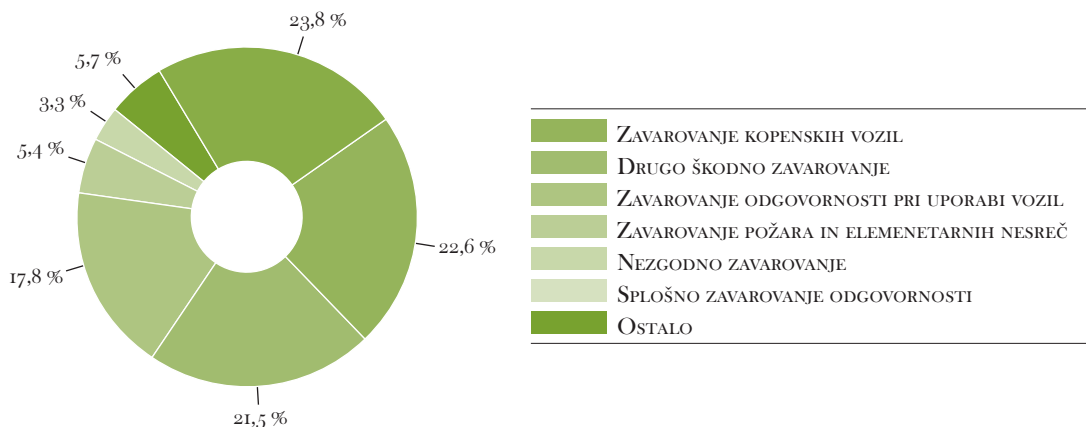
Grafikon 4: Struktura kosmatih pozavarovalnih škod po zavarovalnih vrstah v letu 2008

Struktura kosmatih pozavarovalnih škod po zavarovalnih vrstah se je (tako kot struktura premij) v letu 2008 rahlo spremenila, in sicer v 2008 prevladujejo v strukturi škod druga škodna ter požarna zavarovanja, ki skupaj predstavljajo 56,7 % vseh škod. V letu 2007 sta omenjeni zavarovalni vrsti predstavljali le 43,7 %. Takšen preobrat v strukturi škod je predvsem posledica poletnih neurij v Sloveniji. Zavarovanja kopenskih motornih vozil so se iz 21,3 % v letu 2007 znižala na 20,0 % v letu 2008.

Rast kosmatih pozavarovalnih škod po zavarovalnih vrstah v primerjavi z letom 2007 je prikazana v poglavju o kazalnikih poslovanja.

Grafikon 5: Struktura čistih pozavarovalnih škod po zavarovalnih vrstah v letu 2008

V strukturi čistih pozavarovalnih škod so v letu 2008 prevladovala zavarovanja kopenskih motornih vozil, ki so se v primerjavi z letom 2007 znižala za 0,9 odstotne točke. Druga škodna zavarovanja so v strukturi škod beležila porast v višini 3,5 odstotnih točk, zavarovanja avtomobilske odgovornosti pa padec v višini 4,1 odstotnih točk.

KOSMATI REZULTATI AKTIVNEGA POZAVAROVANJA

Tabela 19: Kosmati zavarovalno-tehnični rezultat pozavarovanja v letih 2007 in 2008

(v EUR)	Premije	Škode	Provizije	Rezultat	Sprememba škodnih rezervacij	Sprememba prenosnih premij	Sprememba razmejene provizije	Rezultat
	1	2	3	4=1-2-3	5	6	7	8=4+5+6+7
2007	118.539.938	70.348.006	28.837.572	19.354.361	-7.835.128	-4.537.785	1.946.603	8.928.051
2008	134.743.719	114.689.231	33.684.777	-13.630.290	-25.446.160	-4.389.313	1.331.431	-42.134.331

Tabela 20: Kosmati enostavni in merodajni škodni količnik pozavarovanja v letih 2007 in 2008

	2008	2007
Kosmati enostavni škodni količnik	85,1 %	59,3 %
Kosmati merodajni škodni količnik	132,3 %	92,2 %

Kosmati enostavni škodni količnik pozavarovanja, ki odraža razmerje med kosmatimi škodami in kosmatimi premijami, se je v primerjavi z letom 2007 povečal za 25,8 odstotnih točk. Takšno poslabšanje kosmatega enostavnega škodnega količnika je predvsem posledica poletnih neurij v Sloveniji.

Kosmati enostavni škodni količnik za posel slovenskih cedentov se je v primerjavi z letom 2007 povečal za 40,3 odstotnih točk in je znašal 104,8 %. Pri cedentu Zavarovalnica Maribor smo zaradi poletnih neurij beležili slabši kosmati enostavni škodni količnik v višini 122,4 % (v 2007 58,5 %), pri cedentu Zavarovalnica Tilia pa v višini 56,1 %, kar je za 9,7 odstotnih točk manj kot v letu 2007. Pri cedentu Adriatic Slovenica smo beležili izboljšanje kosmatega enostavnega količnika za 24,2 odstotnih točk, vendar je vseeno presežal 100 % in je v letu 2008 znašal 112,3 %.

Kosmati enostavni škodni količnik posla iz tujine je v primerjavi z letom 2007 beležil porast v višini 6,0 odstotnih točk in je znašal 54,7 %.

Kosmati merodajni škodni količnik pozavarovanja, ki vključuje vse prenosne postavke in provizije, se je povečal za 40,2 odstotnih točk. Poslabšanje je posledica že zgoraj opisanih škod v letu 2008. V absolutnem znesku je bil merodajni rezultat precej slabši kot v letu 2007, in je bil negativen v višini 42,1 mio EUR (v letu 2007 pozitiven v znesku 8,9 mio EUR).

Na domačem poslu se je kosmati merodajni škodni količnik povečal za 47,7 odstotnih točk, za posel iz tujine pa za 32,1 odstotnih točk.

Na povišanje kosmatega merodajnega škodnega količnika za posel slovenskih cedentov najbolj vpliva posel cedenta Zavarovalnica Maribor s kosmatim merodajnim škodnim količnikom 168,9 % (v letu 2007 91,3 %). Za cedenta Zavarovalnica Tilia smo beležili kosmati merodajni škodni količnik v višini 101,8 % (v letu 2007 78,0 %), za Adriatic Slovenico pa 147,6 % (v letu 2007 175,1 %).

REZULTATI POSLA V LASTNI IZRAVNAVI

Tabela 21: Zavarovalno-tehnični rezultat posla v lastni izravnavi v letih 2007 in 2008

(v EUR)	LIZ Premije	LIZ Škode	LIZ Provizije	LIZ Rezultat	LIZ Spre- mema škodnih rezervacij	LIZ Spre- mema prenosnih premiij	LIZ Spre- mema razmejene provizije	Rezultat
	1	2	3	4=1-2-3	5	6	7	8=4+5+6+7
2007	97.207.906	58.761.715	25.514.397	12.931.794	-4.324.143	-3.526.293	1.757.736	6.839.093
2008	113.856.951	70.395.437	30.740.884	12.720.630	-8.872.464	-4.758.444	1.182.483	272.206

LIZ = lastna izravnavna = čiste zavarovalno-tehnične kategorije = kosmate kategorije zmanjšane za pasivno retrocesijo

Tabela 22: Enostavni in merodajni škodni količniki posla v lastni izravnavi v letih 2007 in 2008

	2008	2007
Enostavni škodni količnik v lastni izravnavi	61,8 %	60,4 %
Merodajni škodni količnik v lastni izravnavi	99,8 %	92,7 %

Enostavni škodni rezultat posla v lastni izravnavi se je v letu 2008 v primerjavi s predhodnim letom povišal za 1,4 odstotne točke, merodajni količnik posla v lastni izravnavi pa je znašal 99,8 % in je bil za 7,1 odstotnih točk slabši kot v letu 2007. V absolutnem znesku je bil merodajni rezultat pozitiven v znesku 272.206 EUR (v letu 2007 pozitiven v znesku 6,8 mio EUR).

Na slabši merodajni rezultat posla v lastni izravnavi v primerjavi z letom 2007 je tako kot pri kosmatem rezultatu vplival posel slovenskih cedentov kot tudi velike škode na tujem delu portfelja.

GIBANJE ZAVAROVALNO-TEHNIČNIH REZERVACIJ

Tabela 23: Gibanje kosmatih in čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovanja v letu 2008

(v EUR)	31. 12. 2008	1. 1. 2008	Indeks
Kosmate prenosne premije	41.967.178	37.577.865	111,7
Kosmate škodne rezervacije	116.458.980	91.219.036	127,7
Rezervacije za bonuse, popuste in storno	309.973	195.280	158,7
Druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	572.878	491.661	116,5
Skupaj kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	159.309.008	129.483.842	123,0
Čiste prenosne premije	39.218.876	34.460.433	113,8
Čiste škodne rezervacije	81.553.098	72.886.850	111,9
Čiste rezervacije za bonuse, popuste in storno	309.973	195.280	158,7
Druge čiste zavarovalno-tehnične rezervacije	536.391	468.085	114,6
Skupaj čiste zavarovalno-tehnične rezervacije	121.618.337	108.010.647	112,6

Gibanje kosmate prenosne premije v letu 2008 je skladno z rastjo kosmate premije; kosmata premija se je v primerjavi z letom 2007 povečala za 13,7 %, kosmata prenosna premija pa za 11,7 %. Pri tem se je prenosna premija za posel slovenskih cedentov povečala za 0,2 % (ob 2,0 % rasti premije), prenosna premija posla iz tujine pa za 57,5 % (ob 38,0 % rasti premije). Retrocedirana prenosna premija se je v primerjavi z letom 2007 zmanjšala za 11,8 % (ob 2,1 % padcu retrocedirane premije); relativno večje zmanjšanje je posledica razlike pri neproporcionalni zaščiti tujega portfelja, kjer je bila na dan 31. 12. 2007 obračunana retrocedirana prenosna premija v višini 548.438 EUR, na dan 31. 12. 2008 pa retrocedirana prenosna premija v skladu s skadenco kritja in obračuni retrocedirane premije ni bila obračunana.

Kosmata škodna rezervacija se je v letu 2008 povečala za 27,7 %. Pri tem se je škodna rezervacija za posle slovenskih cedentov povečala za 26,7 %, škodna rezervacija za posle iz tujine pa za 30,3 %. Pri slovenskih cedentih je relativno visoko povečanje škodne rezervacije v primerjavi z rastjo premije predvsem posledica poletnih neurij, za katera je na dan 31. 12. 2008 rezervirano še 13,3 mio EUR, za 2,0 mio EUR pa je porasla tudi kosmata škodna rezervacija za neproporcionalno kritje avtomobilske odgovornosti za Zavarovalnico Tilia in Zavarovalnico Triglav zaradi prijave novih večjih škod. Tudi pri portfelju iz tujine je rast škodne rezervacije posledica posameznih velikih škod. Največji vpliv so imele škode na infrastrukturi, ki so prizadele neporocionalno pogodbo ruskega partnerja (rast rezervacije za 1,5 mio EUR), škoda na bagerju dnevnega kopa, ki je prizadela ekscedentno pogodbo makedonske zavarovalnice (povečanje rezervacije za 0,8 mio EUR), požarne škode, ki so prizadele ekscedentno pogodbo avstrijskega partnerja (rast rezervacije za 0,5 mio EUR) in požar v tunelu pod Rokavskim prelivom, ki je prizadel neporocionalno pogodbo francoskega partnerja (povečanje rezervacije za 0,5 mio EUR).

Na 90,4 % rast retrocedirane škodne rezervacije so najbolj vplivala poletna neurja, ki so bila v veliki meri retrocedirana bodisi preko ekscedentne pogodbe bodisi z neporocionalno zaščito (izvzeta so le zavarovanja posevkov in plodov). Že opisana rast kosmate škodne rezervacije kot posledica teh neurij se tako neposredno odraža tudi pri rasti retrocedirane škodne rezervacije, enako pa velja tudi za neporocionalno kritje avtomobilske odgovornosti. Retrocedirana škodna rezervacija za slovenske cedente je tako porasla za 129,3 %, retrocedirana škodna rezervacija za portfelj iz tujine pa se je zmanjšala za 11,9 % kot posledica delnega izplačila za neurje Kyrill iz leta 2007.

Rezervacije za bonuse, popuste in storno ostajajo relativno nizke, povečujejo pa se skladno z rastjo poslov, pri katerih smo udeleženi na teh rezervacijah (kvotno pozavarovanje Zavarovalnice Maribor – v letu 2008 je prvič obračunala to rezervacijo, Zavarovalnice Tilia in Prve kreditne zavarovalnice).

V skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) in z novelo ZZavar-D, ki je sprostila zahteve do pozavarovalnic po valutni usklajenosti, se v okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacijah vodijo le še rezervacije za neiztekle nevarnosti, ki so se v letu 2008 povečale za 16,5 %. Rezervacija za neiztekle nevarnosti se računa na nivoju zavarovalne vrste, kadar pričakovani kombinirani količnik presega 100 %. Pričakovani kombinirani količnik se je poslabšal pri požarnih zavarovanjih in kavcijskih zavarovanjih, izboljšal pa pri avtomobilskem kasku in splošni odgovornosti; v ostalih zavarovalnih vrstah ta rezervacija ni potrebna. V skladu z MSRP je treba računati kosmati in retrocedirani del posebej, zato so pri požarnih zavarovanjih te rezervacije oblikovane tudi za retrocesijo.

Stanje rezervacije za potres se je s 1. 1. 2007 v celoti preneslo v kapitalne rezerve in se je v letu 2008 povečalo za razliko med 80 % prihodkov in odhodki potresnih zavarovanj v lastni izravnavi, kar se odraža v 117,4 % povečanju.

Stanje izravnalnih rezervacij kreditnih zavarovanj se je s 1. 1. 2007 v celoti preneslo v kapitalne rezerve in se je v letu 2008 zaradi znižanja zgornje meje zmanjšalo za 16,8 %.

14 FINANČNE NALOŽBE V LETU 2008

V letu 2008 se je naložbeni portfelj Pozavarovalnice Sava ni mogel izogniti negativnim trendom na kapitalskih trgih, ki so nastali zaradi svetovne finančne krize. Tako se je naložbeni portfelj kljub dokapitalizaciji družbe (42 mio EUR) zmanjšal za 7,0 mio EUR, kar predstavlja 2,5 % padec v primerjavi s stanjem predhodnega leta.

Padec portfelja so povzročili naslednji dejavniki:

- trajne slabitve naložbenega portfelja v višini 12,6 mio EUR,
- slabitev dobrega imena Montenegro v višini 1,3 mio EUR,
- plačilo obresti od podrejenega dolga v višini 2,8 mio EUR,
- plačilo akontacije davka na dobiček v višini 12,1 mio EUR,
- prevrednotenje portfelja na tržne cene v višini 25,7 mio EUR.

Positivno pa je na stanje naložb vplival pozitiven denarni tok iz pozavarovalne dejavnosti v višini 5,5 mio EUR.

Tabela 24: Struktura naložb na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	Stanje 31. 12. 2008	Struktura 31. 12. 2008	Stanje 31. 12. 2007	Struktura 1. 12. 2007	Indeks
Depoziti in CD-ji	38.207.922	13,8 %	26.571.404	9,4 %	143,8
Državne obveznice	49.622.249	18,0 %	53.291.116	18,8 %	93,1
Poslovne obveznice	55.139.038	20,0 %	60.704.018	21,5 %	90,8
Strukturirani produkti	10.225.740	3,7 %	12.448.172	4,4 %	82,1
Delnice	14.693.075	5,3 %	25.142.599	8,9 %	58,4
Vzajemni skladi	29.759.367	10,8 %	32.863.990	11,6 %	90,6
Posojila	2.003.663	0,7 %	2.003.719	0,7 %	100,0
Zgradbe in zemljišča	1.262.310	0,5 %	728.514	0,3 %	173,3
Ostalo	-5.407	0,0 %	355.000	0,1 %	-1,5
Strateške delnice	74.999.030	27,2 %	68.816.774	24,3 %	109,0
Skupaj	275.906.987	100,0 %	282.925.306	100,0 %	97,5

V letu 2008 se je naložbeni portfelj družbe nekoliko preoblikoval. Preoblikovanje je bilo po eni strani posledica nadaljnje širitve družbe, po drugi strani pa je družba želela nekoliko zmanjšati bolj tvegani del portfelja družbe.

Tako so se naložbe v povezana podjetja glede na leto 2007 povišale za 6,2 mio EUR (za 9,0 %). K povišanju stanja naložb v povezana podjetja so pripomogle ustanovitve dveh življenjskih zavarovalnic v Srbiji in na Kosovu ter ustanovitev družbe za upravljanje z vzajemnimi skladi v Makedoniji. Družba je v letu 2008 izvedla tudi štiri dokapitalizacije družb, ki jih je že imela v lasti (Dukagjini, Sava Tabak, Zavarovalnica Tilia in Moja Naložba).

Zaradi pretresov na kapitalskih trgih se je družba v drugi polovici leta 2008 odločila, da bo večino presežkov nalagala v bančne depozite in se s tem v čim večji meri izognila tržnim tveganjem. Zaradi tega so se naložbe v depozite v letu 2008 povečale za 11,6 mio EUR oziroma 43,8 %.

Družba je že v začetku leta 2008 izkoristila nekatere priložnosti na kapitalskih trgih po doseganju kapitalskih dobičkov. Tako je odprodala del delniškega portfelja ter del nelikvidnih slovenskih državnih obveznic. Tako se je delež delnic znižal za 10,4 mio EUR (41,6 %), delež državnih obveznic pa za 3,7 mio EUR (6,9 %).

Ostale strukturne spremembe so posledica prevrednotenja portfelja na tržne cene.

DONOSNOST NALOŽB

Finančna kriza je v letu 2008 vplivala tudi na donosnost naložbenega portfelja. V nadaljevanju predstavljamo donosnost posameznih oblik naložb v letu 2008, ki jo primerjamo z doseženo donosnostjo v letu 2007.

Tabela 25: Donosnost naložbenega portfelja v letih 2007 in 2008

	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Depoziti in CD-ji	4,6 %	4,0 %
Državne obveznice	5,6 %	4,2 %
Poslovne obveznice	1,0 %	4,1 %
Strukturirani produkti	-7,9 %	-3,4 %
Delnice	20,4 %	97,2 %
Vzajemni skladi	-15,4 %	1,8 %
Posojila	5,7 %	5,6 %
Zgradbe in zemljišča	9,9 %	67,0 %
Ostalo	N/A	330,3 %
Strateške delnice	-1,7 %	1,8 %
Skupaj	-1,0 %	8,8 %

Povprečno stanje naložb, ki ga upoštevamo v izračunu donosnosti naložb, predstavlja aritmetično povprečje petih presekov stanj v obravnavanem obdobju. Neto prihodki, primerjani s tako izračunanim povprečnim stanjem naložb, predstavljajo donosnost naložb Pozavarovalnice Sava.

Donosnost celotnega naložbenega portfelja pozavarovalnice v letu 2008 znaša -1,0 % in je za 9,8 odstotne točke nižja kot donosnost 2007. Na nižjo skupno donosnost naložbenega portfelja v letu 2008 so vplivale predvsem trajne slabitve dela naložbenega portfelja v višini 12,6 mio EUR, ki so posledica padcev tržnih tečajev na kapitalskih trgih v letu 2008.

Najvišjo donosnost so v letu 2008 izkazovale naložbe v delnice, pri čemer je največji delež prispevala prodaja delnic Zavarovalnice Triglav.

Naložbe v depozite in državne obveznice so v letu 2008 prinašale višje donose kot v letu 2007. Pri depozitih je višja donosnost posledica višjih ravni obrestnih mer, pri državnih obveznicah so donosnost zviševale prodaje domačih državnih obveznic (družba se je v začetku leta 2008 namreč odzvala pozivom Ministrstva za finance za odkup starih nelikvidnih državnih obveznic).

Nižja donosnost pri poslovnih obveznicah je posledica trajnih slabitev zaradi stečaja Lehman Brothers. Pri vzajemnih skladih so na nižjo donosnost vplivale trajne slabitve, ki jih je družba opravila zaradi padcev tržnih tečajev, v skladu s politiko trajnih slabitev.

Nižja donosnost zgradb in zemljišč je bila pričakovana, saj je na visoko donosnost tega dela portfelja v letu 2007 vplivala prodaja nepremičnine na Celovski cesti, medtem ko v letu 2008 na donosnost nepremičnin vplivajo le prihodki iz najemnin.

Negativna donosnost strateških delnic je povezana s slabitvijo dobrega imena Montenegro osiguranja v višini 1,3 mio EUR.

15 FINANČNI REZULTAT POSLOVANJA IN FINANČNI POLOŽAJ

Tabela 26: Čisti poslovni izid po zavarovalnih vrstah v letu 2008

Zavarovalna vrsta	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	Čisti odhodki za škode	Spremembe drugih čistih ZTR	Čisti obratovni stroški	Prihodki za provizije	Prihodki–odhodki od naložb	Drugi odhodki–prihodki	Poslovni izid
Nezgodno zavarovanje	9.576.625	3.699.575	-2.135	3.711.771	930	-199.928	-39.493	1.928.924
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	19.620.544	15.986.109	-7.107	6.580.535	157.788	-498.828	-82.054	-3.362.086
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	54.059	33.102	8,9	21.947	2.583	-2.311	-408	-1.135
Zavarovanje plovil	1.067.208	996.987	-10.788	270.316	6.483	-27.774	-5.073	-215.671
Zavarovanje prevoza blaga	3.442.219	2.765.846	137.101	905.338	13.255	-109.176	-15.462	-477.450
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	22.359.012	16.904.363	21.614	9.571.184	1.288.918	-687.479	-103.010	-3.639.720
Drugo škodno zavarovanje	20.750.517	18.341.034	17.172	7.972.223	987.311	-577.562	-92.870	-5.263.034
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	26.470.522	16.590.788	7288,78	7.859.811	133.774	-383.298	-107.352	1.655.758
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	181.541	22.361	-1,77	102.450	17.594	-3.394	-742	70.190
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	157.361	210.712	67.078	50.329	482	-3.619	-778	-174.674
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.083.638	2.219.978	-177.574	1.121.058	68.683	-1.316	-13.460	-25.917
Kreditno zavarovanje	1.493.973	812.025	148.680	501.996	0	-22.940	-6.300	2.031
Kavcijsko zavarovanje	82.501	223.177	-15.787	30.584	0	-3.248	-547	-159.268
Zavarovanje različnih finančnih izgub	425.269	154.955	-2.718	229.887	39.617	-11.099	-1.676	69.989
Zavarovanje stroškov postopka	2.611	0	0	1.159	0	410	-33	1.828
Zavarovanje pomoči	32.547	12.841	168	12.359	0	-917	-149	6.114
Življenjsko zavarovanje	241.984	93.833	0	173.344	77.527	-1.165	-1.002	50.167
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0	0	-5.183	0	-5.183
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	56.376	-5.999	0	11.253	0	-619	-233	50.270
Tontine	0	0	0	0	0	-1.206	0	-1.205
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0	0	0,00	0	0
Skupaj dobiček obračunskega obdobja	109.098.508	79.061.685	182.999	39.127.543	2.794.945	-2.540.652	-470.642	-9.490.069
Davek iz dobička								3.666.923
Odloženi davek								-5.165.343
Čisti poslovni izid								-7.991.649

16 OBVLADOVANJE TVEGANJ

Pozavarovalnico Sava Zakon o zavarovalništvu (ZZavar) obvezuje, da glede na obseg in vrste zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, in glede na tveganja, ki jim je izpostavljena, vedno razpolaga z ustreznim kapitalom. Pozavarovalnica Sava mora poslovati tako, da je v vsakem trenutku sposobna pravočasno izpolniti zapadle obveznosti (likvidnost), hkrati pa mora biti trajno sposobna izpolniti vse svoje obveznosti (solventnost).

Pozavarovalnica Sava je pri svojem poslovanju izpostavljena predvsem zavarovalnim tveganjem, tržnemu tveganju, likvidnostnemu tveganju, kreditnemu tveganju in operativnemu tveganju. V okviru računovodskega poročila Pozavarovalnice Sava (poglavje 23 Upravljanje s tveganji) so ta tveganja podrobneje specifičirana, podana pa je tudi ocena izpostavljenosti ter ukrepi za zmanjševanje teh tveganj.

17 ORGANIZACIJA, ZAPOSLENI IN ZNANJE

ŠTEVILO ZAPOSLENIH IN IZOBRAZBENA STRUKTURA

V letu 2008 smo v Pozavarovalnici Sava zaposlili osem novih sodelavcev, od tega dva sodelavca s strokovnimi znanji s področja direktnega posla za optimalnejše upravljanje s podrejenimi zavarovalnicami; dva sodelavca v sektorju za finance in računovodstvo, in sicer se je en sodelavec zaposlil na delovnem mestu vodja računovodstva in eden na področju upravljanja družb za upravljanje skladov. V preteklem letu smo zaposlili tudi dve sodelavki na področju sklepanja pozavarovanja, nadalje eno sodelavko – pripravnico v sektorju za tehnično obdelavo pozavarovanj in eno sodelavko v tajništvu družbe.

V preteklem letu je petim delavcem prenehalo delovno razmerje, od tega so se trije delavci upokojili, enemu je delovno razmerje prenehalo sporazumno, eni delavki, ki je imela sklenjeno delovno razmerje za določen čas, pa je delovno razmerje prenehalo s potekom časa.

Število zaposlenih se je v primerjavi z letom 2007 povečalo za tri zaposlene, tako da je bilo na dan 31. 12. 2008 v družbi redno zaposlenih 58 delavcev, od tega ima 54 delavcev sklenjeno delovno razmerje za nedoločen in štirje delavci za določen čas. Povprečno število zaposlenih v letu 2008 je znašalo 58,25.

Tabela 27: Kadrovska evidenca na dan 31. 12. 2008

Izobrazba	Število redno zaposlenih		
	Skupaj	Moški	Ženske
Nižja in manj (I–IV. stopnja)	1	1	0
Srednja (V. stopnja)	15	0	15
Višja (VI. stopnja)	5	5	0
Visoka (VII. stopnja)	27	13	14
Magisterij (VIII. stopnja)	10	8	2
Skupaj	58	27	31

Povprečna dosežena starost delavcev v družbi v letu 2008 je 39,7 let, od tega je v starostni skupini do 30 let devet delavcev, v starostni skupini nad 55 let pa sedem delavcev.

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

Zaposlenim v Pozavarovalnici Sava s procesi usposabljanja in izobraževanja omogočamo visoko stopnjo strokovnega in splošnega znanja, skrb za osebno rast in razvoj delovne kariere, uspešno obvladovanje delovnih izzivov ter sposobnost tako samostojnega kot timskega dela.

Velik poudarek dajemo pridobivanju aktualnih znanj s področja financ, računovodstva in zakonskih predpisov ter specialističnemu izpopolnjevanju na področju revizije, aktuarskih znanj, informatike in poslovnih procesov ter na področjih zavarovanja in pozavarovanja, ki jih delavci pridobivajo na izobraževanjih, organiziranih s strani tujih poslovnih partnerjev.

V letu 2008 je imelo sklenjeno pogodbo o izobraževanju dvanajst delavcev, od tega dva za pridobitev dodiplomske izobrazbe, sedem za pridobitev naziva magister znanosti ter trije delavci za specialistični študij. Dva delavca sta v prvi polovici leta 2008 uspešno zaključila magistrski študij.

18 POSLOVNI PROCESI IN INFORMACIJSKA PODPORA POSLOVANJA

Skladno z načrtovanimi posodobitvami strežniške opreme je bil v prvi polovici leta nabavljen nov strežniški sistem. Sistem vsebuje dve strežniški rezini, diskovno polje kapacitete 1,2 terabyte in vso potrebno priključno infrastrukturo. Z namestitvijo strežniških rezin je družba zagotovila preprostejši in stroškovno ugodnejši način postopne posodobitve in potrebne razširljivosti, hkrati pa pomeni dobro osnovo za načrtovano popolno virtualizacijo strežnikov v letu 2009. V novih strežnikih so nameščene posodobljene podatkovne zbirke, zlasti finančno računovodski sistem Navision, ki je dostopen tudi drugim družbam v skupini. Dostop je omogočen prek terminalskega strežnika.

V okviru postopnega posodabljanja osebnih računalnikov v uporabi pri zaposlenih je bilo v preteklem letu nabavljenih sedem namiznih in šest prenosnih računalnikov ter zamenjanih pet monitorjev z večjimi. Posodobitvam strojne opreme v uporabi je sledila tudi posodobitev namizne programske opreme. Tako je bila z družbo Microsoft sklenjena pogodba o triletnem najemu licenc za programsko zbirko Microsoft Office Professional Plus ter nakup procesorske licence za uporabo programske zbirke Microsoft SQL. V prvem letu najema je družba z novimi licencami zbirke Office opremila dvajset delovnih postaj, licence za uporabo podatkovne zbirke so za neomejeno število uporabnikov.

Aplikativna programska oprema za upravljanje s pozavarovalnimi pogodbami in obračuni, ki je bila razvita skupaj z zunanji sodelavci, je bila v preteklem letu dograjena s povezavo s finančno računovodskim sistemom. Programski paket je v intenzivni operativni uporabi in je bil tudi že posodobljen za bolj optimalno podporo osnovni dejavnosti družbe.

19 KAZALNIKI POSLOVANJA

1. Gibanje kosmate obračunane pozavarovalne premije v letu 2008

(v EUR, razen indeksi)	2008	2007	Indeks
	1	2	1/2
Nezgodno zavarovanje	9.596.466	9.420.014	101,9
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	23.285.621	21.094.801	110,4
Letalsko zavarovanje	97.629	304.966	32,0
Zavarovanje plovil	1.329.809	982.763	135,3
Zavarovanje prevoza blaga	3.938.411	1.944.201	202,6
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	33.455.024	24.176.833	138,4
Drugo škodno zavarovanje	28.140.735	26.238.296	107,3
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	27.573.305	27.453.384	100,4
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	259.361	403.525	64,3
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	191.735	141.777	135,2
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.822.554	3.434.782	111,3
Kreditno zavarovanje	1.524.097	1.547.915	98,5
Kavcijsko zavarovanje	132.306	69.754	189,7
Zavarovanje različnih finančnih izgub	782.772	752.666	104,0
Zavarovanje stroškov postopka	8.077	6.167	131,0
Zavarovanje pomoči	36.012	43.034	83,7
Življenjsko zavarovanje	513.429	481.634	106,6
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	56.376	43.426	129,8
Skupaj premoženjska zavarovanja	134.173.914	118.014.879	113,7
Skupaj življenjska zavarovanja	569.805	525.060	108,5
Skupaj	134.743.719	118.539.938	113,7

2. Čista pozavarovalna premija v odstotkih od kosmate pozavarovalne premije v letu 2008

(v EUR, razen odstotki)	Kosmata premija	Čista premija	%	%
	1	2	2/1	2007
Nezgodno zavarovanje	9.596.466	9.554.163	99,6 %	99,1 %
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	23.285.621	19.850.307	85,2 %	90,1 %
Letalsko zavarovanje	97.629	97.629	100,0 %	-0,2 %
Zavarovanje plovil	1.329.809	1.227.160	92,3 %	84,7 %
Zavarovanje prevoza blaga	3.938.411	3.740.643	95,0 %	81,9 %
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	33.455.024	24.920.066	74,5 %	65,8 %
Drugo škodno zavarovanje	28.140.735	22.467.025	79,8 %	75,2 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	27.573.305	25.970.393	94,2 %	93,4 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	259.361	179.389	69,2 %	44,9 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	191.735	189.322	98,7 %	81,8 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.822.554	3.256.104	85,2 %	74,5 %
Kreditno zavarovanje	1.524.097	1.524.097	100,0 %	100,0 %
Kavcijsko zavarovanje	132.306	132.306	100,0 %	90,4 %
Zavarovanje različnih finančnih izgub	782.772	405.373	51,8 %	54,0 %
Zavarovanje stroškov postopka	8.077	8.077	100,0 %	100,0 %
Zavarovanje pomoči	36.012	36.012	100,0 %	99,8 %
Življenjsko zavarovanje	513.429	242.510	47,2 %	46,0 %
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	56.376	56.376	100,0 %	84,8 %
Skupaj premoženjska zavarovanja	134.173.914	113.558.066	84,6 %	82,2 %
Skupaj življenjska zavarovanja	569.805	298.886	52,5 %	49,2 %
Skupaj	134.743.719	113.856.951	84,5 %	82,0 %

3. Gibanje kosmatih obračunanih pozavarovalnih škod v letu 2008

(v EUR, razen indeksi)	2008	2007	Indeks
	1	2	1/2
Nezgodno zavarovanje	3.839.920	3.877.362	99,0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	22.891.903	14.976.402	152,9
Letalsko zavarovanje	19.557	133.326	14,7
Zavarovanje plovil	875.934	643.604	136,1
Zavarovanje prevoza blaga	1.828.209	488.313	374,4
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	29.715.016	17.528.077	169,5
Drugo škodno zavarovanje	35.277.632	13.238.338	266,5
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	16.384.817	15.508.733	105,6
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	117.477	65.527	179,3
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	25.315	7.457	339,5
Splošno zavarovanje odgovornosti	2.392.932	2.197.464	108,9
Kreditno zavarovanje	421.398	521.456	80,8
Kavcijsko zavarovanje	468.661	106.623	439,6
Zavarovanje različnih finančnih izgub	321.645	852.558	37,7
Zavarovanje stroškov postopka	0	81	-
Zavarovanje pomoči	14.499	25.149	57,7
Življenjsko zavarovanje	94.316	176.055	53,6
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	1.483	-
Skupaj premoženjska zavarovanja	114.594.915	70.170.468	163,3
Skupaj življenjska zavarovanja	94.316	177.538	53,1
Skupaj	114.689.231	70.348.006	163,0

4. Škodni količnik za leto 2008

(v EUR, razen odstotki)	Kosmata premija	Kosmate škode	%	%
	1	2	2/1	2007
Nezgodno zavarovanje	9.596.466	3.839.920	40,0 %	41,2 %
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	23.285.621	22.891.903	98,3 %	71,0 %
Letalsko zavarovanje	97.629	19.557	20,0 %	43,7 %
Zavarovanje plovil	1.329.809	875.934	65,9 %	65,5 %
Zavarovanje prevoza blaga	3.938.411	1.828.209	46,4 %	25,1 %
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	33.455.024	29.715.016	88,8 %	72,5 %
Drugo škodno zavarovanje	28.140.735	35.277.632	125,4 %	50,5 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	27.573.305	16.384.817	59,4 %	56,5 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	259.361	117.477	45,3 %	16,2 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	191.735	25.315	13,2 %	5,3 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.822.554	2.392.932	62,6 %	64,0 %
Kreditno zavarovanje	1.524.097	421.398	27,6 %	33,7 %
Kavcijsko zavarovanje	132.306	468.661	354,2 %	152,9 %
Zavarovanje različnih finančnih izgub	782.772	321.645	41,1 %	113,3 %
Zavarovanje stroškov postopka	8.077	0	0,0 %	1,3 %
Zavarovanje pomoči	36.012	14.499	40,3 %	58,4 %
Življenjsko zavarovanje	513.429	94.316	18,4 %	36,6 %
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	56.376	0	–	–
Skupaj premoženjska zavarovanja	134.173.914	114.594.915	85,4 %	59,5 %
Skupaj življenjska zavarovanja	569.805	94.316	16,6 %	33,8 %
Skupaj	134.743.719	114.689.231	85,1 %	59,3 %

5. Stroški poslovanja v odstotkih od kosmate obračunane pozavarovalne premije v letu 2008 (v EUR)

Kosmata premija	Administrativni stroški	%	%
1	2	2/1	2007
134.743.719	6.774.198	5,0 %	4,4 %

6. Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije) v odstotkih od kosmate obračunane pozavarovalne premije v letu 2008 (v EUR)

Kosmata premija	Stroški pridobivanja	%	%
1	2	2/1	2007
134.743.719	32.353.346	24,0 %	24,3 %

7. Učinki naložb v odstotkih od povprečnega stanja naložb v letu 2008 (v EUR)

	Povprečno stanje naložb	Prihodki naložb	Odhodki naložb	Učinek naložb v %	2007
Kritno premoženje	105.355.239	6.077.643	5.063.873	1,0 %	4,0 %
Lastni viri	181.959.870	15.143.932	18.886.576	–2,1 %	12,1 %
Skupaj	287.315.109	21.221.576	23.950.449	–1,0 %	8,8 %

8. Čiste škodne rezervacije v odstotkih od čistih prihodkov od pozavarovalnih premij v letu 2008

(v EUR, razen odstotki)	Čiste škodne rezervacije	Čisti prihodki od premij	%	%
	1	2	1/2	2007
Nezgodno zavarovanje	6.985.614	9.576.625	72,9 %	78,9 %
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	5.779.478	19.620.544	29,5 %	36,1 %
Letalsko zavarovanje	63.079	54.059	116,7 %	-1004,3 %
Zavarovanje plovil	1.029.537	1.067.208	96,5 %	116,3 %
Zavarovanje prevoza blaga	1.811.448	3.442.219	52,6 %	56,4 %
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	10.808.507	22.359.012	48,3 %	42,9 %
Drugo škodno zavarovanje	11.414.565	20.750.517	55,0 %	47,0 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	33.549.821	26.470.522	126,7 %	126,2 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	149.552	181.541	82,4 %	126,0 %
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	356.633	157.361	226,6 %	164,8 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	8.521.927	3.083.638	276,4 %	351,4 %
Kreditno zavarovanje	1.015.581	1.493.973	68,0 %	47,8 %
Kavcijsko zavarovanje	-228.818	82.501	-277,4 %	23,1 %
Zavarovanje različnih finančnih izgub	119.512	425.269	28,1 %	47,3 %
Zavarovanje stroškov postopka	126	2.611	4,8 %	6,7 %
Zavarovanje pomoči	14.763	32.547	45,4 %	33,9 %
Življenjsko zavarovanje	161.772	241.984	66,9 %	59,3 %
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	56.376	0,0 %	16,3 %
Skupaj premoženjska zavarovanja	81.391.326	108.800.147	74,8 %	77,9 %
Skupaj življenjska zavarovanja	161.772	298.361	54,2 %	53,1 %
Skupaj	81.553.098	109.098.508	74,8 %	77,8 %

9. Kosmati dobiček / izguba tekočega obdobja v odstotkih od čiste obračunane pozavarovalne premije v letu 2008 (v EUR)

Kosmati dobiček / izguba	Čista premija	%	%
1	2	1/2	2007
-9.490.069	113.856.951	-8,3 %	24,2 %

10. Kosmati dobiček / izguba tekočega obdobja v odstotkih od povprečnega stanja kapitala v letu 2008 (v EUR)

Kosmati dobiček / izguba	Povprečno stanje kapitala	%	%
1	2	1/2	2007
-9.490.069	149.688.798	-6,3 %	17,9 %

11. Kosmati dobiček / izguba tekočega obdobja v odstotkih od povprečnega stanja aktive v letu 2008 (v EUR)

Kosmati dobiček / izguba	Povprečno stanje aktive	%	%
1	2	1/2	2007
-9.490.069	377.926.839	-2,5 %	7,2 %

12. Kosmati dobiček / izguba tekočega obdobja na delnico (v EUR)

Kosmati dobiček / izguba	Število delnic	%	%
1	2	1/2	2007
-9.490.069	9.362.519	-1,01	2,99

13. Čisti dobiček / izguba tekočega obdobja v odstotkih od povprečnega stanja kapitala v letu 2008 (v EUR)

Čisti dobiček / izguba	Povprečno stanje kapitala	%	%
1	2	1/2	2007
-7.991.649	149.688.798	-5,3 %	13,8 %

14. Razpoložljivi kapital v odstotkih od čiste obračunane pozavarovalne premije v letu 2008 (v EUR)

Razpoložljivi kapital	Čista premija	%	%
1	2	1/2	2007
76.113.141	113.856.951	66,8 %	61,4 %

15. Razpoložljivi kapital v odstotkih od minimalnega kapitala v letu 2008 (v EUR)

Razpoložljivi kapital	Minimalni kapital	%	%
1	2	1/2	2007
76.113.141	16.227.838	469,0 %	368,0 %

16. Razpoložljivi kapital v odstotkih od zavarovalno-tehničnih rezervacij v letu 2008 (v EUR)

Razpoložljivi kapital	Zavarovalno-tehnične rezervacije	%	%
1	2	1/2	2007
76.113.141	159.309.008	47,8 %	46,1 %

17. Razpoložljivi kapital v odstotkih od terjatev iz pozavarovanja in zavarovalno-tehničnih rezervacij (ZTR), ki odpadejo na pozavarovatelje v letu 2008 (v EUR)

Razpoložljivi kapital	Terjatve iz pozavarovanja in ZTR pozavarovanja	%	%
1	2	1/2	2007
76.113.141	91.048.373	83,6 %	109,4 %

18. Čista obračunana pozavarovalna premija glede na povprečno stanje kapitala in zavarovalno-tehničnih rezervacij (ZTR) v letu 2008 (v EUR)

Čista premija	Povprečno stanje kapitala	Povprečno stanje ZTR	%	%
1	2	3	1/(2+3)	2007
113.856.951	149.688.798	144.396.425	38,7 %	38,1 %

19. Čista obračunana pozavarovalna premija glede na povprečno stanje kapitala v letu 2008 (v EUR)

Čista premija	Povprečno stanje kapitala	%	%
1	2	1/2	2007
113.856.951	149.688.798	76,1 %	73,8 %

20. Povprečno stanje čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (ZTR) glede na čiste prihodke od premij v letu 2008 (v EUR)

Povprečno stanje ZTR	Čisti prihodki od premij	%	%
1	2	1/2	2007
144.396.425	109.098.508	132,4 %	131,8 %

21. Stanje kapitala glede na čisto prenosno premijo v letu 2008 (v EUR)

Kapital	Čista prenosna premija	%	%
1	2	1/2	2007
153.740.161	39.218.876	392,0 %	422,6 %

22. Stanje kapitala glede na obveznosti do virov sredstev v letu 2008 (v EUR)

Kapital	Obveznosti do virov sredstev	%	%
1	2	1/2	2007
153.740.161	399.152.651	38,5 %	40,8 %

23. Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije glede na obveznosti do virov sredstev v letu 2008 (v EUR)

Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije	Obveznosti do virov sredstev	%	%
1	2	1/2	2007
121.618.337	399.152.651	30,5 %	30,3 %

24. Kosmata obračunana pozavarovalna premija glede na število redno zaposlenih v letu 2008 (v EUR)

Kosmata premija	Število redno zaposlenih		
1	2	1/2	2007
134.743.719	58	2.323.168	2.155.272

RAČUNOVODSKO POROČILO
POZAVAROVALNICE SAVA, D. D.
ZA LETO 2008

20 RAČUNOVODSKI IZKAZI

20.1 BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2008

(v EUR)	Pojasnila	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
SREDSTVA		399.152.651	356.701.026	111,9
Neopredmetena dolgoročna sredstva	1)	189.498	162.140	116,9
Opredmetena osnovna sredstva	2)	1.852.158	1.907.468	97,1
Odložene terjatve za davek	3)	5.383.818	131.804	4.084,7
Naložbene nepremičnine	4)	1.262.310	728.514	173,3
Finančne naložbe v skupini in pridruženih družbah	5)	80.178.379	72.487.296	110,6
Finančne naložbe:	6)	199.773.234	215.610.292	92,7
– v posesti do zapadlosti		6.187.618	0	–
– razpoložljive za prodajo		160.393.911	187.458.823	85,6
– vrednotene po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida		2.134.557	4.799.223	44,5
– posojila in terjatve		31.057.148	23.352.246	133,0
Znesek ZTR prenesen pozavarovateljem	7)	37.690.671	21.473.195	175,5
Terjatve	8)	55.604.218	35.484.845	156,7
Terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja		53.357.702	33.094.211	161,2
Druge terjatve		2.246.517	2.390.634	94,0
Druga sredstva	9)	16.359.990	8.576.418	190,8
Terjatve za davek		846.920	0	–
Denar in denarni ustrezniki	10)	11.454	139.054	8,2
OBVEZNOSTI		399.152.651	356.701.026	111,9
Kapital		153.740.161	145.637.435	105,6
Vpoklicani kapital	11)	39.069.099	32.809.710	119,1
Kapitalske rezerve	12)	33.003.752	106.162	31.088,1
Rezerve iz dobička	13)	92.238.213	55.385.397	166,5
Presežek iz prevrednotenja	14)	–10.570.904	12.491.698	–284,6
Preneseni čisti poslovni izid		0	26.811.969	–
Čisti poslovni izid poslovnega leta	15)	0	18.032.498	–
Podrejene obveznosti	16)	31.139.605	31.136.034	100,0
Zavarovalno-tehnične rezervacije	17)	159.309.008	129.483.842	123,0
Prenosne premije		41.967.178	37.577.865	111,7
Škodne rezervacije		116.458.980	91.219.036	127,7
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije		882.851	686.941	128,5
Druge rezervacije	18)	226.667	165.762	136,7
Odložene obveznosti za davek		0	3.585.825	–
Finančne obveznosti	19)	160	2.308	6,9
Druge finančne obveznosti		160	2.308	6,9
Druge obveznosti	20)	54.737.049	36.523.792	149,9
Obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja		42.528.378	27.267.893	156,0
Ostale obveznosti		12.208.671	9.255.899	131,9
Obveznosti za davek		0	10.166.029	–

20.2 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2008

(v EUR)	Pojasnila	1. 1. – 31. 12. 2008	1. 1. – 31. 12. 2007	Indeks
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	21)	109.098.508	93.681.613	116,5
Obračunane kosmate zavarovalne premije		134.743.719	118.539.939	113,7
Obračunana premija oddana v pozavarovanje in sozavarovanje		-20.886.767	-21.332.033	97,9
Sprememba prenosnih premij		-4.758.444	-3.526.293	134,9
Prihodki od naložb v povezane družbe	22)	493.864	1.133.600	43,6
Prihodki od naložb	23)	22.025.312	26.706.893	82,5
Drugi zavarovalni prihodki, od tega		2.898.066	3.263.317	88,8
– prihodki od provizij	24)	2.794.945	3.134.308	89,2
Drugi prihodki	25)	1.314	30.157	4,4
Čisti odhodki za škode	26)	-79.061.685	-63.085.858	125,3
Obračunani kosmati zneski škod		-114.689.231	-70.358.934	163,0
Obračunani deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev		44.293.794	11.597.218	381,9
Sprememba škodnih rezervacij		-8.666.248	-4.324.142	200,4
Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	27)	-182.999	342.460	-253,4
Obratovalni stroški, od tega	28)	-39.127.544	-32.133.935	121,8
– stroški pridobivanja zavarovanj		-32.353.346	-26.890.969	120,3
Odhodki od naložb v povezane družbe		-1.329.362	0	-
Odhodki od naložb	29)	-23.730.466	-5.833.028	406,8
Drugi zavarovalni odhodki	30)	-573.706	-567.303	101,1
Drugi odhodki	31)	-1.370	-1.258	108,9
Poslovni izid pred obdavčitvijo		-9.490.069	23.536.658	-240,3
Davek od dohodka pravnih oseb	32)	-3.666.923	-7.966.107	46,0
Odloženi davek		5.165.343	2.634.873	196,0
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		-7.991.649	18.205.424	-243,9

20.3 IZKAZ DENARNIH TOKOV ZA LETO 2008

(v EUR)		31. 12. 2008	31. 12. 2007
A.	Denarni tokovi pri poslovanju		
a.)	Postavke izkaza poslovnega izida	434.451	15.356.743
	Obračunane čiste zavarovalne premije v obdobju	113.856.952	93.681.613
	Donosi naložb	-1.211.291	22.007.465
	Drugi poslovni prihodki (razen za prevrednotenje in brez zmanjšanja rezervacij) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	2.899.380	3.293.474
	Obračunani čisti zneski škod v obdobju	-70.395.437	-63.085.858
	Čisti obratovalni stroški brez stroškov amortizacije in brez sprememb v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj	-40.458.975	-32.005.283
	Drugi poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotovanje in brez povečanja rezervacij)	-575.077	-568.561
	Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-3.681.101	-7.966.107
b.)	Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	-18.765.109	10.050.337
	Začetne manj končne poslovne terjatve	-20.952.115	-913.324
	Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve (kratkoročne)	-7.783.572	424.124
	Začetne manj končne odložene terjatve za davek	-350.734	37.365
	Začetna manj končna sredstva za prodajo	0	3.811.863
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	5.160.656	11.800.449
	Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	8.746.481	202.672
	Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-3.585.825	-5.312.812
c.)	Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b)	-18.330.658	25.407.080
B.	Denarni tokovi pri naložbenju		
a.)	Prejemki pri naložbenju	476.093.456	113.932.613
	Prejemki od obresti, ki se nanašajo na naložbenje	8.195.576	7.047.135
	Prejemki od deležev iz dobička drugih	176.053	1.594.724
	Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	4.917	32.897
	Prejemki od odtujitve finančnih naložb	467.716.910	105.257.857
b.)	Izdatki pri naložbenju	-499.890.398	-168.240.631
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-73.260	-135.979
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-60.144	-169.766
	Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	-548.250	0
	Izdatki za pridobitev finančnih naložb v povezane družbe	-9.011.617	-25.691.564
	Izdatki za pridobitev finančnih naložb	-490.197.127	-142.243.322
c.)	Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	-23.796.942	-54.308.018
C.	Denarni tokovi pri financiranju		
a.)	Prejemki pri financiranju	42.000.000	19.456.954
	Prejemki od vplačanega kapitala	42.000.000	0
	Prejemki od dobljenih dolgoročnih posojil	0	19.456.954
b.)	Izdatki pri financiranju	0	2.337.100
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	0	2.337.100
c.)	Prebitek prejemkov / izdatkov pri financiranju (a + b)	42.000.000	21.794.054
Č.	Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	11.454	139.054
x.)	Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)	-127.600	-7.106.884
Č2.	Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	139.054	7.245.938

Izkaz denarnih tokov uporabnikom predstavlja, od kod izhajajo viri denarnih sredstev družbe in kako so le-ti nadalje uporabljeni. Družba med denarna sredstva vključuje sredstva na transakcijskih računih in depozite preko noči.

Družba v letu 2008, tako kot tudi vsa leta do sedaj, ni izkazovala likvidnostnih težav; svoje dospele obveznosti je vedno ob roku tudi poravnala. V nadaljevanju predstavljamo pomembnejše dele izkaza denarnih tokov na področju poslovanja, naložbenja in financiranja.

V delu izkazanih postavk denarnega toka pri poslovanju se je glede na primerjalno leto močno znižal donos naložb, saj je v letu 2008 negativen – glavni razlog so znane krizne razmere na kapitalskem trgu, ki so vplivale na izjemne padce vrednosti naložb, poleg tega je družba v primerjalnem letu 2007 uspela realizirati nekaj izjemnih kapitalskih dobičkov. V razdelku Pomembnejših računovodskih usmeritev je bilo že obrazloženo, da je družba v letu 2008 spremenila prikaz provizij iz pozavarovalnih pogodb. Dane provizije sedaj prikazuje kot strošek pridobivanja zavarovanja, prejete provizije pa med drugimi zavarovalnimi prihodki. Tako je postavka 6. Čisti obratovalni stroški brez stroškov amortizacije in brez sprememb v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj pomembno večja. Rast obračunane čiste zavarovalne premije v obdobju glede na preteklo je bila višja (+22 %) od obračunanih čistih zneskov škod (+12 %).

Glede na to, da je družba sredi leta 2008 pridobila 42,0 mio EUR sredstev iz naslova dokapitalizacije, so izdatki pri naložbenju presegli prejemke od naložbenja, saj so bila novo pridobljena sredstva že deloma usmerjena v naložbe v odvisne družbe oziroma v druge naložbe.

20.4 IZKAZ GIBANJA KAPITALA ZA LETO 2008

(v EUR)	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Skupaj
	Osnovni kapital	Nevpoklicani kapital						
Začetno stanje 1. 1. 2008	32.809.710	0	106.162	55.385.397	12.491.698	26.811.969	18.032.498	145.637.434
Premiki v kapital	6.259.389	0	32.897.590	0	499.804	0	-7.991.649	31.665.134
Vpis vpoklicanega osnovnega kapitala	6.259.389	0	32.897.590	0	0	0	0	39.156.979
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	-7.991.649	-7.991.649
Vnos zneska prevrednotenja	0	0	0	0	499.804	0	0	499.804
Premiki v kapitalu	0	0	0	36.852.816	0	-26.811.969	-10.040.847	0
Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta	0	0	0	346.717	0	-8.929.785	8.583.068	0
Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine	0	0	0	35.914.681	0	-35.914.681	0	0
Druge prerazporeditve sestavin kapitala	0	0	0	591.418	0	18.032.497	-18.623.915	0
Premiki iz kapitala	0	0	0	0	-23.562.406	0	0	-23.562.406
Prenos realiziranega presežka iz prevrednotenja v poslovne in finančne prihodke ali odhodke	0	0	0	0	-10.930.530	0	0	-10.930.530
Prenos presežka iz prevrednotenja v odhodke naložb (trajna slabitev)	0	0	0	0	-12.631.875	0	0	-12.631.875
Končno stanje 31. 12. 2008	39.069.099	0	33.003.752	92.238.213	-10.570.904	0	0	153.740.161

20.5 IZKAZ GIBANJA KAPITALA ZA LETO 2007

(v EUR)	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Skupaj
	Osnovni kapital	Nevpoklicani kapital						
Začetno stanje 1. 1. 2007	32.809.710	0	106.162	44.704.197	2.957.098	33.371.512	3.975.330	117.924.009
Premiki v kapital	0	0	0	0	22.436.327	0	18.205.424	40.641.751
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	18.205.424	18.205.424
Vnos zneska prevrednotenja	0	0	0	0	22.436.327	0	0	22.436.327
Premiki v kapitalu	0	0	0	10.681.200	0	-6.532.943	-4.148.256	0
Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine	0	0	0	10.508.273	0	-6.532.943	-3.975.329	0
Druge prerazporeditve sestavin kapitala	0	0	0	172.927	0	0	-172.927	0
Premiki iz kapitala	0	0	0	0	-12.901.727	-26.600	0	-12.928.327
Prenos presežka iz prevrednotenja v poslovne in finančne prihodke	0	0	0	0	-12.901.727	0	0	-12.901.727
Druge zmanjšanja sestavin kapitala	0	0	0	0	0	-26.600	0	-26.600
Končno stanje 31. 12. 2007	32.809.710	0	106.162	55.385.397	12.491.698	26.811.969	18.032.498	145.637.435

20.6 IZKAZ KAPITALSKE USTREZNOSTI NA DAN 31. 12. 2008

(v EUR)		31. 12. 2008	31. 12. 2007
TEMELJNI KAPITAL (106.člen Zzavar)			
Vplačani osnovni kapital, razen na podlagi kumulativnih prednostnih delnic vplačanega osnovnega kapitala oziroma ustanovni kapital	1	39.069.099	32.809.710
Kapitalske rezerve, razen kapitalskih rezerv povezanih s kumulativnimi prednostnimi delnicami	2	33.003.752	106.162
Rezerve iz dobička, razen rezerv za lastne delnice ter rezerv za izravnavo kreditnih in izravnavo katastrofalnih škod	3	86.949.039	50.687.641
Preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let	4	0	26.811.969
Presežek iz prevrednotenja v zvezi s sredstvi, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij	5	-7.365.286	11.229.183
Lastne delnice in lastni poslovni deleži	6	1.774	1.774
Neopredmetena dolgoročna sredstva	7	189.498	162.140
Temeljni kapital (1+2+3+4+5-6-7)	8	151.465.333	121.480.751
Zajamčeni kapital	9	5.409.279	5.409.279
Izpolnjevanje zahteve iz četrtega odst. 106. člena Zzavar (8-9)	10	146.056.054	116.071.472
DODATNI KAPITAL (107.člen Zzavar)			
Podrejeni dolžniški instrumenti	11	4.056.959	4.056.959
Dodatni kapital (11), vendar ne več kot 50 % glede na nižjega izmed temeljnega oziroma minimalnega kapitala	12	4.056.959	4.056.959
RAZPOLOŽLJIVI KAPITAL IN IZKAZ KAPITALSKE USTREZNOSTI (108.člen Zzavar)			
Skupaj temeljni in dodatni kapital (8+12)	13	155.522.292	125.537.711
Udeležba po 1.točki prvega odst.108.člena Zzavar	14	76.229.802	68.845.043
Udeležba po 2.točki prvega odst.108.člena Zzavar	15	3.179.350	1.670.523
Razpoložljivi kapital zavarovalnice (13-14-15)	16	76.113.141	55.022.145
Zahtevani minimalni kapital	17	16.227.838	16.227.838
Presežek oziroma primanjkljaj razpoložljivega kapitala zavarovalnice (16-17)	18	59.885.303	38.794.307

Zahtevani minimalni kapital je na dan 31. 12. 2008 izkazan v enaki višini kot 31. 12. 2007, in sicer znaša 16.227.838 EUR.

Določba desetega odstavka 110. člena Zakona o zavarovalništvu namreč določa, da 'v primeru, ko je izračunani minimalni kapital zavarovalnice za tekoče leto manjši od izračunanega minimalnega kapitala za preteklo leto, mora biti minimalni kapital zavarovalnice najmanj enak minimalnemu kapitalu zavarovalnice za preteklo leto, pomnoženemu z razmerjem med navedenimi čistimi škodnimi rezervacijami na koncu tekočega leta in s čistimi škodnimi rezervacijami na koncu preteklega leta, vendar ne z več kot 1.'

21 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

21.1 OSNOVNI PODATKI

Pozavarovalnica Sava, d. d. (v nadaljevanju tudi: družba) je bila ustanovljena na osnovi Zakona o temeljnih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja in bila vpisana v sodni register Temeljnega sodišča v Ljubljani, Enota v Ljubljani dne 28. 12. 1990. Njena pravna predhodnica je Pozavarovalna skupnost Sava, ki je bila ustanovljena leta 1977.

Pozavarovalnica Sava se ukvarja z opravljanjem pozavarovalne dejavnosti tako v državi kot v tujini. Glede na standardno klasifikacijo dejavnosti je družba razvrščena v podrazred 65.200. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD), je družba razvrščena med velike gospodarske družbe.

Računovodski izkazi družbe so sestavljeni v skladu z Zakonom o zavarovalništvu (v nadaljevanju ZZavar), podzakonskimi predpisi in pojasnili izdanimi s strani Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju AZN) ter MSRP.

Poslovni naslov družbe je Pozavarovalnica Sava, d. d., Ljubljana, Dunajska 56, Ljubljana.

V poslovnem letu 2008 je družba zaposlovala povprečno 58,25 delavcev. Na dan 31. 12. 2008 je bilo zaposlenih 58 delavcev.

Organi družbe so skupščina, nadzorni svet in uprava družbe.

Največji delničar družbe je Slovenska odškodninska družba, ki ima v lasti 25 % plus eno delnico.

Družba je obvladujoča družba v skupini.

Skupino poleg matične družbe – Pozavarovalnice Sava sestavljajo še:

- Zavarovalnica Maribor d. d., Maribor – pridružena družba
- Zavarovalnica Tilia, d. d., Novo mesto – odvisna družba
- Moja naložba, pokojninska družba, d. d., Maribor – pridružena družba
- Sava Osiguranje a. d. o. Beograd, Republika Srbija – odvisna družba
- Dukagjini kompania e sigurimeve sh. p. k. Priština, Kosovo – odvisna družba
- Akcionarsko društvo za osiguruvanje Sava Tabak a. d. o., Skopje, Republika Makedonija – odvisna družba
- Bro-Dil AD. Skopje, Republika Makedonija – posredno odvisna družba
- Gold Mak AD Skopje, Republika Makedonija – posredno pridružena družba
- Montenegro osiguranje a. d., Podgorica, Republika Črna gora – odvisna družba
- Sava Invest a. d., Skopje, Republika Makedonija – odvisna družba
- Sava životno osiguranje, a. d. o, Beograd, Republika Srbija – odvisna družba
- Dukagjini Life sh. a., Priština, Kosovo – odvisna družba

Družbe Sava Invest, Dukagjini Life in Sava životno osiguranje so novoustanovljene družbe v letu 2008.

Vsi zneski v računovodskih izkazih in pojasnilih k njim so izraženi v eurih, razen, če ni drugače navedeno.

22 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE

V nadaljevanju predstavljamo pomembnejše računovodske usmeritve, uporabljene pri izdelavi računovodskih izkazov.

22.1 IZJAVA O SKLADNOSTI

Pozavarovalnica Sava je po stanju na dan 31. 12. 2008 poleg posamičnih računovodskih izkazov pripravila tudi konsolidirane računovodske izkaze Skupine Sava Re. Družba je tako na ravni posamičnih izkazov s pojasnili kot tudi na ravni konsolidiranih računovodskih izkazov s pojasnili, z dnem 1. 1. 2007 prešla na prvo uporabo Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP). Konsolidirani računovodski izkazi vključujejo Pozavarovalnico Sava kot matično družbo in vse njene odvisne družbe, kjer ima Pozavarovalnica Sava neposredno ali posredno več kot polovico glasovalnih pravic. Vse odvisne družbe so v Skupini Sava Re polno konsolidirane.

Računovodski izkazi družbe so sestavljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske izkaze (IASB) ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), ki jih je sprejela EU. Računovodski izkazi so pripravljani v skladu s slovensko zakonodajo (Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1), Zakonom o zavarovalništvu ter podzakonskimi akti) in sklepom o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (SKL 2007). Pravilne informacije o finančnem položaju in rezultatih poslovanja Skupine Sava Re zainteresirane skupine pridobijo na način, da posamične izkaze Pozavarovalnice Sava obravnavajo skupaj s konsolidiranimi računovodskimi izkazi.

Uprava družbe upošteva pri izbiri računovodskih usmeritev in odločanju o njihovi uporabi ter pri pripravljanju računovodskih izkazov zahteve po razumljivosti, ustreznosti, zanesljivosti in primerljivosti.

Družba prepozna poslovne dogodke, ko se pojavijo, in ne šele ob plačilu. Računovodski izkazi so sestavljeni, kot da bo družba v prihodnosti še vedno delovala. V sodobnem gospodarstvu so spremembe posamičnih cen in vrednosti evra neizogiben pojav, računovodski izkazi so sestavljeni skladno s predpostavko resnične in poštene predstavitev v takšnih razmerah, ne pa tudi hiperinflacije.

Družba v razkritjih k računovodskim izkazom predstavlja vsa predpisana razkritja. V primeru, da se v družbi poslovni dogodki, ki bi jih bilo potrebno skladno z zakonskimi in podzakonskimi predpisi razkriti, niso zgodili oziroma družba teh postavk v računovodskih izkazih nima, tega v nadaljevanju posebej ne navajamo.

Uprava družbe je računovodske izkaze potrdila dne 16. 4. 2009.

22.2 FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Družba vse postavke, ki so prikazane v računovodskih izkazih prikazuje v eurih. Euro predstavlja tako funkcijsko valuto izvirnega gospodarskega okolja, v katerem družba posluje, kot tudi predstavitev valuto računovodskih izkazov.

22.3 PREVEDBA POSLOVNIH DOGODKOV IN POSTAVK

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v eurih (EUR) brez centov. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

Vsi zneski stanj na dan 31. 12. 2008, katerih izvirna vrednost se glasi v tuji valuti, so preračunani v eure po srednjem tečaju Evropske centralne banke (ECB) na dan 31. 12. 2008. Družba je za preračune stanj na presečne dneve med letom 2008 uporabljala veljavni srednji tečaj ECB za posamezno valuto. Tečajne razlike, ki nastanejo pri poravnavi transakcij in prevedbi denarnih postavk se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Tečajne razlike, ki nastajajo pri nedenarnih postavkah, kot so lastniški vrednostni papirji, razvrščeni v skupino finančnih instrumentov, vrednotenih po poštenu vrednosti prek poslovnega izida, se ob vrednotenju prav tako prikažejo kot tečajne razlike v izkazu poslovnega izida, medtem ko se tečajne razlike pri lastniških vrednostnih papirjih, razvrščenih v skupino finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo ob vrednotenju prikažejo v presežku iz prevrednotenja.

22.4 PRIHODKI OD POZAVAROVALNIH PREMIJ

Pri izkazovanju prihodkov od pozavarovalnih premij družba upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka in povečanja gospodarske koristi v obliki povečanja pritokov ali povečanja sredstev. Družba ločeno spremlja kosmate (po)zavarovalne premije, sozavarovalne in pozavarovalne-retrocedirane premije ter prenosne premije. Navedene postavke skupaj tvorijo prihodke od pozavarovalnih premij v izkazu poslovnega izida. Prihodki se merijo na podlagi potrjenih pozavarovalnih obračunov.

Z uspešno zaključenim postopkom prve javne prodaje delnic v juniju 2008 je družba postala zavezana k poročanju v skladu z zahtevami *Zakona o trgu finančnih instrumentov*. Kot smo zapisali že v letnem poročilu za poslovno leto 2007 so obveznosti poročanja javnih družb drugačne od poročanja nejavne družbe, ki je sledila le zahtevam *Zakona o gospodarskih družbah* ter *Zakona o zavarovalništvu*. Družba je pripravljala svoje izkaze na podlagi pozavarovalnih obračunov, ki so se zaključili s pomembnim zamikom po datumu preseka stanja, zato je družba sredi leta 2008 prešla na nov način obračunavanja in evidentiranja poslov iz naslova pozavarovalne dejavnosti za zadnje trimesečje pred presekom stanja, in sicer na osnovi ocen za tiste pogodbe, za katere pozavarovalnih obračunov ali podatkov za pozavarovalne obračune ne prejme pravočasno. Ocenjujejo se postavke tako za prejeti posel (aktivno pozavarovanje) kot tudi za oddani posel (pasivna retrocesija). Prejeti posel s strani odvisnih in pridruženih družb se evidentira izključno na podlagi potrjenih pozavarovalnih

obračunov. Naj poudarimo, da je temeljna usmeritev družbe ostala v tem, da v poslovnih knjigah evidentira poslovne dogodke na podlagi potrjenih pozavarovalnih obračunov, z ocenami pa le premosti obdobje pred presekom stanja, ko dokumentacije ni mogoče zagotoviti. Družba bo le na ta način lahko zagotavljala izpolnjevanje svojih obveznosti poročanja.

22.5 ODHODKI ZA ZAVAROVALNE ŠKODE

Pri izkazovanju odhodkov za škode družba upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka in zmanjšanja gospodarske koristi v obliki izdatkov ali zmanjšanja sredstev. Čiste odhodke za škode predstavljajo obračunani kosmati zneski škod, zmanjšani za regresne terjatve in za pozavarovane škode t.j. obračunane zneske retrocesionarjem. Na višino odhodkov za škode vplivajo tudi spremembe škodnih rezervacij. Navedene postavke tvorijo čiste odhodke za škode v izkazu poslovnega izida. Kot smo navedli že v prejšnjem razdelku, mora družba zaradi kratkih rokov poročanja ocenjevati del posla, za katerega ne prejme pravočasno ustrezne dokumentacije. Za ta del ocenjuje tudi postavke, ki sestavljajo čiste odhodke za škode.

22.6 PRIHODKI IN ODHODKI OD NALOŽB

Družba analitično ločeno vodi prihodke in odhodke od naložb kritnega premoženja, s katerim zagotavlja pokritje obveznosti iz naslova zavarovalno-tehničnih rezervacij ter prihodke in odhodke od naložb lastnih virov. Obrestni prihodki so pripoznani z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodki/odhodki od prevrednotenja so rezultat prevrednotenja finančnih sredstev v skupini finančnih sredstev, vrednotenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in finančnih sredstev za trgovanje, na pošteno vrednost.

22.7 OBVEZNOSTI IZ FINANČNIH POGODB

Družba se ukvarja le s klasičnimi pozavarovanji, katerih izvirni namen je prenos zavarovalnega tveganja. Tako je družba vse sklenjene pozavarovalne pogodbe tako s cedenti kot z retrocesionarji klasificirala kot zavarovalne pogodbe. Proporcionalna pozavarovanja vsebujejo tveganje, identično tveganju originalnih zavarovalnih polic, ki so vse zavarovalne pogodbe. Pri neproporcionalnih pozavarovanjih pa so v primeru nastanka pozavarovanega škodnega dogodka dogovorjena pomembna dodatna izplačila, zato tudi ta izpolnjujejo merila za klasifikacijo med zavarovalne pogodbe. Iz navedenega je razvidno, da družba nima obveznosti iz finančnih pogodb.

22.8 OBRATOVALNI STROŠKI

Družba evidentira stroške po naravnih vrstah. Stroški se evidentirajo na analitičnih kontih, prilagojenih potrebam družbe.

V letu 2008 je družba spremenila prikaz provizij iz pozavarovalnih pogodb. Dane provizije se sedaj prikazuje kot strošek pridobivanja zavarovanja, prejete provizije pa med drugimi zavarovalnimi prihodki. Sprememba prikazovanja ne vpliva na končni uspeh poslovanja. Sprememba je prikazana v sledeči tabeli.

Tabela 28: Vpliv spremembe evidentiranja stroškov v izkazu poslovnega izida po MSRP v letu 2007

	Izvirno 2007	Prilagoditve	Popravljen 2007
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	93.681.613	0	93.681.613
Obračunane kosmate zavarovalne premije	118.539.939	0	118.539.939
Obračunana premija oddana v pozavarovanje in sozavarovanje	-21.332.033	0	-21.332.033
Sprememba prenosnih premij	-3.526.293	0	-3.526.293
Prihodki od naložb v povezane družbe	1.133.600	0	1.133.600
Prihodki od naložb	26.706.893	0	26.706.893
Drugi zavarovalni prihodki, od tega	-23.627.652	26.890.969	3.263.317
– prihodki od provizij	-23.756.661	26.890.969	3.134.308
Drugi prihodki	30.157	0	30.157
Čisti odhodki za škode	-63.085.858	0	-63.085.858
Obračunani kosmati zneski škod	-70.358.934	0	-70.358.934
Obračunani deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev	11.597.218	0	11.597.218
Sprememba škodnih rezervacij	-4.324.142	0	-4.324.142
Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	342.460	0	342.460
Obratovalni stroški, od tega	-5.242.966	-26.890.969	-32.133.935
– stroški pridobivanja zavarovanj	0	-26.890.969	-26.890.969
Odhodki od naložb	-5.833.028	0	-5.833.028
Drugi zavarovalni odhodki	-567.303	0	-567.303
Drugi odhodki	-1.258	0	-1.258
Poslovni izid pred obdavčitvijo	23.536.658	0	23.536.658
Davek od dohodka pravnih oseb	-7.966.107	0	-7.966.107
Odloženi davek	2.634.873	0	2.634.873
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	18.205.424	0	18.205.424

22.9 FINANČNA SREDSTVA

RAZVRŠČANJE

Družba finančne instrumente razvršča med naslednje skupine:

Finančni instrumenti, izmerjeni po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Navedeni instrumenti so sestavljeni iz dveh skupin in sicer iz:

- finančnih instrumentov v posesti za trgovanje in
- finančnih instrumentov po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida.

Družba v prvo skupino uvršča instrumente, ki so bili pridobljeni izključno z namenom nadaljnje prodaje oziroma ustvarjanja dobička na kratek rok. Z njimi dnevno trgujejo banke in borznoposredniške družbe, s katerimi ima družba sklenjene pogodbe o upravljanju sredstev. V to skupino so vedno razvrščeni izvedeni finančni instrumenti, razen v primeru, da izvedeni finančni instrumenti predstavljajo uspešne instrumente pri uporabi računovodskih pravil za obračunavanje varovanj pred tveganji, učinek prevrednotenja izvedenega finančnega instrumenta ne vpliva na izkaz poslovnega izida, pač pa na postavko kapitala t.j. presežek iz prevrednotenja.

Posojila in terjatve

V to skupino so vključena posojila in vloge v bankah z določenimi ali določljivimi plačili, s katerimi se ne trguje na delujočem trgu.

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti so sredstva z določenimi ali določljivimi plačili in določeno zapadlostjo, za katere ima družba namen in sposobnost, da jih poseduje do zapadlosti.

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo so tista, ki jih družba namerava posedovati za nedoločeno časovno obdobje in jih lahko proda zaradi potreb po izplačilih škod in drugih likvidnostnih potreb ali pa zaradi sprememb obrestnih mer, deviznih tečajev ali cen.

Izpeljani finančni instrumenti

Družba je z namenom varovanja pred tveganjem spremembe poštene vrednosti sklenila pogodbe o obrestni zamenjavi (IRS SWAP). Gre za varovanje določene obveznice, ki je tako kot izvedeni instrument razvrščena v skupini finančnih instrumentov po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Tako se dobički in izgube iz naslova merjenja obeh instrumentov po pošteni vrednosti pripoznajo neposredno v poslovnem izidu. Družba je v letu 2008 prekinila pogodbo o obrestni zamenjavi, s katero se je v letu 2007 zavarovala pred tveganjem spremembe obrestne mere dolgoročne obveznosti iz naslova podrejenega dolga.

PRIPOZNAVANJE, MERJENJE IN ODPRAVA PRIPOZNAVANJA

Finančna sredstva, razen finančnih instrumentov po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, se ob pripoznanju izmerijo po pošteni vrednosti, povečani za transakcijske stroške.

Nakupi in prodaje finančnih instrumentov, finančnih sredstev, posojil in terjatev se pripoznajo na datum sklenitve posla. Finančni instrumenti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida in finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, se vrednotijo po pošteni vrednosti.

Dobički in izgube iz naslova prevrednotenja naložb, razpoložljivih za prodajo na pošteno vrednost se prikažejo v kapitalu in se prenesejo v izkaz poslovnega izida, ko je sredstvo prodano ali oslabiljeno. Pri finančnih instrumentih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida pa se dobički in izgube iz prevrednotenja na pošteno vrednost pripoznajo neposredno v izkazu poslovnega izida. Enako velja tudi za učinke prevrednotenja izvedenih finančnih instrumentov, ki sicer z ekonomskega vidika predstavljajo uspešne instrumente varovanja, vendar pa ne izpolnjujejo vseh kriterijev za uporabo računovodskega obračunavanja varovanj pred tveganji. Posojila in terjatve ter finančna sredstva v posesti do zapadlosti se merijo po odplačni vrednosti.

Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, ko pogodbene pravice do denarnih tokov potečejo.

NAČELA VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI

Poštena vrednost finančnih instrumentov temelji na objavljeni tržni ceni na datum bilance stanja. V kolikor tržna cena ni znana, se poštena vrednost določi na podlagi modela diskontiranih bodočih denarnih tokov. Od navedenega pravila obstajajo manjša odstopanja; družba se za vrednotenje po pošteni vrednosti oziroma po modelu ne odloči, kadar ugotovi, da trg za zadevne finančne instrumente ni delujoč oziroma, da je predmetna naložba nematerialna. Slednje ugotovi skozi vidik izdajatelja družbe (lastniški delež) in skozi vidik vrednosti naložbe v naložbenem portfelju družbe (delež v naložbenem portfelju). Takšne naložbe družba v poslovnih knjigah vodi po nabavni vrednosti.

OSLABITEV SREDSTEV

Finančno sredstvo je oslabiljeno in izguba nastane le, če obstaja nepristranski dokaz o oslabitvi kot posledici dogodkov, ki so nastali po začetnem pripoznanju sredstva in imajo vpliv na prihodnje denarne tokove, ki se jih da zanesljivo oceniti. Družba oceni nepristranske dokaze o oslabitvi vseh posamičnih finančnih sredstev.

OSLABITVE NALOŽB

Družba tekoče preverja naložbeni portfelj. Glede na to, da je v letu 2008 prišlo do pomembnih zmanjšanj poštene vrednosti finančnih instrumentov, je pretehtala vsa razpoložljiva dejstva, z namenom ugotavljanja trajnosti oslabiltev finančnih instrumentov.

Uprava družbe je sprejela usmeritve za ugotavljanje trajnih oslabiltev, ki so predstavljene v nadaljevanju.

Dolžniški vrednostni papirji

Naložbe v dolžniške vrednostne papirje se praviloma ne slabijo, če so terjatve po amortizacijskem načrtu oziroma prospektu tekoče poravnane.

Slabitev naložb v dolžniške vrednostne papirje se izvede le ob izpolnitvi katerega izmed naslednjih pogojev:

- če izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja ni poravnal obveznosti iz naslova kupona ali glavnice in je možno ugotoviti, da ta obveznost ne bo poravnana v kratkem času;
- če je začel postopek stečaja, likvidacije ali prisilne poravnave izdajatelja dolžniškega vrednostnega papirja.

Če se slabitev izvede zaradi 1. alineje, se v izkaz poslovnega izida zavede slabitev v višini razlike med tržno vrednostjo posameznega dolžniškega vrednostnega papirja in nabavno vrednostjo posameznega dolžniškega vrednostnega papirja.

Če se slabitev izvede zaradi 2. alineje, se predmetno naložbo izloči iz stanja naložb, oblikuje se terjatev do stečajne ali likvidacijske mase in v izkaz poslovnega izida zavede slabitev v višini razlike med potencialnim poplačilom iz stečajne ali likvidacijske mase in nabavno vrednostjo naložbe. Potencialno poplačilo iz stečajne ali likvidacijske mase se oceni na osnovi podatkov iz postopka likvidacije, stečaja ali prisilne poravnave, oziroma kadar takšne informacije niso na razpolago, na osnovi izkušenj ali ocen, pridobljenih od bonitetnih ali drugih finančnih institucij.

Družba odpravi slabitev naložb v dolžniške vrednostne papirje le, če se je slabitev izvedla zaradi 1. alineje oziroma prvega pogoja za slabitev naložbe v posamezni dolžniški vrednostni papir. Odprava slabitve se izvede, ko je ugotovljeno, da je bila obveznost izdajatelja poplačana. Odprava slabitve se izvede preko izkaza poslovnega izida.

Lastniški vrednostni papirji

TRŽNE DELNICE

Naložbo v posamezno tržno delnico se slabi, če gre za znižanje tržne vrednosti pod nabavno vrednostjo naložbe, ki traja več kot 12 mesecev ali če gre za zmanjšanje vrednosti naložbe, ki preseže 40 % zmanjšanja od nabavne vrednosti posamezne naložbe na dan priprave poslovnih bilanc.

Slabitev se izvede skozi izkaz poslovnega izida v višini razlike med tržno vrednostjo delnice in njeno nabavno vrednostjo.

Posebno pravilo se lahko uporabi za naložbe v delnice, katerih izdajatelj je v zadnjih 12 mesecih pred presekom stanja, na katerega se ugotavlja vrednost, izvedel povečanje osnovnega kapitala, pri katerem so sodelovali dobro poučeni vlagatelji. Predpostavlja se, da je bila cena, po kateri je bilo izvedeno povečanje osnovnega kapitala, določena na osnovi ustreznega vrednotenja družbe.

V tem primeru družba za ugotavljanje pogojev za slabitev posamezne naložbe v tržne delnice ne upošteva trenutne tržne vrednosti delnice, ampak vrednost oziroma ceno, po kateri je bilo izvedeno povečanje osnovnega kapitala izdajatelja.

NETRŽNE DELNICE

Med netržne delnice sodijo delnice, ki ne kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev in delnice, za katere družba dokaže, da trg za njih ni delujoč ter naložbe v pridružena in odvisna podjetja, ki jih družba v knjigah vodi po nabavnih vrednostih.

Kriterij nedelujočega trga se praviloma ugotovi na osnovi:

- obsega trgovanja s predmetno delnico v zadnjih treh mesecih od preseka stanja, na katerega se ugotavlja tržna vrednost delnice;
- primerjave trgovanja s posamezno delnico v času, pri čemer se primeroma za relevantno obdobje (normalno delujočega trga) upošteva trgovanje s to delnico v treh poslovnih letih pred proučevanim presekom stanja. Če gre v obsegu trgovanja za občuten padec v primerjavi s primeroma navedenima dvema predhodnima letoma, se ugotovi, da je trg za posamezni vrednostni papir nedelujoč;
- analize trgovanja s posameznim vrednostnim papirjem, pri čemer se primerja obseg trgovanja v delnicah s celotno emisijo izdanih vrednostnih papirjev. V primeru, da se trguje z izredno nizkim številom izdanim delnic, se ugotovi, da trg za predmetni vrednostni papir ni delujoč.

Netržne delnice družba vrednoti po nabavni ceni oziroma po modelu vrednotenja. Družba se za vrednotenje po nabavni ceni odloči, kadar ugotovi, da je predmetna naložba nematerialna, in sicer skozi vidik izdajatelja družbe (lastniški delež) in skozi vidik vrednosti naložbe v naložbenem portfelju družbe (delež v naložbenem portfelju).

Družba izbere ustrezen model vrednotenja, ki ga uporabi za presojo poštene vrednosti posamezne naložbe v delnice na osnovi vsakokratnega sklepa uprave.

Pri netržnih naložbah v odvisna in pridružena podjetja se obvezno enkrat letno, in sicer ob pripravi letnega poročila, presoja potreba po oslabitvi dobrega imena.

V primeru nastopa pomembnih dogodkov ali spremenjenih okoliščin, ki bi kazale na potrebo po slabitvi odvisnih družb, je test slabitve dobrega imena potrebno narediti tudi obdobjno.

Pri odvisnih in pridruženih družbah, kjer ne izkazuje dobrega imena, se potreba po oslabitvi presoja v primeru negativnega poslovnega izida in v primeru pomembno spremenjenih okoliščin na trgu v skladu z MRS 36.

Družba mora na dan priprave poslovnih izkazov ugotoviti, ali nabavna vrednost še vedno predstavlja pošteno vrednost netržne delnice (razen v primeru, da družba ugotovi nematerialnost posamezne naložbe). Če temu ni tako, je potrebno opraviti slabitev netržnih delnic.

Poštena vrednost netržne delnice se ugotavlja s pomočjo kazalnika P/B (tržna cena v primerjavi s knjigovodsko vrednostjo delnice) primerljivih podjetij, ki ga družba lahko pridobi za tržne vrednostne papirje. Na osnovi tega količnika se poštena vrednost posamezne netržne delnice izračuna po naslednji formuli:

Poštena vrednost netržne delnice = zadnja objavljena knjigovodska vrednost netržne delnice * povprečen količnik P/B primerljivih podjetij.

V kolikor obstajajo jasne indikacije, da bo družba oziroma izdajatelj netržne delnice na datum preseka stanja izkazal izgubo, se zadnja objavljena knjigovodska vrednost netržne delnice ustrezno korigira, razen če družba ne razpolaga z knjigovodsko vrednostjo delnice na predmetni datum preseka stanja.

Za primerljiva podjetja štejejo podjetja, ki opravljajo enako ali pretežno podobno dejavnost. Pri izboru primerljivih podjetij družba presoja ustreznost primerljivosti tudi z vidika valute, v kateri je posamezna primerljiva delnica nominirana, razvitosti tržišča in z vidika že omenjene dejavnosti.

Netržno delnico se slabi, če je znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednostjo naložbe ugotovljeno v zadnjih štirih zaporednih presekih stanja, na katere se pripravljajo poslovne izkaze družbe ali če gre za zmanjšanje poštene vrednosti, ki preseže 40 % zmanjšanje od nabavne vrednosti posamezne delnice na dan priprave poslovnih bilanc.

Naložbe v točke vzajemnih skladov

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V GARANTIRANE VZAJEMNE SKLADE

Družba ne slabi naložb v garantirane sklade.

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V OBVEZNIŠKE VZAJEMNE SKLADE

Družba ne slabi naložb v obvezniške sklade, razen če gre za znižanje tržne vrednosti pod nabavno ceno, ki traja več kot 3 leta.

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V MEŠANE VZAJEMNE SKLADE

Če je v mešanem skladu manj kot 50 % delnic, se tak mešani sklad za potrebe oblikovanja slabitev obravnava kot obvezniški sklad.

Če je v mešanem skladu več kot 50 % delnic, se tak mešani sklad za potrebe oblikovanja slabitev obravnava kot delniški sklad.

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V DELNIŠKE VZAJEMNE SKLADE

Družba slabi naložbe v delniške sklade, kadar je na dan priprave poslovnih bilanc:

- zmanjšanje vrednosti naložbe v posamezni sklad večje od 50 % v primerjavi z nabavno vrednostjo ali

- zmanjšanje vrednosti naložbe v posamezni sklad večje od 30 % v primerjavi z nabavno vrednostjo in traja to znižanje več kot 1 leto ali
- tržna vrednost naložbe v posamezni sklad pod nabavno vrednostjo konstantno več kot 3 leta.

Oslabitev terjatev iz pozavarovanja

Družba na področju osnovne dejavnosti – pozavarovanja posluje izključno s pravnimi osebami. Ob pričetku sodelovanja z vsakim novim, predvsem tujim partnerjem, temeljito pretehta njegovo bonitetno stanje oziroma sklene posle z novimi partnerji v primeru priporočil dolgoletnih poslovnih partnerjev. Družba posamično presoja terjatve v smislu njihove poplačljivosti oziroma potrebe po oslabitvi. Za oblikovanje popravka terjatve se odloča glede na izkušnje o poravnavanju terjatev posameznega cedenta oziroma retrocesionarja.

Kljub temu družba obdobjno, najmanj pa enkrat letno, preverja stanje terjatev, in sicer posamično po posameznem partnerju. Družba v dolgoletnem poslovanju ni imela pomembnih odpisov terjatev iz pozavarovanja.

22.10 NALOŽBE V KAPITAL ODVISNIH IN PRIDRUŽENIH DRUŽB

Naložbe v kapital odvisnih in pridruženih družb se v posamičnih računovodskih izkazih vodijo po naložbeni metodi. Odvisne družbe so tiste, v katerih ima družba več kot 50 % glasovalnih pravic. Pridružene družbe so tiste, v katerih ima družba med 20 % in 50 % glasovalnih pravic. V skladu z naložbeno metodo se pripadajoči dobički v višini prejetih dividend pripoznajo v izkazu poslovnega izida. V primeru, da bi bili izplačani zneski, ki bi presežali pripadajoče dobičke, bi se ti zneski obravnavali kot povračilo naložbe.

22.11 NEOPREDMETENA DOLGOROČNA SREDSTVA

Neopredmetena dolgoročna sredstva so ovrednotena po nabavni vrednosti z vsemi stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno njihovi usposobitvi za nameravano uporabo, zmanjšani za nabrano amortizacijo in morebitno oslabitev. Amortizacija je obračunana posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Neopredmetena sredstva se pričnejo amortizirati, ko so na razpolago za uporabo.

Med neopredmetena dolgoročna sredstva v Pozavarovalnici Sava štejemo vrednost programske opreme in licenc, vezanih na programsko opremo. Njihova amortizacijska doba znaša 5 let.

22.12 OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Začetno pripoznana vrednost opredmetenih osnovnih sredstev sestavljata nabavna vrednost in neposredni stroški. Kasneje se ta sredstva vodijo po modelu nabavne vrednosti, zmanjšane za nabrano amortizacijo in morebitno oslabitev. Družba letno oceni, ali obstajajo znaki, ki bi kazali na oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev. Če takšna znamenja obstajajo, prične postopek ocenjevanja nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost je vrednost v uporabi ali čista prodajna vrednost – in sicer tista, ki je višja. V primeru, da je vrednost pri uporabi višja od knjigovodske vrednosti, sredstev ni potrebno oslabiti.

Opredmetena osnovna sredstva se pričnejo amortizirati, ko so razpoložljiva za uporabo. Amortizacija je obračunana posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnje amortizacije so določene tako, da je vrednost opredmetenih osnovnih sredstev razporejena med stroške v ocenjenem obdobju njihove koristnosti.

Tabela 29: Stopnje amortizacije opredmetenih osnovnih sredstev

Amortizacijska skupina	stopnje
Zemljišča	0 %
Gradbeni objekti	1,3 % do 1,8 %
Transportna sredstva	15,50 %
Računalniki in računalniška oprema	33,00 %
Pisarniško in drugo pohištvo	10 % do 12,5 %
Ostala oprema	6,7 % do 20 %

Dobički in izgube, ki nastanejo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev, se določijo glede na razliko med iztržkom in knjigovodsko vrednostjo ter v izkazu poslovnega izida vplivajo na dobiček iz poslovanja. Stroški tekočih vzdrževanj in popravil se vključijo v izkaz poslovnega izida, ko nastanejo. Vlaganja, ki povečujejo prihodnje gospodarske koristi povečujejo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev.

22.13 NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine so opredmetena osnovna sredstva, ki jih družba ne uporablja neposredno za opravljanje svoje dejavnosti, temveč jih poseduje z namenom oddajanja v najem. Družba pri naložbenih nepremičninah uporablja model nabavne vrednosti in metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja amortizacije naložbenih nepremičnin znaša 1,3 %. Vsi najemi, kjer družba nastopa kot najemodajalec, so poslovni najemi. Družba prejeta plačila oziroma najemnine vključuje med prihodke sorazmerno skozi čas trajanja najema.

22.14 NEKRATKOROČNA SREDSTVA ZA PRODAJO

Nekratkoročna sredstva za prodajo so tista, katerih knjigovodska vrednost bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Ta pogoj je izpolnjen, ko je prodaja zelo verjetna in je sredstvo v stanju za takojšno prodajo. Družba mora biti zavezana k prodaji, ki mora biti izpeljana v roku enega leta. Tovrstna sredstva se merijo po knjigovodski vrednosti ali poštenu vrednosti, znižani za stroške posla, in sicer po tisti, ki je nižja.

22.15 DENAR IN DENARNI USTREZNIKI

Družba v bilanci stanja in izkazu denarnega izida kot denar in denarne ustreznike izkazuje stanja na transakcijskih računih in nočne depozite.

22.16 DAVKI

Davek od dobička je skladno z Zakonom o davku od dohodka pravnih oseb za obdobje leta 2008 obračunan od ugotovljene davčne osnove po veljavni davčni stopnji 22 %.

Odloženi davki se obračunajo za vse začasne razlike med vrednostjo sredstev in obveznosti za davčne namene in njihovo knjigovodsko vrednostjo. Najpomembnejše davčne razlike izhajajo iz dejstva, da je družba izvedla oslabitev naložb v dolžniške vrednostne papirje finančne institucije, ki je objavila stečaj, pri čemer obračunani poslovni odhodki do zaključka stečajnega postopka niso tudi davčno priznani.

Terjatve za odloženi davek so bile v letu 2008 obračunane po stopnji 21 %, za določen del terjatev (do stečajne mase), za katere upravičeno pričakujemo, da jih ne bo mogoče realizirati v letu 2009 pa po 20 %, kot znaša uzakonjena stopnja davka od dobička po preteku prehodnega obdobja, ki traja do leta 2010.

22.17 UGODNOSTI ZAPOSLENIH

Ugodnosti zaposlenih vključujejo odpravnine ob upokojitvi, jubilejne nagrade in druge ugodnosti. Rezervacije za ugodnosti zaposlenih so izračunane s strani pooblaščenice aktuarke.

ODPRAVNINE OB UPOKOJITVI

Pri izračunu se upoštevajo individualni podatki o datumu rojstva, prihodu v službo, predvideni upokojitvi, plači. Pri izračunu rezervacije za odpravnino ob upokojitvi se upošteva predpostavka, da ta znaša dvakratnik zadnje plače oziroma dvakratnik povprečne plače v državi, če je slednja večja. Predvidena dolgoročna inflacija znaša 3,5 %. Po trenutni davčni zakonodaji znaša neobdavčen del odpravnine ob upokojitvi 4.063 EUR.

JUBILEJNE NAGRADE

Zaposleni v družbi imajo pravico do jubilejne nagrade za vsakih 10 let delovne dobe, opravljene v družbi. Jubilejna nagrada za 10 let znaša eno plačo prvega tarifnega razreda, za 20 let delavcu pripada poldruga plača, za 30 pa dve plači prvega tarifnega razreda (trenutno od 620,88 EUR do 1.241,76 EUR). Trenutno je približno 74 % jubilejne nagrade neobdavčene.

Verjetnost, da zaposleni ostane v družbi, upošteva verjetnost smrtnosti in verjetnost prekinitve delovnega razmerja. Upoštewane so tablice smrtnosti SLO 2000–2002 M/Ž. Letna stopnja fluktuacije na podlagi internih podatkov od leta 1998 znaša od 2,8 % za zaposlene stare do 35 let, 2,5 % za zaposlene stare od 35 do 45 let in 1,6 % za zaposlene, stare nad 45 let. Prav tako na podlagi internih podatkov ter rasti cen življenjskih potrebščin je predvidena letna realna rast plač za 2,9 %, predpostavljena nominalna rast jubilejnih nagrad (inflacija) pa znaša 3,5 % letno.

Rezervacije za ugodnosti zaposlenim pomenijo neto sedanjo obveznost družbe na podlagi prej naštetih predpostavk. Diskontna obrestna mera znaša 4,56 % (vir: BS, Dolgoročna obrestna mera po konvergenčnem kriteriju za december 2008).

22.18 POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

Družba je z zakonom zavezana k plačevanju prispevkov za pokojninsko zavarovanje, in sicer 8,85 % na bruto izplačane plače. Poleg tega je družba v letu 2001 sklenila pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta v prostovoljnem stebru pokojninskega zavarovanja, kamor mesečno vplačuje sredstva.

22.19 DELNIŠKI KAPITAL

Družba je junija 2008 uspešno zaključila postopek prve javne prodaje delnic ter dokapitalizacijo. S slednjo je družba pridobila 42 mio EUR svežega kapitala. Delnice družbe so bile 11. 6. 2008 uvrščene v standardno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

Delniški kapital je na dan 31. 12. 2008 razdeljen na 9.362.519 kosovnih delnic. Delnice so vpisane v KDD pod oznako POSR. Družba ima po stanju na dan 31. 12. 2008 210 lastnih delnic, ki predstavljajo odbitno postavko v kapitalu. Imetnika delnic Pozavarovalnice Sava sta tudi povezani družbi (Zavarovalnica Maribor ima v lasti 404.485 delnic ali 4,32 %, pokojninska družba Moja naložba pa 5.342 delnic ali 0,06 %).

22.20 ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE

Zavarovalno-tehnične rezervacije oblikuje pooblaščenka aktuarka družbe skladno z aktuarskimi načeli, zapisanimi v pravilniku o oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij in določili Zakona o zavarovalništvu. Gibanje zavarovalno-tehničnih rezervacij ter obvladovanje tveganja zavarovalno-tehničnih rezervacij sta podrobneje razložena v poglavju 26 (pojasnili 7 in 17) ter poglavju 23.

22.21 PRIMERJALNE INFORMACIJE

Družba zagotavlja primerljivost podatkov tekočega obdobja tako, da so primerjalne informacije po potrebi preračunane.

22.22 POROČANJE PO SEGMENTIH IN ODSEKIH

Odsek je prepoznavni sestavni del družbe, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali s proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov drugačnih od tistih v drugih odsekih.

Osnovna in prevladujoča dejavnost družbe je pozavarovanje premoženjskih zavarovanj, zato je področni odsek samo eden. Poslovanje se odvija v mednarodnem okolju, zato prikazujemo segmentacijo po območnih odsekih.

Območni odseki

Kosmata pozavarovalna premija

(v EUR)	2008	2007
Slovenija	81.821.496	80.196.155
Evropa	35.184.540	22.714.548
Države bivše Jugoslavije	8.368.397	9.291.090
Ostalo	9.369.286	6.338.146
Skupaj	134.743.719	118.539.939

Obračunani kosmati zneski škod

(v EUR)	2008	2007
Slovenija	85.747.041	51.685.980
Evropa	19.390.993	12.251.709
Države bivše Jugoslavije	4.769.657	3.540.811
Ostalo	4.781.540	2.869.506
Skupaj	114.689.231	70.348.006

Naložbe

(v EUR)	2008	2007
Slovenija	161.358.918	51.013.171
Evropa	62.030.179	59.178.930
Države bivše Jugoslavije	51.732.096	13.048.522
Ostalo	6.159.783	164.856.965
Skupaj	281.280.975	288.097.588

Med naložbami prikazanimi po geografskih segmentih so vključene tako portfeljske finančne naložbe kot finančne naložbe v družbah v skupini in v pridružene družbe.

22.23 ZNESKI POMEMBNOSTI

Pomembne postavke v bilanci stanja so tiste, ki na bilančni dan presegajo 1 % vseh sredstev ali 3.991.526 EUR na dan 31. 12. 2008. Pomembne postavke v izkazu poslovnega izida pa so tiste, ki na dan 31. 12. 2008 presegajo 0,5 % vseh sredstev ali 1.995.763 EUR.

22.24 IZKAZ DENARNIH TOKOV

Denarni tokovi iz poslovanja so sestavljeni po posredni metodi, denarni tokovi iz financiranja in naložbenja pa po neposredni metodi. Izkaz denarnih tokov družba sestavlja po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 1. 1. 2008 in 31. 12. 2008 in izkaza poslovnega izida za leto 2008 ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prejemkov in izdatkov in podrobnejšo razčlenitev pomembnejših postavk.

22.25 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala izkazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v obračunskem obdobju. Med postavkami drugih rezerv iz dobička po sklepu Agencije za zavarovalni nadzor izkazujemo tudi zavarovalno-tehnične rezervacije, in sicer rezervacije za izravnavo kreditnih tveganj in rezervacijo za izravnavo katastrofalnih škod.

22.26 PRILAGODITVE NA NOVE, OZIROMA SPREMENJENE STANDARDE, SPREJETE V EU, KI NA DAN 31. 12. 2008 ŠE NISO V VELJAVI

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. 12. 2008, še ne veljajo in jih družba pri pripravi računovodskih izkazov ni upoštevala:

- **MSRP 8 Poslovni odseki** v poročanje po odsekih uvaja t.i. 'poslovodni pristop'. MSRP 8, ki ga bo družba morala upoštevati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, določa raz-

kritja o odsekih na podlagi internih poročil, ki jih bo redno preverjala uprava družbe, da oceni poslovno uspešnosti vsakega odseka in jim dodeli sredstva. Družba trenutno informacije o odsekih izkazuje po območnih odsekih.

- Prenovljeni **MRS 23 Stroški izposojanja** ne dajejo več možnosti pripoznavanja stroškov izposojanja kot odhodkov in zahteva, da podjetje stroške izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, usredstvi kot del nabavne vrednosti zadevnega sredstva. Ne pričakujemo, da bo MRS 23 vplival na računovodske izkaze družbe.
- **OPMSRP 13 Programi zvestobe kupcev** se nanaša na računovodstvo podjetij, ki izvajajo ali so drugače udeležena v programih zvestobe kupcev. Nanaša se na tiste programe zvestobe kupcev, v katerih ti pridobijo pravico do nagrade, kot na primer brezplačno ali cenovno ugodnejše blago ali storitve. Ocenjujemo, da OPMSRP 13, ki ga bo družba morala upoštevati pri pripravi izkazov za poslovno leto 2009, ne bo imel vpliva na računovodske izkaze.
- **MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov** uvaja nov termin oziroma izkaz, in sicer Izkaz vseobsegajočega (comprehensive) donosa, pri čemer ta izkaz predstavlja tudi vse spremembe v kapitalu v obdobju, ki ne pripadajo lastnikom. Navedeni izkaz lahko družba predstavi kot samostojni izkaz, ali pa v kombinaciji z izkazom poslovnega izida. Ta sprememba bo po oceni družbe imela pomemben vpliv pri predstavljanju računovodskih izkazov za leto 2009.
- **Dopolnilo k MSRP 2 Izplačila v deležih družb** s katerimi družbe, ki vodijo delniške sheme ovrednotijo pogoje, pod katerimi so zaposlenci upravičeni do udeležbe pri delniških opcijah, kakšni so pogoji in vrednotenja teh upravičenj oziroma odstopov od upravičenj.

23 UPRAVLJANJE S TVEGANJI

23.1 TVEGANJE KAPITALSKE NEUSTREZNOSTI

Pozavarovalnica mora v skladu z zakonom zagotavljati ustrezno višino kapitala glede na obseg in vrste pozavarovalnih poslov, ki jih opravlja. Zahtevani minimalni kapital družbe na dan 31. 12. 2008 znaša 16.227.838 EUR (16.227.838 EUR na dan 31. 12. 2007), razpoložljivi kapital pa 76.113.141 EUR (55.022.145 EUR na dan 31. 12. 2007).

Pozavarovalnica Sava ima torej velik presežek razpoložljivega kapitala nad minimalnim kapitalom 59.885.303 EUR na dan 31. 12. 2008 in 38.794.307 EUR na dan 31. 12. 2007, zato je tveganje kapitalске neustreznosti zanemarljivo.

23.2 ZAVAROVALNA TVEGANJA

Pozavarovalnica Sava od svojih podrejenih družb in ostalih cedentov prevzema le zavarovalna tveganja, ki jih delno retrocedira. Zato so vse pozavarovalne pogodbe v smislu standarda MSRP 4 uvrščene med zavarovalne pogodbe. Ker pozavarovalnica nima obveznosti iz finančnih pogodb, so v nadaljevanju v skladu z MSRP 4 podrobneje razkrita tveganja, ki izvirajo iz zavarovalnih pogodb.

Med zavarovalna tveganja, ki so pomembna za pozavarovalnice, uvrščamo predvsem tveganje pri sprejemu rizikov v pozavarovanje, cenovno tveganje, tveganje škod, tveganje samopridržaja in tveganje zaradi zavarovalno-tehničnih rezervacij. Nekatera druga zavarovalna tveganja, npr. tveganje, da je zavarovalni produkt neustrezno načrtovan, tveganje ekonomskega okolja in tveganje zaradi obnašanja zavarovalcev, so pomembna predvsem za zavarovalnice. Seveda tudi tovrstna tveganja posredno ogrožajo pozavarovalnice, ki pa jih lahko obvladujejo le posredno s primernim sprejemom rizikov v pozavarovanje in z ustreznim programom retrocesije, zato jih v nadaljevanju ne bomo posebej obravnavali.

TVEGANJE PRI SPREJEMU RIZIKOV V POZAVAROVANJE

Pri tem tveganju lahko pride do finančnih izgub zaradi napačne izbire in odobritve, da riziko sprejmemo v pozavarovanje. Pri obligatnih pozavarovalnih pogodbah Pozavarovalnica Sava sledi usodi cedentov, medtem ko je pri fakultativnih pogodbah odločitev o prevzemu rizika v pozavarovanje na strani Pozavarovalnice Sava.

Iz navedenega sledi, da je za obvladovanje tega tveganja ključno preverjanje prakse obstoječih in bodočih cedentov ter analiza dogajanja na ustreznem trgu in v ustrezni zavarovalni vrsti. Zato se kritje lahko pre-

vzame le z upoštevanjem internih smernic za sprejemanje rizikov v pozavarovanje. Te opredeljujejo zahteve za partnerje, določajo minimalno zahtevano raven informacij o poslu ter definirajo okvire za pričakovani rezultat posla. Hkrati določajo tudi postopek prevzema v kritje ter ravni pristojnosti, tako da je v proces vgrajeno čim več kontrol.

Pozavarovalnica Sava zavarovalno tveganje zmanjšuje tudi tako, da ga s pasivnimi pozavarovalnimi pogodbami prenaša na retrocesionarje.

Tveganje zaradi sprejema rizikov v pozavarovanje sem med letoma 2008 in 2007 ni bistveno spremenilo.

CENOVNO TVEGANJE

Cenovno tveganje je tveganje, da bo obračunana pozavarovalna premija premajhna za obveznosti, ki bodo nastale s sklenitvijo pozavarovanja.

Pri proporcionalnih pozavarovalnih pogodbah je pozavarovalna premija odvisna od zavarovalne premije, ki jo praviloma določajo cedenti. Zato to tveganje obvladujemo s pravilnim prevzemom rizikov v pozavarovanje. Pri neproporcionalnih pozavarovalnih pogodbah cenovno tveganje prav tako obvladujemo s pravilnim prevzemom rizikov v pozavarovanje.

Cenovno tveganje ocenjujemo kot zmerno, kar velja za leti 2008 in 2007.

TVEGANJE ŠKOD

To je tveganje, da bo število škod večje, kot je bilo pričakovano, ali pa bo povprečna višina škod večja, kot je bilo pričakovano.

Pri proporcionalnih pozavarovanjih je to tveganje tesno povezano z istim tveganjem pri cedentih, ki se lahko uresniči zaradi napačne ocene pri sprejemu rizikov v zavarovanje, spremembe prakse sodišč, pojava novih vrst škod, pojava novih človeških in živalskih bolezni, povečanja ozaveščenosti ljudi o pravicah iz zavarovalnih pogodb, spremembe makroekonomskih okoliščin ipd.

Pri neproporcionalnih pozavarovanjih, zlasti v višjih slojih, je pomembno preseganje pričakovanega majhnega števila škod manj verjetno, pri naravnih nesrečah pa je lahko tudi posledica neustreznih človekovih posegov v okolje.

To tveganje obvladujemo s primernim prevzemom rizikov v pozavarovanje, kontrolo koncentracije rizikov na določeni lokaciji ali geografskem področju, predvsem pa z ustreznim programom retrocesije.

Ocenjujemo, da pri tveganju škod v letih 2008 in 2007 ni bilo bistvenih razlik. Pri tem poudarjamo, da škode zaradi neobičajno velikega števila naravnih nesreč (katastrofalnih toč) obravnavamo pri tveganju samopridržaja.

TVEGANJE SAMOPRIDRŽAJA

To je tveganje, da bi prišlo do velikih čistih (agregatnih) škod zaradi katastrof ali koncentriranega škodnega dogajanja. To tveganje bi se lahko uresničilo predvsem takrat, ko bi bile tablice maksimalnih samopridržajev previsoke. Uresničilo bi se v primeru množičnih škod, v katerih bi bilo prizadetih več zavarovanih objektov. To bi se lahko zgodilo predvsem pri škodah zaradi naravnih nevarnosti, ki jih krije temeljno ali dodatno požarno zavarovanje oziroma k požarnemu zavarovanju priključeno zavarovanje, denimo zavarovanje obratovalnega zastoja ali potresno zavarovanje.

Pozavarovalnica Sava tveganje samopridržaja obvladuje s strokovnim prevzemom v pozavarovanje, merjenjem izpostavljenosti (s seštevki zavarovalnih vsot) po geografskih področjih za posamezne naravne nevarnosti (potres, poplavo, točo, vihar ipd.), ustreznim programom retrocesije, konzervativnim oblikovanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij in konzervativno določenimi maksimalnimi samopridržaji.

Ocenjujemo, da pri tveganju samopridržaja v letih 2008 in 2007 ni bilo bistvenih razlik, če upoštevamo višine maksimalnih samopridržajev in normalno pričakovano število katastrofalnih škod. Dejansko pa je bilo v letu 2008 nepričakovano veliko število katastrofalnih škod (toča), ki so prizadele Pozavarovalnico Sava, kar se je vsekakor krepko odrazilo tudi na povečanih čistih agregatnih škodah. Zaradi primernosti maksimalnih samopridržajev in ustreznega pozavarovanja pa Pozavarovalnica Sava zaradi tveganja samopridržaja ni bila resno ogrožena.

TVEGANJE ZAVAROVALNO-TEHNIČNIH REZERVACIJ

To je tveganje, da so zavarovalno-tehnične rezervacije manjše, kot bi morale biti. Ocenjujemo, da to tveganje sicer obstaja, predvsem pri škodnih rezervacijah, vendar je majhno. Lahko bi se namreč pojavile nove vrste škod, ki v zavarovalnih pogojih cedentov niso izključene in za katere škodnih rezervacij še ne oblikujemo, kar bi se lahko zgodilo predvsem pri odgovornostnih zavarovanjih.

Pozavarovalnica Sava tveganje zaradi zavarovalno-tehničnih rezervacij obvladuje z doslednim upoštevanjem zakona in podzakonskih predpisov o zavarovalno-tehničnih rezervacijah, z uporabo priznanih aktuarskih metod, s kritičnim upoštevanjem podatkov, ki jih prejme od cedentov o pozavarovalnem delu njihovih škodnih rezervacij, predvsem pa s konzervativnim oblikovanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij. Pozavarovalnica Sava škodnih rezervacij ne diskontira.

Pozavarovalnica Sava za aktuarsko ocenjevanje škodnih rezervacij ne more uporabiti trikotnikov plačanih škod, ki bi bili organizirani po letih nastanka škodnega dogodka, kot je to v navadi pri zavarovalnicah. Podatke o škodah, ki so kvotno pozavarovane, od svojih cedentov prejme razčlenjene po posameznih pogodbenih letih. Ker se škode pri enoletnih zavarovalnih policah, sklenjene med letom, lahko zgodijo v letu sklenitve ali pa v naslednjem letu, agregiranih podatkov za kvotno pozavarovanje ni mogoče organizirati po letu nastanka škodnega dogodka, kot je to mogoče storiti za ostale pozavarovalne oblike, ki pa zahtevajo mnogo več administrativnega dela pri cedentih.

Zaradi navedene značilnosti, ki je tipična za pozavarovalnice, Pozavarovalnica Sava podatke o plačanih škodah organizira po pogodbenih letih in z ustreznimi aktuarskimi metodami oceni bodoče obveznosti za posamezna pogodbeno leta. Tako ocenjene obveznosti se nanašajo na že nastale škode (prijavljene in neprijavljene), za poravnavo katerih je namenjena škodna rezervacija, in na škode, ki še niso nastale in za katerih poravnavo je namenjena prenosna premija. Ko od skupnih ocenjenih bodočih obveznosti odštejemo prenosno premijo, ki jo izračunamo neodvisno od opisanega postopka, dobimo škodne rezervacije.

Zaradi navedenega v tabelah 30 in 31 prikazujemo kontrolo primernosti višine škodnih rezervacij, povečanih za prenosno premijo, ki jih je Pozavarovalnica Sava oblikovala v preteklih letih. Tovrstno kontrolo je mogoče delati le za pretekla leta, in bolj kot so ta oddaljena, bolj natančna mora biti kontrola. Zaradi konsistentnega uporabljanja aktuarskih metod pri oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij iz preteklih odstopanj prvotno ocenjenih obveznosti od kasneje ugotovljenih dejanskih obveznosti lahko sklepamo tudi o zadostnosti rezervacij na dan 31. 12. 2008.

Tabela 30: Test primernosti višine kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij

(v mio EUR)	31. decembra leta					
Kosmate škodne rezervacije + prenosna premija	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Originalno ocenjene	96,346	104,552	119,374	116,218	128,797	158,426
Ponovno ocenjene 1 leto kasneje	66,326	73,051	92,112	91,285	122,548	
Ponovno ocenjene 2 leti kasneje	68,524	81,057	90,363	95,432		
Ponovno ocenjene 3 leta kasneje	71,942	78,388	91,646			
Ponovno ocenjene 4 leta kasneje	66,989	80,544				
Ponovno ocenjene 5 let kasneje	68,755					
Kumulativni presežek	27,591	24,008	27,727	20,785	6,249	
Kumulativno plačane kosmate škode						
1 leto kasneje	28,348	33,645	42,27	35,967	55,182	
2 leti kasneje	37,628	44,771	51,386	51,607		
3 leta kasneje	43,169	49,542	58,880			
4 leta kasneje	45,549	54,908				
5 let kasneje	48,681					

Opomba: Zneski so iz tolarjev v evre preračunani po tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Oglejmo si zgornjo tabelo na primeru leta 2004. Ob zaključku leta 2004 so bile bodoče kosmate obveznosti za vse škode, ki so nastale v letu 2004 in prej, ter za škode, ki bodo iz takratnih pogodb nastale po 31. 12. 2004, ocenjene na 104,6 mio EUR. Del tega zneska se nanaša na škodne rezervacije (torej za že nastale škode), del pa na prenosno premijo (torej na škode, ki bodo nastale po 31. 12. 2004). V letu 2005 je bilo plačanih 33,6 mio EUR za škode, ki se nanašajo na pogodbe, upoštevane pri prvotnem izračunu obveznosti na

dan 31. 12. 2004. Na dan 31. 12. 2005 so bile bodoče obveznosti za iste pogodbe ocenjene na 39,4 mio EUR (znesek ni razviden iz tabele), kar skupaj z izplačanimi škodami v letu 2005 da oceno obveznosti 1 leto kasneje v višini 73,1 mio EUR. Analogno smo obveznosti na dan 31. 12. 2004 ponovno ocenili ob koncu let 2006, 2007 in 2008. Ker je bilo v letih 2005 do 2008 kumulativno izplačanih 54,9 mio EUR, je ocenjena obveznost na dan 31. 12. 2008 za ob koncu leta 2004 ocenjevane obveznosti še $80,5 - 54,9 = 25,6$ mio EUR (znesek ni razviden iz tabele). Ta ocena se skoraj gotovo razlikuje od končne še neznane vrednosti obveznosti, ki so še preostale, zelo verjetno pa je njena napaka v absolutnem smislu manjša od napake v oceni na dan 31. 12. 2004. Z leti se namreč napaka zmanjšuje, saj je vedno manj škod, ki še niso zaključene, dokler niso vse škode poravnane, kar pa pri nekaterih zavarovalnih vrstah lahko traja deset let in več.

Tabela 31: Test primernosti višine čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij

(v mio EUR)	31. decembra leta					
Čiste škodne rezervacije + prenosna premija	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Originalno ocenjene	82,821	85,012	92,696	99,291	107,347	120,772
Ponovno ocenjene 1 leto kasneje	50,684	54,333	68,403	70,092	101,548	
Ponovno ocenjene 2 leti kasneje	53,192	62,519	65,602	73,790		
Ponovno ocenjene 3 leta kasneje	56,789	58,982	66,419			
Ponovno ocenjene 4 leta kasneje	51,28	59,323				
Ponovno ocenjene 5 let kasneje	51,513					
Kumulativni presežek	31,308	25,689	26,277	25,500	5,799	
Kumulativno plačane čiste škode						
1 leto kasneje	23,438	24,576	28,716	28,637	50,014	
2 leti kasneje	30,623	33,470	37,091	41,472		
3 leta kasneje	35,576	37,749	43,032			
4 leta kasneje	37,575	41,698				
5 let kasneje	39,486					

Opomba: Zneski so iz tolarjev v evre preračunani po tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Kumulativni presežki, razvidni iz zgornje tabele za čiste obveznosti, ki bremenijo Pozavarovalnico Sava, za leta od 2003 do 2007 znašajo 38, 30, 28, 26 in 5 % prvotne ocene. Navedena nadrezerviranost je posledica previdnega ocenjevanja obveznosti, delno pa tudi tega, da je po pravilu pro rata temporis izračunana prenosna premija za tiste zavarovalne vrste, kjer so škodni količniki precej manjši od 100 %, že po naravi izračuna prevelika za del, ki se nanaša na razliko med 100 % in dejanskim škodnim količnikom. To dejstvo je tudi vzrok za to, da se ocena eno leto kasneje hitro zmanjša v primerjavi z originalno oceno, saj se prenosna premija pri enoletnih zavarovanjih večinoma porabi že v naslednjem letu, ko se sprosti tudi njen presežek, nato pa se ocene dve, tri itd. leta kasneje ne razlikujejo bistveno od ocene eno leto kasneje.

Dodatno k prenosni premiji Pozavarovalnica Sava oblikuje še rezervacije za neiztekle nevarnosti v tistih zavarovalnih vrstah, kjer je seštevek škodnega in stroškovnega količnika večji od 100 %.

Ocena primernosti višine zavarovalno-tehničnih rezervacij, kot bi jo dobili ob koncu leta 2007, je razvidna iz tabel 30 in 31. Glavno diagonalo, na kateri so ocene na dan 31. 12. 2008, moramo zanemariti ter izračunati nove kumulativne presežke. Primerjava obstoječih in na opisani način predelanih tabel pa je bistveno manj pregledna kot enostavna primerjava ocen na glavni diagonali s tistimi nad njo.

Presežki pri Pozavarovalnici Sava so stabilni, iz česar lahko sklepamo, da je tveganje zavarovalno-tehničnih rezervacij ob koncu leta 2008 primerljivo s tistim ob koncu leta 2007.

PROGRAM RETROCESIJE

Za obvladovanje zavarovalnih tveganj, ki jim je izpostavljena Pozavarovalnica Sava, je izjemno pomemben primeren program retrocesije. Sestavljen je tako, da se zmanjša izpostavljenost potencialnim velikim škodam, saj se najvišji zneski, določeni v tabelah maksimalnega kritja, uporabljajo le izjemoma za najboljše rizike. Z recipročnimi pogodbami Pozavarovalnica Sava skrbi za ustrezno razpršitev tveganja. Portfelj v lastni izravnavi, tako za slovenske kot tudi za tuje cedente, je v primeru večjih škodnih dogodkov zaščiten še s previdno izbranim neproporcionalnim pozavarovanjem.

Ocenjujemo, da sta programa retrocesije Pozavarovalnice Sava za leti 2008 in 2007 primerljiva.

OCENA OGROŽENOSTI ZARADI ZAVAROVALNIH TVEGANJ

Za oceno ogroženosti zaradi zavarovalnih tveganj so bistveni maksimalni samopridržaji pozavarovalnice ter program retrocesije. Maksimalni samopridržaji za veliko večino premoženjskih zavarovanj znašajo 1 mio EUR, le pri zavarovanju požara in elementarnih nesreč ter pri drugem škodnem zavarovanju pa 2 mio EUR, medtem ko so pri življenjskih zavarovanjih bistveno manjši. Tako čista škoda iz enega škodnega dogodka praviloma ne more preseči 2 mio EUR. V primeru katastrofalnega dogodka, npr. poplave, toče, viharja ali celo potresa, pa je maksimalna čista škoda navzgor omejena s prioriteto ustreznega neproporcionalnega kritja (zaščita samopridržaja), ki za Slovenijo znaša 1 mio EUR, za tujino pa 3 mio EUR. To je torej zgornja meja čiste škode, ki jo lahko predvidimo ob razumnih aktuarskih pričakovanjih za en katastrofalen dogodek. Čeprav je možnih tudi več katastrofalnih dogodkov v istem letu, kar se je v letu 2008 tudi uresničilo, pa je verjetnost tolikšnega števila katastrofalnih dogodkov, da bi bila zaradi njih ogrožena solventnost Pozavarovalnice Sava, bistveno manjša od 0,5 %, kar je po projektu Solventnost II predvidena dopustna stopnja tveganja, da bi (po)zavarovalnica postala nesolventna v enem letu. V konkretnem primeru Pozavarovalnice Sava z navedeno verjetnostjo lahko pričakujemo kvečjemu nekaj milijonov evrov »dodatnih« čistih škod, ki bi jih morali pokriti v breme kapitala, nikakor pa ne tega, da bi bila ogrožena njena solventnost.

Če bi se zaradi večjih uresničenih zavarovalnih tveganj čisti kombinirani količnik povečal za eno odstotno točko, bi se dobiček pred davki zmanjšal (oziroma bi se čista izguba povečala) za 1,1 mio EUR (0,9 mio EUR v letu 2007). Z upoštevanjem ene (dodatne) maksimalne čiste škode v višini 3 mio EUR bi se kombinirani količnik v letu 2008 poslabšal za 2,7 % oziroma za 3,2 % v letu 2007, kar je sprejemljivo.

Tveganje, da bi zavarovalna tveganja resno ogrozila finančno trdnost družbe, ocenjujemo za majhno, pri tem pa ni bistvene razlike med letoma 2008 in 2007.

23.3 TRŽNA TVEGANJA

Pozavarovalnica mora pri nalaganju prostih sredstev upoštevati zakonska določila, ki urejajo razpršitev in omejitev naložb, njihovo vrednotenje in usklajenost z obveznostmi. Pri upravljanju z naložbami je družba v veliki meri, poleg zagotavljanja likvidnosti, pozornost posvečala tudi drugim zakonskim zahtevam, predvsem zahtevi po valutni usklajenosti naložb ter zahtevam, ki se nanašajo na strukturo naložb kritnega premoženja družbe.

Pri svojem finančnem poslovanju je pozavarovalnica izpostavljena tržnim tveganjem, med katerimi lahko v prvi vrsti naštejemo tveganje obrestne mere, tveganje vrednosti lastniških vrednostnih papirjev, valutno tveganje, tveganje koncentracije naložb ter tveganje neusklajenosti naložb in obveznosti.

Tabela 32: Podatki o naložbah na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Naložbe s fiksnim donosom	104.761.287	38,0 %	113.995.135	40,3 %
Depoziti, potrdila o vlogah	38.207.923	13,8 %	26.571.404	9,4 %
Lastniški vrednostni papirji	14.693.075	5,3 %	25.142.599	8,9 %
Naložbe v podrejene in pridružene družbe	74.999.030	27,2 %	68.816.774	24,3 %
Vzajemni skladi	29.759.367	10,8 %	32.863.990	11,6 %
Nepremičnine	1.262.310	0,5 %	728.514	0,3 %
Ostalo	12.223.996	4,4 %	14.806.899	5,2 %
Skupaj	275.906.987	100,0 %	282.925.315	100,0 %

TVEGANJE OBRETNOSTNE MERE

Glede na to, da Pozavarovalnica Sava svojim zavarovancem ne zagotavlja donosov na pasivi, v kateri nima na spremembo obrestne mere občutljivih matematičnih rezervacij, ni izpostavljena klasičnemu obrestnemu tveganju aktive in pasive. Vendar pa skuša družba vseeno obvladovati tveganja sprememb obrestnih mer, ki vplivajo na vrednost njene aktive in donosnost njenega naložbenega portfelja. Tako družba vsaj delno naravno ščiti obvezniški portfelj, ki je najbolj izpostavljen spremembam tržnih obrestnih mer, z naložbami v obveznice z variabilno obrestno mero. Razmerje med obveznicami s fiksno obrestno mero in obveznicami z variabilno obrestno mero je na dan 31. 12. 2008 znašalo 71,1 % : 29,9 % (69,7 % : 30,3 % na dan 31. 12. 2007).

Občutljivost na spremembo obrestne mere lahko ocenimo tako, da krivuljo donosnosti za vse ročnosti premaknemo za eno ali dve odstotni točki navzgor ali navzdol in izračunamo, za koliko bi se spremenila vrednost naložb v obveznice. Učinek majhne spremembe obrestne mere lahko zelo dobro aproksimiramo že s poznavanjem prvega in drugega odvoda cene obveznice v odvisnosti od obrestne mere oziroma s poznavanjem ročnosti (duration) in konveksnosti.

Povprečna ročnost obvezniškega portfelja na dan 31. 12. 2008 je 3,81 leta, (3,85 leta v letu 2007). Občutljivostna analiza, pri kateri je bila upoštevana sprememba obrestne mere za dve odstotni točki, je pokazala, da bi se vrednost naložb v obveznice zaradi povečanja obrestnih mer zmanjšala za 7,1 mio EUR (7,7 mio EUR v letu 2007), kar pri osnovi 105 mio EUR pomeni 6,76 % (6,75 % v letu 2007). Če isti odstotek upoštevamo tudi za naložbe v obvezniške vzajemne sklade, v mešane in garantirane vzajemne sklade (z utežjo 0,5) in v sklade skladov (z utežjo 0,5), bi se vrednost naložb zaradi povečanja obrestnih mer dodatno zmanjšala za 720.000 EUR (660.000 EUR v letu 2007).

Ocenjujemo, da je bila Pozavarovalnica Sava v letu 2008 tveganju obrestne mere izpostavljena manj kot v letu 2007, če upoštevamo dejanska gibanja obrestnih mer.

TVEGANJE VREDNOSTI LASTNIŠKIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Družba ima 75,0 mio EUR (68,8 mio EUR v letu 2007) naložb v delnice podrejenih in pridruženih podjetij, 14,7 mio EUR (25,1 mio EUR v letu 2007) naložb v delnice ostalih domačih in tujih družb in 29,8 mio EUR (32,9 mio EUR v letu 2007) naložb v vzajemne sklade, od tega 31,9 % v delniških, 44,0 % v mešanih, 3,3 % v obvezniških, 18,7 % v garantiranih skladih in 2,1 % v vzajemnih skladih, ki nalagajo v sklade (v letu 2007 je bil delež delniških skladov 43,0 %, delež mešanih 33,3 %, obvezniških 3,1 %, garantiranih 17,6 % in skladov skladov 3,0 %).

Za ohranjanje oziroma povečevanje vrednosti strateških naložb v podrejene in pridružene družbe Pozavarovalnica Sava skrbi predvsem z aktivnim upravljanjem svojih podrejenih družb in sodelovanjem pri upravljanju pridruženih družb. Če predpostavimo, da bi se vrednost teh družb zmanjšala za 10 %, bi to pomenilo zmanjšanje vrednosti naložb za 7,6 mio EUR (6,9 mio EUR v letu 2007).²⁴

Za mešane in garantirane vzajemne sklade ter sklade skladov predpostavimo, da se polovica vrednosti naložb nanaša na delnice, polovica pa na obveznice. Potem je tveganju spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev, ki niso povezani s podrejenimi in pridruženimi družbami, izpostavljenih 33,8 mio EUR (48,1 mio EUR v letu 2007). Družba tveganje obvladuje predvsem z razpršenostjo (tako po izdajateljih, sektorjih in geografsko), spremljanjem in analiziranjem dogajanj na svetovnih trgih.

Za grobo oceno občutljivosti naložb na spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev, ki niso povezani s podrejenimi in pridruženimi družbami, lahko predpostavimo padec vseh vrednosti za 10 %, kar bi pomenilo zmanjšanje vrednosti naložb za 3,4 mio EUR (4,8 mio EUR v letu 2007). Za razliko od obveznic, kjer sprememba obrestne mere na spremembo vrednosti naložb ne vpliva linearno, lahko za druge padce vrednosti naložb v lastniške vrednostne papirje in vzajemne sklade upoštevamo princip linearnosti. Tako bi se pri 20 % padcu naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki niso povezani s podrejenimi in pridruženimi družbami, v letu 2008 zmanjšale za 6,8 mio EUR, v letu 2007 pa za 9,6 mio EUR.

Pravkar navedene ocene spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev, ki se ne nanašajo na podrejene in pridružene družbe, se nanašajo na stanji ob koncu leta 2008 in 2007. Posledica tega je manjša izpostavljenost ob koncu leta 2008, s tem pa tudi manjša ocena morebitne spremembe za leto 2008, ki bi se lahko uresničila v letu 2009 ob dodatnem padcu delniških tečajev.

24 Ker gre za linearno reagiranje padca vrednosti družb na vrednost našega naložbenega portfelja, bi ob 50 % padcu vrednosti naložb, kar se je dejansko zgodilo v letu 2008, zmanjšanje vrednosti znašalo petkrat več.

VALUTNO TVEGANJE

Pozavarovalnica Sava povečuje svoj delež poslov iz tujine, kar vpliva na strukturo njenih obveznosti po različnih valutah. Kljub temu pa v tej strukturi več kot 92,2 % (93,3 % v letu 2007) predstavljajo obveznosti v eurih. Samo v tej valuti ima pozavarovalnica presežek kritnega premoženja nad obveznostmi v višini 25,8 mio EUR, medtem ko je v vseh ostalih valutah skupaj neuskkljenosti (primanjkljaja) za 6,8 mio EUR.

Pozavarovalnica valutno usklajenost dosega z neposrednim usklajevanjem valutne nominiranosti naložb in obveznosti, vendar je v letu 2008 zaradi prevladujočih obveznosti v evrih temu prilagodila tudi svojo naložbeno politiko v letu 2008.

Iz tabele 33 se vidi, da je valutne neuskkljenosti za 6,8 mio EUR (2,0 mio EUR v letu 2007), kar predstavlja 4,1 % seštevka kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in rezerv (rezervacije za izravnavo kreditnih tveganj, rezervacije za izravnavo katastrofalnih škod), medtem ko je v letu 2007 ta odstotek znašal 1,5 %. S presežkom kritnega premoženja nad kosmatimi zavarovalno-tehničnimi rezervacijami in rezervami, ki znaša 20,4 mio EUR (20,3 mio EUR v letu 2007), bi to neuskkljenost brez težav premostili, tudi če bi se medvalutna razmerja drastično spremenila v škodo evra.

Tabela 33: Valutna (ne)uskkljenost na dan 31. 12. 2008 (zneski so preračunani v EUR)

Valuta	Kritno premoženje (KP)	Kosmate zav.–tehnične rezervacije in rezerve (ZTR)	Neuskkljenost Max (ZTR–KP,0)
AED	68.121	379.445	311.323
AMD	32.428	26.084	0
AUD	0	927	927
BGN	28.640	68.699	40.059
CAD	0	63	63
CHF	104.638	14.597	0
CZK	166.852	394.912	228.060
DKK	0	1.291	1.291
DOP	0	13.729	13.729
DZD	31.553	155.003	123.450
EUR	177.511.185	151.729.409	0
GBP	830.885	382.338	0
HKD	90.732	940.478	849.746
HRK	195.407	202.487	7.079
HUF	28.788	50.563	21.775
INR	28.618	95.567	66.949
JPY	333.446	386.257	52.811
KRW	504.508	588.921	84.413
LYD	28.934	44.095	15.161
MAD	0	134.388	134.388
MGA	5	293	288
MKD	157	422	265
MYR	27.078	34.003	6.924
NOK	7.827	0	0
PHP	0	28	28
PLN	12.532	101.073	88.541
RON	15.452	17.789	2.337
RSD	25.324	15.517	0
RUB	0	3.515	3.515
SEK	2.211	343.754	341.543
SKK	0	46.592	46.592
TRY	1.712.315	879.515	0
UAH	3	0	0
USD	3.126.138	7.458.822	4.332.685
XCD	0	47.864	47.864
XOF	100.514	39.745	0
Skupaj	185.014.290	164.598.183	6.821.808

Pozavarovalnica rezervacije za valutno neuskkljenost na dan 31. 12. 2008 ni oblikovala, tako kot že v letu 2007 ne, ker ni več potrebna.

TVEGANJE KONCENTRACIJE NALOŽB

Da bi se izognila preveliki koncentraciji v določen tip naložb, preveliki koncentraciji pri določenemu pogodbenemu partnerju oziroma sektorju, pa tudi ostalim možnim oblikam koncentracije, ima pozavarovalnica v skladu z zakonom o zavarovalništvu, podzakonskimi akti in internimi predpisi družbe svoj naložbeni portfelj precej razpršen. Tako ima sredstva plasirana v naložbe 145 izdajateljev (depoziti, dolžniški in lastniški vrednostni papirji, strukturirani produkti, vzajemni skladi ipd), z različnimi ročnostmi tako v domači kot tujih valutah.

Obvezniški portfelj je glede na izdajatelje razpršen po državnih obveznicah, slovenskih in tujih, ter bankah in podjetjih, izdajateljih dolžniških vrednostnih papirjev, tako domačih kot tujih. Geografska struktura naložb v obveznice je razvidna iz spodnje tabele.

Tabela 34: Geografska struktura naložb v obveznice na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Slovenija	60.279.517	57,5 %	61.750.306	54,2 %
OECD	4.324.901	4,1 %	8.977.222	7,9 %
EU	40.156.869	38,3 %	42.757.743	37,5 %
Ostalo	0	–	509.864	0,4 %
Skupaj	104.761.287	100,0 %	113.995.135	100,0 %

Lastniški vrednostni papirji so razpršeni po izdajateljih, po bonitetnih ocenah in geografsko.

Tabela 35: Geografska struktura naložb v lastniške vrednostne papirje na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Slovenija	12.292.792	83,7 %	17.650.811	70,2 %
OECD	211.304	1,4 %	850.911	3,4 %
EU	1.551.173	10,6 %	2.423.320	9,6 %
Ostalo	637.805	4,3 %	4.217.557	16,8 %
Skupaj	14.693.075	100,0 %	25.142.599	100,0 %

Naložbe v vzajemne sklade so že neposredno razpršene, predvsem pa posredno zaradi narave delniških vzajemnih skladov.

Tveganje zaradi koncentracije naložb ocenjujemo kot majhno, seveda pa s samo razpršitvijo naložb ne moremo nevtralizirati (globalnega) sistemskega tveganja, ko se vsi neugodni premiki na finančnih trgih odvijajo v isti smeri. Prav to pa se je v letu 2008 dejansko zgodilo. Če bi upoštevali le lokalne neugodne premike, potem bi iz zgornjih tabel lahko sklepali, da se je izpostavljenost tveganju koncentracije naložb v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 povečala na račun povečanja deleža lastniških vrednostnih papirjev v Sloveniji.

TVEGANJE NEUSKLAJENOSTI NALOŽB IN OBVEZNOSTI

Struktura naložb kritnega premoženja ustreza predpisanim kriterijem Zakona o zavarovalništvu (ZZavar), pri tem pa Pozavarovalnici Sava po odločbi Agencije za zavarovalni nadzor ni potrebno upoštevati zakonskega določila o lokalizaciji kritnega premoženja, ki je namenjeno kritju obveznosti aktivnih pozavarovalnih poslov s tujino. Kot je razvidno iz naslednje preglednice, družba na dan 31. 12. 2008 izkazuje presežek kritnega premoženja nad stanjem kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in rezerv v višini 20,4 mio EUR (20,3 mio EUR na dan 31. 12. 2007).

Tabela 36: Pokritost kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in rezerv z naložbami, denarnimi sredstvi in terjatvami kritnega premoženja na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	2008		2007	
Vrsta naložbe	Stanje naložb	Strukturni delež (v % od ZTR)	Stanje naložb	Strukturni delež (v % od ZTR)
Depoziti in CD-ji	20.714.191	12,6 %	15.283.554	11,4 %
Državne obveznice	33.943.698	20,6 %	32.466.729	24,2 %
Poslovne obveznice	34.914.810	21,2 %	37.188.028	27,7 %
Strukturirani produkti	1.689.026	1,0 %	1.844.239	1,4 %
Delnice	2.709.619	1,7 %	3.969.069	3,0 %
Obvezniški vzajemni skladi	0	0 %	0	0 %
Ostali vzajemni skladi	12.536.211	7,6 %	15.888.834	11,8 %
Posojila	0	0 %	0	0 %
Zgradbe in zemljišča	0	0 %	0	0 %
Ostalo	-5.407	0 %	15.000	0 %
Strateške delnice	0	0 %	0	0 %
Terjatve in denarna sredstva	78.512.144	47,7 %	47.805.202	35,6 %
SKUPAJ kritno premoženje	185.014.290	112,4 %	154.460.654	115,1 %
Stanje ZTR + rezerv	164.598.183	100,0 %	134.181.599	100,0 %
Presežek KP nad ZTR	20.416.107	12,4 %	20.279.055	15,1 %

Iz zgornje tabele je razvidna struktura naložb, ki so usklajene tudi po drugih (posebnih) omejitvah Zakona o zavarovalništvu (ZZavar).

Na dan 31. 12. 2008 je vrednost kritnega premoženja za 12,4 % presegala stanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in rezerv (15,1 % na dan 31. 12. 2007).

Ročnostna usklajenost naložb z obveznostmi je na primernem nivoju, saj je povprečna ročnost naložb 3,10 let za obveznice (2,95 let v 2007), medtem ko je povprečna ročnost obveznosti 2,39 let (2,70 leta v 2007). Zaradi velikega presežka kritnega premoženja nad kosmatimi zavarovalno-tehničnimi rezervacijami in rezervami bi lahko brez težav našli podmnožico kritnega premoženja v vsaj taki višini, kot so obveznosti, hkrati pa z enako povprečno ročnostjo.

Za naložbe v obveznice so zapadlosti razvidne iz spodnje tabele, kjer pa se vrednosti ne nanašajo le na kritno premoženje, ampak tudi na lastne vire.

Tabela 37: Zapadlost naložb v obveznice na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
Zapadlost	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
0 – 1 leta	10.698.430	10,2 %	11.064.565	9,7 %
1 – 5 let	64.127.037	61,2 %	61.059.412	53,6 %
Več kot 5 let	29.935.820	28,6 %	41.871.158	36,7 %
Skupaj	104.761.287	100,0 %	113.995.135	100,0 %

23.4 LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Za namen obvladovanja likvidnostnega tveganja je pozavarovalnica redno tedensko izračunavala količnik likvidnosti, ki nikoli ni bil manjši od vrednosti 1. V celotnem letu 2008 družba ni imela težav z likvidnostjo. Likvidnostnemu tveganju se družba izogiba tudi s tem, da ima velik del naložb usmerjen v tržne vrednostne papirje, ki so visoko likvidni in jih lahko v vsakem trenutku spremeni v denar. Za vsak primer ima družba z eno poslovno banko sklenjeno pogodbo o depozitu na odpoklic, kjer lahko na dnevni osnovi črpa in vrača likvidnost do višine 400.000 EUR.

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju v smislu morebitnega presežka nad običajno potrebnimi likvidnimi sredstvi lahko ocenjujemo kar z največjo možno obveznostjo za posamezno izredno čisto škodo, za katero bi morda potrebovali likvidnostni kredit. Sicer pa je v primeru velikih posameznih (kosmatih) škod ali pa množice manjših škod, ki bi bile lahko posledica naravne nesreče, za reševanje vedno potreben daljši

čas, v katerem je mogoče unovčiti npr. lastniške vrednostne papirje ali obveznice. Zato izpostavljenost likvidnostnemu tveganju v letih 2008 in 2007 ocenjujemo kot minimalno in med seboj primerljivo.

23.5 KREDITNO TVEGANJE

Pozavarovalnica Sava je izpostavljena kreditnemu tveganju zaradi neizpolnitve obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev in retrocesionarjev.

V skladu z določbami Zakona o zavarovalništvu (ZZavar), podzakonskimi akti in svojimi internimi predpisi družba nalaga presežke le v depozite prvovrstnih bank oziroma v primeru dolžniških vrednostnih papirjev le v izdajatelje z ustrežno bonitetno oceno, v primeru lastniških vrednostnih papirjev pa v delnice z zadostno tržno kapitalizacijo oziroma z ustrežno likvidnostjo.

Za oceno kreditnega tveganja je pomembna struktura naložb po bonitetnih ocenah. Za naložbe v obveznice so podatki razvidni iz spodnje tabele.

Tabela 38: Struktura naložb v obveznice po bonitetnih ocenah na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
Ocena po Moodys/S&P	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Aaa/AAA	6.017.856	5,7 %	9.319.736	8,2 %
Aa/AA	36.811.088	35,1 %	47.963.940	42,1 %
A/A	25.896.902	24,7 %	30.221.451	26,5 %
Baa/BBB	8.183.321	7,8 %	6.893.069	6,1 %
Manj kot Baa/BBB	788.670	0,8 %	509.864	0,4 %
Brez ocene	27.063.450	25,8 %	19.087.075	16,7 %
Skupaj	104.761.287	100,0 %	113.995.135	100,0 %

Več kot 65 % naložb v obveznice se nanaša na vrednostne papirje z boniteto, ki je višja ali enaka boniteti Pozavarovalnice Sava. Lani je bil ta procent večji (82 %), vendar je treba upoštevati, da se je boniteta Pozavarovalnice Sava v letu 2008 izboljšala. Naložbe v obveznice z boniteto A ali boljšo predstavljajo malo manj kot 25 % naložbenega portfelja Pozavarovalnice Sava (31 % v letu 2007). Po drugi strani pa so dogajanja v letu 2008 jasno pokazala, da bonitetna ocena ni več najboljšo merilo, saj je do neizpolnitve obveznosti prišlo tudi pri izdajateljih vrednostnih papirjev z najboljšimi bonitetnimi ocenami.

Skupne terjatve do pozavarovateljev na dan 31. 12. 2008 znašajo 52,3 mio EUR (27,6 mio EUR v letu 2007), od tega se 37,7 mio EUR (21,5 mio EUR v letu 2007) nanaša na retrocedirani del kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij (2,7 mio EUR na prenosne premije, 34,9 mio EUR na škodne rezervacije in 36,5 mio EUR na druge zavarovalno-tehnične rezervacije), 14,7 mio EUR (6,1 mio EUR v letu 2007) pa na terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah.

Celotna izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju, ki se nanaša na retrocesionarje, v letu 2008 predstavlja 13,1 % aktive, v letu 2007 pa 7,7 %. Relativno velika razlika izvira iz dejstva, da je bilo v letu 2008 nepričakovano veliko število naravnih nesreč, zaradi česar so tudi terjatve do pozavarovateljev večje od lanskih. Retrocesijski programi so večinoma plasirani pri prvovrstnih pozavarovateljih, ki imajo ustrežno bonitetno oceno (vsaj A- po Standard & Poor's za dolgoročne posle in vsaj BBB+ za kratkoročne posle). Če upoštevamo še dovolj veliko razpršenost, to tveganje lahko ocenimo kot majhno in na nivoju istega tveganja v letu 2007.

23.6 OPERATIVNO TVEGANJE

Med operativna tveganja uvrščamo tveganja zaradi človeških virov, upravljalško tveganje, računalniška tveganja, postopkovna tveganja, pravna tveganja ipd. Ocenjujemo, da pozavarovalnico ogrožajo predvsem tveganja, ki izhajajo iz motenj oziroma neustreznega opravljanja predpisanih postopkov in notranjih kontrol ter motenj v upravljanju družbe. Ključnega pomena za obvladovanje operativnih tveganj je pravilno delujoč in učinkovit sistem notranjih kontrol. Značilnost tega tveganja je, da večinoma nastopa skupaj z drugimi tveganji (zavarovalnim, tržnim itd.), saj uresničeno operativno tveganje običajno generira povečanje enega od ostalih tveganj. Tako lahko, denimo, površen prevzem v pozavarovanje bistveno poveča zavarovalno tveganje.

Za obvladovanje operativnih tveganj ima družba vzpostavljene ustrezno informacijsko podprte postopke in kontrole za najpomembnejša področja poslovanja družbe. Poleg tega tovrstno tveganje obvladuje tudi preko nadzora, ki ga opravlja notranja revizija, in z izobraževanjem ter ozaveščanjem zaposlenih.

Med operativna tveganja v širšem smislu lahko uvrstimo tudi politično tveganje. Ocenjujemo, da je pozavarovalnica temu tveganju srednje izpostavljena, hkrati pa zaradi vedno večje želje držav na področju nekdanje Jugoslavije, da bi vstopile v EU, ocenjujemo, da se to tveganje, ki je povezano predvsem z naložbami v podrejene družbe, zmanjšuje.

Ocenjujemo, da je bila pozavarovalnica v letu 2008 operativnemu tveganju izpostavljena približno enako kot v letu 2007.

Tabela 39: Prikaz knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Naložbene nepremičnine	1.262.310	1.262.310	728.514	728.514
Finančne naložbe	279.951.613	279.809.723	288.097.588	288.097.588
Terjatve	56.743.597	56.743.597	35.484.845	35.484.845
Podrejene obveznosti	-31.139.605	-31.139.605	-31.136.034	-31.136.034
Finančne obveznosti	-160	-160	-2.308	-2.308
Druge obveznosti	-54.737.050	-54.737.050	-36.523.792	-36.523.792
Skupaj	252.080.705	251.938.815	256.648.813	256.648.813

23.7 UVAJANJE SISTEMATIČNEGA UPRAVLJANJA S TVEGANJI

Pozavarovalnica Sava v svoje poslovanje uvaja sistematično upravljanje s tveganji, saj se dobro zaveda, da bo bodoča zavarovalniška zakonodaja v okviru Solventnosti II uvedla izračun kapitala, ki bo temeljil na dejanski izpostavljenosti glavnim tveganjem. Zato je v letu 2008 sodelovala v kvantitativni študiji QIS4, v okviru katere je ovrednotila svoja tveganja in izračunala, koliko kapitala bi na dan 31. 12. 2007 potrebovala po predpostavkah študije. S to in drugimi aktivnostmi pozavarovalnica spremlja proces uvajanja nove zavarovalniške ureditve Solventnost II in se nanjo že aktivno pripravlja, hkrati pa v procesu potrjevanja svoje bonitetne ocene ocenjuje tveganja, ki jim je izpostavljena, tudi po metodologiji Standard & Poor's.

24 PREHOD NA MEDNARODNE STANDARDE

RAČUNOVODSKEGA POROČANJA (MSRP) DNE 1. 1. 2007

Zavarovalnice v Sloveniji so bile z dnem 1. 1. 2007 zakonsko zavezane k prehodu na MSRP. Ob upoštevanju tega dejstva je družba prvič sestavila računovodska poročila skladna z MSRP za poslovno leto, ki se začne s 1. 1. 2007. Datum prehoda na poročanje po MSRP je tako 1. 1. 2006. Postavke, ki so bile predmet prilagajanj računovodskih izkazov na dan 1. 1. 2006 in 31. 12. 2006, izhajajo iz razgradnje in preoblikovanja zavarovalno-tehničnih rezervacij, predvsem je tu šlo za izravnalne rezervacije, ki niso bile oblikovane v skladu z določili MSRP 4. Tako je bil del rezervacij razgrajen preko prenesenega poslovnega izida, del nekdanjih rezervacij pa je bil prenesen na druge rezerve iz dobička (rezerva za izravnavo kreditnih tveganj in rezerva za izravnavo katastrofalnih škod).

Celotni učinek prehoda na MSRP je izkazan na postavkah kapitala in zavarovalno-tehničnih rezervacij ter odloženi obveznosti za davek. Družba je v preteklosti skladno z določili Zakona o zavarovalništvu oblikovala izravnalne rezervacije, poleg tega pa še rezervacije za jedrske nevarnosti, potres in kreditna pozavarovanja. Po določilih MSRP tovrstnih rezervacij družba ne sme več pripoznavati. Tako je družba na dan 1. 1. 2006 izvedla prilagoditev računovodskih izkazov, v katerih je preko prenesenega izida razgradila izravnalne rezervacije in rezervacije za jedrske nevarnosti. Rezervacije za kreditna tveganja in potres pa so bila iz rezervacij prenesene na rezerve iz dobička, in sicer kot rezerve za kreditna tveganja in rezerve za katastrofalne rizike. Zaradi razgradnje rezervacij prek prenesenega izida, ki so bila ob oblikovanju davčno priznan odhodek, je družba obračunala obveznost za odloženi davek. Navedeni davek bo skladno z določili Zakona o davku od dohodka pravnih oseb v plačilo zapadel v treh zaporednih letnih obrokih po 2,6 mio EUR, zdaj

še po davčnem obračunu za leti 2008 in 2009. Zaradi pravilnosti izkazanega vpliva na čisti poslovni izid navedena davčna obveznost najprej povečuje obveznost za davek, nato pa se vpliv plačila davka izravna na postavki odložene terjatve za davek.

25 POMEMBNEJŠI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Kljub kriznim razmeram v svetovnem gospodarstvu družba uresničuje svojo strateško usmeritev širitve skupine na trge zahodnega Balkana. Družba je v začetku februarja 2009 od hrvaške Agencije za nadzor finančnih storitev prejela dovoljenje za posredno pridobitev kvalificiranega lastniškega deleža preko 50 % v družbah Velebit osiguranje, d. d., Zagreb in Velebit životno osiguranje, d. d., Zagreb. S tem so bili izpolnjeni pogoji, da je družba od prodajalca (Zavarovalnice Maribor, d. d.) v letu 2009 pridobila 100 % lastniški delež v družbi Velebit usluge, d. o. o. iz Zagreba, ki ima v lasti večinske deleže zgoraj omenjenih zavarovalnic.

26 RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM - BILANCA STANJA

Družba dodatno razkriva postavke bilance stanja, ki pomenijo več kot 1 % bilančne vsote.

1) Neopredmetena dolgoročna sredstva

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2008

(v EUR)	Nabavna vrednost		
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Stanje 31. 12. 2008
Neopredmetena dolgoročna sredstva	297.743	73.260	371.003
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	4.967	4.586	9.553
Skupaj	302.710	77.846	380.556

(v EUR)	Popravek vrednosti			Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Stanje 31. 12. 2008	31. 12. 2008	1. 1. 2008
Neopredmetena dolgoročna sredstva	140.570	50.488	191.058	179.945	157.173
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0	0	0	9.553	4.967
Skupaj	140.570	50.488	191.058	189.498	162.140

Vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev se je povečala zaradi nakupa programske rešitve za vodenje in upravljanje z naložbami.

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2007

(v EUR)	Nabavna vrednost		
	Stanje 1. 1. 2007	Povečanja	Stanje 31. 12. 2007
Neopredmetena dolgoročna sredstva	161.764	135.979	297.743
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0	4.967	4.967
Skupaj	161.764	140.946	302.710

(v EUR)	Popravek vrednosti			Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2007	Povečanja	Stanje 31. 12. 2007	31. 12. 2007	1. 1. 2007
Neopredmetena dolgoročna sredstva	112.574	27.996	140.570	157.173	49.190
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0	0	0	4.967	0
Skupaj	112.574	27.996	140.570	162.140	49.190

2) Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2008

(v EUR)	Nabavna vrednost			
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Odtujitve	Stanje 31. 12. 2008
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	103.949	0	0	103.949
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	1.631.566	0	0	1.631.566
Oprema	1.139.366	58.201	-26.080	1.171.487
Druga opredmetena osnovna sredstva	81.986	1.943	0	83.929
Skupaj	2.956.867	60.144	-26.080	2.990.931

(v EUR)	Popravek vrednosti			Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Odtujitve	Stanje 31. 12. 2008	1. 1. 2008
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	0	0	0	0	103.949
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	239.011	21.211	0	260.222	1.371.344
Oprema	778.800	82.896	-16.263	845.433	326.054
Druga opredmetena osnovna sredstva	31.588	1.529		33.117	50.812
Skupaj	1.049.399	105.636	-16.263	1.138.772	1.852.159

Neodpisana vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se glede na predhodno leto ni bistveno spremenila, pomembno je bilo gibanje na področju opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstvih, pri odtujitvah je šlo pretežno za odprodaje službenih avtomobilov.

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2007

(v EUR)	Nabavna vrednost			
	Stanje 1. 1. 2007	Povečanja	Odtujitve	Stanje 31. 12. 2007
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	103.949	0	0	103.949
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	1.631.566	0	0	1.631.566
Oprema	1.149.806	169.766	-180.206	1.139.366
Druga opredmetena osnovna sredstva	125.519		-43.533	81.986
Skupaj	3.010.840	169.766	-223.739	2.956.867

(v EUR)	Popravek vrednosti			Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2007	Povečanja	Odtujitve	Stanje 31. 12. 2007	1. 1. 2007
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	0		0	0	103.949
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	217.802	21.209	0	239.011	1.392.555
Oprema	850.147	79.329	-150.676	778.800	360.566
Druga opredmetena osnovna sredstva	51.740	1.414	-21.566	31.588	50.398
Skupaj	1.119.689	101.952	-172.242	1.049.399	1.907.468

3) Odložene terjatve za davek

V letu 2006 je družba oblikovala terjatev za odloženi davek za davčno nepriznane popravke terjatev ter nepriznane popravke vrednosti naložb, ki so bile oblikovane v letu 2005. Oblikovana terjatev za odloženi davek je 31. 12. 2007 znašala 131.804 EUR.

Odložene terjatve za davek

(v EUR)	31. 12. 2008
Dolgoročne finančne naložbe	5.353.692
Kratkoročne poslovne terjatve	19.787
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	10.340
Skupaj	5.383.818

(v EUR)	Pobotano stanje 1. 1. 2008	Pripoznavo v IPI	Oblikovano v 2008 (BS)	Pobotano stanje 31. 12. 2008
Dolgoročne finančne naložbe	118.436	2.592.530	2.642.726	5.353.692
Kratkoročne poslovne terjatve	13.368	6.419	0	19.787
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	0	10.340	0	10.340
Skupaj	131.804	2.598.949	2.642.726	5.383.818

Družba je v letu 2008 oblikovala nove terjatve za odloženi davek, in sicer iz naslova začasno davčno nepriznanih popravkov naložb v vrednostne papirje, ki jih je družba obračunala skladno z usmeritvijo opisano v poglavju 22.9.5. Oslabitve naložb. Poleg tega so bile oblikovane tudi terjatve za odloženi davek za del prevrednotenja naložb, ki ga družba izkazuje na negativnem presežku iz prevrednotenja in ne vpliva na izkaz poslovnega izida leta 2008 in sicer v višini 2.642.726 EUR.

4) Naložbene nepremičnine

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti naložbenih nepremičnin v letu 2008

(v EUR)	Nabavna vrednost		
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Stanje 31. 12. 2008
Zemljišča	52.695	0	52.695
Zgradbe	792.047	548.250	1.340.297
Skupaj	844.742	548.250	1.392.992

(v EUR)	Popravek vrednosti			Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Stanje 31. 12. 2008	31. 12. 2008	1. 1. 2008
Zemljišča	0	0	0	52.695	52.695
Zgradbe	116.228	14.454	130.682	1.209.615	675.819
Skupaj	116.228	14.454	130.682	1.262.310	728.514

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti naložbenih nepremičnin v letu 2007

(v EUR)	Nabavna vrednost			
	Stanje 1. 1. 2007	Povečanja	Odtujitve	Stanje 31. 12. 2007
Zemljišča	52.695	0	0	52.695
Zgradbe	792.047	0	0	792.047
Skupaj	844.742	0	0	844.742

(v EUR)	Popravek vrednosti			Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2007	Povečanja	Stanje 31. 12. 2007	31. 12. 2007	1. 1. 2007
Zemljišča	0	0	0	52.695	52.695
Zgradbe	105.931	10.297	116.228	675.819	686.116
Skupaj	105.931	10.297	116.228	728.514	738.811

Družba vodi med naložbenimi nepremičninami poslovne prostore v poslovni stavbi Bežigrajski dvor na Dunajski 56 v Ljubljani, ki jih oddaja v najem za nedoločen čas ter poslovne prostore v Kopru, ki jih oddaja v najem odvisni družbi.

Iz naslova oddaje v najem naložbenih nepremičnin je družba v letu 2008 realizirala 120.108 EUR prihodkov (97.533 EUR od drugih družb in 22.575 EUR od povezanih družb).

5) Finančne naložbe v družbah v skupini in pridruženih družbah

Finančne naložbe v delnice v skupini

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008		Nakup in dokapitalizacija	Slabitev	Stanje 31. 12. 2008
	Delež	Vrednost			
Zavarovalnica Tilia	99,63 %	12.340.676	1.499.830		13.840.507
Sava Osiguranje	99,99 %	12.453.591	0		12.453.591
Dukagjini	51,00 %	6.115.311	116.280		6.231.591
Sava Tabak	66,70 %	8.499.122	153.500		8.652.622
Montenegro osiguranje	99,92 %	15.280.618	0	-1.329.362	13.951.256
Sava Invest	0,00 %	0	102.000		102.000
Dukagjini Life	0,00 %	0	1.785.893		1.785.893
Sava životno osiguranje	0,00 %	0	3.553.666		3.553.666
Skupaj		54.689.318	7.211.168		60.571.125

Finančne naložbe v delnice v pridruženih družbah

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008		Nakup	Stanje 31. 12. 2008	
	Delež	Vrednost	Vrednost	Delež	Vrednost
Zavarovalnica Maribor	45,79 %	13.416.845	0	45,79 %	13.416.845
Moja naložba	20,00 %	710.610	300.449	20,00 %	1.011.059
Skupaj		14.127.455	300.449		14.427.904

Dolžniški instrumenti družb v skupini

(v EUR)	Vrsta dolžniškega instrumenta	Stanje 31. 12. 2008
Zavarovalnica Tilia	obveznica	1.666.365
Sava Osiguranje	posojilo	1.500.000
Dukagjini	posojilo	500.000
Skupaj		3.666.365

Dolžniški instrumenti povezanih družb

(v EUR)	Vrsta dolžniškega instrumenta	Stanje 31. 12. 2008
Zavarovalnica Maribor	obveznica	1.512.985

Karakteristike obveznice Zavarovalnice Tilia

- podrejena obveznica v višini 1.666.365 EUR, glavnica v celoti zapade v izplačilo ob zapadlosti obveznice
- obrestna mera TOM+4 %
- obresti se plačujejo 19. 1. in 19. 7.
- datum zapadlosti 19. 7. 2009

Karakteristike obveznice Zavarovalnice Maribor

- podrejena obveznica v višini 7.000.000 EUR, glavnica v celoti zapade v izplačilo ob zapadlosti obveznice
- obrestna mera 7,5 %
- obresti se plačujejo 25. 2., 25. 5., 25. 8. in 25. 11.
- datum zapadlosti 25. 8. 2015

Karakteristike posojil, danih Savi Osiguranje

1. posojilo v višini 1.000.000 EUR:

- celotna glavnica zapade v plačilo ob zapadlosti kredita
- obrestna mera 6M Euribor + 105bp, izračun obresti act/360
- odloženo plačilo obresti do 1. 6. 2009, ko mora posojiljemalec plačati vse obresti od dneva koriščenja kredita pa do 1. 6. 2009
- kljub odloženemu plačilu obresti, se obrestna mera spreminja vsakih 6 mesecev
- od 1. 6. 2009 se obresti plačujejo vsakega 1. 6. in 1. 12.
- datum koriščenja kredita 21. 5. 2007
- datum zapadlosti 1. 6. 2015
- posojiljemalec ima pravico kredit odplačati delno ali v celoti pred datumom zapadlosti, o tem mora obvestiti posojilodajalca 2 dni vnaprej

2. posojilo v višini 500.000 EUR:

- celotna glavnica zapade v plačilo ob zapadlosti kredita
- obrestna mera 6M Euribor + 105bp, izračun obresti act/360
- datum koriščenja kredita 21. 5. 2007
- obresti se plačujejo 1. 6. in 1. 12.
- datum zapadlosti 1. 6. 2015
- posojiljemalec ima pravico kredit odplačati delno ali v celoti pred datumom zapadlosti, o tem mora obvestiti posojilodajalca 2 dni vnaprej

Karakteristike posojila, danega Dukagjini kompania e sigurimeve sh. p. k

- posojilo v višini 500.000 EUR, celotna glavnica zapade v plačilo ob zapadlosti kredita
- obrestna mera 5 % na letni ravni, izračun obresti act/360 (do 29. 10. 2008), nato 6 % (do 27. 1. 2009)
- datum koriščenja kredita 29. 10. 2007
- obresti se izplačujejo ob zapadlosti
- datum zapadlosti 27. 1. 2009
- posojiljemalec ima pravico kredit odplačati delno ali v celoti pred datumom zapadlosti, o tem mora obvestiti posojilodajalca 2 dni vnaprej

Družba je v letu 2008 povečala svoj delež v družbah v skupini za 7,2 mio EUR. Od tega zneska so znašale dokapitalizacije obstoječih družb v skupini 1,8 mio EUR, ustanovitve novih družba pa 5,4 mio EUR.

Družba je v letu 2008 dokapitalizirala tudi pokojninsko družbo Mojo naložba d. d., s čimer se je vrednost naložb v pridružene družbe v letu 2008 povečala za 0,3 mio EUR.

Pri dolžniških instrumentih se je v letu 2008 povečal delež dolžniških instrumentov v pridružene družbe. Stanje konec leta 2008 tako znaša 1,5 mio EUR.

6) Finančne naložbe

Finančne naložbe na dan 31. 12. 2008

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo		Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Skupaj
	Knjižovodska vrednost	Poštena vrednost	Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti			
			Za trgovanje	Razporejeni v to skupino				
Dolgoročne finančne naložbe								
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponi skladov	0	0	0	0	0	43.343.621	0	43.343.621
Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom	6.187.618	6.045.728	0	0	0	99.595.591	0	105.783.209
Druga dana posojila	0	0	0	0	0	0	3.663	3.663
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	1.992.182	1.992.182
Kratkoročne finančne naložbe								
Delnice in deleži kupljeni za prodajo	0	0	1.108.821	0	0	0	0	1.108.821
Vrednostni papirji kupljeni za prodajo oz. s preostalo dospelostjo do enega leta	0	0	0	1.031.143	0	17.454.700	0	18.485.843
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	23.754.368	23.754.368
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	0	0	-5.407	0	0	-5.407
Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	0	0	0	0	0	0	5.306.936	5.306.936
Skupaj	6.187.618	6.045.728	1.108.821	1.031.143	-5.407	160.393.911	31.057.149	199.773.235

Družba je izkoristila možnost, ki jo je dajala sprememba standarda MRS 39 v drugi polovici leta 2008 in je izvedla prekvalifikacijo določenih naložb (lastniških vrednostnih papirjev) iz 1. Skupine – FVPL (finančne naložbe po pošteni vrednosti preko poslovnega izida) v 4. skupino naložb – AFS (razpoložljive za prodajo). Družba se je za prekvalifikacijo odločila zaradi spremenjenih razmer na kapitalskih trgih, saj je ocenila, da dotičnih lastniških instrumentov ne bo možno prodati v kratkem času.

Med skupinama je bilo tako prestavljenih za 1,0 mio EUR lastniških instrumentov. Ker so se razmere na kapitalskih trgih od julija 2008 pa do konca leta 2008 še dodatno poslabšale, se je družba odločila, da bo vse lastniške instrumente, ki so bili predmet predavitve, konec leta 2008, trajno slabila. Tako vplivov na bruto izkaz poslovnega izida zaradi zamenjave računovodske skupine v letu 2008 ni bilo, vpliv na neto dobiček pa

je v obračunanem davku, saj trajne slabitve za razliko od prevrednotenja naložb v prvi skupini niso davčno priznane do odtujitve.

Družba je za pripoznane oslabitve naložb oblikovala terjatve za odloženi davek.

Družba nima zastavljenih finančnih sredstev.

Skladno s pozavarovalnimi pogodbami del pozavarovalne premije pozavarovatelji zadržijo in jo plačajo praviloma po preteku enega leta. Terjatve iz tega naslova znašajo 5.306.936 EUR in družba jih vodi kot posojila in terjatve znotraj skupine finančnih naložb.

Finančne naložbe na dan 31. 12. 2007

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo		Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Skupaj
	Knjižovodska vrednost	Poštena vrednost	Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti			
			Za trgovanje	Razporejeni v to skupino				
Dolgoročne finančne naložbe								
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponi skladov	0	0	0	0	0	67.737.043	0	67.737.043
Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom	0	0	0	1.037.160	0	88.080.938	0	89.118.098
Deleži v investicijskih skladih	0	0	0	0	0	873.760	0	873.760
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	0	0	15.000	340.000	0	355.000
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	2.145.334	2.145.334
Kratkoročne finančne naložbe								
Delnice in deleži kupljeni za prodajo	0	0	3.747.063	0	0	0	0	3.747.063
Vrednostni papirji kupljeni za prodajo oz. s preostalo dospelostjo do enega leta	0	0	0	0	0	30.427.082	0	30.427.082
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	15.302.400	15.302.400
Ostale kratkoročne finančne naložbe	0	0	0	0	0	0	3.720	3.720
Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	0	0	0	0	0	0	5.900.793	5.900.793
Skupaj	0	0	3.747.063	1.037.160	15.000	187.458.823	23.352.247	215.610.293

Iz preglednic je razviden pomemben upad naložb posojila in terjatve, kjer družba vodi predvsem bančne depozite. Najbolj se je povečala skupina po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, tu družba izkazuje pretežno delnice, s katerimi se dnevno trguje.

Delež finančnih naložb, ki pri izdajatelju predstavljajo podrejene instrumente

Vrsta finančnih naložb	Oznaka naložbe	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Obveznica Abanka 6. izdaja	AB06	433.269	437.984
Obveznica Banke Domžale 1. izdaja	BDM1	498.332	527.131
Obveznica Factor banke 15. izdaja	FB15	854.330	838.215
Obveznica NLB 13. izdaja	NLB13	1.116.258	1.141.303
Obveznica NLB	NLB Float	3.877.200	4.474.800
Obveznica Probanka 8. izdaja	PRB8	2.017.902	2.017.951
Obveznica Zavarovalnica Tilia 1. izdaja	ZT11	1.666.365	1.670.523
Obveznica Zavarovalnica Triglav 1. izdaja	ZT01	340.182	340.173
Obveznica ING Bank	INTNED 5 7/8 02/11	429.368	445.683
Obveznica Banke Celje 8. izdaja	BCE8	101.432	0
Obveznica Banke Celje 11. izdaja	BCE11	2.000.000	2.971.507
Obveznica Zavarovalnica Maribor 2. izdaja	ZVM2	1.512.985	0
Skupaj		14.847.623	14.865.271

Delež finančnih naložb, ki pri izdajatelju predstavlja podrejene instrumente med vsemi finančnimi naložbami, se je dvignil glede na leto 2007 in tako predstavlja na dan 31. 12. 2008 7,43 % vseh naložb Pozavarovalnice Sava.

Pozavarovalnica Sava je v letu 2007 sklenila pogodbo o vplačilu sredstev v sklad tveganega kapitala. S pogodbo se je zavezala, da bo v sklad ob pozivu upravljavca vplačala sredstva do višine 503.000 EUR. Na dan 31. 12. 2008 je bilo v sklad tveganega kapitala vplačanih 49.138 EUR, kar pomeni, da znaša preostala obveznost Pozavarovalnice Sava do sklada tveganega kapitala 453.862 EUR.

7) Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij prenesen pozavarovateljem

Zavarovalno-tehnične rezervacije prenesene pozavarovateljem

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Iz prenosnih premij	2.748.302	3.117.433	88,2
Iz matematičnih rezervacij	0	0	–
Iz škodnih rezervacij	34.905.882	18.332.186	190,4
Iz rezervacij za bonuse in popuste	0	0	–
Iz drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	36.487	23.576	154,8
Skupaj	37.690.671	21.473.195	175,5

Prenosne premije, prenesene na pozavarovatelje, se gibajo skladno s premijami največjih proporcionalnih retrocesijskih pogodb; do padca celotnega zneska v letu 2008 je prišlo zaradi drugačne dinamike plačevanja neproporcionalne zaščite tujega portfelja s skadenco ob polletju, za katerega je bila prenosna premija na 31. 12. 2007 obračunana, na dan 31. 12. 2008 pa ne (učinek na zmanjšanje retrocedirane prenosne premije 548.438 EUR). Velik porast škodnih rezervacij je predvsem posledica še neizplačanega dela škod za poletna neurja na Štajerskem. V okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij izvira znesek, prenesen na pozavarovatelje, iz izračuna rezervacije za neiztekle nevarnosti na ravni retrocediranega portfelja. Postopek izračuna te rezervacije je hkrati test ustreznosti prenosnih premij, kot je razloženo v poglavju 26 (pojasnilo 17).

8) Terjatve

Terjatve družbe so v skupnem znesku po stanju 31. 12. 2008 višje kot v letu poprej, in sicer za 56,7 %. Večino terjatev predstavljajo terjatve iz pozavarovalnih poslov, ki se nanašajo na terjatve iz obračunov za IV.četrtoletje leta 2008 z zapadlostjo v letu 2009. Občutno so se zvišale terjatve za deleže pozavarovateljev v zneskih škod, saj znaša porast 139,1 %. Posledica porasta je tako premostitev naših plačil za lanske katastrofalne škode, kot tudi večjega obsega pozavarovalnega posla, ki ima za posledico večji obseg terjatev za premijo.

Terjatve družbe, ki izhajajo iz pozavarovalnih pogodb, niso posebej zavarovane, pa tudi ne predstavljajo posebne izpostavljenosti.

Stanje terjatev v letih 2007 in 2008

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Terjatve za premijo iz pozavarovanj	38.699.451	26.963.464	143,5
Terjatve za deleže v zneskih škod	14.658.251	6.130.747	239,1
Terjatve za provizijo	1.199.807	1.929.796	62,2
Terjatve iz financiranja	89.820	200.483	44,8
Druge terjatve	665.456	260.355	255,6
Dolgoročne terjatve	291.434	0	–
Skupaj	55.604.218	35.484.845	156,7

Terjatve po zapadlosti (brez terjatev do družb v skupini)

V tabeli so prikazane neto knjigovodske vrednosti terjatev po zapadlosti brez terjatev do družb v skupini. V primerjavi z letom 2007 smo v letu 2008 beležili tudi dolgoročne terjatve, nanašajo pa se na terjatev do stečajne mase družbe Lehman Brothers.

Terjatve po zapadlosti 2008

(v EUR)	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	25.881.946	6.126.215	459.477	32.467.638
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	12.346.389	1.524.220	787.642	14.658.251
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	1.195.388	4.419	0	1.199.807
Kratkoročne terjatve iz financiranja	89.820	0	0	89.820
Druge terjatve	577.731	280	87.445	665.456
Dolgoročne terjatve	291.434	0	0	291.434
Skupaj	40.382.708	7.655.134	1.334.564	49.372.406

Terjatve po zapadlosti 2007

(v EUR)	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	16.500.304	2.665.639	1.675.763	20.841.706
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	4.500.004	550.664	1.080.079	6.130.747
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	1.388.435	137.552	403.809	1.929.796
Kratkoročne terjatve iz financiranja	185.513	9.461	5.509	200.483
Druge terjatve	128.176	3.075	86.860	218.111
Skupaj	22.702.432	3.366.391	3.252.020	29.320.843

Gibanje popravka vrednosti terjatev

Popravki vrednosti terjatev v delu, ki se nanaša na dolgoročne terjatve, izhaja v celoti t.j. v višini 1.791.195 EUR iz popravka vrednosti terjatve do stečajne mase Lehman Brothers. Celotna bruto terjatev iz naložb tega izdajatelja, prijavljenih v stečajno maso, znaša 1.990.216 EUR.

Gibanje popravka vrednosti terjatev 2008

(v EUR)	1. 1. 2008	Sprostitev	Oblikovanje	31. 12. 2008
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	89.867	0	0	89.867
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	45.757	0	0	45.757
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	4.253	0	0	4.253
Kratkoročne terjatve iz financiranja	88	0	0	88
Druge kratkoročne terjatve	0	0	17.923	17.923
Dolgoročne terjatve	0	0	1.791.195	1.791.195
Skupaj	139.965	0	1.809.118	1.949.083

Gibanje popravka vrednosti terjatev 2007

(v EUR)	1. 1. 2007	Sprostitev	Oblikovanje	31. 12. 2007
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	91.173	1.595	289	89.867
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	63.453	17.696	0	45.757
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	4.253	0	0	4.253
Kratkoročne terjatve iz financiranja	88	0	0	88
Skupaj	158.967	19.291	289	139.965

9) Druga sredstva

Med drugimi sredstvi predstavlja največjo postavko razmejena pozavarovalna provizija, ta predstavlja del obračunane provizije, ki se nanaša na prihodnje poslovno leto.

Druga sredstva

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Razmejena provizija iz naslova aktivnega pozavarovanja v Sloveniji in v tujini	10.350.920	9.019.489	114,8
Razmejena provizija iz naslova pasivne retrocesije pozavarovanja v Slovenijo in v tujino	-698.761	-550.004	127,0
Vnaprej plačani stroški novih naložb	6.012.148	0	-
Ostale druga sredstva	695.683	106.933	650,6
Skupaj	16.359.990	8.576.418	190,8

Vnaprej plačani stroški drugih naložb se v pretežnem delu (6 mio EUR) nanašajo na avans, ki ga je družba vplačala konec leta 2008 po določenih sporazuma od nakupu 100 % deleža v družbi Velebit usluge d.o.o., Zagreb.

10) Denar in denarni ustrezniki

Družba v bilanci stanja in izkazu denarnega izida kot denar in denarne ustreznike izkazuje stanja na transakcijskih računih in nočne depozite.

11) Vpoklicani kapital

V avgustu 2007 je skupščina družbe sprejela spremembe in dopolnitve statuta Pozavarovalnice Sava na podlagi katerih je družba prešla na sistem kosovnih delnic.

V juniju 2008 je družba izvedla dokapitalizacijo v okviru prve javne prodaje delnic. S tem se je osnovni kapital družbe povečal za 6.259.389 EUR, in sicer na 39.069.099 EUR.

Z dokapitalizacijo je bilo tako vpisanih 1.500.000 novih delnic. Na dan 31. 12. 2008 je bil osnovni kapital družbe razdeljen na 9.362.519 delnic (na dan 31. 12. 2007 na 7.862.519 delnic). Vse delnice so navadne, istega razreda in se glasijo na ime. Imetniki delnic imajo pravico do udeležbe pri upravljanju družbe in pravico do dela dobička (dividende).

Konec leta 2008 je bilo v delniško knjigo družbe vpisanih 5.678 imetnikov delnic. Število imetnikov delnic se je v primerjavi s koncem leta 2007 močno spremenilo (za 5.657 imetnikov).

Družba skladno s sklepom skupščine v letu 2008 ni izplačevala dividend.

12) Kapitalske rezerve

Z uspešno zaključeno dokapitalizacijo v juniju 2008 je družba povečala kapitalske rezerve za 35.740.610 EUR. Od zneska povečanja so bili nato odšteti stroški, neposredno povezani z izdajo delnic v višini 2.843.020 EUR, ki zmanjšujejo višino kapitalskih rezerv. Kapitalske rezerve tako na dan 31. 12. 2008 znašajo 33.003.752 EUR.

13) Rezerve iz dobička

Statutarne rezerve znašajo 11.475.547 EUR in so v letu 2006 dosegle v statutu določeno višino, zakonske rezerve pa 3.510.978 EUR in se v letu 2008 prav tako niso dodatno oblikovale.

Statutarne rezerve se uporabijo:

- za kritje čiste izgube, ki je ni mogoče (v celoti) pokriti v breme prenesenega dobička in drugih rezerv iz dobička oziroma ta dva vira ne zadoščata za polno pokritje čiste izgube (instrument dodatne zaščite vezanega kapitala družbe);
- za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe;
- za uravnavanje dividendne politike družbe.

Družba skladno z določbami MSRP ne oblikuje izravnalnih rezervacij. Skladno z zakonom o zavarovalništvu pa je zavezana k izračunavanju rezervacij na področju kreditnih tveganj in katastrofalnih škod (potres). Zaradi izpolnjevanja zakonskih zahtev jih tako izkazuje kot rezerve iz dobička na postavkah rezerv za izravnavo kreditnih tveganj in rezerv za izravnavo katastrofalnih škod, oblikujejo pa se preko razporeditve čistega dobička po sklepu uprave. Izračun višine rezerve za izravnavo kreditnih tveganj poteka skladno z določili Zakona o zavarovalništvu (ZZavar) in ustreznih podzakonskih predpisov, izračun rezerve za potres pa skladno z internim pravilnikom o oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Čista izguba Pozavarovalnice Sava poslovnega leta 2008 kot izhaja iz izkaza poslovnega izida tega leta znaša 7.991.649 EUR. Bilančna izguba leta je bila povečana za oblikovanje rezervacije (rezerve) za katastrofalne škode v višini 1.207.028 EUR in zmanjšana za razgradnjo rezervacije (rezerve) za kreditna tveganja v višini 615.609 EUR. Neto efekt povečanja izgube iz naslova zakonsko predpisanih rezerv v bilanci stanja glede na izkaz poslovnega izida je tako znašal 591.419 EUR.

Bilančna izguba tako znaša 8.583.068 EUR in je bila po sklepu uprave z dne 16.04.2009 pokrita v breme drugih rezerv iz dobička.

Rezerve iz dobička na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Zakonske in statutarne rezerve	14.986.525	14.986.525	100,0
Rezerve za lastne delnice	1.774	1.774	100,0
Lastne delnice (kot odbitna postavka)	-1.774	-1.774	100,0
Rezerve za izravnavo kreditnih tveganj	3.053.943	3.669.552	83,2
Rezerve za izravnavo katastrofalnih škod	2.235.231	1.028.204	217,4
Druge rezerve iz dobička	71.962.514	35.701.116	201,6
Skupaj	92.238.213	55.385.397	166,5

Odkupljene lastne delnice

V letu 2008 Pozavarovalnica Sava ni opravila nobenega prometa z lastnimi delnicami. Na dan 31. 12. 2008 ima v lasti 210 delnic.

14) Presežek iz prevrednotenja

Presežek iz prevrednotenja je sestavljen izključno iz učinka prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, na pošteno vrednost.

Gibanje presežka iz prevrednotenja

(v EUR)	2008	2007
Stanje 1. 1.	12.491.698	2.957.098
Povečanja zaradi spremembe poštene vrednosti	499.804	22.436.327
Prenos presežka iz prevrednotenja v prihodke od prodaje	-10.930.530	-12.901.727
Prenos presežka iz prevrednotenja med odhodke (trajna slabitev)	-12.631.875	0
Stanje 31. 12.	-10.570.904	12.491.698

Prikazano je gibanje neto vrednosti presežka iz prevrednotenja, ki predstavlja postavko kapitala.

15) Čisti dobiček na delnico

Izračun čistega dobička na delnico

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Čisti dobiček/izguba obdobja	-7.991.649	18.205.424
Tehtano število delnic	8.785.596	7.862.519
Čisti dobiček/izguba na delnico	-0,91	2,32

Tehtano povprečno število delnic, uveljavljajočih se v obračunskem obdobju znaša 8.785.596.

Oblikovanje bilančnega izgube leta 2008

Družba je na podlagi Zakona o zavarovalništvu v letu 2008 oblikovala rezerve za izravnavo katastrofalnih škod v višini 1.207.027 EUR in razgradila rezerve za izravnavo kreditnih tveganj v višini 615.609 EUR. Neto učinek rezervacij vpliva na prikazan čisti poslovni izid v bilanci stanja, in sicer je za 591.418 EUR višji od izkazanega čistega poslovnega izida v izkazu poslovnega izida.

16) Podrejene obveznosti

Pozavarovalnica Sava je konec leta 2006 in na začetku leta 2007 najela podrejeno posojilo v skupni vrednosti 32 mio EUR, katerega črpanje se je izvedlo z vrednostjo 97 % glavnice.

Posojilo je najeto za dobo 20 let z možnostjo odpoklica po 10 letih. Glavnica se izplača ob zapadlosti. Obrestna mera znaša 3 mesečni Euribor + 3,35 %, obresti se plačujejo kvartalno.

Podrejene obveznosti na dan 31. 12. 2008

Stanje zadolžitve po EOM na dan 31. 12. 2008	31.139.605
Valuta, v kateri je obveznost nominirana	EUR
Datum zapadlosti	27. 12. 2026
Obstoj konverzije v kapital	ne obstaja
Obstoj konverzije v druge obveznosti	ne obstaja

Podrejene obveznosti na dan 31. 12. 2007

Stanje zadolžitve po EOM na dan 31. 12. 2007	31.136.034
Valuta, v kateri je obveznost nominirana	EUR
Datum zapadlosti	27. 12. 2026
Obstoj konverzije v kapital	ne obstaja
Obstoj konverzije v druge obveznosti	ne obstaja

V letu 2008 je družba plačala 2.676.532 EUR obresti na podrejeni dolg (v letu 2007 pa 2.337.100 EUR) ter 141.654 EUR davka po odbitku na plačane obresti.

17) Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije

Gibanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij v letu 2008

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Stanje 31. 12. 2008
Kosmate prenosne premije	37.577.865	41.967.178	37.577.865	41.967.178
Kosmate škodne rezervacije	91.219.036	80.421.825	55.181.881	116.458.980
Kosmate rezervacije za bonuse, popuste in storno	195.280	309.973	195.280	309.973
Druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	491.661	572.879	491.661	572.879
Skupaj	129.483.842	123.271.855	93.446.687	159.309.008

Gibanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij v letu 2007

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2007	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Stanje 31. 12. 2007
Kosmate prenosne premije	33.040.080	37.577.865	33.040.080	37.577.865
Matematične rezervacije	0	0	0	0
Kosmate škodne rezervacije	83.383.909	43.802.300	35.967.173	91.219.036
Kosmate rezervacije za bonuse, popuste in storno	143.404	195.280	143.404	195.280
Druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	862.421	491.661	862.421	491.661
Skupaj	117.429.814	82.067.106	70.013.078	129.483.842

Gibanje zavarovalno-tehničnih rezervacij je razloženo tudi v poslovnem poročilu (poglavje 13 Pregled poslovanja v letu 2008).

Prenosna premija predstavlja kratkoročno rezervacijo za neiztekli del kritja sklenjenih zavarovalnih pogodb. Znesek, oblikovan na začetku leta, se tako črpa v poslovnem letu, za novo sklenjene pogodbe med letom pa se oblikuje prenosna premija na koncu leta.

Škodna rezervacija predstavlja rezervacijo za že nastale, vendar še neizplačane škode. Navedeni znesek oblikovanja se nanaša delno na škodne dogodke, nastale v zadnjem letu, delno pa na popravke ocene obveznosti za pretekla leta. Črpanje pomeni izplačane zneske škod v zadnjem poslovnem letu, ki se nanašajo na prejšnja leta.

Rezervacije za bonuse, popuste in storno se nanašajo na delež družbe na teh rezervacijah, prevzet na osnovi proporcionalnih kritij slovenskih cedentov. Kot pri rezervaciji za prenosno premijo je to po vsebini kratkoročna rezervacija, ki se med letom v celoti črpa in na koncu leta oblikuje za novo sklenjene oziroma obnovljene pogodbe.

V okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij je zajeta le rezervacija za neiztekle nevarnosti, ki se oblikuje kot dodatna rezervacija nad prenosno premijo, zato ima tudi podoben značaj kot prenosna premija in se med letom porabi, na koncu leta pa se oblikuje v novem znesku na podlagi novo sklenjenih zavarovalnih pogodb. Način izračuna je opisan v naslednjem razdelku.

Test ustreznosti prenosnih premij

Prenosna premija se računa iz premije na osnovi razmerja med preostalim in celotnim trajanjem kritja (metoda pro rata temporis). Če je torej premija ustrezna, je posledično ustrezna tudi prenosna premija. Kar lahko sklepamo, da premija ni dovolj visoka, je posledično neustrezna tudi prenosna premija. Družba je izvedla test ustreznosti prenosne premije posebej za kosmato prenosno premijo in retrocedirani del prenosne premije, in sicer na nivoju zavarovalne vrste. Pri izračunu pričakovanega kombiniranega količnika v posamezni vrsti je upoštevano tehtano povprečje realiziranih kombiniranih količnikov zadnjih treh let, ustrezno prilagojeno za trende. Izračun realiziranih kombiniranih količnikov upošteva prihodke za premije, odhodke za škode, odhodke za provizije ter druge obratovalne stroške. Kjer pričakovani kombinirani količnik presega 100 %, je ugotovljen primanjkljaj prenosne premije, ki se v skladu z Zakonom o zavarovalništvu (ZZavar) pripoznava kot rezervacija za neiztekle nevarnosti v okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Povzetek izračuna kosmate rezervacije za neiztekle nevarnosti po zavarovalnih vrstah za leti 2007 in 2008

(v EUR, razen odstotki)	2008		2007	
	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti
Nezgodno zavarovanje	57,8 %	0	58,0 %	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	103,6 %	231.067	104,1 %	252.078
Letalsko zavarovanje	46,4 %	0	43,2 %	0
Zavarovanje plovil	97,6 %	0	109,3 %	11.077
Zavarovanje prevoza blaga	87,7 %	0	64,8 %	0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	102,9 %	173.133	93,5 %	0
Drugo škodno zavarovanje	87,4 %	0	89,9 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	93,8 %	0	89,4 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	31,0 %	0	31,8 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	70,8 %	0	20,2 %	0
Splošno zavarovanje odgovornosti	110,0 %	67.086	133,0 %	183.104
Kreditno zavarovanje	69,6 %	0	92,8 %	0
Kavcijsko zavarovanje	252,6 %	101.592	145,9 %	16.192
Zavarovanje različnih finančnih izgub	98,7 %	0	151,9 %	29.210
Zavarovanje stroškov postopka	3,7 %	0	3,6 %	0
Zavarovanje pomoči	76,7 %	0	44,8 %	0
Življenjsko zavarovanje	26,1 %	0	15,3 %	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	5,3 %	0	6,5 %	0
Skupaj	92,6 %	572.879	92,6 %	491.661

Rezervacije za nastale, neprijavljene škode (IBNR)

V pozavarovalnici se IBNR oblikuje po treh postopkih. V prvem koraku pozavarovalnica prevzema delež na IBNR rezervaciji, ki so jo izračunali cedenti in na kateri je udeležena skladno z določili pozavarovalnih pogodb, za segmente posla, kjer so pozavarovalni obračuni pravočasno prejeti. Z vpeljavo ocenjevanja segmentov pozavarovanja, za katere pozavarovalni obračuni niso pravočasno prejeti, se v drugem koraku ocenjuje tudi škodna rezervacija, pripadajoča ocenjeni pozavarovalni premiji, in tudi ta škodna rezervacija se všteva v IBNR, saj ni bila javljena. V tretjem koraku pa pozavarovalnica kot del testa ustreznosti obveznosti izračunava IBNR po aktuarskih metodah s trikotniki na ravni podatkov svojega portfelja. Tudi ta izračun poteka ločeno za kosmate podatke in retrocedirane podatke na nivoju zavarovalne vrste. S pomočjo razvojnih trikotnikov kumulativnih obračunanih škod za posamezna pogodbenega leta je preko kumulativnih razvojnih faktorjev (upoštevano je uteženo povprečje) ocenjena ultimativna obveznost za škode v posamezni zavarovalni vrsti. Ko se od te obveznosti odštejejo že obračunane škode ter prenosna premija, ki je tudi na razpolago za kritje obveznosti na ravni pogodbenega leta, dobimo oceno škodne rezervacije. V primeru, ko ta škodna rezervacija iz trikotnikov presega že oblikovano škodno rezervacijo, oblikovano na podlagi pozavarovalnih obračunov, se oblikuje pozavarovalni IBNR. Iz opisanega postopka je razvidno, da je škodna rezervacija oblikovana na podlagi statističnih podatkov z uporabo aktuarskih metod, zato že sam izračun predstavlja hkrati tudi test ustreznosti škodne rezervacije.

V spodnji tabeli je naveden seštevek IBNR, javljen s strani cedentov, ocenjene škodne rezervacije ter IBNR, dobljen iz trikotnikov na ravni pozavarovalnega portfelja.

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Čiste rezervacije za nastale, neprijavljene škode (IBNR)	36.951.080	32.179.989
– kosmate rezervacije	40.676.434	32.810.075
– delež pozavarovateljev (–)	–3.725.354	–630.086
Čiste rezervacije za nastale in prijavljene škode	44.602.018	40.706.862
– kosmate rezervacije	75.782.546	58.408.962
– delež pozavarovateljev (–)	–31.180.528	–17.702.100
Čiste škodne rezervacije	81.553.098	72.886.851
Skupaj kosmate škodne rezervacije	116.458.980	91.219.036
Skupaj delež pozavarovateljev (–)	–34.905.882	–18.332.185
Delež IBNR v kosmati škodni rezervaciji	34,9 %	36,0 %
Delež IBNR v čisti škodni rezervaciji	45,3 %	44,2 %

Kosmate škodne rezervacije se izkazujejo na pasivi bilance stanja, deleži pozavarovateljev pa na aktivni bilance stanja.

18) Druge rezervacije

Med drugimi rezervacijami družba izkazuje izključno rezervacije iz naslova dolgoročnih ugodnosti svojih zaposlencev.

Gibanje rezervacij v letu 2008

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Sprostitev	Stanje 31. 12. 2008
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	144.440	97.138	37.761	796	203.021
Rezervacije za jubilejne nagrade	21.322	6.266	3.424	518	23.646
Skupaj	165.762	103.404	41.185	1.314	226.667

Gibanje rezervacij v letu 2007

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2007	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Sprostitev	Stanje 31. 12. 2007
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	168.696	0	10.787	13.469	144.440
Rezervacije za jubilejne nagrade	23.105	2.210	3.993	0	21.322
Skupaj	191.801	2.210	14.780	13.469	165.762

19) Finančne obveznosti

Med finančnimi obveznostmi družba izkazuje minimalen znesek kratkoročnih obveznosti do drugih družb v višini 160 EUR.

20) Druge obveznosti in obveznosti za davek

Med obveznosti štejemo obveznosti za premije iz pasivne retrocesije, obveznosti za škode iz aktivnih pozavarovalnih poslov, obveznosti za zadržane depozite, obveznosti do zaposlenih, obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne obveznosti. Obveznosti izhajajo iz obračunov IV. četrtrletja, ki zapadejo v plačilo v letu 2009.

Druge obveznosti in obveznosti za davek v 2008

(v EUR)	Znesek zavarovanih obveznosti	Rok zapadlosti v plačilo			
		nad 5 let	nad 1 leto	do 1 leto	Skupaj
Obveznosti za pozavarovalne premije	0	0	0	6.550.752	6.550.752
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	0	0	35.977.626	35.977.626
Ostale kratkoročne obveznosti	0	0	0	11.899.838	11.899.838
Obveznosti za davek	0	0	0	0	0
Pasivne časovne razmejitev	0	0	0	308.834	308.834
Skupaj	0	0	0	54.737.050	54.737.049

Druge obveznosti in obveznosti za davek v 2007

(v EUR)	Znesek zavarovanih obveznosti	Rok zapadlosti v plačilo			
		nad 5 let	nad 1 leto	do 1 leto	Skupaj
Obveznosti za pozavarovalne premije	0	0	0	12.198.642	12.198.642
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	0	0	15.069.251	15.069.251
Ostale kratkoročne obveznosti	0	0	0	8.245.665	8.245.665
Obveznosti za davek	0	0	5.344.477	4.821.552	10.166.029
Pasivne časovne razmejitev	0	0	0	1.010.234	1.010.234
Skupaj	0	0	5.344.477	41.345.344	46.689.821

Gibanje kratkoročnih rezervacij v letu 2008

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Stanje 31. 12. 2008
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	18.000	34.063	18.000	34.063
– stroški revizije	18.000	34.063	18.000	34.063
Druge pasivne časovne razmejitev	992.234	2.457.583	3.175.046	274.771
– obveznosti za depozite	992.234	2.457.583	3.175.046	274.771
Skupaj	1.010.234	2.491.647	3.193.046	308.834

Gibanje kratkoročnih rezervacij v letu 2007

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2007	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Stanje 31. 12. 2007
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	25.000	30.000	37.000	18.000
– stroški revizije	25.000	30.000	37.000	18.000
Druge pasivne časovne razmejitev	782.562	1.959.938	1.750.266	992.234
– obveznosti za depozite	782.562	1.959.938	1.750.266	992.234
Skupaj	807.562	1.989.938	1.787.266	1.010.234

Zunajbilančna evidenca

Zunajbilančno evidenco izkazujemo v višini 3.965.753 EUR in sicer vodimo potencialne terjatve iz naslova plačanega davka Davčni upravi RS, ki je bil dodatno odmerjen po inšpiciranju davkov in prispevkov, vendar se je družba na odločbi pritožila, pritožbeni postopek pa še nima epiloga. Gre za odmerjeni prometni davek od pozavarovalnih storitev v višini 1,9 mio EUR ter naknadno odmerjeni davek od dobička za leti 1998 in 1999 zaradi oblikovanega popravka vrednosti naložbe v višini 2,0 mio EUR.

27 RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM - IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

21) Čisti prihodki od (po)zavarovalnih premij

Čisti prihodki od pozavarovalnih premij v letih 2007 in 2008

(v EUR)	Čisti prihodki od premij 2008	Čisti prihodki od premij 2007
Nezgodno zavarovanje	9.576.625	8.996.130
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	19.620.544	18.144.085
Letalsko zavarovanje	54.059	-2.549
Zavarovanje plovil	1.067.208	766.237
Zavarovanje prevoza blaga	3.442.219	1.548.325
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	22.359.012	14.942.867
Drugo škodno zavarovanje	20.750.517	19.054.042
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	26.470.522	25.422.475
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	181.541	181.528
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	157.361	103.882
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.083.638	2.455.433
Kreditno zavarovanje	1.493.973	1.306.884
Kavcijsko zavarovanje	82.501	72.005
Zavarovanje različnih finančnih izgub	425.269	382.995
Zavarovanje stroškov postopka	2.611	1.894
Zavarovanje pomoči	32.547	48.483
Življenjsko zavarovanje	241.984	220.071
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	56.376	36.826
Skupaj	109.098.508	93.681.613

Zgornja preglednica razkriva čiste prihodke od po/zavarovalnih premij po zavarovalnih vrstah. Na višino čistih prihodkov od po/zavarovalnih premij vpliva sprememba prenosnih premij, in sicer jih v letu 2008 zmanjšuje v višini 4.758.444 EUR. Obseg poslovanja družbe se povečuje; glede na leto 2007 je bilo realiziranih za 16,5 % več čistih prihodkov od po/zavarovalnih premij. Primerjalno se je glede na leto 2007 zmanjšala tudi retrocedirana pozavarovalna premija, in sicer za 2,1 %.

22) Prihodki od naložb v odvisne in pridružene družbe

Družba je v letu 2008 iz naslova naložb v odvisnih družbah realizirala prihodke od obresti obveznic in posojil ter najemnine, v pridruženi družbi pa prihodek od dividende.

Prihodki od naložb v odvisne in pridružene družbe

(v EUR)	2008	2007
Obresti obveznic	203.907	115.666
Obresti posojila	113.882	56.427
Dividende	153.500	961.507
Najemnina	22.575	0
Skupaj	493.864	1.133.600

Prihodki od naložb v povezane družbe so v letu 2008 znašali 0,5 mio EUR, kar je za 0,6 mio EUR manj kot v letu 2007. Zmanjšanje prihodkov je posledica manjših prihodkov od dividend povezanih družb v letu 2008.

23) Prihodki od naložb

Prihodki od naložb kritnega premoženja in lastnih virov

(v EUR)	Kritno premoženje 31. 12. 2008	Kritno premoženje 1. 12. 2007	Indeks
Prihodki iz deležev	70.693	170.926	–
Prihodki od zemljišč in zgradb	0	0	–
Prihodki od obresti	4.259.673	3.879.414	109,8
Prevrednotovalni finančni prihodki	1.842.363	316.264	582,5
Drugi finančni prihodki	0	0	–
Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb	0	0	–
Dobički pri odtujitvah naložb	1.095.823	1.431.008	76,6
Skupaj prihodki od naložb kritnega premoženja	7.268.553	5.797.612	125,4
(v EUR)	Lastni viri 31. 12. 2008	Lastni viri 31. 12. 2007	Indeks
Prihodki iz deležev	105.360	462.291	22,8
Prihodki od zemljišč in zgradb	97.533	98.955	98,6
Prihodki od obresti	3.935.903	2.995.628	131,4
Prevrednotovalni finančni prihodki	1.273.317	28.189	4.517,1
Drugi finančni prihodki	0	0	–
Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb	0	0	–
Dobički pri odtujitvah naložb	9.344.648	17.324.218	53,9
Skupaj prihodki od naložb lastnih virov	14.756.760	20.909.281	70,6
Skupaj prihodki od naložb	22.025.313	26.706.893	82,5

Prihodki naložb v letu 2008 po skupinah MSRP

(v EUR)	V posesti do zapa- dlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in zemljišča	Podre- jene obve- znosti	Skupaj
		Neizvedeni instru- menti		Izvedeni instrumenti					
		Za trgo- vanje	Razpore- jeni v to skupino						
Obrestni prihodki	192.576	0	70.005	365.369	5.966.451	1.601.174	0	0	8.195.576
Prihodki od divi- dend	0	72.817	0	0	103.237	0	0	0	176.053
Dobički pri odtuji- tvah naložb	0	205.189	0	0	10.235.282	0	0	0	10.440.471
Prihodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	0	0	97.533	0	97.533
Prevrednotovalni finančni prihodki	0	124.298	15.607	1.276.655	498.056	1.201.065	0	0	3.115.680
Skupaj	192.576	402.304	85.612	1.642.024	16.803.026	2.802.238	97.533	0	22.025.313

Prihodki naložb v letu 2007 po skupinah MSRP

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in zemljišča	Podrejene obveznosti	Skupaj
		Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti					
		Za trgovanje	Razporejeni v to skupino						
Obrestni prihodki	0	0	70.186	171.445	5.136.326	1.243.614	0	0	6.621.572
Prihodki od dividend	0	34.937	0	0	598.280	0	0	0	633.217
Dobički pri odtujitvah naložb	0	593.392	0	0	14.558.739	0	0	0	15.152.132
Prihodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	0	0	2.568.520	0	2.568.520
Prevrednotovalni finančni prihodki	0	13.106	0	1.399.175	5.513	313.659	0	0	1.731.453
Skupaj	0	641.435	70.186	1.570.620	20.298.859	1.557.273	2.568.520	0	26.706.893

Družba vodi ločeno prihodke od naložb lastnih virov in naložb kritnega premoženja.

Prihodki od ostalih naložb so v letu 2008 znašali 22,0 mio EUR, kar je za 4,7 mio EUR manj kot v letu 2007. Zmanjšanje prihodkov je predvsem posledica manjših prihodkov od dobičkov pri odtujitvi naložb. Leto 2008 je bilo na kapitalskih trgih obarvano rdeče, tako da družba ni mogla realizirati dobičkov pri prodaji naložbenega portfelja.

24) Drugi zavarovalni prihodki

V tej postavki družba izkazuje prihodke od pozavarovalnih provizij.

Prihodki od provizij, zmanjšani za spremembo razmejenih stroškov pridobivanja, ki odpadejo na pozavarovatelje

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Nezgodno zavarovanje	930	1.457	63,8
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	157.788	55.248	285,6
Letalsko zavarovanje	2.583	31.875	8,1
Zavarovanje plovil	6.483	8.588	75,5
Zavarovanje prevoza blaga	13.255	27.720	47,8
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	1.288.918	1.608.637	80,1
Drugo škodno zavarovanje	987.311	1.103.091	89,5
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	133.774	32.720	408,9
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	17.594	41.433	42,5
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	482	1.836	26,3
Splošno zavarovanje odgovornosti	68.683	71.018	96,7
Zavarovanje različnih finančnih izgub	39.617	78.907	50,2
Skupaj premoženjska zavarovanja	2.717.418	3.062.531	88,7
Življenjsko zavarovanje	77.527	71.777	108,0
Skupaj življenjska zavarovanja	77.527	71.777	108,0
Skupaj	2.794.945	3.134.308	89,2

25) Drugi prihodki

V letu 2008 drugi prihodki vključujejo izključno prihodke od razgradnje rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine v višini 1.314 EUR. V letu 2007 so navedene razgradnje znašale 11.259 EUR.

26) Čisti odhodki za škode

Čisti odhodki za škode v letih 2007 in 2008

(v EUR)	Čisti odhodki za škode 2008	Čisti odhodki za škode 2007
Nezgodno zavarovanje	3.699.575	3.574.090
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	15.986.109	15.835.472
Letalsko zavarovanje	33.102	4.598
Zavarovanje plovil	996.987	599.516
Zavarovanje prevoza blaga	2.765.846	1.121.750
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	16.904.363	10.359.877
Drugo škodno zavarovanje	18.341.034	11.916.580
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	16.590.788	23.123.503
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	22.361	-59.189
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	210.712	-3.989
Splošno zavarovanje odgovornosti	2.219.978	-2.764.245
Kreditno zavarovanje	812.025	-644.317
Kavcijsko zavarovanje	223.177	52.917
Zavarovanje različnih finančnih izgub	154.955	85.681
Zavarovanje stroškov postopka	0	-47
Zavarovanje pomoči	12.841	-69.490
Življenjsko zavarovanje	93.833	-48.332
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	-5.999	1.483
Skupaj	79.061.685	63.085.858

Zgornja preglednica razkriva obračunane kosmate zneske škod, ki vključujejo kosmate zneske odškodnin in kosmate zneske uveljavljenih regresov in delež škod (vključujoč del, ki odpade na regrese), ki jih je družba dobila povrnjene na podlagi retrocesije. Na čiste odhodke za škode pa vpliva še sprememba škodnih rezervacij, in sicer povečuje čiste odhodke za škode v višini 8,7 mio EUR.

Obračunani kosmati zneski škod so bili v letu 2007 skoraj na enakem nivoju kot leta 2006, na drugi strani pa so bili kar za 40 % nižji obračunani deleži pozavarovateljev glede na leto 2006. Za 36 % pa je bila višja sprememba škodnih rezervacij, ki prav tako vplivajo na višino čistih odhodkov za škode.

27) Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij

Druge zavarovalno-tehnične rezervacije so se v letu 2008 na novo oblikovale v višini 182.999 EUR, v letu 2007 pa razgradile v višini 342.460 EUR, oboje pa se nanaša na spremembo rezervacij za bonuse, popuste in storno ter rezervacij za neiztekle rizike.

28) Obratovalni stroški

Družba spremlja obratovalne stroške po naravnih vrstah. V primerjavi z letom 2007 so se obratovalni stroški povečali za 21,8 %.

Struktura obratovalnih stroškov v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
1. Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije)	33.684.777	28.837.572	116,8
2. Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj	-1.331.431	-1.946.603	68,4
3. Amortizacija sredstev, potrebnih za obratovanje	154.831	128.652	120,3
4. Stroški dela	4.880.026	4.028.366	121,1
– plače zaposlenih	3.238.920	2.660.394	121,7
– stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	642.726	510.134	126,0
– drugi stroški dela	998.380	857.838	116,4
5. Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dej.skupaj z dajatvami	139.892	98.925	141,4
6. Drugi obratovalni stroški	1.599.449	987.023	162,0
– stroški reprezentance, reklame, sejmov	131.966	119.666	110,3
– stroški materiala in energije	153.304	165.284	92,8
– stroški storitev vzdrževanja	17.134	11.634	147,3
– povračila stroškov v zvezi z delom	229.449	157.177	146,0
– stroški intelektualnih in osebnih storitev	361.323	179.922	200,8
– dajatve, ki niso odvisne od posl. izida razen zav.	178.040	78.176	227,7
– stroški storitev prometa in zvez	62.230	54.421	114,3
– stroški zavarovalnih premij	91.857	34.358	267,4
– stroški plačilnega prometa in bančnih storitev	49.981	36.423	137,2
– najemnine in zakupnine	9.267	2.585	358,5
– stroški storitev strokovnega izobraževanja	21.488	21.381	100,5
– ostali stroški storitev	293.411	125.996	232,9
Skupaj	39.127.544	32.133.935	121,8

Kot je bilo že omenjeno v poglavju o pomembnejših računovodskih usmeritev (poglavje 22.8), je družba v letu 2008 spremenila način izkazovanja provizij iz pozavarovalnih pogodb. Dane provizije sedaj prikazuje kot strošek pridobivanja zavarovanja, prejete provizije pa med drugimi zavarovalnimi prihodki. Delež drugih obratovalnih stroškov *brez stroškov pridobivanja (provizije) in spremembe v razmejenih stroških pridobivanja (provizije)* v kosmati premiji v letu 2008 znaša 5,03 %, medtem ko je navedeni delež v letu 2007 znašal 4,4 %. Največji vpliv izhaja iz povečanja stroškov dela, ki je povezan tudi s širitvijo družbe na nove trge.

V letu 2008 so stroški za revizijo znašali 56.772 EUR.

Stroški pridobivanja zavarovanj v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Nezgodno zavarovanje	3.139.982	3.065.360	102,4
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	5.503.628	4.655.762	118,2
Letalsko zavarovanje	18.688	21.050	88,8
Zavarovanje plovil	213.510	128.850	165,7
Zavarovanje prevoza blaga	750.588	362.535	207,0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	8.657.793	6.491.783	133,4
Drugo škodno zavarovanje	7.217.281	6.230.979	115,8
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	6.231.883	6.198.740	100,5
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	90.781	97.512	93,1
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	49.684	31.569	157,4
Splošno zavarovanje odgovornosti	969.422	795.438	121,9
Kreditno zavarovanje	409.356	388.024	105,5
Kavcijsko zavarovanje	37.886	12.056	314,2
Zavarovanje različnih finančnih izgub	213.381	199.613	106,9
Zavarovanje stroškov postopka	2.100	1.603	131,0
Zavarovanje pomoči	12.645	12.284	102,9
Skupaj premoženjska zavarovanja	33.518.608	28.693.159	116,8
Življenjsko zavarovanje	158.270	139.494	113,5
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	7.899	4.919	160,6
Skupaj življenjska zavarovanja	166.169	144.413	115,1
Skupaj	33.684.777	28.837.572	116,8

Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Nezgodno zavarovanje	3.341	-159.969	-2,1
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	-104.136	-330.243	31,5
Letalsko zavarovanje	-2.608	-3.728	70,0
Zavarovanje plovil	-16.207	-14.022	115,6
Zavarovanje prevoza blaga	-67.809	-47.197	143,7
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	-569.289	-615.636	92,5
Drugo škodno zavarovanje	-581.789	-454.096	128,1
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	82.756	-138.463	-59,8
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	996	-1.124	-88,6
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	-10.560	-4.969	212,5
Splošno zavarovanje odgovornosti	-42.094	-63.357	66,4
Kreditno zavarovanje	1.960	-99.989	-2,0
Kavcijsko zavarovanje	-15.174	1.495	-1.015,0
Zavarovanje različnih finančnih izgub	-7.613	-13.835	55,0
Zavarovanje stroškov postopka	-1.421	-1.111	127,9
Zavarovanje pomoči	-2.428	-219	1.107,6
Skupaj premoženjska zavarovanja	-1.332.077	-1.946.462	68,4
Življenjsko zavarovanje	645	-141	-458,2
Skupaj življenjska zavarovanja	645	-141	-458,2
Skupaj	-1.331.431	-1.946.603	68,4

Prejemki članov uprave, nadzornega sveta in po individualnih pogodbah

(v EUR)	2008	2007
Uprava	887.827	810.417
Nadzorni svet	61.586	58.527
Izplačila po individualnih pogodbah	1.638.278	1.283.300
Revizijska komisija	4.826	0
Skupaj	2.592.517	2.152.244

Prejemki članov uprave v letu 2008

(v EUR)	Bruto plača – fiksni del	Bruto plača – variabilni del	Bonitete in drugi prejemki	Skupaj
Dušan Čeč	212.636	100.646	338.720	652.002
mag. Zvonko Ivanušič	171.543	55.707	8.575	235.825
Skupaj	384.179	156.353	347.295	887.827

Prejemki nadzornega sveta in revizijske komisije v letu 2008

(v EUR)	Sejnine	Povračila stroškov	Skupaj
Člani nadzornega sveta			
mag. Marko Pogačnik	12.698	14	12.713
dr. Timotej Jagrič	9.768	1.462	11.230
dr. Edo Pirkmajer	8.316	38	8.354
Anton Sagadin	9.768	1.306	11.074
Nada Židar	8.448	0	8.448
mag. Aleš Mirnik	9.768	0	9.768
Člani nadzornega sveta skupaj	58.766	2.820	61.586
Člani revizijske komisije			
dr. Edo Pirkmajer	1.716	0	1.716
dr. Timotej Jagrič	1.320	235	1.555
mag. Blanka Vezjak	1.320	235	1.555
Člani revizijske komisije skupaj	4.356	470	4.826

Število zaposlenih po izobrazbeni strukturi na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

	2008	2007
I–IV. stopnja	1	1
V. stopnja	15	15
VI. stopnja	5	5
VII. stopnja	27	26
Magistri	10	8
Skupaj	58	55

29) Odhodki od naložb

Odhodki od naložb kritnega premoženja in lastnih virov

(v EUR)	Kritno premoženje 31. 12. 2008	Kritno premoženje 31. 12. 2007	Indeks
Amortizacija naložb sredstev, ki niso potrebna za obratovanje	0	0	–
Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki	54.364	1.248.384	4,4
Prevrednotovalni finančni odhodki	4.858.338	43.370	11202,1
Izgube pri odtujitvah naložb	1.133.980	501.134	226,3
Skupaj odhodki od naložb kritnega premoženja	6.046.682	1.792.888	337,3
(v EUR)	Lastni vir 31. 12. 2008	Lastni vir 31. 12. 2007	Indeks
Amortizacija naložb sred., ki niso potrebna za obratovanje	15.748	39.577	39,8
Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki	2.981.497	2.588.018	115,2
Prevrednotovalni finančni odhodki	13.233.578	49.906	26517,0
Izgube pri odtujitvah naložb	1.452.963	1.362.639	106,6
Skupaj odhodki od naložb lastnih virov	17.683.786	4.040.140	437,7
Skupaj odhodki od naložb	23.730.468	5.833.028	406,8

Odhodki naložb v letu 2008 po skupinah MSRP

(v EUR)	V pose- sti do zapa- dlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in ze- mljišča	Podrejene obveznosti	Skupaj
		Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti					
		Za trgo- vanje	Razpore- jeni v to skupino						
Izgube pri odtuji- tvah naložb	0	1.418.800	0	0	1.168.143	0	0	0	2.586.943
Odhodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	0	0	15.748	0	15.748
Prevrednotovalni finančni odhodki	0	84.765	21.624	3.602.507	438.810	1.312.335	0	0	5.460.040
Drugi finančni odhodki	0	5.724	0	136	211.651	163	0	2.818.186	3.035.861
Odhodki trajnih slabitev	0	0	0	0	12.631.875	0	0	0	12.631.875
Skupaj	0	1.509.289	21.624	3.602.643	14.450.479	1.312.498	15.748	2.818.186	23.730.467

Odhodki naložb v letu 2007 po skupinah MSRP

(v EUR)	V pose- sti do zapa- dlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpolo- žljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in ze- mljišča	Podrejene obveznosti	Skupaj
		Neizvedeni instru- menti		Izvedeni instru- menti					
		Za trgo- vanje	Razpore- jeni v to skupino						
Izgube pri odtujitvah naložb	0	564.733	0	0	827.040	0	0	0	1.391.773
Odhodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	0	0	40.121	0	40.121
Prevrednotovalni finančni odhodki	0	159.227	38.240	476.730	365.240	694.657	0	0	1.734.094
Drugi finančni odhodki	0	30.751	0	0	116.513	9.587	0	2.510.188	2.667.040
Odhodki trajnih slabitev	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	0	754.710	38.240	476.730	1.308.794	704.244	40.121	2.510.188	5.833.028

Odhodki od naložb v letu 2008 znašajo 23,7 mio EUR, kar je za 17,9 mio EUR več kot v letu 2007. Povečanje odhodkov od naložb je posledica trajnih slabitev naložb v višini 12,6 mio EUR, ki jih je družba opravila v skladu s pravili za trajne slabitve po standardu IFRS39. Poleg tega so se zaradi negativnih trendov na kapitalstskih trgih povečali prevrednotovalni finančni odhodki za 3,7 mio EUR.

Trajne slabitve finančnih naložb

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Obveznice	2.477.556	0
Delnice	3.862.950	0
Vzajemni skladi	6.291.369	0
Skupaj trajne slabitve	12.631.875	0

Med trajnimi slabitvami dolgoročnih finančnih naložb je tudi slabitev delnic Nove Kreditne banke Maribor, d. d v višini 2.675.897 EUR in točke vzajemnega sklada Publikum Balkan v višini 2.241.245 EUR.

Na podlagi ugotovljene potrebe po slabitvi dobrega imena je družba pripoznala slabitev naložbe v odvisno družbo Montenegro osiguranje v znesku 1.329.361 EUR.

30) Drugi zavarovalni odhodki

Med drugimi zavarovalnimi odhodki vodimo odhodke iz naslova pristojbin Agenciji za zavarovalni nadzor in Slovenskemu zavarovalnemu združenju in druge zavarovalne odhodke iz naslova premoženjskih zavarovanj.

31) Drugi odhodki

V tej postavki vodimo druge odhodke, ki jih ne moremo razporediti med zavarovalne odhodke. V letu 2008 beležimo le manjši znesek tovrstnih odhodkov in sicer 1.370 EUR.

32) Davek od dohodka pravnih oseb

Davek od dohodka je glede na bruto izgubo leta 2008 neprimerljiv s predhodnim letom – na njegovo višino vpliva razmejitev druge tretjine davka (2,6 mio EUR), ki jo je družba zavezana plačati iz naslova povečanja prenesenega izida zaradi vpliva prehoda na MSRP. Kljub bruto izgubi je družba zavezana obračunati davek od davčno nepriznanih odhodkov iz naslova slabitev naložb v IV. skupini naložb, t.j. razpoložljivih za prodajo. Družba je v letu 2008 oblikovala terjatve iz odloženih davkov iz naslova začasno davčno nepriznanih slabitev finančnih naložb, ter 50 % oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi. Glede na enoodstotno znižanje (iz 22 % na 21 %) davčne stopnje upoštevane pri izračunu odložene terjatve za davek je družba v 2008 pripoznala za 5.427 EUR manj terjatev za odloženi davek, kot bi ga, če se davčna stopnja ne bi znižala.

Davek od dohodka pravnih oseb v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007
Prihodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	134.517.064	122.023.732
Popravek prihodkov – izvzeti prihodki zaradi predhodno nepriznanih odhodkov	-177.352	-1.402.267
Prihodki – davčno priznani prihodki	134.339.712	120.621.465
Odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	144.007.133	98.487.074
Popravek odhodkov	-14.294.845	-415.335
Povečanje odhodkov iz naslova plačanih nepriznanih odhodkov v preteklih letih	0	0
Odhodki – davčno priznani odhodki	129.712.288	98.071.739
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	4.627.424	22.549.726
Povečanje osnove iz prehoda na MSRP	12.192.852	12.072.513
Povečanje davčne osnove	8.802	67.572
Davčne olajšave	-161.247	-54.561
Osnova za davek	16.667.831	34.635.250
Davek	3.666.923	7.966.107
Odloženi davek	-5.165.343	-2.634.873
Davek od dohodka pravnih oseb	-1.498.420	5.331.234

Efektivna davčna stopnja (izračunana kot razmerje med davkom in osnovo za davkom) za leto 2007 znaša 23 %. Efektivne davčne stopnje za leto 2008 glede na izgubo ni smiselno izračunavati.

28 RAZKRITJA O POSLOVANJU Z ODVISNIMI DRUŽBAMI

Naložbe in terjatve do družb v skupini

Naložbe in terjatve do družb v skupini leta 2008

(v EUR)		Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Dolžniški vrednostni papirji in posojila dana družbam v skupini	bruto	1.666.365	1.500.000	500.000	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	1.666.365	1.500.000	500.000	0	0
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	bruto	4.182.856	0	300.643	1.600.630	237.548
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	4.182.856	0	300.643	1.600.630	237.548
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	bruto	0	2.143	0	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	2.143	0	0	0
Dolgoročne terjatve	bruto	0	92.412	83	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	92.412	83	0	0
Skupaj		5.849.221	1.594.555	800.726	1.600.630	237.548

Naložbe in terjatve do družb v skupini leta 2007

(v EUR)		Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Dolžniški vrednostni papirji in posojila dana družbam v skupini	bruto	1.670.523	1.500.000	500.000	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	1.670.523	1.500.000	500.000	0	0
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	bruto	3.787.797	0	173.348	2.135.370	25.243
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	3.787.797	0	173.348	2.135.370	25.243
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	bruto	0	2.492	4.444	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	2.492	4.444	0	0
Dolgoročne terjatve	bruto	0	35.308	0	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	35.308	0	0	0
Skupaj		5.458.320	1.537.800	677.792	2.135.370	25.243

Obveznosti do družb v skupini
Obveznosti do družb v skupini v letu 2008

(v EUR)	Zavarovalnica Tilia	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	3.203.265	31.299	457.071	69.441
Druge kratkoročne obveznosti	1.090.077	38.355	298.979	25.758
Skupaj (brez rezervacij)	4.293.342	69.654	756.050	95.199

Obveznosti do družb v skupini v letu 2007

(v EUR)	Zavarovalnica Tilia	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	2.209.725	5.782	582.642	
Druge kratkoročne obveznosti	1.340.989	19.205	710.697	5.213
Skupaj (brez rezervacij)	3.550.714	24.987	1.293.339	5.213

Stanje in ročnost obveznosti do povezanih družb
Stanje in ročnost obveznosti do družb v skupini v letu 2008

(v EUR)	Znesek zavarovanih obveznosti	Rok zapadlosti v plačilo			
		nad 5 let	nad 1 leto	do 1 leto	Skupaj
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	0	0	3.761.076	3.761.076
– do družb v skupini	0	0	0	3.761.076	3.761.076
Ostale kratkoročne obveznosti	0	0	0	1.453.169	1.453.169
– do družb v skupini	0	0	0	1.453.169	1.453.169

Stanje in ročnost obveznosti do družb v skupini v letu 2007

(v EUR)	Znesek zavarovanih obveznosti	Rok zapadlosti v plačilo			
		nad 5 let	nad 1 leto	do 1 leto	Skupaj
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	0	0	2.798.149	2.798.149
– do družb v skupini	0	0	0	2.798.149	2.798.149
Ostale kratkoročne obveznosti	0	0	0	2.076.104	2.076.104
– do družb v skupini	0	0	0	2.076.104	2.076.104

Prihodki in odhodki iz naslova poslovanja z družbami v skupini

Prihodki in odhodki iz naslova poslovanja z družbami v skupini v letu 2008

(v EUR)	Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Obračunane kosmate zavarovalne premije	19.482.129	0	377.971	1.959.018	604.004
Obračunani kosmati zneski škod	11.341.558	0	88.729	965.774	116.773
Ostali obratovalni stroški	38.300	0	0	0	0
Prihodki od zemljišč in zgradb	22.575	0	0	0	0
Prihodki od obresti	162.171	86.646	27.236	0	0
Prihodki od pozavarovalnih provizij	4.914.936	0	65.920	381.397	45.340

Prihodki in odhodki iz naslova poslovanja z družbami v skupini v letu 2007

(v EUR)	Zavarovalnica Tilia	Dukagjini	Sava Tabak
Obračunane kosmate zavarovalne premije	16.888.072	479.462	2.878.150
Obračunani kosmati zneski škod	11.120.808	7.229	664.957
Ostali obratovalni stroški	3.963	0	0
Prihodki od pozavarovalnih provizij	4.168.322	0	755.856

29 DODATNE INFORMACIJE K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

Enostavni kosmati rezultat po zavarovalnih vrstah za družbe v skupini

Zavarovalnica Maribor

(v EUR)	Premije	Škode	Provizije	Rezultat
Nezgodno zavarovanje	5.457.974	2.138.522	1.412.441	1.907.011
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	14.896.561	15.463.100	3.551.023	-4.117.562
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	13.737	875	4.848	8.014
Zavarovanje plovil	102.592	94.481	21.887	-13.775
Zavarovanje prevoza blaga	420.145	164.106	69.918	186.121
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	5.670.109	14.539.445	1.213.603	-10.082.939
Drugo škodno zavarovanje	9.159.716	24.765.318	2.054.731	-17.660.334
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	18.499.024	10.688.531	4.737.470	3.073.023
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	42.622	371	4.263	37.988
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	52.813	951	13.275	38.586
Splošno zavarovanje odgovornosti	1.961.335	1.776.649	405.835	-221.149
Kreditno zavarovanje	564.232	-38.855	146.700	456.386
Kavcijsko zavarovanje	31.906	428.860	7.044	-403.999
Zavarovanje različnih finančnih izgub	383.810	136.209	86.836	160.766
Zavarovanje stroškov postopka	8.077	0	2.100	5.977
Zavarovanje pomoči	13.111	0	3.933	9.178
Življenjsko zavarovanje	51.300	0	4.423	46.877
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	0	0	0
Tontine	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0
Skupaj	57.329.062	70.158.563	13.740.330	-26.569.831

Zavarovalnica Tilia

(v EUR)	Premije	Škode	Provizije	Rezultat
Nezgodno zavarovanje	2.500.542	1.057.115	1.053.690	389.737
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	4.482.141	3.253.763	905.343	323.035
Zavarovanje tirmih vozil	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	3.039	1.034	394	1.611
Zavarovanje plovil	4.348	1.452	321	2.575
Zavarovanje prevoza blaga	162.825	106.276	39.767	16.782
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	2.616.830	1.081.582	794.189	741.059
Drugo škodno zavarovanje	1.768.296	922.989	664.669	180.638
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	6.529.650	3.712.596	1.002.557	1.814.497
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	8.381	0	855	7.526
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	4.862	0	1.136	3.726
Splošno zavarovanje odgovornosti	711.825	354.237	304.207	53.381
Kreditno zavarovanje	539.398	319.139	106.907	113.352
Kavcijsko zavarovanje	40.581	39.787	8.043	-7.249
Zavarovanje različnih finančnih izgub	57.436	83.497	24.163	-50.224
Zavarovanje stroškov postopka	0	0	0	0
Zavarovanje pomoči	7.870	0	3.863	4.008
Življenjsko zavarovanje	5.932	0	1.030	4.903
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	38.171	0	3.802	34.368
Tontine	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0
Skupaj	19.482.129	10.933.468	4.914.936	3.633.724

Dukagjini

(v EUR)	Premije	Škode	Provizije	Rezultat
Nezgodno zavarovanje	49.365	4.074	10.860	34.431
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	74.775	42.379	16.450	15.946
Zavarovanje tirmih vozil	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje plovil	0	0	0	0
Zavarovanje prevoza blaga	2.856	0	78	2.778
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	177.745	40.872	37.694	99.179
Drugo škodno zavarovanje	14.001	1.405	837	11.759
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	52.075	0	0	52.075
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	0	0	0	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	0	0	0	0
Splošno zavarovanje odgovornosti	4.555	0	0	4.555
Kreditno zavarovanje	0	0	0	0
Kavcijsko zavarovanje	2.600	0	0	2.600
Zavarovanje različnih finančnih izgub	0	0	0	0
Zavarovanje stroškov postopka	0	0	0	0
Zavarovanje pomoči	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	0	0	0
Tontine	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0
Skupaj	377.971	88.729	65.920	223.322

Sava Tabak

(v EUR)	Premije	Škode	Provizije	Rezultat
Nezgodno zavarovanje	0	0	0	0
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	0	0	0	0
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje plovil	0	0	0	0
Zavarovanje prevoza blaga	0	0	0	0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	445.926	236.232	119.188	90.506
Drugo škodno zavarovanje	1.240.427	729.542	262.209	248.677
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	264.613	0	0	264.613
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	0	0	0	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	0	0	0	0
Splošno zavarovanje odgovornosti	8.051	0	0	8.051
Kreditno zavarovanje	0	0	0	0
Kavcijsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje različnih finančnih izgub	0	0	0	0
Zavarovanje stroškov postopka	0	0	0	0
Zavarovanje pomoči	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	0	0	0
Tontine	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0
Skupaj	1.959.017	965.774	381.397	611.846

Montenegro osiguranje

(v EUR)	Premije	Škode	Provizije	Rezultat
Nezgodno zavarovanje	0	0	0	0
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	123.726	51.814	0	71.912
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje plovil	0	0	0	0
Zavarovanje prevoza blaga	4.140	0	1.035	3.105
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	57.505	0	14.048	43.456
Drugo škodno zavarovanje	104.398	0	20.465	83.932
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	274.706	64.959	0	209.747
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	0	0	0	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	37.696	0	9.424	28.272
Splošno zavarovanje odgovornosti	0	0	0	0
Kreditno zavarovanje	0	0	0	0
Kavcijsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje različnih finančnih izgub	1.834	0	367	1.467
Zavarovanje stroškov postopka	0	0	0	0
Zavarovanje pomoči	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	0	0	0
Tontine	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0
Skupaj	604.004	116.773	45.340	441.892

Čisti rezultat iz pozavarovanja

(v EUR)	Čiste pozavarovalne premije	Čiste pozavarovalne škode	Rezultat 2008	Rezultat 2007
Nezgodno zavarovanje	9.554.163	3.811.729	5.742.434	5.490.968
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	19.850.307	16.749.051	3.101.256	4.495.987
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	98.620	-4.375	102.995	-30.042
Zavarovanje plovil	1.227.160	858.292	368.868	304.037
Zavarovanje prevoza blaga	3.740.643	1.828.209	1.912.434	1.103.077
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	24.920.066	12.502.175	12.417.891	5.916.108
Drugo škodno zavarovanje	22.467.025	15.890.337	6.576.688	8.522.633
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	25.970.393	15.124.320	10.846.072	10.599.959
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	179.389	101.458	77.932	132.949
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	188.331	25.315	163.016	108.541
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.256.104	2.325.261	930.843	482.233
Kreditno zavarovanje	1.524.097	421.398	1.102.699	1.021.656
Kavcijsko zavarovanje	132.306	468.661	-336.355	-43.561
Zavarovanje različnih finančnih izgub	405.373	216.573	188.799	131.368
Zavarovanje stroškov postopka	8.077	0	8.077	6.086
Zavarovanje pomoči	36.012	14.499	21.514	17.807
Življenjsko zavarovanje	242.510	62.534	179.975	151.041
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	56.376	0	56.376	35.343
Tontine	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0
Skupaj	113.856.951	70.395.437	43.461.514	38.446.191

Čisti rezultat iz pozavarovanja z upoštevanjem provizije

(v EUR)	Čiste pozavarovalne premije	Čiste pozavarovalne škode	Čiste pozavarovalne provizije	Rezultat 2008	Rezultat 2007
Nezgodno zavarovanje	9.554.163	3.811.729	3.138.894	2.603.539	2.427.143
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	19.850.307	16.749.051	5.323.450	-2.222.194	-58.457
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	98.620	-4.375	19.376	83.619	-15.946
Zavarovanje plovil	1.227.160	858.292	206.560	162.309	182.442
Zavarovanje prevoza blaga	3.740.643	1.828.209	737.542	1.174.892	767.533
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	24.920.066	12.502.175	7.266.143	5.151.749	1.074.869
Drugo škodno zavarovanje	22.467.025	15.890.337	6.298.952	277.736	3.498.014
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	25.970.393	15.124.320	6.017.320	4.828.752	4.433.255
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	179.389	101.458	73.584	4.347	77.590
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	188.331	25.315	49.617	113.399	78.703
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.256.104	2.325.261	897.057	33.786	-245.371
Kreditno zavarovanje	1.524.097	421.398	409.356	693.343	633.632
Kavcijsko zavarovanje	132.306	468.661	37.886	-374.241	-55.617
Zavarovanje različnih finančnih izgub	405.373	216.573	161.920	26.879	11.349
Zavarovanje stroškov postopka	8.077	0	2.100	5.977	4.483
Zavarovanje pomoči	36.012	14.499	12.645	8.869	5.523
Življenjsko zavarovanje	242.510	62.534	80.585	99.390	82.227
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	56.376	0	7.899	48.477	30.424
Tontine	0	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0	0
Skupaj	113.856.951	70.395.437	30.740.884	12.720.630	12.931.794

Rezultat pasivne retrocesije

(v EUR)	Pasivne pre- mije	Pasivne škode	Pasivne pro- vizije	Rezultat 2008	Rezultat 2008
	1	2	3	4=1-2	5=1-2-3
Nezgodno zavarovanje	42.303	28.191	1.087	14.112	13.025
Zdravstveno zavarovanje	0	0	0	0	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	3.435.314	6.142.852	180.179	-2.707.538	-2.887.717
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0	0
Letalsko zavarovanje	-991	23.932	-688	-24.923	-24.235
Zavarovanje plovil	102.649	17.641	6.951	85.007	78.056
Zavarovanje prevoza blaga	197.768	0	13.047	197.768	184.722
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	8.534.958	17.212.841	1.391.650	-8.677.883	-10.069.533
Drugo škodno zavarovanje	5.673.710	19.387.296	918.329	-13.713.585	-14.631.914
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	1.602.912	1.260.497	214.563	342.415	127.852
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	79.972	16.019	17.197	63.952	46.756
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	3.403	0	67	3.403	3.337
Splošno zavarovanje odgovornosti	566.450	67.671	72.366	498.779	426.414
Kreditno zavarovanje	0	0	0	0	0
Kavcijsko zavarovanje	0	0	0	0	0
Zavarovanje različnih finančnih izgub	377.399	105.072	51.461	272.327	220.866
Zavarovanje stroškov postopka	0	0	0	0	0
Zavarovanje pomoči	0	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje	270.919	31.782	77.685	239.138	161.453
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	0	0	0	0
Tontine	0	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0	0
Izpad dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0	0
Skupaj	20.886.767	44.293.794	2.943.893	-23.407.027	-26.350.919

POSLOVNO POROČILO SKUPINE
SAVA RE ZA LETO 2008

30 PREGLED POSLOVANJA V LETU 2008

Tabela 40: Pomembnejše postavke poslovanja Skupine Sava Re v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Kosmata po/zavarovalna premija	229.606.927	188.637.037	121,7
Prihodki od naložb	29.357.293	33.552.102	87,5
Kosmate po/zavarovalne škode	155.131.483	99.422.356	156,0
Obratovalni stroški, znižani za prihodke od pozavarovalnih provizij	70.841.502	53.377.118	132,7
Odhodki od naložb	33.239.644	6.405.090	519,0
Čisti poslovni izid	-8.472.644	20.845.254	-240,1

Obračunane kosmate po/zavarovalne premije

V letu 2008 so se obračunane konsolidirane kosmate zavarovalne premije povečale za 21,7 % na 229,6 mio EUR, medtem ko so leta 2007 obračunane konsolidirane kosmate zavarovalne premije znašale 188,6 mio EUR. Razlogov za takšno povečanje je več: povečanje premije zaradi prve polne konsolidacije zavarovalnice Montenegro osiguranje (28,2 % porasta); porast pozavarovalne premije iz mednarodnih pozavarovalnih trgov (35,6 % porasta) ter porast premije Zavarovalnice Tilia (24,7 % porasta). Tudi ostale zavarovalnice v skupini so beležile ugodne premijske rasti, vendar so zaradi manjšega obsega poslovanja manj prispevale k skupnemu porastu konsolidirane premije.

Prihodki od naložb

V letu 2008 so se prihodki od naložb glede na leto 2007 znižali za 12,5 %. Znižanje je posledica nižjih prihodkov od naložb v nadrejeni družbi, ki je v letu 2007 realizirala visoke kapitalске dobičke.

Obračunane kosmate po/zavarovalne škode

Kosmate obračunane po/zavarovalne škode so se glede na leto 2007 povišale za 56,0 %. Poglavitni razlog za takšen porast je porast kosmatih škod v nadrejeni družbi kot posledica poletnih neurij v Sloveniji, ki so v skupnem znesku vplivale na 55 milijonski porast kosmatih škod. Skoraj 80 % porasta konsolidiranih škod je posledica porasta škod iz tega naslova. Nekaj manj kot 11 % porasta kosmatih škod je posledica prve polne konsolidacije Montenegro osiguranja.

Obratovalni stroški, znižani za prihodke od pozavarovalnih provizij

Obratovalni stroški, znižani za prihodke od pozavarovalnih provizij so se glede na leto 2007 letu 2008 povišali za 32,7 %. Največji del porasta je posledica porasta provizij zaradi povečanja obsega posla. Skoraj 42 % celotnega porasta odpade na porast provizij, plačanih za prevzem posla iz tujine v Pozavarovalnici Sava. Prva konsolidacija družbe Montenegro osiguranje k skupnemu porastu prispeva nekaj več kot 25 %, zaradi velikega porasta posla Tilie pa njen delež k porastu stroškov v konsolidirani bilanci znaša 17,2 %. Tudi druge družbe v skupini so beležile porast te postavke, predvsem zaradi širitev zastopniških mrež na trgih, kjer delujejo.

Odhodki od naložb

V letu 2008 so se odhodki od naložb glede na leto 2007 povišali za nekaj več kot 400 %. Povišanje je posledica trajnih slabitev naložb v nadrejeni družbi (70 % porasta). Skladno s politiko trajnih naložb v nadrejeni družbi so tudi druge družbe v skupini trajno slabile naložbe, kar je dodatno vplivalo na porast te postavke.

Čisti poslovni izid

V letu 2008 je čista konsolidirana izguba znašala 8,5 mio EUR, k čemer je v največji prispeval rezultat nadrejene družbe (neurja, trajne slabitve naložb), Montenegro osiguranje, ki je prvič polno konsolidirana, pa je poslovala z 2,3 mio EUR izgube in prav tako botrovala negativnemu rezultatu. Ostale družbe v skupini so poslovale pozitivno.

Tabela 41: Pomembnejši kazalniki Skupine Sava Re v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007
Čisti škodni količnik	62,8 %	62,0 %
Čisti stroškovni količnik	36,5 %	33,8 %
Čisti kombinirani količnik	99,3 %	95,8 %
Donosnost naložb	-0,2 %	9,0 %
Donosnost lastniškega kapitala	-4,9 %	13,7 %

Čisti škodni količnik (čisti odhodki za škode / čisti prihodki od premij)

V letu 2008 se je čisti škodni količnik povišal za 0,8 odstotne točke na 62,8 %, medtem ko je ta količnik leta 2007 znašal 62,0 %. V letu 2008 sta slabši škodni količnik beležili Pozavarovalnica Sava (72,5 %; poslabšanje količnika za 5,2 odstotnih točk glede na leto 2007) ter Sava Osiguranje (49,9 %; poslabšanje količnika za 7,1 odstotnih točk glede na leto 2007). Razlog za povečanje čistega škodnega količnika je bil tudi prva konsolidacija družbe Montenegro osiguranje, ki je zaradi čiščenja portfelja beležila izredno visok škodni količnik na nivoju 69,5 %.

Čisti stroškovni količnik (obratovalni stroški, znižani za prihodke od pozavarovalnih provizij / čisti prihodki od premij)

V letu 2008 se je čisti stroškovni količnik glede na leto 2007 povečal za 2,7 odstotnih točk na 36,5 %. Razlog za to je predvsem vključitev družbe Montenegro osiguranje v konsolidacijo v letu 2008. Novo pridobljene odvisne družbe imajo višje čiste stroškovne količnike od povprečja skupine, na kar vplivajo bistveno višji stroški pridobivanja zavarovanj, ki so posledica konkurenčnega pritiska predvsem novih in tudi obstoječih udeležencev na trgih, kjer te družbe delujejo. K povišanju tega količnika na konsolidiranem nivoju vpliva tudi porast količnika za nadrejeno družbo, ki je zaradi večjega obsega retrocedirane premije iz naslova neproporcionalnih kritij prejela manj provizij za retrocediran posel.

Čisti kombinirani količnik (čisti škodni količnik + čisti stroškovni količnik)

V letu 2008 se je čisti kombinirani količnik povišal za 3,5 odstotnih točk na 99,3 %, medtem ko je leta 2007 čisti kombinirani količnik znašal 95,8 %. Razlog za poslabšanje omenjenega količnika je poslabšanje čistega škodnega ter čistega stroškovnega količnika, kar je opisano predhodno.

Donosnost naložb (čisti prihodki od naložb / povprečno stanje naložb v obdobju)

V letu 2008 se je donosnost naložb glede na leto 2007 zmanjšala za 9,2 odstotnih točk na 0,3 %. V letu 2007 je bila donosnost naložb visoka predvsem zaradi izrednih prihodkov iz naslova realizacije kapitalskih dobičkov ob prodaji nekaterih delnic in nepremičnine v nadrejeni družbi, v letu 2008 pa je na donosnost naložbenega portfelja vplivala politika trajnih slabitev naložb (predvsem efekt slabitev v nadrejeni družbi).

Donosnost lastniškega kapitala po obdavčitvi (čisti poslovni izid / povprečno stanje kapitala v obdobju)

V letu 2008 se je donosnost lastniškega kapitala po obdavčitvi v primerjavi z letom 2007 prav tako znižala, in sicer za 18,5 odstotnih točk in za leto 2008 znaša - 4,9 %.

30.1 SEGMENTACIJA KOSMATE KONSOLIDIRANE PO/ZAVAROVALNE PREMIJE

Tabela 42: Konsolidirane po/zavarovalne premije v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Kosmate obračunane premije	229.606.926	188.637.037	121,7
Čiste obračunane premije	205.987.030	165.072.544	124,8
Čisti prihodki od premij	194.113.773	157.735.900	123,1

Tabela 43: Geografska segmentacija konsolidirane kosmate po/zavarovalne premije v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	Struktura 2008	2007	Struktura 2007	Indeks
Slovenija	130.613.994	56,9 %	121.416.497	64,4 %	107,6
Tujina	98.992.932	43,1 %	67.220.540	35,6 %	147,3
Skupaj	229.606.926	100,0 %	188.637.037	100,0 %	121,7

Družbe v skupini so v letu 2008 dosegle ugodne rasti premije. Nadpovprečna je tako rast Zavarovalnice Tilia na slovenskem zavarovalnem trgu, kot tudi rasti v družbah v skupini, ki delujejo na trgih Zahodnega Balkana. Porasla je tudi pozavarovalna premija iz tujine (porast konsolidirane pozavarovalne premije iz tujine za 47,3 %). Porast konsolidirane premije iz tujine je tudi posledica vključitve zavarovalnice Montenegro osiguranje v polno konsolidacijo. Montenegro osiguranje je v letu 2008 zbral 11,5 mio EUR premije, kar predstavlja 5,0 % celotne konsolidirane kosmate premije²⁵.

Kosmata obračunana konsolidirana premija, zbrana na slovenskem zavarovalnem trgu predstavlja v letu 2008 56,9 % celotne konsolidirane kosmate premije. Delež premije iz tujine v celotni konsolidirani premiji se je v letu 2008 glede na leto 2007 zvišal za 7,6 odstotnih točk (ugodna rast zavarovalne premije v vseh družbah v skupini, vključitev črnogorske zavarovalnice v polno konsolidacijo ter ugodna rast konsolidirane pozavarovalne premije iz tujine).

Tabela 44: Obseg konsolidirane kosmate po/zavarovalne premije glede na segment poslovanja skupine v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	Struktura 2008	2007	Struktura 2007	Indeks
Pozavarovanje	112.320.597	48,9 %	98.294.254	52,1 %	114,3
Premoženjska zavarovanja	106.412.572	46,3 %	80.834.887	42,9 %	131,6
Življenjska zavarovanja	10.873.757	4,7 %	9.507.896	5,0 %	114,4
Skupaj	229.606.926	100,0 %	188.637.037	100,0 %	121,7

Kosmata premija segmenta premoženjskih zavarovanj je v letu 2008 glede na leto 2007 porasla za 31,6 %, kar je posledica ugodnih rasti na slovenskem in tujih zavarovalnih trgih. Segment življenjskih zavarovanj je porasel za 14,3 %, kar izhaja iz rasti Tiliinega portfelja življenjskih zavarovanj. Porast premije v segmentu pozavarovanja²⁶ v višini 14,3 % odraža predvsem porast pozavarovalne premije iz tujine (38,0 %).

30.2 SEGMENTACIJA KOSMATIH KONSOLIDIRANIH PO/ZAVAROVALNIH ŠKOD

Skupina Sava Re je v letu 2008 beležila 155,1 mio EUR kosmatih obračunanih po/zavarovalnih škod, ki so glede na leto 2007 porasle za 56,0 %.

Tabela 45: Konsolidirane po/zavarovalne škode v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Obračunani kosmati zneski škod	155.131.483	99.422.356	156,0
Obračunani čisti zneski škod	109.790.349	87.183.052	125,9
Čisti odhodki za škode	121.848.431	97.852.916	124,5

Tabela 46: Geografska segmentacija konsolidiranih kosmatih po/zavarovalnih škod v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	Struktura 2008	2007	Struktura 2007	Indeks
Slovenija	109.107.572	70,3 %	72.469.289	72,9 %	150,6
Tujina	46.023.911	29,7 %	26.953.067	27,1 %	170,8
Skupaj	155.131.483	100,0 %	99.422.356	100,0 %	156,0

Kosmate po/zavarovalne škode iz naslova posla, sklenjenega v Sloveniji, so glede na leto 2007 porasle za 50,6 %. Omenjena visoka rast škod na slovenskem portfelju je predvsem posledica poletnih neurij v Sloveniji.

25 Na dan 31. 12. 2007 je bila družba vključena le v konsolidirano bilanco stanja.

26 Konsolidirana pozavarovalna premija (kosmata premija, znižana za premijo, ki jo prejme Pozavarovalnica Sava od podrejenih družb).

Kosmate po/zavarovalne škode iz tujine so v primerjavi z letom 2007 porasle za 70,8 %, kar je posledica porasta konsolidiranih pozavarovalnih škod (55,1 % porast) ter porasta škod v družbah v skupini, ki delujejo izven Slovenije. Prvo je posledica nekaj večjih škodnih dogodkov na pozavarovalnem portfelju iz tujine (škoda na večjih rizikih, neurji Emma in Paula in več manjših škod). Drugo je posledica čiščenja zavarovalnih portfeljev v podrejenih družbah, škodne inflacije ter vključitve zavarovalnice Montenegro osiguranje v konsolidacijo (6,0 mio EUR kosmatih škod, kar je 3,9 % konsolidiranih kosmatih škod skupine).

Tabela 47: Obseg konsolidiranih kosmatih po/zavarovalnih škod glede na segment poslovanja skupine v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	Struktura 2008	2007	Struktura 2007	Indeks
Pozavarovanje	102.584.487	66,1 %	58.555.012	58,9 %	175,2
Premoženjska zavarovanja	51.051.029	32,9 %	39.028.335	39,3 %	130,8
Življenjska zavarovanja	1.495.967	1,0 %	1.839.009	1,8 %	81,3
Skupaj	155.131.483	100,0 %	99.422.356	100,0 %	156,0

Porast kosmatih škod v letu 2008 glede na leto 2007 v segmentu premoženjskih zavarovanj znaša 30,8 %, padec škod segmenta življenjskih zavarovanj znaša 18,7 %, porast škod na pozavarovalnem segmentu pa 75,2 %.

30.3 GIBANJE ČISTIH KONSOLIDIRANIH ZAVAROVALNO-TEHNIČNIH REZERVACIJ

Tabela 48: Stanje čistih konsolidiranih zavarovalno-tehničnih rezervacij (ZTR) na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Čiste prenosne premije	75.407.848	63.141.714	119,4
Čiste škodne rezervacije	128.566.501	116.790.159	110,1
Čiste matematične rezervacije	10.280.311	9.294.329	110,6
Čiste ZTR v korist zav., ki prevz. naložbeno tveganje	10.748.184	11.112.839	96,7
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	1.911.834	1.348.614	141,8
Skupaj	226.914.678	201.687.655	112,5

Skupne čiste konsolidirane zavarovalno-tehnične rezervacije so se od začetka leta 2008 povečale za 12,5 %. Čiste prenosne premije so se povečale za 19,4 %, kar je posledica rasti obračunane konsolidirane premije, medtem ko so čiste škodne rezervacije porasle za 10,1 %. Druge čiste zavarovalno-tehnične rezervacije, kamor vključujemo tudi rezervacije za bonuse in popuste, so porasle za 41,8 %, vendar v absolutnem znesku ne predstavljajo velikega porasta (0,6 mio EUR). Skupne čiste matematične rezervacije, ki se nanašajo tako na klasična kot na naložbena življenjska zavarovanja, so se povečale za 3,0 %.

3I FINANČNE NALOŽBE V LETU 2008

V letu 2008 se naložbeni portfelj Skupine Sava Re ni mogel izogniti negativnim trendom na kapitalskih trgih, ki so nastali zaradi svetovne finančne krize. Tako se je naložbeni portfelj zmanjšal za 11,5 mio EUR, kar predstavlja 3,6 % padec v primerjavi s stanjem predhodnega leta.

Tabela 49: Struktura naložb na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR, razen odstotki)	Stanje 31. 12. 2008	Struktura 31. 12. 2008	Stanje 31. 12. 2007	Struktura 31. 12. 2007	Indeks 08/07
Depoziti in CD-ji	73.288.274	24,1 %	62.981.986	19,9 %	116,4
Državne obveznice	71.243.900	23,4 %	72.580.348	23,0 %	98,2
Poslovne obveznice	57.775.899	19,0 %	63.303.223	20,0 %	91,3
Strukturirani produkti	10.911.536	3,6 %	13.173.848	4,2 %	82,8
Delnice	17.171.723	5,6 %	29.026.688	9,2 %	59,2
Vzajemni skladi	35.299.560	11,6 %	41.268.152	13,1 %	85,5
Posojila	202.995	0,1 %	213.682	0,1 %	95,0
Zgradbe in zemljišča	5.243.407	1,7 %	1.320.834	0,4 %	397,0
Ostalo	402.098	0,1 %	906.718	0,3 %	44,3
Strateške delnice	32.773.009	10,8 %	31.000.183	9,8 %	105,7
Skupaj	304.312.400	100,0 %	315.775.662	100,0 %	96,4

V letu 2008 se je naložbeni portfelj družbe nekoliko preoblikoval. Preoblikovanje je bilo posledica prilagoditve razmeram na kapitalskih trgih.

Tako so se naložbe v depozite povečale za 16,4 %, saj si je skupina želela zagotoviti določen del portfelja, ki bi po eni strani prinašal stalen donos, po drugi pa bi zagotavljal likvidnost premoženja. Naložbe v nekoliko bolj tvegane naložbe (poslovne obveznice, strukturirane produkte, delnice in vzajemne sklade) so se zmanjšale za 25,6 mio EUR (17,4 %). Znižanje je po eni strani povezano z zapadlostjo in prodajami dela tega premoženja, po drugi strani pa z negativnim prevrednotenjem na tržne cene. Večja strukturna sprememba se je zgodila še pri zgradbah in zemljiščih, saj je Sava Tabak s pobotom terjatev pridobila zgradbo v vrednosti 3,4 mio EUR, Pozavarovalnica Sava pa je kupila poslovno zgradbo v Kopru (0,5 mio EUR).

3I.1 DONOSNOST NALOŽB

Finančna kriza je v letu 2008 vplivala tudi na donosnost naložbenega portfelja. V nadaljevanju predstavljamo donosnost posameznih oblik naložb v letu 2008, ki jo primerjamo z doseženo donosnostjo v letu 2007.

Tabela 50: Donosnost naložbenega portfelja Skupine Sava Re v letih 2007 in 2008

	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Depoziti in CD-ji	6,5 %	4,4 %
Državne obveznice	5,3 %	4,0 %
Poslovne obveznice	1,0 %	4,4 %
Strukturirani produkti	-7,0 %	-3,0 %
Delnice	13,5 %	69,2 %
Vzajemni skladi	-14,8 %	4,6 %
Posojila	3,4 %	9,9 %
Zgradbe in zemljišča	4,1 %	120,6 %
Ostalo	-282,2 %	197,9 %
Strateške delnice	0,0 %	3,2 %
Skupaj	0,3 %	9,0 %

Povprečno stanje naložb, ki ga upoštevamo v izračunu donosnosti naložb, predstavlja aritmetično povprečje stanj konec 2 zaporednih poslovnih let. Neto prihodki, primerjani s tako izračunanim povprečnim stanjem naložb, predstavljajo donosnost naložb Skupine Sava Re.

Donosnost celotnega naložbenega portfelja skupine v letu 2008 znaša 0,3 % in je za 8,7 odstotne točke nižja kot donosnost 2007. Na nižjo skupno donosnost naložbenega portfelja v letu 2008 so vplivale predvsem trajne slabitve dela naložbenega portfelja v višini 14,5 mio EUR, ki so posledica padcev tržnih tečajev na kapitalskih trgih v letu 2008.

Najvišjo donosnost so v letu 2008 izkazovale naložbe v delnice, pri čemer je največji delež prispevala prodaja delnic Zavarovalnice Triglav.

Naložbe v depozite in državne obveznice so v letu 2008 prinašale višje donose kot v letu 2007. Pri depozitih je višja donosnost posledica višjih ravni obrestnih mer, pri državnih obveznicah so donosnost zviševale prodaje nekaterih obveznic. Na nižjo donosnost poslovnih obveznic je v letu 2008 vplival stečaj Lehman Brothers, zaradi česar je morala skupina opraviti trajno slabitev obveznic omenjenega izdajatelja.

Vzajemni skladi so v letu 2008 dosegli negativno donosnost, ki je posledica trajnih slabitev v višini 7,3 mio EUR.

Nižja donosnost zgradb in zemljišč je bila pričakovana, saj je donosnost v letu 2008 izračunana le iz najemnin, ki jih skupina zaračunava za najem naložbenih nepremičnin. V letu 2007 pa je na donosnost vplival visok dobiček, realiziran pri prodaji nepremičnine v Sloveniji.

Pri kategoriji ostalo je na visoko negativno donosnost vplivala izguba pri prodaji izvedenega instrumenta v višini 1,9 mio EUR, saj je Pozavarovalnica Sava, v izogib dodatnemu negativnemu vplivu na izkaze skupine, prodala instrument ščitenja obrestne mere podrejenega dolga.

Strateške delnice (pridružena podjetja) v letu 2008 niso prinašale nobenih dividendnih prihodkov in posledično tudi ne donosnosti.

32 FINANČNI REZULTAT POSLOVANJA IN FINANČNI POLOŽAJ

Tabela 51: Čisti poslovni izid po zavarovalnih vrstah v letu 2008

(v EUR)	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	Čisti odhodki za škode	Spremembe drugih čistih ZTR	Čisti obratovni stroški	Prihodki za provizije	Prihodki–odhodki od naložb	Drugi odhodki–prihodki	Poslovni izid
Nezgodno zavarovanje	16.635.765	7.417.365	5.592	5.596.879	930	-351.443	-443.239	2.833.362
Zdravstveno zavarovanje	860.379	61.075	0	361.464	0	-10.479	-22.924	404.437
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	38.393.189	27.891.001	-223.405	14.081.587	240.507	-803.507	-1.022.937	-5.388.743
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	0	0	-16	0	-16
Letalsko zavarovanje	58.911	35.513	-18	80.106	2.583	-613	-1.570	-56.325
Zavarovanje plovil	1.120.324	1.000.003	10.787	349.006	6.483	-21.011	-29.850	-262.276
Zavarovanje prevoza blaga	3.920.909	3.041.739	-137.094	1.155.263	13.255	-61.477	-104.468	-565.876
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	25.200.982	18.254.304	-24.870	11.857.410	1.370.312	-464.447	-671.448	-4.701.185
Drugo škodno zavarovanje	28.702.659	21.103.903	7.383	11.718.912	1.055.018	-599.430	-764.746	-4.421.931
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	59.239.195	36.715.981	-10.752	20.193.889	133.774	-1.164.169	-1.578.353	-290.175
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	182.840	22.361	4	199.034	17.594	-3.986	-4.872	-29.814
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	179.698	210.785	-67.070	130.768	482	-3.306	-4.788	-236.537
Splošno zavarovanje odgovornosti	4.555.789	3.006.709	268.507	1.578.348	68.683	-90.884	-121.383	95.654
Kreditno zavarovanje	2.324.155	887.500	-353.769	663.230	0	-54.776	-61.924	302.956
Kavcijsko zavarovanje	110.549	308.618	15.381	145.276	0	-3.102	-2.945	-334.011
Zavarovanje različnih finančnih izgub	535.161	179.679	1.066	363.815	39.617	-10.971	-14.259	7.120
Zavarovanje stroškov postopka	84.829	-54	0	105.884	0	-1.699	-2.260	-24.960
Zavarovanje pomoči	771.550	52.979	-336	369.992	0	-13.418	-20.557	314.268
Življenjsko zavarovanje	2.382.402	1.106.143	-954.130	980.423	77.533	-50.223	-63.476	-694.460
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	0	0	0	0	0	0	0	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	8.854.488	552.828	299.395	3.936.987	0	-173.394	-235.916	4.254.758
Tontine	0	0	0	0	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj dobiček obračunskega obdobja	194.113.774	121.848.431	-1.163.331	73.868.273	3.026.771	-3.882.351	-5.171.913	-8.793.754
Davek iz dobička								5.051.983
Odloženi davek								-5.373.093
Čisti poslovni izid								-8.472.644

33 OBVLADOVANJE TVEGANJ

Obvladovanje tveganj v Pozavarovalnici Sava poteka, kot je podrobneje opisano v poslovnem poročilu Pozavarovalnice Sava v poglavju Obvladovanje tveganj. V podrejenih družbah se obvladovanje tveganj primarno izvaja pod drugim imenom v okviru predpisanih postopkov za redno delo. Tako npr. obvladovanje zavarovalnih tveganj poteka predvsem s primernim prevzemanjem rizikov v zavarovanju, obvladovanje tržnih tveganj pa z ustreznimi postopki v okviru finančnih služb.

Pri oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij vse podrejene družbe upoštevajo lokalne predpise, ki pa še niso na ravni slovenskih. Zato smo v letu 2008 okrepili oblikovanje zavarovalno-tehničnih rezervacij s ciljem, da bomo pri njihovem oblikovanju upoštevali enotne pristope, temelječe na pravilih aktuarske stroke.

Sicer pa obvladovanje s tveganji v podrejenih družbah poteka tudi v okviru svetovanja pri prevzemu rizikov v zavarovanje, določanju maksimalnih lastnih deležev ipd.

34 ORGANIZACIJA, ZAPOSLENI IN ZNANJE

Kadrovska struktura in izobraževanje

Tabela 52: Število zaposlenih v Skupini Sava Re na dan 31. 12. 2008

	Skupaj	Pozavarovalnica Sava	Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje	Sava živотно osiguranje	Dukagjini Life	Sava Invest	Bro-Dil
Sedež	921	58	438	168	111	52	73	8	4	4	5
Prodaja – zastopniki, vodstvo, administracija, reklama, stiki z javnostjo	483	9	265	104	72	14	16	1	2	0	0
Poslovne enote	232	0	0	148	14	48	19	3	0	0	0
Prodaja – zastopniki, vodstvo, administracija, reklama, stiki z javnostjo	232	0	0	148	14	48	19	3	0	0	0
Skupaj	1153	58	438	316	125	100	92	11	4	4	5

Skupina Sava Re, v katero je bilo na dan 31. 12. 2008 poleg nadrejene družbe vključenih še devet družb, je imela skupaj 1.153 zaposlenih. Od tega je bilo na področju prodaje zaposlenih kar 715 oziroma 62,0 % vseh zaposlenih. V primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2007, ko so bile v skupini poleg Pozavarovalnice Sava še družbe Zavarovalnica Tilia, Sava Osiguranje, Dukagjini, Sava Tabak, Montenegro osiguranje ter Bro-Dil, je število zaposlenih na dan 31. 12. 2008 poraslo za 17,2 % oziroma za 169 zaposlenih.

Na področju trženja zavarovalnih produktov imamo na nivoju celotne skupine zaposleno osebo, ki skrbi za izvajanje le-tega, medtem ko na ostalih področjih izobraževanja nadrejena družba pomaga in koordinira pri organizaciji in izvajanju izobraževanj podrejenih družb.

35 POSLOVNI PROCESI IN INFORMACIJSKA PODPORA POSLOVANJA

V letu 2008 se je nadaljevala sinergija izkušenj in znanj na področju procesne in informacijske tehnologije med družbami v skupini. V operativno uporabo je bil tako vpeljan programski paket za življenjska zavarovanja v Zavarovalnici Tilia ter v dveh novoustanovljenih življenjskih zavarovalnicah, Sava životno osiguranje v Beogradu ter Dukagjini Life na Kosovu. Za leto 2009 je že v načrtu tudi namestitev programskega paketa v premoženjski zavarovalnici v Makedoniji.

Pozavarovalnica Sava že vrsto let kot finančno računovodski sistem uporablja sistem Navision. Na podlagi dobrih izkušenj s programom je ena od pomembnih smernic za bodočnost, da sistem postane enoten za celotno skupino. V tej smeri je bil v letu 2008 programski paket dograjen z moduli, ustreznimi zakonodajnimi zahtevami v državah družb iz skupine ter z možnostmi za uporabo programa v srbskem ter makedonskem jeziku. Obe zgoraj omenjeni družbi sta za svoj finančno-računovodski podsistem že začeli uporabljati sistem Navision, in sicer prek terminalske povezave s centralno lokacijo v Pozavarovalnici Sava v Ljubljani.

V družbi Sava Osiguranje v Beogradu je bil v letu 2008 v operativno uporabo predan program za upravljanje z zavarovalnimi pogodbami, ki ga je za družbo na podlagi izkušenj iz informacijsko dobro podprtih slovenskih zavarovalnic razvil lokalni razvijalec programske opreme. Rešitev je v prvem letu pokazala dobre rezultate, zato skupina za naslednje leto načrtuje njeno implementiranje tudi v nekatere druge družbe skupine, v prvi vrsti za družbi Sava Tabak v Makedoniji ter Montenegro osiguranje v Črni gori.

V črnogorski članici skupine, družbi Montenegro osiguranje, je bila zaradi zastarelosti strojne opreme znatno posodobljena celotna strežniška in komunikacijska infrastruktura, s čimer se je ustvarila dobra osnova za uspešno opravljanje dejavnosti in povegljivosti z drugimi družbami v skupini.

36 KAZALNIKI SKUPINE SAVA RE

Gibanje kosmate konsolidirane po/zavarovalne premije v letu 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Kosmata konsolidirana po/zavarovalna premija	229.606.927	188.637.037	121,7

Čista po/zavarovalna premija v odstotkih od kosmate po/zavarovalne premije v letu 2008

(v EUR)	Kosmata konsolidirana po/zavarovalna premija	Čista konsolidirana po/zavarovalna premija	%
2008	229.606.927	205.987.031	89,7 %
2007	188.637.037	165.072.544	87,5 %

Gibanje kosmatih konsolidiranih po/zavarovalnih škod v letu 2008

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Kosmate konsolidirane po/zavarovalne škode	155.131.483	99.422.356	156,0

Škodni količnik za leto 2008

(v EUR)	Kosmata konsolidirana po/zavarovalna premija	Kosmate konsolidirane po/zavarovalne škode	%
2008	229.606.927	155.131.483	67,6 %
2007	188.637.037	99.422.356	52,7 %

Stroški poslovanja v odstotkih od kosmate konsolidirane po/zavarovalne premije v letu 2008

(v EUR)	Kosmata konsolidirana po/zavarovalna premija	Administrativni stroški	%
2008	229.606.927	35.730.191	15,6 %
2007	188.637.037	26.372.905	14,0 %

Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije) v odstotkih od kosmate konsolidirane po/zavarovalne premije v letu 2008

(v EUR)	Kosmata konsolidirana po/zavarovalna premija	Stroški pridobivanja zavarovanj	%
2008	229.606.927	38.138.082	16,6 %
2007	188.637.037	30.275.317	16,0 %

Učinki naložb v odstotkih od povprečnega stanja naložb v letu 2008

(v EUR)	Povprečno stanje naložb	Prihodki naložb	Odhodki naložb	Učinek naložb v %
2008	310.044.031	25.501.789	24.562.959	0,3 %
2007	285.979.277	31.242.266	5.462.904	9,0 %

Čiste škodne rezervacije v odstotkih od čistih prihodkov od po/zavarovalnih premij v letu 2008

(v EUR)	Čiste škodne rezervacije	Čisti prihodki od premij	%
2008	128.566.501	194.113.774	66,2 %
2007	116.790.159	157.735.900	74,0 %

Kosmati dobiček/izguba tekočega obdobja v odstotkih od čiste konsolidirane po/zavarovalne premije v letu 2008

(v EUR)	kosmati dobiček/izguba	Čista konsolidirana po/zavarovalna premija	%
2008	-8.793.754	205.987.031	-4,3 %
2007	27.192.080	165.072.544	16,5 %

Kosmati dobiček/izguba tekočega obdobja v odstotkih od povprečnega stanja kapitala v letu 2008

(v EUR)	Kosmati dobiček/izguba	Povprečno stanje kapitala	%
2008	-8.793.754	171.319.257	-5,1 %
2007	27.192.080	152.523.724	17,8 %

Kosmati dobiček/izguba tekočega obdobja v odstotkih od povprečnega stanja aktive v letu 2008

(v EUR)	Kosmati dobiček/izguba	Povprečno stanje aktive	%
2008	-8.793.754	507.153.546	-1,7 %
2007	27.192.080	307.728.233	8,8 %

Kosmati dobiček/izguba tekočega obdobja na delnico

(v EUR)	Kosmati dobiček/izguba	Število delnic	EUR
2008	-8.793.754	9.362.519	-0,9
2007	27.192.080	7.862.519	3,5

Čisti dobiček/izguba tekočega obdobja v odstotkih od povprečnega stanja kapitala v letu 2008

(v EUR)	Čisti dobiček/izguba	Povprečno stanje kapitala	%
2008	-8.472.644	171.319.257	-4,9 %
2007	20.845.254	152.523.724	13,7 %

Čista konsolidirana po/zavarovalna premija glede na povprečno stanje kapitala in zavarovalno-tehničnih rezervacij (ZTR) v letu 2008

(v EUR)	Čista konsolidirana po/zavarovalna premija	Povprečno stanje kapitala	Povprečno stanje ZTR	%
2008	205.987.031	171.319.257	245.582.261	49,4 %
2007	165.072.544	152.523.724	204.112.501	46,3 %

Čista konsolidirana po/zavarovalna premija glede na povprečno stanje kapitala v letu 2008

(v EUR)	Čista konsolidirana po/zavarovalna premija	Povprečno stanje kapitala	%
2008	205.987.031	171.319.257	120,2 %
2007	165.072.544	152.523.724	108,2 %

Povprečno stanje zavarovalno-tehničnih rezervacij (ZTR) glede na čiste prihodke od premij v letu 2008

(v EUR)	Povprečno stanje ZTR	Čisti prihodki od premij	%
2008	245.582.261	194.113.774	126,5 %
2007	204.112.501	157.735.900	129,4 %

Stanje kapitala glede na čisto prenosno premijo v letu 2008

(v EUR)	Kapital	Čista prenosna premija	%
2008	174.087.055	75.407.848	230,9 %
2007	168.551.461	63.141.714	266,9 %

Stanje kapitala glede na obveznosti do virov sredstev v letu 2008

(v EUR)	Kapital	Obveznosti do virov sredstev	%
2008	174.087.055	535.346.611	32,5 %
2007	168.551.461	478.960.480	35,2 %

Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije (ZTR) glede na obveznosti do virov sredstev v letu 2008

(v EUR)	Čiste ZTR	Obveznosti do virov sredstev	%
2008	226.914.678	535.346.611	42,4 %
2007	201.687.655	478.960.480	42,1 %

Kosmata konsolidirana po/zavarovalna premija glede na število redno zaposlenih v letu 2008

(v EUR)	Kosmata konsolidirana po/zavarovalna premija	Število zaposlenih	EUR
2008	229.606.927	1.153	199.139
2007	188.637.037	985	191.510

RAČUNOVODSKO POROČILO
SKUPINE SAVA RE ZA LETO 2008

37 KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI

37.1 KONSOLIDIRANA BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2008

	Pojasnila	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
SREDSTVA		535.346.611	478.960.480	111,8
Neopredmetena dolgoročna sredstva	1)	24.794.625	25.393.041	97,6
Opredmetena osnovna sredstva	2)	22.232.413	20.943.727	106,2
Nekratkoročna sredstva namenjena za prodajo		1.196.451	1.422.509	84,1
Odložene terjatve za davek	3)	5.860.267	342.453	1.711,3
Naložbene nepremičnine	4)	5.243.407	1.320.833	397,0
Finančne naložbe v družbah v skupini in pridruženih družbah	5)	33.093.963	31.004.948	106,7
Finančne naložbe:	6)	280.667.606	299.929.526	93,6
– v posesti do zapadlosti		6.809.764	2.016.636	337,7
– razpoložljive za prodajo		193.771.276	213.229.310	90,9
– vrednotene po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida		13.749.737	15.449.472	89,0
– posojila in terjatve		66.336.829	69.234.108	95,8
Znesek ZTR prenesen pozavarovateljem	7)	40.141.021	22.421.167	179,0
Zaloge		263.416	128.684	204,7
Terjatve	8)	83.940.441	57.630.105	145,7
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov		27.587.500	20.117.564	137,1
Terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja		47.670.957	27.663.707	172,3
Druge terjatve		8.681.984	9.848.834	88,2
Druga sredstva	9)	22.827.652	13.740.448	166,1
Terjatve za davek	10)	956.382	101.386	943,3
Denar in denarni ustrezniki		14.128.967	4.581.653	308,4
OBVEZNOSTI		535.346.611	478.960.480	111,8
Kapital		174.087.055	168.551.461	103,3
Vpoklicani kapital	11)	39.069.099	32.809.710	119,1
Kapitalske rezerve	12)	33.003.756	106.162	31.088,1
Rezerve iz dobička	13)	92.496.487	55.914.286	165,4
Presežek iz prevrednotenja	14)	-10.452.519	16.011.444	-265,3
Preneseni čisti poslovni izid		14.793.688	39.413.115	37,5
Čisti poslovni izid poslovnega leta	15)	-823.359	20.041.044	-4,1
Prevedbeni popravek kapitala		-1.004.335	-371.822	270,1
Kapital manjšinskih lastnikov		7.004.238	4.627.522	151,4
Podrejene obveznosti	16)	31.139.605	31.136.034	100,0
Zavarovalno-tehnične rezervacije	17)	267.055.699	224.108.822	119,2
Prenosne premije		78.620.515	66.259.147	118,7
Matematične rezervacije		10.280.389	9.294.535	110,6
Škodne rezervacije		164.740.856	135.741.158	121,4
Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje		10.748.184	11.112.839	96,7
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije		2.665.755	1.701.143	156,7
Druge rezervacije	18)	777.616	628.707	123,7
Odložene obveznosti za davek		60.746	4.068.866	1,5
Finančne obveznosti	19)	600.160	37.211	1.612,9
Druge finančne obveznosti		600.160	37.211	1.612,9
Druge obveznosti	20)	61.305.265	40.044.752	153,1
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov		6.111.275	1.995.277	306,3
Obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja		39.411.061	25.163.430	156,6
Ostale obveznosti		15.782.929	12.886.045	122,5
Obveznosti za davek		320.465	10.384.627	3,1

37.2 KONSOLIDIRAN IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2008

	Pojasnila	1. 1.–31. 12. 2008	1. 1.–31. 12. 2007	Indeks
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	21)	194.113.774	157.735.900	123,1
Obračunane kosmate zavarovalne premije		229.606.927	188.637.037	121,7
Obračunana premija oddana v pozavarovanje in sozavarovanje		-23.619.896	-23.564.493	100,2
Sprememba prenosnih premij		-11.873.257	-7.336.644	161,8
Prihodki od naložb v povezane družbe	22)	1.392.002	1.655.883	84,1
Prihodki od naložb	23)	27.965.291	31.896.219	87,7
Drugi zavarovalni prihodki, od tega	24)	4.157.752	4.269.539	97,4
– prihodki od provizij		3.026.771	3.271.104	92,5
Drugi prihodki	25)	1.345.365	2.470.099	54,5
Čisti odhodki za škode	26)	-121.848.431	-97.852.916	124,5
Obračunani kosmati zneski škod		-155.131.483	-99.422.356	156,0
Obračunani deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev		45.341.134	12.239.304	370,5
Sprememba škodnih rezervacij		-12.058.082	-10.669.864	113,0
Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	27)	-1.163.331	-4.363.895	26,7
Odhodki za bonuse in popuste		-594.472	-1.307.780	45,5
Obratovalni stroški, od tega	28)	-73.868.273	-56.648.222	130,4
– stroški pridobivanja zavarovanj		-38.138.082	-30.275.317	126,0
Odhodki od naložb	29)	-33.239.644	-6.405.090	519,0
Drugi zavarovalni odhodki	30)	-3.989.886	-2.927.236	136,3
Drugi odhodki	31)	-3.063.901	-1.330.421	230,3
Poslovni izid pred obdavčitvijo		-8.793.754	27.192.080	-232,3
Davek od dohodka pravnih oseb	32)	-5.051.983	-8.961.318	56,4
Odloženi davek		5.373.093	2.614.492	205,5
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		-8.472.644	20.845.254	-240,6
Čisti poslovni izid večinskega lastnika		-8.902.709	20.218.468	-244,0
Čisti poslovni izid manjšinskega lastnika		430.065	626.786	68,6

37.3 KONSOLIDIRAN IZKAZ DENARNIH TOKOV ZA LETO 2008

(v EUR)		1. 1.–31. 12. 2008	1. 1.–31. 12. 2007
A.	Denarni tokovi pri poslovanju		
a.)	Postavke izkaza poslovnega izida	15.000.260	19.746.066
	Obračunane čiste zavarovalne premije v obdobju	205.987.031	163.084.553
	Donosi naložb	-2.537.127	15.594.733
	Drugi poslovni prihodki (razen za prevrednotenje in brez zmanjšanja rezervacij) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	4.157.752	3.989.513
	Obračunani čisti zneski škod v obdobju	-109.790.349	-91.953.122
	Obračunani stroški iz naslova obveznosti iz zavarovalnih pogodb	-1.902.409	-1.790.659
	Čisti obratovalni stroški brez stroškov amortizacije in brez sprememb v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj	-75.101.868	-48.704.415
	Drugi poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotovanje in brez povečanja rezervacij)	-6.134.578	-11.061.716
	Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	321.808	-9.412.821
b.)	Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja	-34.401.723	16.688.039
	Začetne manj končne poslovne terjatve	-26.951.225	-4.063.596
	Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve (kratkoročne)	-9.086.562	588.448
	Začetne manj končne odložene terjatve za davek	-5.517.814	57.929
	Začetna manj končna sredstva za prodajo	226.058	0
	Začetne manj končne zaloge	-134.732	-92.382
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	12.285.184	11.414.367
	Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	-1.214.512	3.155.113
	Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-4.008.120	5.628.160
c.)	Prebitok prejemkov pri poslovanju ali prebitok izdatkov pri poslovanju (a + b)	-19.401.463	36.434.105
B.	Denarni tokovi pri naložbenju		
a.)	Prejemki pri naložbenju	565.156.470	190.361.740
	Prejemki od obresti, ki se nanašajo na naložbenje	12.119.598	9.096.608
	Prejemki od deležev iz dobička drugih	473.801	1.680.085
	Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev	147.415	195.570
	Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	0	6.906.521
	Prejemki od odtujitve finančnih naložb v povezane družbe	16.371	16.293
	Prejemki od odtujitve finančnih naložb	552.399.284	172.466.663
b.)	Izdatki pri naložbenju	-579.637.639	-259.426.867
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-1.098.989	-477.853
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-4.283.559	-10.279.914
	Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	-675.420	0
	Izdatki za pridobitev finančnih naložb v povezane družbe	-9.537.109	-25.486.582
	Izdatki za pridobitev finančnih naložb	-564.042.562	-223.182.518
c.)	Prebitok prejemkov pri naložbenju ali prebitok izdatkov pri naložbenju (a + b)	-14.481.169	-69.065.127
C.	Denarni tokovi pri financiranju		
a.)	Prejemki pri financiranju	43.692.538	23.381.330
	Prejemki od vplačanega kapitala	42.000.000	1.934.373
	Prejemki od dobljenih dolgoročnih posojil	0	20.946.957
	Prejemki od dobljenih kratkoročnih posojil	1.692.538	500.000
b.)	Izdatki pri financiranju	-262.592	2.153.937
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-212.431	2.216.469
	Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	0	-62.532
	Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-39.155	0
	Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	-11.006	0
c.)	Prebitok prejemkov / izdatkov pri financiranju (a + b)	43.429.946	25.535.267
Č.	Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	14.128.967	4.581.657
x.)	Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)	9.547.314	-7.095.755
Č2.	Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	4.581.653	11.677.412

Izkaz denarnih tokov uporabnikom predstavlja, od kod izhajajo viri denarnih sredstev družbe in kako so le-ti nadalje uporabljeni. Skupina med denarna sredstva vključuje sredstva na transakcijskih računih in depozite preko noči.

Skupina v letu 2008, tako kot tudi vsa leta do sedaj, ni izkazovala likvidnostnih težav; svoje dospele obveznosti je vedno ob roku tudi poravnava. V nadaljevanju predstavljamo pomembnejše dele izkaza denarnih tokov na področju poslovanja, naložbenja in financiranja.

V delu izkazanih postavk denarnega toka pri poslovanju se je glede na primerjalno leto močno znižal donos naložb, saj je v letu 2008 negativen – glavni razlog je v znanih kriznih razmerah na kapitalskem trgu, ki so vplivale na izjemne padce vrednosti naložb, poleg tega je skupina v primerjalnem letu 2007 uspela realizirati nekaj izjemnih kapitalskih dobičkov. V razdelku Pomembnejših računovodskih usmeritev je bilo že obrazloženo, da je matična družba v letu 2008 spremenila prikaz provizij iz pozavarovalnih pogodb. Dane provizije sedaj prikazuje kot strošek pridobivanja zavarovanja, prejete provizije pa med drugimi zavarovalnimi prihodki. Tako je postavka '*Čisti obratovalni stroški brez stroškov amortizacije in brez sprememb v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj*' v letu 2008 pomembno večja.

V postavki prejemkov od financiranja izkazujemo dokapitalizacijo matične družbe, ki je sredi leta 2008 pridobila 42,0 mio EUR sredstev.

37.4 KONSOLIDIRAN IZKAZ GIBANJA KAPITALA ZA LETO 2008

(v EUR)	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Prevedbeni popravek kapitala	Supaj kapital skupine	Kapital manjšinskih lastnikov	Skupaj
	Osnovni kapital	Nevpoklicani kapital									
Začetno stanje 1. 1. 2008	32.809.710	0	106.162	55.914.286	16.011.444	39.413.114	20.041.044	-371.822	163.923.938	4.627.522	168.551.460
Premiki v kapital	6.259.389	0	32.897.594	0	-2.370.749	0	-8.902.709	0	27.883.525	2.336.728	30.220.253
Vpis vpoklicanega osnovnega kapitala	6.259.389		32.897.594	0	0	0	0	0	39.156.983	1.936.061	41.093.044
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	-8.902.709	0	-8.902.709	430.065	-8.472.644
Vnos zneska prevrednotenja	0	0	0	0	-2.371.413	0	0	0	-2.371.413	-28.734	-2.400.147
Povečanje zaradi dokupa deležev odvisnih podjetij	0	0	0	0	664	0	0	0	664	-664	0
Premiki v kapitalu	0	0	0	36.582.201	0	-24.619.426	-11.961.695	0	1.080	-1.080	0
Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta	0	0	0	346.717	0	-8.929.785	8.583.068	0	0	0	0
Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine	0	0	0	35.914.681	0	-35.914.681	0	0	0	0	0
Druge pre-rasporeditve sestavin kapitala	0	0	0	320.803	0	20.225.040	-20.544.763	0	1.080	-1.080	0
Premiki iz kapitala	0	0	0	0	-24.093.214	0	0	-632.513	-24.725.727	41.068	-24.684.659
Prenos presežka iz prevrednotenja v poslovne in finančne prihodke	0	0	0	0	-24.093.214	0	0	0	-24.093.214	-1.704	-24.094.918
Zmanjšanje prevedbenih valutnih razlik	0	0	0	0	0	0	0	-632.513	-632.513	42.772	-589.741
Končno stanje 31. 12. 2008	39.069.099	0	33.003.756	92.496.487	-10.452.519	14.793.688	-823.360	-1.004.335	167.082.816	7.004.238	174.087.054

Na podlagi sklepa uprave Sava Re je pokrita izguba Sava Re v višini 8.583.068 EUR, ostala pa je nepokrita izguba v višini 823.360 EUR, ki je izguba novih življenjskih zavarovalnic, ki nimajo drugih sestavin kapitala za pokrivanje izgube kot osnovnega kapitala.

37.5 KONSOLIDIRAN IZKAZ GIBANJA KAPITALA 2007

(v EUR)	Vpoklicani kapital		Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Prevedbeni popravek kapitala	Supaj kapital skupine	Kapital manjšinskih lastnikov	Skupaj
	Osnovni kapital	Nevpoklicani kapital									
Začetno stanje 1. 1. 2007	32.809.710	0	106.162	45.228.433	6.690.972	43.316.055	7.282.816	0	135.434.148	1.061.838	136.495.986
Sprememba računovodske usmeritve	0	0	0	0	0	-677.328	0	0	-677.328	0	-677.328
Začetno stanje 1. 1. 2007 po spremembi	32.809.710	0	106.162	45.228.433	6.690.972	42.638.727	7.282.816	0	134.756.820	1.061.838	135.818.658
Premiki v kapital	0	0	0	0	24.192.819	0	20.218.468	0	44.411.287	3.565.684	47.976.971
Vnos čistega poslovnega izida poslovnega leta	0	0	0	0	0	0	20.218.468	0	20.218.468	626.786	20.845.254
Vnos zneska prevrednotenja	0	0	0	0	24.192.819	0	0	0	24.192.819	0	24.192.819
Povečanje vrednosti pri nakupih odvisnih družb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.938.898	2.938.898
Premiki v kapitalu	0	0	0	10.685.853	0	-3.225.613	-7.460.240	0	0	0	0
Razporeditev čistega dobička kot sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzornega sveta	0	0	0	0	0	7.282.660	-7.282.660	0	0	0	0
Razporeditev čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine	0	0	0	10.508.273	0	-10.508.273	0	0	0	0	0
Druge prerazporeditve sestavin kapitala	0	0	0	177.580	0	0	-177.580	0	0	0	0
Premiki iz kapitala	0	0	0	0	-14.872.347	0	0	-371.822	-15.244.169	0	-15.244.169
Prenos presežka iz prevrednotenja v poslovne in finančne prihodke	0	0	0	0	-14.872.347	0	0	0	-14.872.347	0	-14.872.347
Zmanjšanje prevedbenih valutnih razlik	0	0	0	0	0	0	0	-371.822	-371.822	0	-371.822
Končno stanje 31. 12. 2007	32.809.710	0	106.162	55.914.286	16.011.444	39.413.114	20.041.044	-371.822	163.923.938	4.627.522	168.551.460

38 POROČANJE PO SEGMENTIH IN ODSEKIH

38.1 PREGLED PO POSLOVNIH ODSEKIH

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2008

	Pozavarovanje	Zavarovanje		Konsolidacija	Skupaj
	Premoženje	Premoženje	Življenje		
SREDSTVA	399.152.652	164.849.363	33.428.914	-62.084.318	535.346.611
Neopredmetena dolgoročna sredstva	189.498	2.094.205	182.475	22.328.447	24.794.625
Opredmetena osnovna sredstva	1.852.159	18.792.562	1.587.692	0	22.232.413
Nekratkoročna sredstva namenjena za prodajo	0	1.196.451	0	0	1.196.451
Odložene terjatve za davek	5.383.818	446.232	30.217	0	5.860.267
Naložbene nepremičnine	1.262.310	3.981.097	0	0	5.243.407
Finančne naložbe v pridruženih družbah	80.178.379	2.625.283	0	-49.709.699	33.093.963
Finančne naložbe:	199.773.234	55.948.588	24.945.784	0	280.667.606
– v posesti do zapadlosti	6.187.618	622.146	0		6.809.764
– razpoložljive za prodajo	160.393.911	24.495.651	8.881.714	0	193.771.276
– vrednotene po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida	2.134.557	1.037.508	10.577.672	0	13.749.737
– posojila in terjatve	31.057.148	29.793.283	5.486.398	0	66.336.829
Znesek ZTR prenesen pozavarovateljem	37.690.671	26.180.193	1.933	-23.731.776	40.141.021
Zaloge	0	148.707	114.709	0	263.416
Terjatve	55.604.219	38.580.901	726.611	-10.971.290	83.940.441
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	0	27.162.286	425.430	-216	27.587.500
Terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	53.357.702	5.179.162	4.835	-10.870.742	47.670.957
Druge terjatve	2.246.517	6.239.453	296.346	-100.332	8.681.984
Druga sredstva	16.359.990	6.202.019	265.643	0	22.827.652
Terjatve za davek	846.920	109.462	0		956.382
Denar in denarni ustrezniki	11.454	8.543.663	5.573.850		14.128.967
OBVEZNOSTI	399.152.652	164.849.363	33.428.914	-62.084.318	535.346.611
Kapital	153.740.161	32.986.239	11.100.963	-23.740.308	174.087.055
Vpoklicani kapital	39.069.099	25.577.912	12.180.628	-37.758.540	39.069.099
Kapitalske rezerve	33.003.752	28.495	56	-28.547	33.003.756
Rezerve iz dobička	92.238.213	4.683.596	0	-4.425.322	92.496.487
Presežek iz prevrednotenja	-10.570.904	1.177.132	-98.927	-959.820	-10.452.519
Preneseni čisti poslovni izid	0	2.169.677	-31.919	12.655.930	14.793.688
Čisti poslovni izid poslovnega leta	0	119.438	-948.875	6.078	-823.359
Prevedbeni popravek kapitala	0	-770.011	0	-234.325	-1.004.335
Kapital manjšinskih lastnikov	0	0	0	7.004.238	7.004.238
Podrejene obveznosti	31.139.605	0	0	0	31.139.605
Zavarovalno-tehnične rezervacije	159.309.009	110.120.107	21.358.359	-23.731.776	267.055.699
Prenosne premije	41.967.178	44.647.066	204.063	-8.197.792	78.620.515
Matematične rezervacije	0	0	10.280.389	0	10.280.389
Škodne rezervacije	116.458.980	63.522.687	125.723	-15.366.534	164.740.856
Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	0	0	10.748.184	0	10.748.184
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	882.851	1.950.354	0	-167.450	2.665.755
Druge rezervacije	226.667	488.558	62.391	0	777.616
Odložene obveznosti za davek	0	60.746	0	0	60.746
Finančne obveznosti	160	2.844.469	0	-2.244.469	600.160
Druge finančne obveznosti	160	2.844.469	0	-2.244.469	600.160
Druge obveznosti	54.737.050	18.030.352	905.628	-12.367.765	61.305.265
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	0	6.079.447	31.828		6.111.275
Obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja	42.528.378	6.257.970	44.120	-9.419.407	39.411.061
Ostale obveznosti	12.208.672	5.692.935	829.680	-2.948.358	15.782.929
Obveznosti za davek	0	318.892	1.573	0	320.465

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2007

	Pozavarovanje	Zavarovanje		Konsolidacija	Skupaj
	Premoženje	Premoženje	Življenje		
SREDSTVA	356.701.026	145.582.920	25.487.731	-48.811.197	478.960.480
Neopredmetena dolgoročna sredstva	162.140	1.470.083	103.009	23.657.809	25.393.041
Opredmetena osnovna sredstva	1.907.468	17.248.763	1.787.496	0	20.943.727
Nekratkoročna sredstva namenjena za prodajo	0	1.422.509	0	0	1.422.509
Odložene terjatve za davek	131.804	207.637	3.012	0	342.453
Naložbene nepremičnine	728.514	592.319	0	0	1.320.833
Finančne naložbe v pridruženih družbah	72.487.296	2.084.664	0	-43.567.012	31.004.948
Finančne naložbe:	215.610.292	61.974.344	22.344.890	0	299.929.526
– v posesti do zapadlosti	0	2.016.636	0	0	2.016.636
– razpoložljive za prodajo	187.458.823	17.080.760	8.689.727	0	213.229.310
– vrednotene po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida	4.799.223	71.397	10.578.852	0	15.449.472
– posojila in terjatve	23.352.246	42.805.551	3.076.311	0	69.234.108
Znesek ZTR prenesen pozavarovateljem	21.473.195	18.539.115	1.507	-17.592.650	22.421.167
Zaloge	0	115.182	13.502	0	128.684
Terjatve	35.484.845	31.862.190	486.016	-10.202.946	57.630.105
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	0	19.697.827	419.737	0	20.117.564
Terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	33.094.211	4.727.307	2.891	-10.160.702	27.663.707
Druge terjatve	2.390.634	7.437.056	63.388	-42.244	9.848.834
Druge sredstva	8.576.418	5.531.164	739.264	-1.106.398	13.740.448
Terjatve za davek	0	101.386	0	0	101.386
Denar in denarni ustrezniki	139.054	4.433.564	9.035	0	4.581.653
OBVEZNOSTI	356.701.026	145.582.920	25.487.731	-48.811.197	478.960.480
Kapital	145.637.434	35.232.354	3.920.353	-16.238.680	168.551.461
Vpoklicani kapital	32.809.710	32.366.296	5.842.096	-38.208.392	32.809.710
Kapitalske rezerve	106.162	28.495	30	-28.525	106.162
Rezerve iz dobička	55.385.397	4.123.693	0	-3.594.804	55.914.286
Presežek iz prevrednotenja	12.491.698	3.231.696	52.821	235.229	16.011.444
Preneseni čisti poslovni izid	26.811.969	-6.423.880	-1.707.903	20.732.929	39.413.115
Čisti poslovni izid poslovnega leta	18.032.498	2.287.284	-266.691	-12.047	20.041.044
Prevedbeni popravek kapitala	0	-381.230	0	9.408	-371.822
Kapital manjšinskih lastnikov	0	0	0	4.627.522	4.627.522
Podrejene obveznosti	31.136.034	0	0	0	31.136.034
Zavarovalno-tehnične rezervacije	129.483.842	92.619.464	20.704.564	-18.699.048	224.108.822
Prenosne premije	37.577.865	35.570.504	210.593	-7.099.815	66.259.147
Matematične rezervacije	0	0	9.294.535	0	9.294.535
Škodne rezervacije	91.219.036	55.890.015	86.597	-11.454.490	135.741.158
Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	0	0	11.112.839	0	11.112.839
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	686.941	1.158.945	0	-144.743	1.701.143
Druge rezervacije	165.762	396.909	66.036	0	628.707
Odložene obveznosti za davek	3.585.825	467.133	15.908	0	4.068.866
Finančne obveznosti	2.308	3.619.139	0	-3.584.236	37.211
Druge finančne obveznosti	2.308	3.619.139	0	-3.584.236	37.211
Druge obveznosti	36.523.792	13.004.577	780.870	-10.264.487	40.044.752
Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	0	1.943.804	51.473	0	1.995.277
Obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja	27.267.893	6.026.085	32.851	-8.163.399	25.163.430
Ostale obveznosti	9.255.899	5.034.688	696.546	-2.101.088	12.886.045
Obveznosti za davek	10.166.029	243.344	0	-24.746	10.384.627

Izkaz poslovnega izida za leto 2008

	Pozavarovanje	Zavarovanje		Konsolidacija	Skupaj
	Premoženje	Premoženje	Življenje		
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	109.098.509	74.115.969	10.938.510	-39.214	194.113.774
Obračunane kosmate zavarovalne premije	134.743.720	106.452.791	10.874.387	-22.463.971	229.606.927
Obračunana premija oddana v pozavarovanje in sozavarovanje	-20.886.767	-25.113.766	-44.120	22.424.757	-23.619.896
Sprememba prenosnih premij	-4.758.444	-7.223.056	108.243	0	-11.873.257
Prihodki od naložb v povezane družbe	493.864	5.086	0	893.052	1.392.002
Prihodki od naložb	22.025.313	4.955.871	984.107	0	27.965.291
Drugi zavarovalni prihodki, od tega	2.898.066	6.637.453	12.590	-5.390.357	4.157.752
– prihodki od provizij	2.794.945	5.604.608	4.835	-5.377.617	3.026.771
Drugi prihodki	1.314	1.354.051	0	-10.000	1.345.365
Čisti odhodki za škode	-79.061.685	-41.212.188	-1.571.138	-3.420	-121.848.431
Obračunani kosmati zneski škod	-114.689.231	-51.051.030	-1.495.967	12.104.745	-155.131.483
Obračunani deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev	44.293.794	13.155.505	0	-12.108.165	45.341.134
Sprememba škodnih rezervacij	-8.666.248	-3.316.663	-75.171	0	-12.058.082
Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-182.999	-302.891	-654.735	-22.706	-1.163.331
Odhodki za bonuse in popuste	0	-617.178	0	22.706	-594.472
Obratovalni stroški, od tega	-39.127.544	-35.252.284	-4.736.570	5.248.125	-73.868.273
– stroški pridobivanja zavarovanj	-32.353.346	-9.481.048	-1.471.180	5.167.492	-38.138.082
Odhodki od naložb v povezane družbe	0	-314.213	0	314.213	0
Odhodki od naložb	-25.059.828	-2.281.715	-5.898.101	0	-33.239.644
Drugi zavarovalni odhodki	-573.706	-3.399.749	-16.431	0	-3.989.886
Drugi odhodki	-1.370	-2.474.199	0	-588.332	-3.063.901
Poslovni izid pred obdavčitvijo	-9.490.069	1.214.013	-941.768	424.067	-8.793.754
Davek od dohodka pravnih oseb	-3.666.923	-1.383.473	-1.587	0	-5.051.983
Odloženi davek	5.165.343	208.448	-698	0	5.373.093
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	-7.991.649	38.988	-944.053	424.067	-8.472.644
Čisti poslovni izid večinskega lastnika	-8.397.299	40.967	-991.972	445.592	-8.902.709
Čisti poslovni izid manjšinskega lastnika	405.650	-1.979	47.919	-21.525	430.065

Izkaz poslovnega izida za leto 2007

	Pozavarovanje	Zavarovanje		Konsolidacija	Skupaj
	Premoženje	Premoženje	Življenje		
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	93.681.613	54.807.502	9.205.737	41.048	157.735.900
Obračunane kosmate zavarovalne premije	118.539.939	80.834.886	9.507.896	-20.245.684	188.637.037
Obračunana premija oddana v pozavarovanje in sozavarovanje	-21.332.033	-22.486.341	-32.851	20.286.732	-23.564.493
Sprememba prenosnih premij	-3.526.293	-3.541.043	-269.308	0	-7.336.644
Prihodki od naložb v povezane družbe	1.133.600	11.904	0	510.379	1.655.883
Prihodki od naložb	26.706.893	3.694.041	1.495.285	0	31.896.219
Drugi zavarovalni prihodki, od tega	3.263.317	6.002.060	21.084	-5.016.922	4.269.539
– prihodki od provizij	3.134.308	5.156.609	-2.891	-5.016.922	3.271.104
Drugi prihodki	30.157	2.439.942	0	0	2.470.099
Čisti odhodki za škode	-63.085.858	-33.005.278	-1.770.939	9.159	-97.852.916
Obračunani kosmati zneski škod	-70.358.934	-39.017.407	-1.839.009	11.792.994	-99.422.356
Obračunani deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev	11.597.218	12.425.921	0	-11.783.835	12.239.304
Sprememba škodnih rezervacij	-4.324.142	-6.413.792	68.070	0	-10.669.864
Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	342.460	143.265	-4.849.620	0	-4.363.895
Odhodki za bonuse in popuste	0	-1.307.780	0	0	-1.307.780
Obratovalni stroški, od tega	-32.133.935	-25.658.922	-3.878.557	5.023.192	-56.648.222
– stroški pridobivanja zavarovanj	-26.890.969	-6.934.271	-1.472.197	5.022.120	-30.275.317
Odhodki od naložb v povezane družbe	0	-115.616	0	115.616	0
Odhodki od naložb	-5.833.028	-194.477	-377.585	0	-6.405.090
Drugi zavarovalni odhodki	-567.303	-2.247.465	-112.468		-2.927.236
Drugi odhodki	-1.258	-1.272.151	0	-57.012	-1.330.421
Poslovni izid pred obdavčitvijo	23.536.658	3.297.025	-267.063	625.460	27.192.080
Davek od dohodka pravnih oseb	-7.966.107	-995.211	0	0	-8.961.318
Odloženi davek	2.634.873	-20.751	370	0	2.614.492
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	18.205.424	2.281.063	-266.693	625.460	20.845.254
Čisti poslovni izid večinskega lastnika	17.658.014	2.212.475	-258.674	606.653	20.218.468
Čisti poslovni izid manjšinskega lastnika	547.410	68.588	-8.019	18.807	626.786

Odsek je prepoznavni sestavni del skupine, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali s proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov drugačnih od tistih v drugih odsekih. Informacije po odsekih so izkazane po področnih in območnih odsekih skupine. Poročanje skupine po odsekih temelji na področnih odsekih. Področni odseki skupine temeljijo na vodenju skupine in njeni notranji strukturi poročanja.

Poslovni izidi, sredstva in obveznosti po odsekih vsebujejo postavke, ki jih je mogoče pripisati neposredno odseku, kot tudi tiste, ki jih je mogoče utemeljeno razporediti na odsek. Nerazporejene postavke se večinoma nanašajo na: naložbe (razen naložbenih nepremičnin) in z njimi povezane prihodke, dana in prejeta posojila ter z njimi povezane odhodke, skupna sredstva (predvsem centrala družbe) in odhodki centrale ter terjatve in obveznosti za davek iz dobička.

39 POJASNILA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

39.1 OSNOVNI PODATKI

Pozavarovalnica Sava, d. d. (v nadaljevanju tudi: družba) je matična družba skupine. Ustanovljena je bila na osnovi Zakona o temeljih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja in bila vpisana v sodni register Temeljnega sodišča v Ljubljani, Enota v Ljubljani dne 28. 12. 1990. Njena pravna predhodnica je Pozavarovalna skupnost Sava, ki je bila ustanovljena leta 1977.

Matična družba se ukvarja z opravljanjem pozavarovalne dejavnosti tako v državi kot v tujini. Glede na standardno klasifikacijo dejavnosti je družba razvrščena v podrazred 65.200. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD) je družba razvrščena med velike gospodarske družbe.

Računovodski izkazi družbe so sestavljeni v skladu z Zakonom o zavarovalništvu (v nadaljevanju ZZavar), podzakonskimi predpisi in pojasnili izdanimi s strani Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju AZN) ter MSRP.

Poslovni naslov družbe je Pozavarovalnica Sava, d. d., Ljubljana, Dunajska 56, Ljubljana.

V poslovnem letu 2008 je skupina zaposlovala povprečno 1109 delavcev. Na dan 31. 12. 2008 je bilo v skupini zaposlenih 1.153 delavcev. V letu 2007 je bilo v skupini povprečno število zaposlenih 964 delavcev.

Organi družbe so skupščina, nadzorni svet in uprava družbe.

Največji delničar družbe je Slovenska odškodninska družba, ki ima v lasti 25 % plus eno delnico.

39.2 KONSOLIDIRANE DRUŽBE

Pozavarovalnica Sava, d. d. je matična družba v skupini.

Skupino poleg matične družbe sestavljajo še:

- Zavarovalnica Maribor d. d., Maribor – pridružena družba
- Zavarovalnica Tilia, d. d., Novo mesto – odvisna družba
- Moja naložba, pokojninska družba, d. d., Maribor – pridružena družba
- Sava Osiguranje a. d. o. Beograd, Republika Srbija – odvisna družba
- Dukagjini kompania e sigurimeve sh. p. k. Priština, Kosovo – odvisna družba
- Akcionarsko društvo za osigurovanje Sava Tabak a. d. o., Skopje, Republika Makedonija – odvisna družba
- Bro-dil a.d. Skopje, Republika Makedonija – posredno odvisna družba
- Gold Mak AD Skopje, Republika Makedonija – posredno pridružena družba
- Montenegro osiguranje a. d., Podgorica, Republika Črna gora – odvisna družba
- Sava Invest a. d., Skopje, Republika Makedonija – odvisna družba
- Sava životno osiguranje, a. d. o, Beograd, Republika Srbija – odvisna družba
- Dukagjini Life sh. a., Priština, Kosovo – odvisna družba

Družbe Sava Invest, Dukagjini Life in Sava životno osiguranje so novoustanovljene družbe v letu 2008.

V skladu z MRS 27 vključujejo konsolidirani finančni izkazi Pozavarovalnico Savo (matično družbo) in vse družbe, v katerih ima Pozavarovalnica Sava več kot polovico glasovnih pravic (odvisne družbe). Vse odvisne družbe so določene kot pomembne.

39.3 NAČELA KONSOLIDACIJE

Bilančni datum konsolidiranih družb je 31. 12. Konsolidacija odvisnih družb se opravi, če ima matična družba ali skupina v lasti večino glasovnih pravic. Pridobitve lastniških deležev se obračunavajo po nakupni metodi. Ob prvi konsolidaciji so bila sredstva in obveznosti odvisne družbe izmerjena po pošteni vrednosti. Morebitna razlika med nabavno vrednostjo poslovne združitve in deležem prevzemnika – Pozavarovalnice Sava v čisti pošteni vrednosti opredeljenih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti se obračuna kot dobro ime.

Dobički, ki jih ustvarijo odvisne družbe, se vključijo v kapital skupine. Zneski, ki se nanašajo na transakcije znotraj skupine (terjatve in obveznosti, odhodki in prihodki med konsolidiranimi družbami), so izključeni.

Pridružena podjetja

V skladu z MRS 28 so pridružena podjetja takšna, ki niso odvisna podjetja in na čigar finančne in poslovne politike ima Pozavarovalnica Sava kot naložbenik pomemben vpliv. Če lastniški delež obsega od 20–50 % volilnih pravic, se podjetje uvršča med pridružena podjetja. Naložbe v pridružena podjetja so obračunana po kapitalski metodi.

39.4 FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Skupina vse postavke, ki so prikazane v računovodskih izkazih, prikazuje v eurih. Euro predstavlja funkcijsko valuto izvirnega gospodarskega okolja matične družbe, v katerem le ta posluje in tudi šestih drugih družb v skupini pa tudi predstavitveno valuto konsolidiranih računovodskih izkazov.

39.5 PREVEDBA POSLOVNIH DOGODKOV IN POSTAVK

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v eurih (EUR) brez centov. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

Vsi zneski stanj na dan 31. 12. 2008, katerih izvirna vrednost se glasi v tuji valuti, so preračunani v eure po srednjem tečaju Evropske centralne banke (ECB) na dan 31. 12. 2008. Skupina je za preračune stanj na presečne dneve med letom 2008 uporabljala veljavni srednji tečaj ECB za posamezno valuto. Tečajne razlike, ki nastanejo pri poravnavi transakcij in prevedbi denarnih postavk se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Tečajne razlike, ki nastajajo pri nedenarnih postavkah, kot so lastniški vrednostni papirji, razvrščeni v skupino finančnih instrumentov, vrednotenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se ob vrednotenju prav tako prikažejo kot tečajne razlike v izkazu poslovnega izida, medtem ko se tečajne razlike pri lastniških vrednostnih papirjih, razvrščenih v skupino finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo ob vrednotenju prikažejo v presežku iz prevrednotenja.

40 POMEMBNEJŠE RAČUNOVODSKE USMERITVE

V nadaljevanju predstavljamo pomembnejše računovodske usmeritve, uporabljene pri izdelavi računovodskih izkazov.

40.1 IZJAVA O SKLADNOSTI

Pozavarovalnica Sava je po stanju na dan 31. 12. 2008 poleg posamičnih računovodskih izkazov pripravila tudi konsolidirane računovodske izkaze Skupine Sava Re. Družba je tako na ravni posamičnih izkazov s pojasnili kot tudi na ravni konsolidiranih računovodskih izkazov s pojasnili, z dnem 1. 1. 2007 prešla na prvo uporabo Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (v nadaljevanju: MSRP). Konsolidirani računovodski izkazi vključujejo Pozavarovalnico Sava kot matično družbo in vse njene odvisne družbe, kjer ima Pozavarovalnica Sava neposredno ali posredno več kot polovico glasovalnih pravic. Vse odvisne družbe so v Skupini Sava Re polno konsolidirane.

Računovodski izkazi družbe so sestavljeni v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske izkaze (IASB) ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), ki jih je sprejela EU. Računovodski izkazi so pripravljani v skladu s slovensko zakonodajo (Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1), Zakonom o zavarovalništvu ter podzakonskimi akti) in sklepom o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (SKL 2007). Pravilne informacije o finančnem položaju in rezultatih poslovanja Skupine Sava Re zainteresirane skupine pridobijo na način, da posamične izkaze Pozavarovalnice Sava obravnavajo skupaj s konsolidiranimi računovodskimi izkazi.

Uprava družbe upošteva pri izbiri računovodskih usmeritev in odločanju o njihovi uporabi ter pri pripravljanju računovodskih izkazov zahteve po razumljivosti, ustreznosti, zanesljivosti in primerljivosti.

Družba prepozna poslovne dogodke, ko se pojavijo, in ne šele ob plačilu. Računovodski izkazi so sestavljeni, kot da bo družba v prihodnosti še vedno delovala. V sodobnem gospodarstvu so spremembe posamičnih cen in vrednosti evra neizogiben pojav, računovodski izkazi so sestavljeni skladno s predpostavko resnične in poštene predstavitve v takšnih razmerah, ne pa tudi hiperinflacije.

Družba v razkritjih k računovodskim izkazom predstavlja vsa predpisana razkritja. V primeru, da se v družbi poslovni dogodki, ki bi jih bilo potrebno skladno z zakonskimi in podzakonskimi predpisi razkriti, niso zgodili oziroma družba teh postavk v računovodskih izkazih nima, tega v nadaljevanju posebej ne navajamo.

Uprava družbe je konsolidirane računovodske izkaze potrdila dne 16. 4. 2009.

40.2 ZNESKI POMEMBNOSTI

Pomembne postavke v bilanci stanja so tiste, ki na bilančni dan presegajo 1 % vseh sredstev ali 5.353.466 EUR na dan 31. 12. 2008. Pomembne postavke v izkazu poslovnega izida pa so tiste, ki na dan 31. 12. 2008 presegajo 0,5 % vseh sredstev ali 2.676.331 EUR.

40.3 PRIMERJALNE INFORMACIJE

Družba zagotavlja primerljivost podatkov tekočega obdobja tako, da so primerjalne informacije po potrebi preračunane.

40.4 IZKAZ DENARNIH TOKOV

Denarni tokovi iz poslovanja so sestavljeni po posredni metodi, denarni tokovi iz financiranja in naložbenja pa po neposredni metodi. Izkaz denarnih tokov skupina sestavlja po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 1. 1. 2008 in 31. 12. 2008 in izkaza poslovnega izida za leto 2008 ter iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prejemkov in izdatkov in podrobnejšo razčlenitev pomembnejših postavk.

40.5 IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala izkazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v obračunskem obdobju. Med postavkami drugih rezerv iz dobička po sklepu Agencije za zavarovalni nadzor izkazujemo tudi zavarovalno-tehnične rezervacije, in sicer rezerve za izravnavo kreditnih tveganj in rezerve za izravnavo katastrofalnih škod.

40.6 NEOPREDMETENA DOLGOROČNA SREDSTVA

Vse poslovne združitve se obračunavajo z uporabo nakupne metode v skladu z MSRP 3. Na datum prevzema skupina pripozna s poslovno združitvijo pridobljeno dobro ime po nabavni vrednosti kot presežku nabavne vrednosti poslovne združitve nad deležem skupine v čisti pošteni vrednosti opredeljivih sredstev, dolgov in pogojnih obveznosti.

Za namen preizkusa oslabitve se dobro ime, ki je pridobljeno v poslovni združitvi, od dneva pridobitve razporedi na vsako prevzemnikovo denar ustvarjajočo enoto, za katero se pričakuje, da bo pridobila koristi od združitve. V skladu z MSRP 36 se preizkus oslabitve dobrega imena opravi enkrat letno s primerjanjem knjigovodske vrednosti te enote, dobrega imena ter diskontiranega denarnega toka.

40.7 OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Začetno pripoznano vrednost opredmetenih osnovnih sredstev sestavljata nabavna vrednost in neposredni stroški. Kasneje se ta sredstva vodijo po modelu nabavne vrednosti, zmanjšane za nabrano amortizacijo in morebitno oslabitev. Skupina letno oceni, ali obstajajo znaki, ki bi kazali na oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev. Če takšna znamenja obstajajo, prične postopek ocenjevanja nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost je vrednost v uporabi ali čista prodajna vrednost – in sicer tista, ki je višja. V primeru, da je vrednost v uporabi višja od knjigovodske vrednosti, sredstev ni potrebno oslabiti.

Opredmetena osnovna sredstva se pričnejo amortizirati, ko so razpoložljiva za uporabo. Amortizacija je obračunana posamično po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnje amortizacije so določene tako, da je vrednost opredmetenih osnovnih sredstev razporejena med stroške v ocenjenem obdobju njihove koristnosti.

Tabela 53: Stopnje amortizacije opredmetenih osnovnih sredstev

Amortizacijska skupina	stopnje
Zemljišča	0 %
Gradbeni objekti	1,3 % do 1,8 %
Transportna sredstva	15,50 %
Računalniki in računalniška oprema	33,00 %
Pisarniško in drugo pohištvo	10 % do 12,5 %
Ostala oprema	6,7 % do 20 %

Dobički in izgube, ki nastanejo ob odtujitvi opredmetenih osnovnih sredstev, se določijo glede na razliko med iztržkom in knjigovodsko vrednostjo ter v izkazu poslovnega izida vplivajo na dobiček iz poslovanja. Stroški tekočih vzdrževanj in popravil se vključijo v izkaz poslovnega izida, ko nastanejo. Vlaganja, ki povečujejo prihodnje gospodarske koristi, povečujejo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev.

40.8 NEKRATKOROČNA SREDSTVA ZA PRODAJO

Nekratkoročna sredstva za prodajo so tista, katerih knjigovodska vrednost bo poravnana predvsem s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo. Ta pogoj je izpolnjen, ko je prodaja zelo verjetna in je sredstvo v stanju za takojšnja prodajo. Družba mora biti zavezana k prodaji, ki mora biti izpeljana v roku enega leta. Tovrstna sredstva se merijo po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, znižani za stroške posla, in sicer po tisti, ki je nižja.

40.9 DAVKI

Davek od dobička skupine je ugotovljen skladno z zakonskimi obvezami posameznih družb v skupini.

Odloženi davki se obračunajo za vsečasne razlike med vrednostjo sredstev in obveznostim za davčne namene in njihovo knjigovodsko vrednostjo. Najpomembnejše davčne razlike izhajajo iz dejstva, da je matična družba izvedla oslabitev naložb v vrednostne papirje, pri čemer obračunani poslovni odhodki do odtujitve niso tudi davčno priznani.

Terjatve za odloženi davek so bile v letu 2008 obračunane po stopnji 21 %, za določen del terjatev (do stečajne mase), za katere upravičeno pričakujemo, da jih ne bo mogoče realizirati v letu 2009, pa po 20 %.

40.10 NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine so opredmetena osnovna sredstva, ki jih družba ne uporablja neposredno za opravljanje svoje dejavnosti, temveč jih poseduje z namenom oddajanja v najem. Skupina pri naložbenih nepremičninah uporablja model nabavne vrednosti in metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Stopnja amortizacije naložbenih nepremičnin znaša 1,3 %. Vsi najemi, kjer družbe skupine nastopajo kot najemodajalec, so poslovni najemi. Prejeta plačila oziroma najemnine se vključuje med prihodke sorazmerno skozi čas trajanja najema.

40.11 NALOŽBE V KAPITAL ODVISNIH IN PRIDRUŽENIH DRUŽB

Naložbe v kapital odvisnih in pridruženih družb se v posamičnih računovodskih izkazih vodijo po naložbeni metodi. Odvisne družbe so tiste, v katerih ima družba več kot 50 % glasovalnih pravic. Pridružene družbe so tiste, v katerih ima družba med 20 in 50 % glasovalnih pravic. V skladu z naložbeno metodo se pripadajoči dobički v višini prejetih dividend pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

40.12 FINANČNA SREDSTVA

RAZVRŠČANJE

Skupina finančne instrumente razvršča med naslednje skupine:

Finančni instrumenti, izmerjeni po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Navedeni instrumenti so sestavljeni iz dveh skupin in sicer iz:

- finančnih instrumentov v posesti za trgovanje in
- finančnih instrumentov po pošteni vrednosti preko izkaza poslovnega izida.

V prvo skupino se uvršča instrumente, ki so bili pridobljeni izključno z namenom nadaljnje prodaje oziroma ustvarjanja dobička na kratek rok. Poleg tega so del te skupine tudi finančne naložbe povezane z življenjskimi zavarovanji, pri katerih zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje. Vanjo so vedno razvrščeni izvedeni finančni instrumenti, razen v primeru, da izvedeni finančni instrumenti predstavljajo uspešne instrumente pri uporabi računovodskih pravil za obračunavanje varovanj pred tveganji, učinek prevrednotenja izvedenega finančnega instrumenta ne vpliva na izkaz poslovnega izida, pač pa na postavko kapitala t.j. presežek iz prevrednotenja.

Posojila in terjatve

V to skupino so vključena posojila in vloge v bankah z določenimi ali določljivimi plačili, s katerimi se ne trguje na delujočem trgu.

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti

Finančna sredstva v posesti do zapadlosti so sredstva z določenimi ali določljivimi plačili in določeno zapadlostjo, za katere ima skupina namen in sposobnost, da jih poseduje do zapadlosti.

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo

Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo so tista, ki jih skupina namerava posedovati za nedoločeno časovno obdobje in jih lahko proda zaradi potreb po izplačilih škod in drugih likvidnostnih potreb ali pa zaradi sprememb obrestnih mer, deviznih tečajev ali cen.

Izpeljani finančni instrumenti

Matična družba je z namenom varovanja pred tveganjem spremembe poštene vrednosti sklenila pogodbe o obrestni zamenjavi (IRS SWAP). Gre za varovanje določene obveznice, ki je tako kot izvedeni instrument razvrščena v skupino finančnih instrumentov po pošteni vrednosti preko poslovnega izida. Tako se dobički in izgube iz naslova merjenja obeh instrumentov po pošteni vrednosti pripoznajo neposredno v poslovnem izidu. Matična družba je v letu 2008 prekinila pogodbo o obrestni zamenjavi, s katero se je v letu 2007 zavarovala pred tveganjem spremembe obrestne mere dolgoročne obveznosti iz naslova podrejenega dolga.

PRIPOZNAVANJE, MERJENJE IN ODPRAVA PRIPOZNAVANJA

Finančna sredstva, razen finančnih instrumentov po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, se ob pripoznavanju izmerijo po pošteni vrednosti, povečani za transakcijske stroške.

Nakupi in prodaje finančnih instrumentov, finančnih sredstev, posojil in terjatev se pripoznajo na datum sklenitve posla. Finančni instrumenti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida in finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, se vrednotijo po pošteni vrednosti.

Dobički in izgube iz naslova prevrednotenja naložb, razpoložljivih za prodajo na pošteno vrednost se prikažejo v kapitalu in se prenesejo v izkaz poslovnega izida, ko je sredstvo prodano ali oslABLJENO. Pri finančnih instrumentih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida pa se dobički in izgube iz prevrednotenja na pošteno vrednost pripoznajo neposredno v izkazu poslovnega izida. Enako velja tudi za učinke prevrednotenja izvedenih finančnih instrumentov, ki sicer z ekonomskega vidika predstavljajo uspešne instrumente varovanja, vendar pa ne izpolnjujejo vseh kriterijev za uporabo računovodskega obračunavanja varovanj pred tveganji. Posojila in terjatve ter finančna sredstva v posesti do zapadlosti se merijo po odplačni vrednosti.

Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, ko pogodbene pravice do denarnih tokov potečejo.

NAČELA VREDNOTENJA PO POŠTENI VREDNOSTI

Poštena vrednost finančnih instrumentov temelji na objavljeni tržni ceni na datum bilance stanja. V kolikor tržna cena ni znana, se poštena vrednost določi na podlagi modela diskontiranih bodočih denarnih tokov. Od navedenega pravila obstajajo manjša odstopanja; družba se za vrednotenje po pošteni vrednosti oziroma po modelu ne odloči, kadar ugotovi, da trg za zadevne finančne instrumente ni delujoč oziroma, da je predmetna naložba nematerialna. Navedeno ugotovi skozi vidik izdajatelja družbe (lastniški delež) in skozi vidik vrednosti naložbe v naložbenem portfelju družbe (delež v naložbenem portfelju) – le-te v poslovnih knjigah vodi po nabavni vrednosti.

OSLABITEV SREDSTEV

Finančno sredstvo je oslabiljeno in izguba nastane le, če obstaja nepristranski dokaz o oslabitvi kot posledici dogodkov, ki so nastali po začetnem pripoznanju sredstva in imajo vpliv na prihodnje denarne tokove, ki se jih da zanesljivo oceniti. Skupina oceni nepristranske dokaze o oslabitvi vseh posamičnih finančnih sredstev.

OSLABITVE NALOŽB

Skupina tekoče preverja naložbeni portfelj in se ne izpostavlja z nakupi vrednostnih papirjev, ki imajo nižje bonitetne ocene. Glede na to, da je v letu 2008 prišlo do pomembnih zmanjšanj poštene vrednosti finančnih instrumentov, je pretehtala vsa razpoložljiva dejstva, z namenom ugotavljanja trajnosti oslabitve finančnih instrumentov.

Skupina je sprejela usmeritve za ugotavljanje trajnih oslabitve, ki so predstavljene v nadaljevanju.

Dolžniški vrednostni papirji

Naložbe v dolžniške vrednostne papirje se praviloma ne slabijo, če so terjatve po amortizacijskem načrtu oziroma prospektu tekoče poravnane.

Slabitev naložb v dolžniške vrednostne papirje se izvede le ob izpolnitvi katerega izmed naslednjih pogojev:

- če izdajatelj dolžniškega vrednostnega papirja ni poravnal obveznosti iz naslova kupona ali glavnice in je možno ugotoviti, da ta obveznost ne bo poravnana v kratkem času;
- če je začet postopek stečaja, likvidacije ali prisilne poravnave izdajatelja dolžniškega vrednostnega papirja.

Če se slabitev izvede zaradi 1. alineje, se v izkaz poslovnega izida zavede slabitev v višini razlike med tržno vrednostjo posameznega dolžniškega vrednostnega papirja in nabavno vrednostjo posameznega dolžniškega vrednostnega papirja.

Če se slabitev izvede zaradi 2. alineje, se predmetno naložbo izloči iz stanja naložb, oblikuje se terjatev do stečajne ali likvidacijske mase in v izkaz poslovnega izida zavede slabitev v višini razlike med potencialnim poplačilom iz stečajne ali likvidacijske mase in nabavno vrednostjo naložbe. Potencialno poplačilo iz stečajne ali likvidacijske mase se oceni na osnovi podatkov iz postopka likvidacije, stečaja ali prisilne poravnave, oziroma kadar takšne informacije niso na razpolago, na osnovi izkušenj ali ocen, pridobljenih od bonitetnih ali drugih finančnih institucij.

Odprava slabitev naložb v dolžniške vrednostne papirje se opravi le, če se je slabitev izvedla zaradi 1. alineje oziroma prvega pogoja za slabitev naložbe v posamezni dolžniški vrednostni papir. Odprava slabitve se izvede, ko je ugotovljeno, da je bila obveznost izdajatelja poplačana. Odprava slabitve se izvede preko izkaza poslovnega izida.

Lastniški vrednostni papirji

TRŽNE DELNICE

Naložbo v posamezno tržno delnico se slabi, če gre za znižanje tržne vrednosti pod nabavno vrednostjo naložbe, ki traja več kot 12 mesecev ali če gre za zmanjšanje vrednosti naložbe, ki preseže 40 % zmanjšanja od nabavne vrednosti posamezne naložbe na dan priprave poslovnih bilanc.

Slabitev se izvede skozi izkaz poslovnega izida v višini razlike med tržno vrednostjo delnice in njeno nabavno vrednostjo.

Posebno pravilo se lahko uporabi za naložbe v delnice, katerih izdajatelj je v zadnjih 12 mesecih pred presekom stanja, na katerega se ugotavlja vrednost, izvedel povečanje osnovnega kapitala, pri katerem so sodelovali dobro poučeni vlagatelji. Predpostavlja se, da je bila cena, po kateri je bilo izvedeno povečanje osnovnega kapitala, določena na osnovi ustreznega vrednotenja družbe.

V tem primeru skupina za ugotavljanje pogojev za slabitev posamezne naložbe v tržne delnice ne upošteva trenutne tržne vrednosti delnice, ampak vrednost oziroma ceno, po kateri je bilo izvedeno povečanje osnovnega kapitala izdajatelja.

NETRŽNE DELNICE

Med netržne delnice sodijo delnice, ki ne kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev in delnice, za katere je dokazano, da trg za njih ni delujoč ter naložbe v pridružena in odvisna podjetja, ki jih družbe v skupini v knjigah vodijo po nabavnih vrednostih.

Kriterij nedelujočega trga se praviloma ugotovi na osnovi:

- obsega trgovanja s predmetno delnico v zadnjih treh mesecih od preseka stanja, na katerega se ugotavlja tržna vrednost delnice;
- primerjave trgovanja s posamezno delnico v času, pri čemer se primeroma za relevantno obdobje (normalno delujočega trga) upošteva trgovanje s to delnico v treh poslovnih letih pred proučevanim presekom stanja. Če gre v obsegu trgovanja za občuten padec v primerjavi s primeroma navedenima dvema predhodnima letoma, se ugotovi, da je trg za posamezni vrednostni papir nedelujoč;
- analize trgovanja s posameznim vrednostnim papirjem, pri čemer se primerja obseg trgovanja v delnicah s celotno emisijo izdanih vrednostnih papirjev. V primeru, da se trguje z izredno nizkim številom izdanim delnic, se ugotovi, da trg za predmetni vrednostni papir ni delujoč.

Netržne delnice se vrednoti po nabavni ceni oziroma po modelu vrednotenja. Skupina se za vrednotenje po nabavni ceni odloči, kadar ugotovi, da je predmetna naložba nematerialna, in sicer skozi vidik izdajatelja družbe (lastniški delež) in skozi vidik vrednosti naložbe v naložbenem portfelju družbe (delež v naložbenem portfelju).

Skupina izbere ustrezen model vrednotenja, ki ga uporabi za presojo poštene vrednosti posamezne naložbe v delnice na osnovi vsakokratnega sklepa uprave.

Pri netržnih naložbah v odvisna in pridružena podjetja se obvezno enkrat letno, in sicer ob pripravi letnega poročila, presoja potreba po oslavitvi dobrega imena.

V primeru nastopa pomembnih dogodkov ali spremenjenih okoliščin, ki bi kazale na potrebo po slabitvi odvisnih družb, je test slabitve dobrega imena potrebno narediti tudi obdobjno.

Pri odvisnih in pridruženih družbah, kjer ne izkazujemo dobrega imena, se potreba po oslavitvi presoja v primeru negativnega poslovnega izida in v primeru pomembno spremenjenih okoliščin na trgu v skladu z MRS 36.

Skupina mora na dan priprave poslovnih izkazov ugotoviti, ali nabavna vrednost še vedno predstavlja pošteno vrednost netržne delnice (razen v primeru, da se ugotovi nematerialnost posamezne naložbe). Če temu ni tako, je potrebno opraviti slabitev netržnih delnic.

Poštena vrednost netržne delnice se ugotavlja s pomočjo kazalnika P/B (tržna cena v primerjavi s knjigovodsko vrednostjo delnice) primerljivih podjetij, ki ga družba lahko pridobi za tržne vrednostne papirje. Na osnovi tega količnika se poštena vrednost posamezne netržne delnice izračuna po naslednji formuli:

Poštena vrednost netržne delnice = zadnja objavljena knjigovodska vrednost netržne delnice * povprečen količnik P/B primerljivih podjetij.

V kolikor obstajajo jasne indikacije, da bo družba oziroma izdajatelj netržne delnice na datum preseka stanja izkazal izgubo, se zadnja objavljena knjigovodska vrednost netržne delnice ustrezno korigira, razen če se ne razpolaga s knjigovodsko vrednostjo delnice na predmetni datum preseka stanja.

Za primerljiva podjetja štejejo podjetja, ki opravljajo enako ali pretežno podobno dejavnost. Pri izboru primerljivih podjetij družba presoja ustreznost primerljivosti tudi z vidika valute, v kateri je posamezna primerljiva delnica nominirana, razvitosti tržišča in z vidika že omenjene dejavnosti.

Netržno delnico se slabi, če je znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednostjo naložbe ugotovljeno v zadnjih štirih zaporednih presekih stanja, na katere se pripravlja poslovne izkaze družbe ali če gre za

zmanjšanje poštene vrednosti, ki preseže 40 % zmanjšanje od nabavne vrednosti posamezne delnice na dan priprave poslovnih bilanc.

Naložbe v točke vzajemnih skladov

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V GARANTIRANE VZAJEMNE SKLADE

Skupina ne slabi naložb v garantirane sklade.

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V OBVEZNIŠKE VZAJEMNE SKLADE

Skupina ne slabi naložb v obvezniške sklade, razen če gre za znižanje tržne vrednosti pod nabavno ceno, ki traja več kot 3 leta.

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V MEŠANE VZAJEMNE SKLADE

Če je v mešanem skladu manj kot 50 % delnic, se tak mešani sklad za potrebe oblikovanja slabitev obravnava kot obvezniški sklad.

Če je v mešanem skladu več kot 50 % delnic, se tak mešani sklad za potrebe oblikovanja slabitev obravnava kot delniški sklad.

POSEBNA PRAVILA ZA NALOŽBE V DELNIŠKE VZAJEMNE SKLADE

Skupina slabi naložbe v delniške sklade, kadar je na dan priprave poslovnih bilanc:

- zmanjšanje vrednosti naložbe v posamezni sklad večje od 50 % v primerjavi z nabavno vrednostjo ali
- zmanjšanje vrednosti naložbe v posamezni sklad večje od 30 % v primerjavi z nabavno vrednostjo in traja to znižanje več kot 1 leto ali
- tržna vrednost naložbe v posamezni sklad pod nabavno vrednostjo konstantno več kot 3 leta.

Oslabitve terjatev iz (po)zavarovanja

Matična družba na področju osnovne dejavnosti – pozavarovanja posluje izključno s pravnimi osebami. Ob pričetku sodelovanja z vsakim novim, predvsem tujim partnerjem, temeljito pretehta njegovo bonitetno stanje oziroma sklene posle z novimi partnerji v primeru priporočil dolgoletnih poslovnih partnerjev. Družba posamično presoja terjatve v smislu njihove poplačljivosti oziroma potrebe o oslabitvi. Za oblikovanje popravka terjatve se odloča glede na izkušnje o poravnavanju terjatev posameznega cedenta oziroma retrocesionarja. Matična družba obdobjno, najmanj pa enkrat letno, preverja stanje terjatev, in sicer posamično.

Zavarovalnice v skupini opravijo oblikovanje popravkov glede na pričakovano unovčljivost le-teh. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani na podlagi sprejete metodologije, z ustreznih upoštevanjem indikatorjev oslabitve in faktorjev povračila. Popravki vrednosti terjatev se izračunavajo četrtno in se pripoznajo v breme tekočega poslovnega izida. Regresne terjatve se pripoznajo med sredstvi v primeru, da je na osnovi vzpostavljenega regresnega zahtevka pridobila ustrezno pravno podlago (pravnomočna sodna izvršba, sklenjeni pisni sporazum z zavarovancem ali dolžnikom, pričetek odplačevanja dolga s strani zavarovalca ali dolžnika ali subrogacija pri kreditnih zavarovanjih). Tudi v primeru subrogacije se pripozna regresno terjatev šele po preverbi dejanskega obstoja in fizične dosegljivosti dolžnika. Pripoznavanje glavnice v regresnih terjativah zmanjšuje stroške izplačanih škod.

40.13 ZALOGE

Zaloge materiala se izvirno vrednotijo po nabavnih cenah. Poraba materiala se vodi po povprečnih cenah. Družba ne izvaja prevrednotovanja zalog.

40.14 TERJATVE

Terjatve Skupine, ki izhajajo iz pozavarovalnih pogodb niso posebej zavarovane, pa tudi ne predstavljajo posebne izpostavljenosti. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani glede na pravočasnost poravnavanja terjatev s strani dolžnikov, za večje partnerje pa se popravki terjatev izvedejo po individualni proučitvi potrebe po le teh glede na izkušnje iz preteklosti ob upoštevanju dosegljivih informacij o finančnem stanju partnerja.

40.15 DRUGA SREDSTVA

Usredstvene kratkoročne časovne razmejitve sestavljajo kratkoročne odložene stroške in kratkoročno nezaračunane prihodke. Kratkoročno odložene stroške sestavljajo vrednotnice in kratkoročno odloženi stroški vnaprej izplačanih nezasuženih provizij poslovnim partnerjem.

Med kratkoročno nezaračunane prihodke so uvrščene obračunane obresti finančnih naložb, ki se nanašajo na poslovno leto.

Kot posebna vrsta kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev so izkazani kratkoročno razmejeni stroški pridobivanja zavarovanj.

40.16 DENAR IN DENARNI USTREZNIKI

Družba v bilanci stanja in izkazu denarnega izida kot denar in denarne ustrezniške izkazuje stanja na transakcijskih računih in nočne depozite.

40.17 DELNIŠKI KAPITAL

Matična družba je junija 2008 uspešno zaključila postopek prve javne prodaje delnic ter dokapitalizacijo. S slednjo je družba pridobila 42,0 mio EUR svežega kapitala. Delnice družbe so bile 11. 6. 2008 uvrščene v standardno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

Delniški kapital je na dan 31. 12. 2008 razdeljen na 9.362.519 kosovnih delnic. Delnice so vpisane v KDD pod oznako POSR. Družba ima po stanju na dan 31. 12. 2008 210 lastnih delnic, ki predstavljajo odbitno postavko v kapitalu. Imetnika delnic Pozavarovalnice Sava sta tudi povezani družbi (Zavarovalnica Maribor ima v lasti 404.485 delnic ali 4,32 %, pokojninska družba Moja naložba pa 5.342 delnic ali 0,06 %).

40.18 PODREJENI DOLG

Podrejeni dolg v Skupini predstavlja dolgoročno obveznost matične družbe zaradi izdaje podrejenega posojila z namenom zagotovitve kapitalske ustreznosti po merilih bonitetne agencije S&P.

40.19 ZAVAROVALNO-TEHNIČNE REZERVACIJE

Zavarovalno-tehnične rezervacije oblikuje pooblaščenka aktuarka matične družbe skladno z aktuarskimi načeli, zapisanimi v pravilniku o oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij in določili Zakona o zavarovalništvu ter aktuarji posameznih odvisnih družb. Gibanje zavarovalno-tehničnih rezervacij ter obvladovanje tveganja zavarovalno-tehničnih rezervacij sta podrobneje razložena v poglavju 23.2.5.

Zavarovalno-tehnične rezervacije se v bilanci stanja izkazujejo v kosmatih zneskih. Delež kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij za posle, ki jih cedira skupina, se izkazuje v bilanci stanja pod postavko »delež pozavarovateljev v zavarovalno-tehničnih rezervacijah«. Cedirani delež se izračuna na osnovi posameznih pozavarovalnih pogodb in na osnovi aktuarskih izračunov za pozavarovane portfelje – gl. ustrezne opombe k bilanci stanja. Zavarovalno-tehnične rezervacije za vsako članico skupine podpiše njen imenovani pooblaščen aktuar. Poglavitna načela, uporabljena v izračunih, so opisana spodaj.

Prenosne premije so tisti del obračunanih premij, ki se nanaša na zavarovalno kritje za zavarovalno obdobje po zaključku obračunskega obdobja. Za direktno zavarovanje se prenosne premije izračunavajo časovno sorazmerno (pro rata temporis) na ravni zavarovalnih polic. Za pozavarovanje v nekaterih primerih ni razpoložljivih podatkov za to metodo; uporabljajo se nominalni odstotki na ravni posameznih zavarovalnih obračunov za obdobja kritja, za katera je premija obračunana.

Matematične rezervacije za pogodbe življenjskih zavarovanj predstavljajo aktuarsko vrednost obveznosti, ki izvirajo iz zajamčenih upravičenj zavarovalcev. Večinoma se izračunajo z uporabo neto prospektivne metode kot razliko med sedanjo vrednostjo bodočih obveznosti na podlagi sklenjenih zavarovanj in bodočih čistih premij teh zavarovanj, pri čemer se za bodoče premije uporabljajo enake aktuarske predpostavke kot pri izračunu premijskih cenikov – neto premija je bila zvišana za dodatek iz naslova stroškov pridobivanja zavarovanj. Zajamčena obrestna mera znaša med 2,75 % in 4 %, za umrljivost pa so uporabljene večinoma uradne Slovenske tablice smrtnosti 1993–1995. Pri policah z udeležbo zavarovanca v dobičku se dobiček izračuna vsako leto in se pripiše zavarovalcem kot pripis dobička, za kar se uporabljajo iste predpostavke kot za izvirno polico. Rezervacija za ta pripis dobička je zato sestavni del matematičnih rezervacij.

Škodne rezervacije se obračunajo za nastale, še ne plačane škode pogodb direktnih zavarovateljev in pozavarovateljev. Nanašajo se delno na znane, prijavljene škode, za katere se rezervacije oblikuje na podlagi popisa škodne rezervacije za posamezne škodne primere. Drugi del predstavljajo rezervacije za nastale, še ne prijavljene škode, ki se izračunavajo ob uporabi aktuarskih metod napovedovanja, pretežno na podlagi razvojnih trikotnikov. Prihodnje obveznosti se praviloma ne diskontirajo, z izjemo razmeroma majhnega dela, ki se nanaša na rente, dogovorjene v nekaterih primerih za odgovornostna zavarovanja in v zvezi s katerimi se oblikujejo rezervacije z izračunom neto sedanje vrednosti.

Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje (rezervacije za naložbena življenjska zavarovanja) so enake vrednosti enot skladov vseh polic. Za sklade se uporablja tržna vrednost enot na dan 31. 12. 2008.

Druge zavarovalno-tehnične rezervacije vključujejo rezervacije za neiztekle nevarnosti in rezervacije za bonuse, popuste in storno. Rezervacije za neiztekle nevarnosti izvirajo iz preizkusa ustreznosti oblikovanih obveznosti za prenosne premije, opisane v ustreznem poglavju opomb k bilanci stanja. Rezervacije za bonuse, popuste in storno se večinoma nanašajo na premoženjska zavarovanja, kjer je treba v primeru odpovedi vrniti sorazmerni delež kosmate premije, in te rezervacije se oblikujejo za že nastale stroške.

Preizkus ustreznosti oblikovanih rezervacij se redno izvaja za prenosne premije v skladu z IFRS 4. Nastali primanjkljaj se izkaže kot rezervacija za neiztekle nevarnosti v okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij. Metoda izračuna temelji na pričakovanih kombiniranih količnikih na ravni zavarovalnih vrst. Če pričakovani kombinirani količnik presega 100 %, prenosna premija ni ustrezna in delež kombiniranega količnika nad 100 % se pomnoži s prenosno premijo, kar nam da pričakovan primanjkljaj – gl. ustrežno poglavje v opombah k bilanci stanja. Redno se preverja tudi ustreznost višine matematičnih rezervacij, tako da se primerja poglobitve začetne aktuarske predpostavke, uporabljene v izračunu rezervacij (npr. zajamčena obrestna mera, tablice umrljivosti in stroški), s pričakovanimi bodočimi vrednostmi. Podoben preizkus se opravi tudi na zavarovalno-tehničnih rezervacijah v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

40.20 DRUGE REZERVACIJE

Ugodnosti zaposlenih

Ugodnosti zaposlenih vključujejo odpravnine ob upokojitvi, jubilejne nagrade in druge ugodnosti. Rezervacije za ugodnosti zaposlenih sta izračunala pooblaščen aktuarja Pozavarovalnice Sava in Zavarovalnice Tilia.

Pri izračunu se upoštevajo individualni podatki o datumu rojstva, prihodu v službo, predvideni upokojitvi, plači. Za vsako družbo v skupini se upoštevajo višina odpravnine ob upokojitvi in višine jubilejnih nagrad, določenih z lokalno zakonodajo oziroma drugimi veljavnimi akti. Izračun upošteva tudi morebitno obveznost družbe za davek, kadar višina izplačila presega zakonsko določeni neobdavčeni del izplačila.

Verjetnost, da zaposleni ostane v družbi, upošteva verjetnost smrtnosti in verjetnost prekinitve delovnega razmerja.

Rezervacije za ugodnosti zaposlenim pomenijo neto sedanjo obveznost družbe na podlagi prej naštetih predpostavk, izračunano v razmerju natečene delovne dobe v družbi in celotne pričakovane delovne dobe v družbi (projected unit credit method).

Parametri predvidene prihodnje rasti plač in zneskov, na katere so vezane odpravnine ob upokojitvi ter jubilejnih nagrad in predvidene fluktuacije so odvisni od gibanja na posameznem trgu oziroma v družbi. Rezervacije za zaposlene se izračunavajo le v primerih, ko to zahteva lokalna zakonodaja ali akti družbe, zato parametri za izračun jubilejnih nagrad in odpravnin pri nekaterih družbah niso podani.

Predpostavke za posamezne družbe so povzete v naslednji tabeli.

Tabela 54: Rezervacije po MRS 19

	Pozavarovalnica Sava	Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Sava Tabak, Bro-Dil	Montenegro Osiguranje	Dukagjini
Valuta	EUR	EUR	RSD	MKD	EUR	EUR
Odpravnina ob upokojitvi	2-kratnik zadnje plače*	2-kratnik zadnje plače*	3-kratnik zadnje plače	2-kratnik povpr. plače v državi	6-kratnik zadnje plače	–
JN – 10 let (valuta)	621	460	–	18.416	100	–
JN – 20 let (valuta)	931	689	–	36.831	200	–
JN – 30 let (valuta)	1.242	919	–	55.247	300	–
JN – 40 let (valuta)		919			400	
Diskontna stopnja	4,6 %	4,7 %	13,7 %	6,5 %	4,6 %	–
Rast odpravnine	6,5 %	5,0 %	17,2 %	10,0 %	6,0 %	–
Rast jubilejne nagrade	3,5 %	3,0 %	–	10,0 %	6,0 %	–
Fluktuacija do 35 let	2,8 %	8,0 %	16,3 %	5,0 %	5,0 %	–
Fluktuacija od 35 do 45 let	2,5 %	5,0 %	12,2 %	4,0 %	4,0 %	–
Fluktuacija nad 45 let	1,6 %	2,2 %	11,3 %	3,0 %	3,0 %	–

*oziroma povprečne plače v državi, če je slednja večja

Skupina je (po zakonih posameznih držav) zavezana k plačevanju prispevkov za pokojninsko zavarovanje. Ob tem ima poleg matične še ena odvisna družba za svoje zaposlene sklenjeno pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta v prostovoljnem stebru pokojninskega zavarovanja, kamor mesečno vplačuje sredstva.

40.21 DRUGE OBVEZNOSTI

Obveznosti se v začetku izkazujejo z dejanskimi zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin. Kasneje se povečujejo v skladu z listinami, zmanjšujejo pa se na enaki osnovi ali na osnovi odplačil. Med obveznosti štejemo obveznosti za odškodnine, za premije iz pasivne retrocesije, obveznosti za škode iz aktivnih pozavarovalnih poslov, obveznosti za zadržane depozite, obveznosti do zaposlenih, obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne obveznosti.

40.22 PRIHODKI OD ZAVAROVALNIH PREMIJ

Pri izkazovanju prihodkov od (po)zavarovalnih premij družbe v skupini upoštevajo načelo nastanka poslovnega dogodka in povečanja gospodarske koristi v obliki povečanja pritokov ali povečanja sredstev. Ločeno se spremlja kosmate (po)zavarovalne premije, sozavarovalne in pozavarovalne oziroma (retro)cedirane premije ter prenosne premije. Navedene postavke skupaj tvorijo čiste prihodke od (po)zavarovalnih premij v izkazu poslovnega izida.

Z uspešno zaključenim postopkom prve javne prodaje delnic v juniju 2008 je matična družba postala zavezana k poročanju v skladu z zahtevami *Zakona o trgu finančnih instrumentov*. Kot smo zapisali že v letnem poročilu za poslovno leto 2007 so obveznosti poročanja javnih družb drugačne od poročanja nejavne družbe, ki je sledila le zahtevam *Zakona o gospodarskih družbah* ter *Zakona o zavarovalništvu*. Matična družba je pripravljala svoje izkaze na podlagi pozavarovalnih obračunov, ki so se zaključili s pomembnim zamikom po datumu preseka stanja, zato je sredi leta 2008 prešla na nov način obračunavanja in evidentiranja poslov iz naslova pozavarovalne dejavnosti za zadnje trimesečje pred presekom stanja, in sicer na osnovi ocen za tiste pogodbe, za katere pozavarovalnih obračunov ali podatkov za pozavarovalne obračune ne prejme pravočasno. Ocenjujejo se postavke tako za prejeti posel (aktivno pozavarovanje) kot tudi za oddani posel (pasivna retrocesija). Prejeti posel s strani odvisnih in pridruženih družb se evidentira izključno na podlagi potrjenih pozavarovalnih obračunov. Naj poudarimo, da je temeljna usmeritev matične družbe ostala v tem, da v poslovnih knjigah evidentira poslovne dogodke na podlagi potrjenih pozavarovalnih obračunov, z ocenami pa le premesti obdobje pred presekom stanja, ko dokumentacije ni mogoče zagotoviti. Matična družba bo le na ta način lahko zagotavljala izpolnjevanje svojih obveznosti poročanja.

40.23 PRIHODKI IN ODHODKI OD NALOŽB

Analično se ločeno vodi prihodke in odhodke od naložb kritnega premoženja, s katerim skupina zagotavlja pokritje obveznosti iz naslova zavarovalno-tehničnih rezervacij ter prihodke in odhodke od naložb lastnih virov. Obrestni prihodki so pripoznani z uporabo ефективne obrestne mere. Prihodki/odhodki od prevrednotenja so rezultat prevrednotenja finančnih sredstev v skupini finančnih sredstev, vrednotenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in finančnih sredstev za trgovanje, na pošteno vrednost.

40.24 ODHODKI ZA ZAVAROVALNE ŠKODE

Pri izkazovanju odhodkov za škode se upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka in zmanjšanja gospodarske koristi v obliki izdatkov ali zmanjšanja sredstev. Čiste odhodke za škode predstavljajo obračunani kosmati zneski škod, zmanjšani za regresne terjatve in za pozavarovane škode t.j. obračunane zneske retrocesionarjem. Na višino odhodkov za škode vplivajo tudi spremembe škodnih rezervacij. Navedene postavke tvorijo čiste odhodke za škode v izkazu poslovnega izida. Kot smo navedli že v prejšnjem razdelku, mora matična družba zaradi kratkih rokov poročanja ocenjevati del posla, za katerega ne prejme pravočasno ustrezne dokumentacije. Za ta del poleg premij ocenjuje tudi postavke, ki sestavljajo čiste odhodke za škode.

40.25 OBVEZNOSTI IZ FINANČNIH POGODB

Skupina opravlja posle premoženjskih in življenjskih zavarovanj ter pozavarovanj. Vse pogodbe so klasificirane kot zavarovalne pogodbe.

Pri vseh samostojnih zavarovalnih produktih je izpolnjen kriterij prenosa zavarovalnega tveganja po MSRP 4, izjema so časovno dogovorjene rente v okviru življenjskih zavarovanj, ki pa se praktično vedno sklepajo v kombinaciji z drugimi zavarovalnimi produkti. Večina življenjskih zavarovanj, za katera se oblikuje matematična rezervacija iz naslova varčevalne komponente, vsebuje možnost diskrecijske udeležbe na dobičku. Dobiček se tako pripisuje policam klasičnih življenjskih zavarovanj, ki imajo varčevalno komponento in so na dan 1. 1. v letu stare več kot tri leta. Višina dobička, ki se pripiše zavarovancem, znaša 90 % celotnega dobička te zavarovalne vrste.

Prenos zavarovalnega tveganja je izvirni namen tudi pri vseh pozavarovalnih pogodbah. Proporcionalna pozavarovanja vsebujejo tveganje, identično tveganju originalnih zavarovalnih polic, ki so vse zavarovalne pogodbe. Pri neproporcionalnih pozavarovanjih pa so v primeru nastanka pozavarovanega škodnega dogodka dogovorjena pomembna dodatna izplačila, zato tudi ta izpolnjujejo merila za klasifikacijo med zavarovalne pogodbe.

Iz navedenega je razvidno, da skupina nima obveznosti iz finančnih pogodb

40.26 OBRATOVALNI STROŠKI

Skupina evidentira stroške po naravnih vrstah. Stroški se evidentirajo na analitičnih kontih, prilagojenih potrebam skupine.

V letu 2008 je matična družba spremenila prikaz provizij iz pozavarovalnih pogodb. Dane provizije se sedaj prikazuje kot strošek pridobivanja zavarovanja, prejete provizije pa med drugimi zavarovalnimi prihodki. Sprememba prikazovanja ne vpliva na končni uspeh poslovanja.

Tabela 55: Vpliv spremembe evidentiranja stroškov v izkazu poslovnega izida po MSRP

	Izvirno 2007	Prilagoditve	Popravljen 2007
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	157.735.900	0	157.735.900
Obračunane kosmate zavarovalne premije	188.637.037	0	188.637.037
Obračunana premija oddana v pozavarovanje in sozavarovanje	-23.564.493	0	-23.564.493
Sprememba prenosnih premij	-7.336.644	0	-7.336.644
Prihodki od naložb v povezane družbe	1.655.883	0	1.655.883
Prihodki od naložb	31.896.219	0	31.896.219
Drugi zavarovalni prihodki, od tega	-17.599.310	21.868.849	4.269.539
Prihodki od provizij	-18.594.854	21.865.958	3.271.104
Drugi prihodki	2.470.099	0	2.470.099
Čisti odhodki za škode	-97.852.916	0	-97.852.916
Obračunani kosmati zneski škod	-99.422.356	0	-99.422.356
Obračunani deleži pozavarovateljev in sozavarovateljev	12.239.304	0	12.239.304
Sprememba škodnih rezervacij	-10.669.864	0	-10.669.864
Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-4.363.895	0	-4.363.895
Odhodki za bonuse in popuste	-1.307.780	0	-1.307.780
Obratovalni stroški, od tega	-34.779.373	-21.868.849	-56.648.222
Stroški pridobivanja zavarovanj	-8.300.207	-21.975.110	-30.275.317
Odhodki od naložb	-6.405.090	0	-6.405.090
Drugi zavarovalni odhodki	-2.927.236	0	-2.927.236
Drugi odhodki	-1.330.421	0	-1.330.421
Poslovni izid pred obdavčitvijo	27.192.080	0	27.192.080
Davek od dohodka pravnih oseb	-8.961.318	0	-8.961.318
Odloženi davek	2.614.492	0	2.614.492
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	20.845.254	0	20.845.254

41 SPREMEMBE RAČUNOVODSKIH USMERITEV IN ODPRAVE NAPAK

V letu 2008 v skupini ni bilo bistvenih sprememb računovodskih usmeritev z izjemo prikazovanja provizij iz pozavarovalnih pogodb, kar pa nima vpliva na finančni rezultat.

42 PRILAGODITVE NA NOVE OZIROMA SPREMENJENE STANDARDE, SPREJETE V EU, KI NA DAN 31. 12. 2008 ŠE NISO V VELJAVI

Številni novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. 12. 2008, še ne veljajo in jih skupina pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov ni upoštevala:

- **MSRP 8 Poslovni odseki** v poročanje po odsekih uvaja t.i. 'poslovni pristop'. MSRP 8, ki ga bo družba morala upoštevati pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto 2009, določa razkritja o odsekih na podlagi internih poročil, ki jih bo redno preverjala uprava družbe, da oceni poslovno uspešnosti vsakega odseka in jim dodeli sredstva. Skupina trenutno informacije o odsekih izkazuje po območnih odsekih.
- Prenovljeni **MRS 23 Stroški izposojanja** ne dajejo več možnosti pripoznavanja stroškov izposojanja kot odhodkov in zahteva, da podjetje stroške izposojanja, ki jih je mogoče pripisati neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, usredstvi kot del nabavne vrednosti zadevnega sredstva. Ne pričakujemo, da bo MRS 23 vplival na računovodske izkaze družbe.
- **OPMSRP 13 Programi zvestobe kupcev** se nanaša na računovodstvo podjetij, ki izvajajo ali so drugače udeležena v programih zvestobe kupcev. Nanaša se na tiste programe zvestobe kupcev, v katerih ti pridobijo pravico do nagrade, kot na primer brezplačno ali cenovno ugodnejše blago ali storitve.

Ocenjujemo, da OPMSRP 13, ki ga bo družba morala upoštevati pri pripravi izkazov za poslovno leto 2009, ne bo imel vpliva na računovodske izkaze.

- **MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov** uvaja nov termin oziroma izkaz, in sicer Izkaz vseobsegajočega (comprehensive) donosa, pri čemer ta izkaz predstavlja tudi vse spremembe v kapitalu v obdobju, ki ne pripadajo lastnikom. Navedeni izkaz lahko družba predstavi kot samostojni izkaz, ali pa v kombinaciji z izkazom poslovnega izida. Ta sprememba bo po oceni družbe imela pomemben vpliv pri predstavljanju računovodskih izkazov za leto 2009.
- **Dopolnilo k MSRP 2 Izplačila v deležih družb** s katerimi družbe, ki vodijo delniške sheme ovrednotijo pogoje, pod katerimi so zaposleni upravičeni do udeležbe pri delniških opcijah, kakšni so pogoji in vrednotenja teh upravičenj oziroma odstopov od upravičenj.

43 UPRAVLJANJE S TVEGANJI

43.1 TVEGANJE KAPITALSKE NEUSTREZNOSTI

Skupina mora v skladu z zakonom zagotavljati ustrezno višino kapitala glede na obseg in vrste (po)zavarovalnih poslov, ki jih opravlja. Razpoložljivi kapital skupine na dan 31. 12. 2008 znaša 145.217.329 EUR. Glede na dejstvo, da v izračunu prilagojene kapitalne ustreznosti od razpoložljivega kapitala odštevamo minimalni kapital nadrejene družbe in sorazmerne minimalne kapitale odvisnih družb zavarovalnic (ne pa tudi višine naložbe), skupina izkazuje visok presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom skupine. Razpoložljivi kapital se je glede na leto 2007 povišal za 28,6 %.

43.2 ZAVAROVALNA TVEGANJA

Večina podrejenih družb v skupini se ukvarja le s klasičnimi premoženjskimi zavarovanji, z življenjskimi zavarovanji pa se ukvarja Zavarovalnica Tilia ter novo ustanovljeni družbi Dukagjini Life in Sava životno osiguranje. Primarni namen obeh vrst zavarovanj je prevzem zavarovalnega tveganja od zavarovalcev. Prav tako Pozavarovalnica Sava od svojih podrejenih družb in ostalih cedentov prevzema le zavarovalna tveganja, ki jih delno retrocedira. Zato so vse (po)zavarovalne pogodbe skupine v smislu standarda MSRP 4 uvrščene med zavarovalne pogodbe. Ker skupina nima obveznosti iz finančnih pogodb, so v nadaljevanju v skladu z MSRP 4 podrobneje razkrita tveganja, ki izvirajo iz zavarovalnih pogodb.

Med zavarovalna tveganja uvrščamo predvsem tveganje pri sprejemu rizikov v (po)zavarovanje, cenovno tveganje, tveganje škod, tveganje samopridržaja in tveganje zaradi zavarovalno-tehničnih rezervacij. Nekatera druga zavarovalna tveganja, npr. tveganje, da je zavarovalni produkt neustrezno načrtovan, tveganje ekonomskega okolja in tveganje zaradi obnašanja zavarovalcev, so sicer lahko pomembna za posamezne zavarovalnice oziroma zavarovalne trge, ker pa ocenjujemo, da bi se njihov vpliv posredno manifestiral v glavnih zavarovalnih tveganjih, jih tu podrobneje ne obravnavamo.

V nadaljevanju bomo najprej obravnavali zavarovalna tveganja, ki so povezana s premoženjskimi zavarovanji, nato pa še tista, ki so povezana z življenjskimi zavarovanji.

TVEGANJE PRI SPREJEMU RIZIKOV V (PO)ZAVAROVANJE

Pri tem tveganju lahko pride do finančnih izgub zaradi napačne izbire in odobritve, da riziko sprejmemo v (po)zavarovanje. V članicah skupine to tveganje zmanjšujemo predvsem z upoštevanjem ustaljenih oziroma predpisanih postopkov za prevzem rizikov, zlasti večjih, pravilnim določanjem maksimalnih verjetnih škod (PML) za posamezen riziko, internimi smernicami in navodili za prevzem, sistemom pooblastil, ustrezno cenovno in pozavarovalno politiko ter aktuarskim preverjanjem.

Večina zavarovalnih pogodb premoženjskih zavarovanj se obnavlja vsako leto, kar omogoča pravočasno prilagajanje zavarovalnih pogojev ter cen na morebitna neugodna gibanja škodnih količnikov za celotne zavarovalne vrste, prav tako pa tudi za posamezne večje zavarovance.

Pri prevzemu večjih rizikov v zavarovanje, ki jih prevzema posamezna podrejena družba, sodelujejo tudi strokovnjaki Pozavarovalnice Sava. Pri tem je ključno tudi to, da se za velike rizike, ki presega limite pozavarovalnih pogodb, priskrbi ustrezno fakultativno pozavarovalno kritje kot nadgradnjo osnovnega pozavarovalnega programa.

Zavarovalno tveganje, ki ga članice skupine delno prenašajo na Pozavarovalnico Savo, seveda pa tudi tveganje, ki ga le-ta prevzame od cedentov, ki niso v skupini, Pozavarovalnica Sava zmanjšuje tudi tako, da ga s pasivnimi pozavarovalnimi pogodbami prenaša na retrocesionarje.

Tveganje zaradi sprejema rizikov v (po)zavarovanje v letih 2008 in 2007 ni bilo bistveno različno.

CENOVNO TVEGANJE

Cenovno tveganje je tveganje, da bo obračunana (po)zavarovalna premija premajhna za obveznosti, ki bodo nastale s sklenitvijo (po)zavarovanja. V večini podrejenih družb Pozavarovalnice Sava, ki delujejo zunaj Slovenije, so premijske stopnje enkrat višje od aktuarsko določenih minimumov, kar se odraža v relativno ugodnih škodnih količnikih. Premijske stopnje Zavarovalnice Tilia so primerljive s premijskimi stopnjami konkurence in so večinoma ustrezne.

Cenovno tveganje v skupini nadzorujemo predvsem z aktuarskimi analizami škodnih količnikov, ugotavljanjem njihovega trenda in ustreznimi korekcijami, pri določanju premijskih stopenj za nove zavarovalne produkte pa z ustreznim previdnim modeliranjem škodnega dogajanja, primerjavo s tujimi izkušnjami in nadzorovanjem ter primerjanjem dejanskega škodnega dogajanja s predvidenim.

V podrejenih družbah zunaj Slovenije se cenovno tveganje povečuje zaradi nelojalne konkurence, ki s previsokimi provizijami tudi podrejene družbe Pozavarovalnice Sava sili v velike stroške pridobivanja zavarovanj. Zaradi podcenjenih škodnih rezervacij pri konkurenci, kar je predvidevanje, so namreč škodni količniki vsaj na videz ugodni, to pa odpira manevrski prostor za nenormalno visoke provizije. V nekaterih primerih se cenovno tveganje povečuje tudi zaradi državno regulirane premije za obvezno zavarovanje avtomobilске odgovornosti, kar ima za posledico prilagajanje višine premije s prevelikim časovnim zamikom. Po drugi strani pa se zaradi dodatne kontrole strokovnjakov iz Pozavarovalnice Sava ter zaradi ukrepov za zmanjšanje operativnih stroškov cenovno tveganje zmanjšuje.

Pri proporcionalnih pozavarovalnih pogodbah je pozavarovalna premija odvisna od zavarovalne premije, ki jo praviloma določajo cedenti. Zato pozavarovalnica Sava to tveganje obvladuje s pravilnim prevzemom rizikov v pozavarovanje. Pri neproporcionalnih pozavarovalnih pogodbah cenovno tveganje prav tako obvladujemo s pravilnim prevzemom rizikov v pozavarovanje ter z določitvijo primerne pozavarovalne premije, upoštevaje stanje na pozavarovalnem tržišču, predvsem pa preteklo škodno dogajanje cedenta. Skupno cenovno tveganje skupine ocenjujemo kot zmerno, kar velja za leti 2008 in 2007.

TVEGANJE ŠKOD

To je tveganje, da bo število škod večje, kot je bilo pričakovano, ali pa bo povprečna višina škod večja, kot je bilo pričakovano.

To tveganje se pri podrejenih družbah lahko uresniči zaradi napačne ocene pri sprejemu rizikov v zavarovanje, spremembe prakse sodišč, pojava novih vrst škod, pojava novih človeških in živalskih bolezni, povečanja ozaveščenosti ljudi o pravicah iz zavarovalnih pogodb, spremembe makroekonomskih okoliščin ipd.

Tveganje škod pri podrejenih družbah in drugih cedentih se prenaša na Pozavarovalnico Sava, za katero je predvsem pri neproporcionalnih pozavarovanjih, zlasti v višjih slojih, pomembno tudi preseganje pričakovanega majhnega števila škod, ki je malo verjetno in je naključno, pri naravnih nesrečah pa je lahko tudi posledica neustreznih človekovih posegov v okolje.

Tveganje škod obvladujemo s primernimi zavarovalnimi pogoji in ceniki, primernim prevzemom rizikov v zavarovanje, kontrolo koncentracije rizikov na določeni lokaciji ali geografskem območju, predvsem pa z ustreznim pozavarovalnim programom in programom retrocesije.

Ocenjujemo, da pri tveganju škod v letih 2008 in 2007 ni bilo bistvenih razlik. Pri tem poudarjamo, da škode zaradi neobičajno velikega števila naravnih nesreč (katastrofalnih toč) obravnavamo pri tveganju samopridržaja.

TVEGANJE SAMOPRIDRŽAJA

To je tveganje, da bi prišlo do velikih čistih (agregatnih) škod zaradi katastrof ali koncentriranega škodnega dogajanja. To tveganje bi se lahko uresničilo predvsem takrat, ko bi bile tablice maksimalnih samopridržajev previsoke. Uresničilo bi se v primeru množičnih škod, v katerih bi bilo prizadetih več zavarovanih objektov. To bi se lahko zgodilo predvsem pri škodah zaradi naravnih nevarnosti, ki jih krije temeljno ali

dodatno požarno zavarovanje oziroma k požarnemu zavarovanju priključeno zavarovanje, denimo zavarovanje obratovalnega zastoja ali potresno zavarovanje.

Podrejene družbe v skupini to tveganje obvladujejo s primernim strokovnim prevzemom v zavarovanje, delno z merjenjem izpostavljenosti (s seštevki zavarovalnih vsot) po geografskih območjih za posamezne naravne nevarnosti (potres, poplavo, toča, vihar ipd.), predvsem pa s primerno določenimi maksimalnimi samopridržaji ter ustreznim pozavarovalnim programom.

Podobno kot podrejene družbe tveganje samopridržaja obvladuje tudi Pozavarovalnica Sava, za katero je poleg že navedenega izjemno pomemben predvsem ustrezen program retrocesije ter konzervativno oblikovanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Ocenjujemo, da pri tveganju samopridržaja v letih 2008 in 2007 ni bilo bistvenih razlik, če upoštevamo višine maksimalnih samopridržajev in normalno pričakovano število katastrofalnih škod. Dejansko pa je bilo v letu 2008 nepričakovano veliko število katastrofalnih škod (toča), ki so prizadele Pozavarovalnico Sava, kar se je vsekakor krepko odrazilo tudi na povečanih čistih agregatnih škodah. Zaradi primernosti maksimalnih samopridržajev in ustreznega pozavarovanja pa Pozavarovalnica Sava oziroma skupina zaradi tveganja samopridržaja ni bila resno ogrožena.

TVEGANJE ZAVAROVALNO-TEHNIČNIH REZERVACIJ

To je tveganje, da so zavarovalno-tehnične rezervacije manjše, kot bi morale biti. Ocenjujemo, da je to tveganje pri podrejenih družbah zunaj Slovenije srednje veliko, pri Zavarovalnici Tilia srednje, pri Pozavarovalnici Sava in na nivoju celotne skupine pa majhno.

Vse podrejene družbe pri oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij upoštevajo lokalno zakonodajo, ki pa zunaj Slovenije še ni na (aktuarsko) primerni ravni. Prav tako v podrejenih družbah zunaj Slovenije še ni dovolj aktuarjev (ali pa jih sploh ni), ki bi imeli dovolj teoretičnega znanja ter hkrati izkušnje zunaj okvirov svojih lokalnih (nerazvitih) trgov. To pa ni nič nenavadnega, saj navedena ugotovitev velja za celotne trge zunaj Slovenije, kjer je prisotna Pozavarovalnica Sava. Zato ocenjujemo, da v okviru lokalnih razmer podrejene družbe Pozavarovalnice Sava ne odstopajo od povprečja v negativnem smislu, zaradi svoje majhnosti in temu primerno (ne)razvitih ustreznih služb pa tudi ne morejo bistveno odstopati v pozitivnem smislu.

Pozavarovalnica Sava v poslovanje podrejenih družb uvaja strožje metode ocenjevanja zavarovalno-tehničnih rezervacij, predvsem škodnih rezervacij, kot je bila praksa posameznih družb v času, ko Pozavarovalnica Sava še ni imela večinskega deleža. Prav tako se spreminja lokalna zakonodaja in kriteriji ter usposobljenost lokalnih nadzornikov, zaradi česar obstajajo pozitivni trendi k »evropskemu« oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij. Kljub temu pa je tovrsten proces dolgotrajen, saj v kratkem času ni mogoče preskočiti vseh objektivnih ovir, denimo pomanjkanja (neobstoja) ustreznih zgodovinskih podatkov o škodah, ki so potrebni za zanesljive aktuarske izračune, pomanjkanje strokovnega kadra ipd.

Nobena od podrejenih družb, razen Zavarovalnice Tilia, škodnih rezervacij do vključno leta 2006 ni ocenjevala s priznanimi aktuarskimi metodami, npr. takimi, ki temeljijo na triangulaciji podatkov o plačanih škodah. Šele v letu 2007 so metodo »chain ladder« prvič za nekatere zavarovalne vrste uporabili v Savi Tabak in Savi Osiguranje in s tako prakso nadaljevali tudi v letu 2008. Večina podrejenih družb še nima dovolj dolgih časovnih vrst s podatki o rezerviranih škodah, razčlenjenih po letu nastanka škodnega dogodka, posebej kosmate in posebej čiste zneske, kar še zlasti velja za rezervacije za nastale neprijavljene škode (IBNR). Zato iz objektivnih razlogov na nivoju skupine ne moremo razkriti podatkov o preteklih škodnih rezervacijah, kot so bile oblikovane ob koncu posameznih preteklih let, hkrati pa navesti kasnejše ocene potrebnih rezervacij za iste (takratne) obveznosti, kar bi edino omogočilo kvantitativno oceno morebitnih preteklih presežkov/pri-manjkljajev. To lahko storimo le za Pozavarovalnico Sava in Zavarovalnico Tilia, vendar le za vsako posebej, ker med obema obstaja pomembna razlika v metodologiji izračuna škodnih rezervacij.

Pozavarovalnica Sava za aktuarsko ocenjevanje škodnih rezervacij ne more uporabiti trikotnikov plačanih škod, ki bi bili organizirani po letih nastanka škodnega dogodka, kot je to v navadi pri zavarovalnicah. Podatke o škodah, ki so kvotno pozavarovane, od svojih cedentov prejme razčlenjene po posameznih pogodbenih letih. Ker se škode pri enoletnih zavarovalnih policah, sklenjenih med letom, lahko zgodijo v letu sklenitve ali pa v naslednjem letu, agregiranih podatkov za kvotno pozavarovanje ni mogoče organizirati po letu nastanka škodnega dogodka, kot je to mogoče storiti za ostale pozavarovalne oblike, ki pa zahtevajo mnogo več administrativnega dela pri cedentih.

Zaradi navedene značilnosti, ki je tipična za pozavarovalnice, Pozavarovalnica Sava podatke o plačanih škodah organizira po pogodbenih letih in z ustreznimi aktuarskimi metodami oceni bodoče obveznosti za posamezna pogodbeno leta. Tako ocenjene obveznosti se nanašajo na že nastale škode (prijavljene in nepri-

javljene), za poravnavo katerih je namenjena škodna rezervacija, in na škode, ki še niso nastale in za katerih poravnavo je namenjena prenosna premija. Ko od skupnih ocenjenih bodočih obveznosti odštejemo prenosno premijo, ki jo izračunamo neodvisno od opisanega postopka, dobimo škodne rezervacije.

Zaradi navedenega v tabeli 56 in 57 prikazujemo kontrolo primernosti višine škodnih rezervacij, povečanih za prenosno premijo, ki jih je Pozavarovalnica Sava oblikovala v preteklih letih. Tovrstno kontrolo je mogoče delati le za pretekla leta, bolj oddaljena, bolj natančno. Zaradi konsistentnega uporabljanja aktuarskih metod pri oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij iz preteklih odstopanj prvotno ocenjenih obveznosti od kasneje ugotovljenih dejanskih obveznosti lahko sklepamo tudi o zadostnosti rezervacij na dan 31. 12. 2008.

Tabela 56: Test primernosti višine kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij

(v mio EUR)	31. decembra leta					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kosmate škodne rezervacije + prenosna premija						
Originalno ocenjene	96,346	104,552	119,374	116,218	128,797	158,426
Ponovno ocenjene 1 leto kasneje	66,326	73,051	92,112	91,285	122,548	
Ponovno ocenjene 2 leta kasneje	68,524	81,057	90,363	95,432		
Ponovno ocenjene 3 leta kasneje	71,942	78,388	91,646			
Ponovno ocenjene 4 leta kasneje	66,989	80,544				
Ponovno ocenjene 5 let kasneje	68,755					
Kumulativni presežek	27,591	24,008	27,727	20,785	6,249	
Kumulativno plačane kosmate škode						
1 leto kasneje	28,348	33,645	42,270	35,967	55,182	
2 leta kasneje	37,628	44,771	51,386	51,607		
3 leta kasneje	43,169	49,542	58,880			
4 leta kasneje	45,549	54,908				
5 let kasneje	48,681					

Opomba: Zneski so iz tolarjev v evre preračunani po tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Oglejmo si zgornjo tabelo na primeru leta 2004. Ob zaključku leta 2004 so bile bodoče kosmate obveznosti za vse škode, ki so nastale v letu 2004 in prej, ter za škode, ki bodo iz takratnih pogodb nastale po 31. 12. 2004, ocenjene na 104,6 mio EUR. Del tega zneska se nanaša na škodne rezervacije (torej za že nastale škode), del pa na prenosno premijo (torej na škode, ki bodo nastale po 31. 12. 2004). V letu 2005 je bilo plačanih 33,6 mio EUR za škode, ki se nanašajo na pogodbe, upoštevane pri prvotnem izračunu obveznosti na dan 31. 12. 2004. Na dan 31. 12. 2005 so bile bodoče obveznosti za iste pogodbe ocenjene na 39,4 mio EUR (znesek ni razviden iz tabele), kar skupaj z izplačanimi škodami v letu 2005 da oceno obveznosti 1 leto kasneje v višini 73,1 mio EUR. Analogno smo obveznosti na dan 31. 12. 2004 ponovno ocenili ob koncu let 2006, 2007 in 2008. Ker je bilo v letih 2005 do 2008 kumulativno izplačanih 54,9 mio EUR, je ocenjena obveznost na dan 31. 12. 2008 za ob koncu leta 2004 ocenjevane obveznosti še $80,5 - 54,9 = 25,6$ mio EUR (znesek ni razviden iz tabele). Ta ocena se skoraj gotovo razlikuje od končne še neznane vrednosti obveznosti, ki so še preostale, zelo verjetno pa je njena napaka v absolutnem smislu manjša od napake v oceni na dan 31. 12. 2004. Z leti se namreč napaka zmanjšuje, saj je vedno manj škod, ki še niso zaključene, dokler niso vse škode poravnane, kar pa pri nekaterih zavarovalnih vrstah lahko traja deset let in več.

Tabela 57: Test primernosti višine čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij

(v mio EUR)	31. decembra leta					
Čiste škodne rezervacije + prenosna premija	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Originalno ocenjene	82,821	85,012	92,696	99,291	107,347	120,772
Ponovno ocenjene 1 leto kasneje	50,684	54,333	68,403	70,092	101,548	
Ponovno ocenjene 2 leti kasneje	53,192	62,519	65,602	73,790		
Ponovno ocenjene 3 leta kasneje	56,789	58,982	66,419			
Ponovno ocenjene 4 leta kasneje	51,280	59,323				
Ponovno ocenjene 5 let kasneje	51,513					
Kumulativni presežek	31,308	25,689	26,277	25,500	5,799	
Kumulativno plačane čiste škode						
1 leto kasneje	23,438	24,576	28,716	28,637	50,014	
2 leti kasneje	30,623	33,470	37,091	41,472		
3 leta kasneje	35,576	37,749	43,032			
4 leta kasneje	37,575	41,698				
5 let kasneje	39,486					

Opomba: Zneski so iz dolarjev v evre preračunani po tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Kumulativni presežki, razvidni iz zgornje tabele za čiste obveznosti, ki bremenijo Pozavarovalnico Sava, za leta od 2003 do 2007 znašajo 38, 30, 28, 26 in 5 odstotkov prvotne ocene. Navedena nadrezerviranost je posledica previdnega ocenjevanja obveznosti, delno pa tudi tega, da je po pravilu pro rata temporis izračunana prenosna premija za tiste zavarovalne vrste, kjer so škodni količniki precej manjši od 100 %, že po naravi izračuna prevelika za del, ki se nanaša na razliko med 100 % in dejanskim škodnim količnikom. To dejstvo je tudi vzrok za to, da se ocena eno leto kasneje hitro zmanjša v primerjavi z originalno oceno, saj se prenosna premija pri enoletnih zavarovanjih večinoma porabi že v naslednjem letu, ko se sprostí tudi njen presežek, nato pa se ocene dve, tri itd. leta kasneje ne razlikujejo bistveno od ocene eno leto kasneje.

Načeloma zavarovalnice, med njimi tudi Zavarovalnica Tilia, svoje podatke organizirajo in analizirajo po letih nastanka škodnega dogodka, kar ni primerljivo z organiziranjem po pogodbenih letih. Če bi bilo mogoče, bi v skupni pregled po letih škodnega dogodka organiziranih podatkov zajeli vse Pozavarovalnici Sava podrejene zavarovalnice. Zaradi neobstojećih primernih podatkov za obdobje pred vstopom Pozavarovalnice Sava v lastniško strukturo podrejenih družb pa to ni mogoče. Na to dejstvo Pozavarovalnica Sava ni imela vpliva, prav tako pa ugotavljanje (ne)primernosti škodnih rezervacij v podrejenih družbah v času, ko še niso bile podrejene družbe Pozavarovalnice Sava, za skupino ni relevantno. Po pridobitvi večinskega deleža je namreč Pozavarovalnica Sava začela vpeljevati svoje strožje zahteve za oblikovanje rezervacij, tako da v tem primeru sklepanje iz zgodovinskih odstopanj med prvotno in naknadno ocenjenimi obveznostmi zaradi nekonsistentnosti ne bi bilo merodajno za oceno bodoćih odstopanj ocene obveznosti od stanja škodnih rezervacij na dan 31. 12. 2008.

V tabelah 58 in 59 prikazujemo kontrolo primernosti višine kosmatih in čistih škodnih rezervacij, ki jih je oblikovala zavarovalnica Tilia v preteklih letih.

Tabela 58: Test primernosti višine kosmatih škodnih rezervacij

(v mio EUR)	31. decembra leta					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Kosmate škodne rezervacije						
Originalno ocenjene	24,840	28,085	32,698	39,263	39,108	42,966
Ponovno ocenjene 1 leto kasneje	23,401	27,040	29,160	35,353	34,407	
Ponovno ocenjene 2 leti kasneje	24,355	26,429	29,920	33,441		
Ponovno ocenjene 3 leta kasneje	24,110	27,609	28,329			
Ponovno ocenjene 4 leta kasneje	24,999	26,366				
Ponovno ocenjene 5 let kasneje	24,107					
Kumulativni presežek	0,733	1,719	4,370	5,821	4,701	
Kumulativno plačane kosmate škode						
1 leto kasneje	10,252	10,673	10,849	14,429	13,140	
2 leti kasneje	13,159	14,566	15,094	18,721		
3 leta kasneje	15,432	16,861	17,784			
4 leta kasneje	16,820	18,181				
5 let kasneje	17,700					

Opomba: Zneski so iz tolarjev v evre preračunani po tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Tabela 59: Test primernosti višine čistih škodnih rezervacij

(v mio EUR)	31. decembra leta					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Čiste škodne rezervacije						
Originalno ocenjene	17,321	19,470	22,544	26,454	28,929	29,457
Ponovno ocenjene 1 leto kasneje	18,146	22,333	23,198	26,881	26,149	
Ponovno ocenjene 2 leti kasneje	18,869	21,328	21,781	26,252		
Ponovno ocenjene 3 leta kasneje	18,450	19,869	21,416			
Ponovno ocenjene 4 leta kasneje	17,758	21,093				
Ponovno ocenjene 5 let kasneje	17,357					
Kumulativni presežek	-0,036	-1,623	1,128	0,202	2,780	
Kumulativno plačane čiste škode						
1 leto kasneje	6,211	7,414	6,352	9,617	9,617	
2 leti kasneje	8,239	8,972	9,409	9,409		
3 leta kasneje	8,794	10,718	10,718			
4 leta kasneje	9,954	9,954				
5 let kasneje	9,950					

Opomba: Zneski so iz tolarjev v evre preračunani po tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Pri tistem delu škodnih rezervacij Zavarovalnice Tilia, ki odpade na pozavarovalnico, imata tako Zavarovalnica Tilia kot Pozavarovalnica Sava podatke organizirane le po pogodbenih letih. Zato so podatki o pozavarovalnem delu škodnih rezervacij in plačanih škodah, ki se nanašajo na posamezno leto nastanka škode, ocenjeni iz podatkov po posameznih pogodbenih letih. Zaradi uporabe aproksimacijske metode je tabela 59 manj zanesljiva kot tabela 58.

Prenosno premijo članice skupine oblikujejo po pro rata načinu za vsako zavarovalno polico posebej. Dodatno k prenosni premiji Pozavarovalnica Sava in Zavarovalnica Tilia oblikujeta še rezervacije za neiztekle nevarnosti v tistih zavarovalnih vrstah, kjer je seštevek škodnega in stroškovnega količnika večji od 100 %. Ostale podrejene družbe rezervacij za neiztekle nevarnosti ne oblikujejo, ker lokalno niso predpisane, hkrati pa ob ugodnih škodnih količnikih tudi niso potrebne.

Ocenjujemo, da na nivoju skupine tveganje zavarovalno-tehničnih rezervacij obvladujemo v tem smislu, da je seštevek morebitnih presežkov in primanjkljajev škodnih rezervacij vseh članic skupine pozitiven. V nobeni od članic skupine škodne rezervacije niso diskontirane.

Ocena primernosti višine zavarovalno-tehničnih rezervacij (oziroma škodnih rezervacij), kot bi jo dobili ob koncu leta 2007, je za Pozavarovalnico Sava in za Zavarovalnico Tilia razvidna iz tabel 56 do 59. Glavno diagonalo, na kateri so ocene na dan 31. 12. 2008, moramo zanemariti ter izračunati nove kumulativne presežke. Primerjava obstoječih in na opisani način predelanih tabel, ki jih ne navajamo, pa je bistveno manj pregledna kot enostavna primerjava ocen na glavni diagonali s tistimi nad njo.

Presežki pri Pozavarovalnici Sava in pri Zavarovalnici Tilia so stabilni za kosmate in čiste škodne rezervacije. Za ostale podrejene družbe zaradi poostrenih izračunov škodnih rezervacij velja, da je tveganje zavarovalno-tehničnih rezervacij ob koncu leta 2008 manjše kot ob koncu leta 2007, kar velja tudi za skupino.

PROGRAM RETROCESIJE

Za obvladovanje zavarovalnih tveganj, ki so jim izpostavljene posamezne podrejene družbe Pozavarovalnice Sava, so izjemno pomembni primerni pozavarovalni programi, ki so sestavljeni tako, da zmanjšujejo izpostavljenost potencialnim velikim škodam oziroma učinku velikega nepričakanega povečanja števila škod. Ocenjujemo, da so pozavarovalni programi večine podrejenih družb, ki vključujejo proporcionalno in neproporcionalno zaščito, primerni za tveganja, ki so jim te družbe izpostavljene.

Za obvladovanje zavarovalnih tveganj, ki jim je izpostavljena skupina, je izjemno pomemben primeren program retrocesije Pozavarovalnice Sava. Sestavljen je tako, da se zmanjša izpostavljenost potencialnim velikim škodam, saj se najvišji zneski, določeni v tabelah maksimalnega kritja, uporabljajo le izjemoma za najboljše rizike. Z recipročnimi pogodbami Pozavarovalnica Sava skrbi za ustrezno razpršitev tveganja. Portfelj v lastni izravnavi, tako za slovenske kot tudi za tuje cedente, je v primeru večjih škodnih dogodkov zaščiten še s previdno izbranim neproporcionalnim pozavarovanjem.

Ocenjujemo, da so pozavarovalni programi članic skupine, prav tako pa tudi program retrocesije Pozavarovalnice Sava, primerni ter za leti 2008 in 2007 primerljivi.

OCENA OGRROŽENOSTI ZARADI ZAVAROVALNIH TVEGANJ

Povečana uresničitev zavarovalnih tveganj bi imela kot ključno posledico povečanje čistih škod. Zaradi primerne pozavarovanja, predvsem pa programa retrocesije, skupina ni izpostavljena tveganju skokovitega povečanja čistih škod, tudi če bi se zgodile katastrofalne škode. Bolj verjetno je povečanje čistih škod zaradi množičnih manjših neugodnih gibanj (povečanja škod ali stroškov oziroma zmanjšanja premije), kar bi vplivalo na čisti kombinirani količnik. Če bi se čisti kombinirani količnik povečal/zmanjšal za eno odstotno točko, bi se čisti dobiček skupine pred davki zmanjšal/povečal za 1,9 mio EUR (1,6 mio EUR v letu 2007). Večji vpliv spremembe čistega škodnega količnika v letu 2008 je seveda posledica višje osnove zaradi rasti premije.

Članice skupine zavarovalno tveganje nad lastnimi maksimalnimi samopridržaji prenašajo na Pozavarovalnico Sava, zato so za oceno ogroženosti zaradi zavarovalnih tveganj skupine bistveni maksimalni samopridržaji pozavarovalnice ter njen program retrocesije. Maksimalni samopridržaji za veliko večino premoženjskih zavarovanj znašajo 1 mio EUR, le pri zavarovanju požara in elementarnih nesreč ter pri drugem škodnem zavarovanju pa 2 mio EUR, medtem ko so pri življenjskih zavarovanjih bistveno manjši. Tako čista škoda iz enega škodnega dogodka praviloma ne more preseči 2 mio EUR. V primeru katastrofalnega dogodka, npr. poplave, toče, viharja ali celo potresa, pa je maksimalna čista škoda navzgor omejena s prioriteto ustreznega neproporcionalnega kritja (zaščita samopridržaja), ki za Slovenijo znaša 1 mio EUR, za tujino pa 3 mio EUR. To je torej zgornja meja čiste škode, ki jo lahko predvidimo ob razumnih aktuarskih pričakovanjih za en katastrofalen dogodek. Čeprav je možnih tudi več katastrofalnih dogodkov v istem letu, kar se je v letu 2008 tudi uresničilo, pa je verjetnost tolikšnega števila katastrofalnih dogodkov, da bi bila zaradi njih ogrožena solventnost Pozavarovalnice Sava, bistveno manjša od 0,5 %, kar je po projektu Solventnost II predvidena dopustna stopnja tveganja, da bi (po)zavarovalnica postala nesolventna v enem letu. V konkretnem primeru Pozavarovalnice Sava z navedeno verjetnostjo lahko pričakujemo kvečjemu nekaj milijonov evrov »dodatnih« čistih škod, ki bi jih morali pokriti v breme kapitala, nikakor pa ne tega, da bi bila ogrožena njena solventnost.

Tveganje, da bi zavarovalna tveganja resno ogrozila finančno trdnost skupine, ocenjujemo za majhno, pri tem pa ni bistvene razlike med letoma 2008 in 2007.

ZAVAROVALNA TVEGANJA PRI ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJIH

V skupini Pozavarovalnice Sava poleg Zavarovalnice Tilia življenjska zavarovanja sklepata le še novo ustanovljeni družbi Dukagjini Life in Sava životno osiguranje. Obe imata še zelo majhno število sklenjenih

zavarovanj, za katera so zavarovalna tveganja zanemarljiva. Zato bomo v nadaljevanju obravnavali le življenjska zavarovanja (različna življenjska zavarovanja za smrt, za doživetje, rentna zavarovanja in zavarovanja z naložbenim tveganjem) Zavarovalnice Tilia, ki ima praktično vse police življenjskih zavarovanj nominirane v eurih.

Za večino življenjskih zavarovanj je bila pri izračunu matematičnih rezervacij uporabljena neto metoda z enakimi parametri, kot so bili uporabljeni za izračun premije. Neto premija je bila zvišana za dodatek iz naslova stroškov pridobivanja zavarovanj. Le za stara rentna zavarovanja z dogovorjeno dobo vplačevanja, ki so se sklepala do leta 2000, je bila pri izračunu matematične rezervacije upoštevana nižja obrestna mera, kot je bila vkalkulirana.

Garantirana obrestna mera življenjskih zavarovanj znaša med 2,75 % ter 4 % letno. Za izračun umrljivosti družba pri večini svojih produktov uporablja slovenske tablice umrljivosti za obdobje 1993 – 1995, razen pri rentnih zavarovanjih z dogovorjeno dobo vplačevanja, kjer so uporabljene nemške rentne tablice iz leta 1994.

Matematične rezervacije zavarovanj, kjer zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje, so določene kot vrednost premoženja vseh sklenjenih zavarovanj. Vrednost premoženja na polici je izračunana kot seštevek vrednosti premoženja, vezanega na posamezen sklad, pri čemer je uporabljena vrednost enote premoženja posameznega sklada na dan 31. 12. 2008.

Za matematične rezervacije življenjskih zavarovanj Zavarovalnica Tilia vsako leto izvede test ustreznosti višine obveznosti, ki ga je pripravila že pred uvedbo MSRP-jev. Pri tem preveri ustreznost vseh pomembnih faktorjev, ki vplivajo na rezervacije, predvsem ustreznost obrestne mere, ustreznost uporabljenih tablic smrtnosti in ustreznost višine vkalkuliranih stroškov.

Vhodni podatki in predpostavke se preverjajo letno glede na dejanske izkušnje. Za različne homogene vrste produktov je Zavarovalnica Tilia ovrednotila ustreznost upoštevanih parametrov. V primeru, da so vsi parametri ustrezni, ocenjuje, da so ustrezne tudi matematične rezervacije, razlika med vkalkuliranimi in v prihodnosti pričakovanimi parametri pa se bo odražala v prihodnjih dobičkih. Če bi se za posamezen produkt določen parameter izkazal za neustreznega in ne bi bilo povsem očitno, da je vpliv tega parametra glede na ostale zanemarljiv, pa bi družba matematične rezervacije tega produkta bolj natančno izračunala na osnovi metode bodočih denarnih tokov. Na ta način bi dobila natančnejšo napoved najboljše ocene bodočih obveznosti oziroma potrebnih rezervacij. V primeru zavarovanj z naložbenim tveganjem je bila ovrednotena le ustreznost višine vkalkuliranih stroškov in uporabljenih tablic smrtnosti, ker tveganje spremembe obrestne mere prevzemajo zavarovanci.

Zavarovalnica Tilia vsako leto primerja predvideno umrljivost, upoštevano v posameznih produktih, ter dejansko portfeljsko umrljivost, ki je za življenjska zavarovanja nižja od vkalkulirane. Za rentna zavarovanja družba portfeljskih izkušenj še nima, ker ta zavarovanja večinoma še niso v fazi izplačevanja rent. Glede na majhno število rentnih zavarovanj pa tveganje manjše umrljivosti pri rentnih zavarovanjih ocenjujemo kot nepomembno.

Za celoten portfelj število predvidenih smrti v letih 2000 do 2008 znaša 526, dejanskih smrti pa je bilo 210, tako da tudi bistveno povečanje dejanske umrljivosti za nekaj deset odstotkov, ki bi bilo lahko posledica nepredvidenih dogodkov, npr. katastrofalnih škod ali pandemij, ob aktuarsko razumnem pričakovanju ne bi doseglo vkalkulirane umrljivosti.

Zavarovalnica Tilia je ustreznost matematičnih rezervacij za rente in matematičnih rezervacij za življenjska zavarovanja za doživetje preverila z upoštevanjem gibanja bodočih denarnih tokov. Pri predpostavljene obrestni meri 4 % ter 50-odstotni umrljivosti iz slovenskih tablic za leta 1993 – 1995 za zavarovanje doživetja ob upoštevanju sedanjih stroškov test ustreznosti ni prikazal podrezviranosti.

Primernost višine obrestnih mer, upoštevanih v izračunu matematičnih rezervacij za posamezne produkte, je Zavarovalnica Tilia doslej preverjala s primerjavo s povprečno letno donosnostjo obveznic podjetij v Evro-območju z bonitetno oceno AAA za ustrežno ročnost, v letu 2008 pa je upoštevala povprečno donosnost državnih obveznic z ročnostjo desetih let. Sicer pa je bila v letu 2008 povprečna donosnost kritnega sklada 4,56 %, kar je več od vkalkuliranih obrestnih mer. Če bi se povprečna donosnost zmanjšala za 1 %, bi se donosi zmanjšali za cca 110.000 EUR, povprečna dosežena obrestna mera pa bi bila še vedno nad tisto, ki je upoštevana pri izračunu matematičnih rezervacij.

Zavarovalnica Tilia primerja tudi dejanske stroške s prihodki iz naslova v produkt vkalkuliranih stroškov. Ti so bili v preteklosti na račun še majhnega obsega zavarovanj in relativno mladega portfelja predvsem zaradi stroškov pridobivanja zavarovanj in fiksnih stroškov premajhni, kar je pri življenjskih zavarovanjih

običajno. Primanjkljaj se izravna, ko velikost portfelja preseže kritično maso, oziroma takrat, ko se portfelj postara, kar pričakujemo tudi v tem primeru.

Ocenjujemo, da se izpostavljenost zavarovalnim tveganjem za življenjska zavarovanja v letih 2008 in 2007 ni bistveno razlikovala.

43.3 TRŽNA TVEGANJA

Zavarovalnice in pozavarovalnice morajo pri nalaganju prostih sredstev upoštevati zakonska določila, ki urejajo razpršitev in omejitev naložb, njihovo vrednotenje in usklajenost z obveznostmi. Pri upravljanju z naložbami so posamezne družbe iz skupine v veliki meri, poleg zagotavljanja likvidnosti, pozornost posvečale tudi drugim zakonskim zahtevam, predvsem zahtevi po valutni usklajenosti naložb ter zahtevam, ki se nanašajo na strukturo naložb kritnega premoženja družbe.

Pri svojem finančnem poslovanju so posamezne družbe iz skupina izpostavljene tržnim tveganjem, med katerimi lahko v prvi vrsti naštejemo tveganje obrestne mere, tveganje vrednosti lastniških vrednostnih papirjev, valutno tveganje, tveganje koncentracije naložb ter tveganje neusklajenosti naložb in obveznosti.

Tabela 60: Podatki o naložbah skupine na dan 31.12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR, razen odstotki)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
Vrsta naložbe	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Naložbe s fiksnim donosom	129.019.797	42,6 %	135.883.563	43,0 %
Depoziti, potrdila o vlogah	73.288.274	24,2 %	62.981.986	19,9 %
Lastniški vrednostni papirji	17.422.816	5,7 %	29.214.145	9,3 %
Naložbe v podrejene in pridružene družbe	31.329.886	10,3 %	30.812.726	9,8 %
Vzajemni skladi	35.299.560	11,6 %	41.268.152	13,1 %
Nepremičnine	5.243.407	1,7 %	1.320.834	0,4 %
Ostalo	11.516.628	3,8 %	14.294.257	4,5 %
Skupaj	303.120.369	100,0 %	315.775.663	100,0 %

Stanje naložb ne vključuje finančnih naložb pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedenjih in naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

TVEGANJE OBRESTNE MERE

V skupini Pozavarovalnice Sava poleg Zavarovalnice Tilia življenjska zavarovanja sklepata le še novo ustanovljeni družbi Dukagjini Life in Sava životno osiguranje. Obe imata še zelo majhno število sklenjenih zavarovanj, zato je zanj tveganje spremembe obrestne mere, zaradi katere bi se lahko povečale obveznosti, zanemarljivo. Tako razen Zavarovalnice Tilia druge družbe v skupini ne zagotavljajo donosov na pasivi, saj nimajo na spremembo obrestne mere občutljivih matematičnih rezervacij. Zato niso izpostavljene klasičnemu obrestnemu tveganju aktive in pasive. Podrejene družbe, ki se ukvarjajo s premoženjskimi zavarovanji (posledično tudi Pozavarovalnica Sava), sicer imajo med obveznostmi tudičasne ali dosmrtnente rente, ki so posledica odgovornostnih zavarovanj, vendar so spremembe obveznosti zaradi spremembe kapitaliziranih vrednosti rent kot posledica padca obrestne mere zanemarljive.

Velika večina portfelja skupine s fiksno donosnostjo odpade na Pozavarovalnico Sava in Zavarovalnico Tilia. Skupina tveganje spremembe obrestnih mer, zaradi katerega bi se lahko spremenila vrednost njene aktive (npr. obveznice) in donosnost njenega naložbenega portfelja (npr. depoziti), vsaj delno naravno ščiti z naložbami v obveznice z variabilno obrestno mero.

Zavarovalnica Tilia je zaradi klasičnih življenjskih zavarovanj izpostavljena tudi tveganju povečanja obveznosti (matematičnih rezervacij), če bi se obrestne mere znižale. Ta del tveganja pa bi hkrati spremljal dvig vrednosti obveznic kritnega sklada. Učinek obeh se med seboj izniči, če je ročnost in višina obveznosti in naložb usklajena, kar pa ni. Zato obrestno tveganje v skupini obvladujemo tudi s težnjo po zmanjšanju razlike med povprečno ročnostjo obveznosti in naložb. Popolna uskladitev tudi teoretično mi mogoča, ker na trgu ni obveznic z ročnostjo, ki je običajna pri življenjskih zavarovanjih (tudi do 40 let). Če bi se obrestna mera za klasična življenjska zavarovanja, kjer zavarovalnica prevzema naložbeno tveganje, zmanjšala za dve odstotni točki, bi se obveznosti povečale za 3,6 mio EUR.

V skupini se skoraj 99 % obvezniškega portfelja nanaša na Pozavarovalnico Sava in Zavarovalnico Tilia. Občutljivost teh naložb na spremembo obrestne mere lahko ocenimo tako, da krivuljo donosnosti za vse ročnosti premaknemo za eno ali dve odstotni točki navzgor ali navzdol in izračunamo, za koliko bi se spremenila vrednost naložb v obveznice. Učinek majhne spremembe obrestne mere lahko zelo dobro aproksimiramo že s poznavanjem prvega in drugega odvoda cene obveznice v odvisnosti od obrestne mere oziroma s poznavanjem ročnosti (duration) in konveksnosti.

Povprečna ročnost obvezniškega portfelja skupine na dan 31. 12. 2008 je 3,88 leta (3,69 leta 31. 12. 2007). Občutljivostna analiza, pri kateri je bila upoštevana sprememba obrestne mere za dve odstotni točki, je pokazala, da bi se vrednost naložb v obveznice zaradi povečanja obrestnih mer zmanjšala za 9 mio EUR (9,5 mio EUR 31. 12. 2007) oziroma za 7,2 % (7,0 % 31. 12. 2007). Če isti odstotek upoštevamo tudi za naložbe v obvezniške vzajemne sklade, v mešane in garantirane vzajemne sklade (z utežjo 0,5) in v sklade skladov (z utežjo 0,5), bi se vrednost naložb zaradi povečanja obrestnih mer dodatno zmanjšala za 0,9 mio EUR (0,8 mio EUR v letu 2007).

Tveganje obrestne mere se je v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 malenkostno zmanjšalo, če upoštevamo dejanska gibanja obrestnih mer.

TVEGANJE VREDNOSTI LASTNIŠKIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Skupina ima 17,4 mio EUR naložb v delnice domačih in tujih družb, poleg tega pa še 35,3 mio EUR naložb v vzajemne sklade, od katerih je 31 % delniških, 45 % mešanih, 6 % obvezniških, 16 % garantiranih in 2 % skladov, ki vlagajo v sklade. Tako je skupno tveganju spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev izpostavljenih okoli 57,4 mio EUR. Za mešane in garantirane vzajemne sklade in za sklade skladov smo upoštevali utež 0,5 (preostalih 0,5 smo že upoštevali pri obrestnem tveganju). Družba tveganje obvladuje predvsem z razpršenostjo, tako po izdajateljih, sektorjih in geografsko, spremljanjem in analiziranjem dogajanj na svetovnih trgih ter ustreznim reagiranjem. Pri nalaganju upošteva predvsem delnice z zadostno tržno kapitalizacijo in ustrežno likvidnostjo, kar pa v podrejenih družbah na področju nekdanje Jugoslavije zaradi premajhne razvitosti finančnih trgov in omejitev (lokalizacije naložb) še ni možno.

Za oceno občutljivosti naložb na spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev lahko predpostavimo padec vseh vrednosti za 10 %, kar bi pomenilo zmanjšanje vrednosti naložb za 5,7 mio EUR (5,9 mio EUR v letu 2007). Za razliko od obveznic, kjer sprememba obrestne mere na spremembo vrednosti naložb ne vpliva linearno, lahko za druge padce vrednosti naložb v lastniške vrednostne papirje in vzajemne sklade upoštevamo princip linearosti. Tako bi se pri 20 % padcu naložbe v letu 2008 zmanjšale za 11,5 mio EUR, v letu 2007 pa za 11,9 mio EUR.

Pravkar navedene ocene spremembe vrednosti lastniških vrednostnih papirjev se nanašajo na stanji ob koncu leta 2008 in 2007. Posledica že uresničenega padca vrednosti v letu 2008 je manjša izpostavljenost ob koncu leta 2008, s tem pa tudi manjša ocena morebitne spremembe ob koncu leta 2008, ki bi se lahko uresničila v letu 2009 ob dodatnem padcu delniških tečajev.

VALUTNO TVEGANJE

Pozavarovalnica Sava povečuje svoj delež poslov iz tujine, kar vpliva na strukturo njenih obveznosti po različnih valutah. Kljub temu pa v tej strukturi več kot 92,2 % (93,3 % v letu 2007) predstavljajo obveznosti v eurih. Samo v tej valuti ima pozavarovalnica presežek kritnega premoženja nad obveznostmi v višini 25,8 mio EUR, medtem ko je v vseh ostalih valutah skupaj neuskkljenosti (primanjkljaja) za 6,8 mio EUR.

Pozavarovalnica Sava valutno usklajenost dosega z neposrednim usklajevanjem valutne nominiranosti naložb in obveznosti, vendar je v letu 2008 zaradi prevladujočih obveznosti v evrih temu prilagodila tudi svojo naložbeno politiko v letu 2008.

Obveznosti in naložbe v podrejenih družbah v Srbiji in Makedoniji so nominirane v lokalnih valutah, v Sloveniji, Črni gori in na Kosovu pa v eurih. Tako je valutnemu tveganju izpostavljena predvsem Pozavarovalnica Sava.

Iz tabele 61 se vidi, da je valutne neuskkljenosti za 6,8 mio EUR (2,0 mio EUR v letu 2007), kar predstavlja 4,1 % seštevka kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in rezerv (rezerve za izravnavo kreditnih tveganj, rezerve za izravnavo katastrofalnih škod), medtem ko je v letu 2007 ta odstotek znašal 1,5 %. S presežkom kritnega premoženja nad kosmatimi zavarovalno-tehničnimi rezervacijami in rezervami, ki znaša 20,4 mio EUR (20,3 mio EUR v letu 2007), bi to neuskkljenost brez težav premostili, tudi če bi se medvalutna razmerja drastično spremenila v škodo eura.

Tabela 61: Valutna (ne)uskklajenost na dan 31. 12. 2008 (zneski so preračunani v EUR)

Valuta	Kritno premoženje (KP)	Kosmate zav.–tehnične rezervacije in rezerve (ZTR)	Neuskklajenost
			Max (ZTR–KP,0)
AED	68.121	379.445	311.323
AMD	32.428	26.084	0
AUD	0	927	927
BGN	28.640	68.699	40.059
CAD	0	63	63
CHF	104.638	14.597	0
CZK	166.852	394.912	228.060
DKK	0	1.291	1.291
DOP	0	13.729	13.729
DZD	31.553	155.003	123.450
EUR	177.511.185	151.729.409	0
GBP	830.885	382.338	0
HKD	90.732	940.478	849.746
HRK	195.407	202.487	7.079
HUF	28.788	50.563	21.775
INR	28.618	95.567	66.949
JPY	333.446	386.257	52.811
KRW	504.508	588.921	84.413
LYD	28.934	44.095	15.161
MAD	0	134.388	134.388
MGA	5	293	288
MKD	157	422	265
MYR	27.078	34.003	6.924
NOK	7.827	0	0
PHP	0	28	28
PLN	12.532	101.073	88.541
RON	15.452	17.789	2.337
RSD	25.324	15.517	0
RUB	0	3.515	3.515
SEK	2.211	343.754	341.543
SKK	0	46.592	46.592
TRY	1.712.315	879.515	0
UAH	3	0	0
USD	3.126.138	7.458.822	4.332.685
XCD	0	47.864	47.864
XOF	100.514	39.745	0
Skupaj	185.014.290	164.598.183	6.821.808

Pozavarovalnica rezervacije za valutno neuskklajenost na dan 31. 12. 2008 ni oblikovala, tako kot je že v letu 2007 ni, ker ni več potrebna.

Tveganje zaradi valutne neuskklajenosti ocenjujemo kot majhno, kar velja za leti 2008 in 2007.

TVEGANJE KONCENTRACIJE NALOŽB

Da bi se izognila preveliki koncentraciji v določen tip naložb, preveliki koncentraciji pri določenemu pogodbenemu partnerju oziroma sektorju, pa tudi ostalim možnim oblikam koncentracije, ima skupina svoj naložbeni portfelj precej razpršen. Tako ima sredstva plasirana v različne vrste naložb (depozite, dolžniške in lastniške vrednostne papirje, strukturirane produkte, vzajemne sklade...), z različnimi ročnostmi tako v domači kot tujih valutah.

Obvezniški portfelj je glede na izdajatelje razpršen po državnih obveznicah, slovenskih in tujih, ter bankah in podjetjih, izdajateljih dolžniških vrednostnih papirjev, tako domačih kot tujih.

Tabela 62: Geografska struktura naložb v obveznice na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Slovenija	82.941.979	64,3 %	82.320.399	61,0 %
OECD	4.324.901	3,4 %	8.977.220	6,7 %
EU	40.156.869	31,1 %	42.757.740	31,7 %
Ostalo	1.596.048	1,2 %	809.870	0,6 %
Skupaj	129.019.797	100,0 %	134.865.229	100,0 %

Lastniški vrednostni papirji so razpršeni po izdajateljih, po bonitetnih ocenah in geografsko.

Tabela 63: Geografska struktura naložb v lastniške vrednostne papirje na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Slovenija	13.137.083	75,4 %	19.400.461	66,7 %
OECD	211.304	1,2 %	850.910	2,9 %
EU	1.551.173	8,9 %	2.423.320	8,3 %
Ostalo	2.523.256	14,5 %	6.401.810	22,0 %
Skupaj	17.422.816	100,0 %	29.076.501	100,0 %

Naložbe v vzajemne sklade so že neposredno razpršene, predvsem pa posredno zaradi narave delniških vzajemnih skladov.

Tveganje zaradi koncentracije naložb ocenjujemo kot majhno, seveda pa s samo razpršitvijo naložb ne moremo nevtralizirati (globalnega) sistemskega tveganja, ko se vsi neugodni premiki na finančnih trgih odvijajo v isti smeri. Prav to pa se je v letu 2008 dejansko zgodilo. Če bi upoštevali le lokalne neugodne premike, potem bi iz zgornjih dveh tabel lahko sklepali, da se je izpostavljenost tveganju koncentracije naložb v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 povečala na račun povečanja deleža obvezniških in lastniških vrednostnih papirjev v Sloveniji.

TVEGANJE NEUSKLAJENOSTI NALOŽB IN OBVEZNOSTI

Struktura naložb kritnega premoženja večinoma ustreza predpisanim zakonskim kriterijem in ostalim lokalnim predpisom posameznih držav, kjer ima skupina svoje podrejene družbe, vendar ne povsod, denimo v Črni gori. Kljub temu ima skupina kot celota samo na račun presežka kritnega premoženja Pozavarovalnice Sava in Zavarovalnice Tilia nad zavarovalno-tehničnimi rezervacijami (27 mio EUR na dan 31. 12. 2008) velik presežek tudi na nivoju skupine.

Podrobna ročnostna struktura obveznosti na nivoju skupine ni znana zaradi že opisanih zgodovinskih posebnosti na področju zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki so bile opisane pri tveganju zavarovalno-tehničnih rezervacij. Kljub temu zaradi prevladujočega skupnega deleža Pozavarovalnice Sava in Zavarovalnice Tilia ter zaradi velikega presežka kritnega premoženja nad zavarovalno-tehničnimi rezervacijami ocenjujemo, da za premoženjska zavarovanja na nivoju skupine obstaja podmnožica naložb, ki je vsaj tako velika, kot so obveznosti, hkrati pa ima enako povprečno ročnost kot obveznosti.

Podobna ocena za ročnostno usklajenost naložb in obveznosti za življenjska zavarovanja Zavarovalnice Tilia ne drži zaradi preprostega dejstva, da na slovenskem trgu ni ustreznih dovolj dolgoročnih dolžniških vrednostnih papirjev, katerih delež v naložbenem portfelju Tilie na dan 31. 12. 2008 predstavlja več kot 70 %.

Tabela 64: Zapadlost naložb v obveznice na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
Zapadlost	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
0 – 1 leta	10.995.633	8,5 %	12.305.981	9,1 %
1 – 5 let	78.631.446	60,9 %	73.597.386	54,6 %
Več kot 5 let	39.392.718	30,5 %	48.961.862	36,3 %
Skupaj	129.019.797	100,0 %	134.865.229	100,0 %

43.4 LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

V celotnem letu 2008 skupina ni imela težav z likvidnostjo. Likvidnostnemu tveganju se skupina izogiba tudi s tem, da ima velik del naložb usmerjen v tržne vrednostne papirje, ki so visoko likvidni in jih lahko v vsakem trenutku spremeni v denar. Morebitne primere nenadne potrebe podrejene družbe Pozavarovalnice Sava po likvidnih sredstev nad zmožnostjo podrejene družbe bi lahko Pozavarovalnica Sava nevtralizirala s kratkoročnimi premostitvenimi krediti. Za primere velikih škod so v pozavarovalnih pogodbah predvidene tudi možnosti t. i. cash callov na relaciji cedent Pozavarovalnica Sava in Pozavarovalnica Sava retrocesionar. Za vsak primer ima Pozavarovalnica Sava s poslovno banko sklenjeno pogodbo o depozitu na odpoklic, kjer lahko na dnevni osnovi črpa in vrača likvidnost do višine 400.000 EUR.

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju v smislu morebitnega bistvenega presežka nad običajno potrebnimi likvidnimi sredstvi lahko ocenjujemo kar z največjo možno obveznostjo za posamezno izredno čisto škodo, pri čemer je treba upoštevati, da je za reševanje take škode vedno potreben daljši čas. Enako velja v primeru množice manjših škod, ki bi bile lahko posledica naravne nesreče. V obeh primerih je v času do končne rešitve škode mogoče unovčiti npr. lastniške vrednostne papirje ali obveznice. Zato izpostavljenost likvidnostnemu tveganju v letih 2008 in 2007 ocenjujemo kot majhno in med seboj primerljivo.

43.5 KREDITNO TVEGANJE

Skupina je izpostavljena kreditnemu tveganju zaradi neizpolnitve obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev in pozavarovateljev.

V skladu z določbami lokalnih zakonov, podzakonskih aktov in lastnih internih predpisov članice skupine nalagajo presežke le v depozite (lokalno gledano) prvovrstnih bank oz. v primeru dolžniških vrednostnih papirjev le v izdajatelje z ustrežno bonitetno oceno, če na lokalnem trgu obstajajo, v primeru lastniških vrednostnih papirjev pa v delnice z zadostno tržno kapitalizacijo oz. z ustrežno likvidnostjo.

Za oceno kreditnega tveganja je pomembna struktura naložb po bonitetnih ocenah. Za obveznice so podatki v eurih na dan 31. 12. 2008 in 31. 12. 2007 razvidni iz spodnje tabele.

Tabela 65: Struktura naložb v obveznice po bonitetnih ocenah na dan 31. 12. 2007 in 31. 12. 2008

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
Ocena po Moodys/S&P	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
Aaa/AAA	6.017.856	4,7 %	9.319.736	6,9 %
Aa/AA	58.989.565	45,7 %	66.234.831	49,1 %
A/A	26.125.974	20,2 %	32.556.835	24,1 %
Baa/BBB	8.183.321	6,3 %	7.597.241	5,6 %
Manj kot Baa/BBB	788.670	0,6 %	509.864	0,4 %
Brez ocene	28.914.411	22,4 %	18.646.722	13,8 %
Skupaj	129.019.797	100,0 %	134.865.229	100,0 %

Iz tabele se da razbrati, da se več kot 70 % (85 % v letu 2007) naložb v obveznice, kar predstavlja več kot 30 % (36 % v letu 2007) vseh naložb, nanaša na obveznice z boniteto, ki je višja ali enaka boniteti Pozavarovalnice Sava. Pri tem je treba upoštevati, da se je boniteta Pozavarovalnice Sava v letu 2008 izboljšala, tako da so v letu 2008 iz primerjave izpadle obveznice z bonitetno oceno Baa/BBB.

Zavarovalnice v skupini imajo pozavarovalne pogodbe praviloma sklenjene neposredno s Pozavarovalnico Sava, če lokalni predpisi ne zahtevajo sklenitve pozavarovalnih pogodb z lokalnimi pozavarovatelji. Tudi v takih primerih pa le-ti vsaj del tveganja prenesejo na Pozavarovalnico Sava, tako da je dejanska izpostavljenost kreditnemu tveganju, ki se nanaša na pozavarovatelje, celo manjša od sicer računovodsko pravilno izkazane izpostavljenosti.

Celotna izpostavljenost skupine kreditnemu tveganju, ki se nanaša na pozavarovatelje, na dan 31. 12. 2008 znaša 55,1 mio EUR (28,9 mio EUR na dan 31. 12. 2007), od tega 40,1 mio EUR (22,4 mio EUR na dan 31. 12. 2007) odpade na zavarovalno-tehnične rezervacije, prenesene na pozavarovatelje, in 14,9 mio EUR (6,5 mio EUR na dan 31. 12. 2007) na terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah. Skupna izpostavljenost do pozavarovateljev na dan 31. 12. 2008 predstavlja 7,5 % aktive, na dan 31. 12. 2007 pa 6,0 %.

Retrocesijski programi so večinoma plasirani pri prvovrstnih pozavarovateljih, ki imajo ustrezno bonitetno oceno (vsaj A- po Standard & Poor's za dolgoročne posle in vsaj BBB+ za kratkoročne posle). Če upoštevamo še veliko razpršenost ter majhne verjetnosti neizpolnitve obveznosti za pozavarovatelje z bonitetno ocene BBB+ ali višjo, to tveganje lahko ocenimo kot majhno, čeprav se je v letu 2008 povečalo v primerjavi z letom 2007.

43.6 OPERATIVNO TVEGANJE

Med operativna tveganja uvrščamo tveganja zaradi človeških virov, upravljalško tveganje, računalniška tveganja, postopkovna tveganja, pravna tveganja ipd. Ocenjujemo, da skupino ogrožajo predvsem tveganja, ki izhajajo iz motenj oziroma neustreznega opravljanja predpisanih postopkov in notranjih kontrol ter motenj v upravljanju družbe. Ključnega pomena za obvladovanje operativnih tveganj je pravilno delujoč in učinkovit sistem notranjih kontrol. Značilnost tega tveganja je, da večinoma nastopa skupaj z drugimi tveganji (zavarovalnim, tržnim itd.), saj uresničeno operativno tveganje običajno generira povečanje enega od ostalih tveganj. Tako lahko, denimo, površen prevzem v pozavarovanje bistveno poveča zavarovalno tveganje.

Za obvladovanje operativnih tveganj imajo družbe v skupini vzpostavljene ustrezno informacijsko podprte postopke in kontrole za najpomembnejša področja poslovanja. Poleg tega tovrstno tveganje obvladujejo tudi preko nadzora, ki ga opravlja notranja revizija, in z izobraževanjem ter ozaveščanjem zaposlenih.

Med operativna tveganja v širšem smislu lahko uvrstimo tudi politično tveganje. Ocenjujemo, da je skupina temu tveganju srednje izpostavljena, hkrati pa zaradi vedno večje želje držav na področju nekdanje Jugoslavije, da bi vstopile v EU, ocenjujemo, da se to tveganje zmanjšuje.

Ocenjujemo, da je bila skupina v letu 2008 operativnemu tveganju izpostavljena enako kot v letu 2007.

Tabela 66: Prikaz knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov

(v EUR)	31. 12. 2008		31. 12. 2007	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Naložbene nepremičnine	5.243.407	5.243.407	1.320.833	1.320.833
Finančne naložbe	313.761.570	312.997.534	330.934.474	330.934.474
Terjatve	83.940.441	83.940.441	57.630.105	57.630.105
Podrejene obveznosti	-31.139.605	-31.139.605	-31.136.034	-31.136.034
Finančne obveznosti	-600.160	-600.160	-37.211	-37.211
Druge obveznosti	-61.305.265	-61.305.265	-40.044.752	-40.044.752
Skupaj	309.900.388	309.136.352	318.667.415	318.667.415

43.7 UVAJANJE SISTEMATIČNEGA UPRAVLJANJA S TVEGANJI

Skupina v svoje poslovanje uvaja sistematično upravljanje s tveganji, saj se dobro zaveda, da bo bodoča zavarovalniška zakonodaja v okviru Solventnosti II uvedla izračun kapitala, ki bo temeljil na dejanski izpostavljenosti glavnim tveganjem. Zato je Pozavarovalnica Sava v letu 2008 sodelovala v kvantitativni študiji QIS4, v okviru katere je ovrednotila svoja tveganja in izračunala, koliko kapitala bi na dan 31. 12. 2007 potrebovala po predpostavkah študije. S to in drugimi aktivnostmi pozavarovalnica spremlja proces uvajanja nove zavarovalniške ureditve Solventnost II in se nanjo že aktivno pripravlja, svoja spoznanja pa širi tudi v druge članice skupine.

Pozavarovalnica Sava v procesu potrjevanja svoje bonitetne ocene ocenjuje tveganja, ki jim je izpostavljena, tudi po metodologiji Standard & Poor's.

44 PREHOD NA MEDNARODNE STANDARDE RAČUNOVODSKEGA POROČANJA (MSRP) DNE 1. 1. 2007

Zavarovalnice v Sloveniji so bile z dnem 1. 1. 2007 zakonsko zavezane k prehodu na MSRP. Ob upoštevanju tega dejstva je družba prvič sestavila računovodska poročila skladna z MSRP za poslovno leto, ki se začne s 1. 1. 2007. Datum prehoda na poročanje po MSRP je tako 1. 1. 2006. Postavke, ki so bile predmet prilagajanj računovodskih izkazov na dan 1. 1. 2006 in 31. 12. 2006, izhajajo iz razgradnje in preoblikovanja zavarovalno-tehničnih rezervacij, predvsem je tu šlo za izravnalne rezervacije, ki niso bile oblikovane v skladu z določili MSRP 4. Tako je bil del rezervacij razgrajen preko prenesenega poslovnega izida, del nekdanjih rezervacij pa je bil prenesen na druge rezerve iz dobička (rezerva za izravnavo kreditnih tveganj in rezerva za izravnavo katastrofalnih škod)

Celotni učinek prehoda na MSRP je izkazan na postavkah kapitala in zavarovalno-tehničnih rezervacij ter odloženi obveznosti za davek. Družba je v preteklosti skladno z določili Zakona o zavarovalništvu oblikovala izravnalne rezervacije, poleg tega pa še rezervacije za jedrske nevarnosti, potres in kreditna pozavarovanja. Po določilih MSRP tovrstnih rezervacij družba ne sme več pripoznavati. Tako je družba na dan 1. 1. 2006 izvedla prilagoditev računovodskih izkazov, v katerih je preko prenesenega izida razgradila izravnalne rezervacije in rezervacije za jedrske nevarnosti. Rezervacije za kreditna tveganja in potres pa so bila iz rezervacij prenesene na rezerve iz dobička, in sicer kot rezerve za kreditna tveganja in rezerve za katastrofalne rizike. Zaradi razgradnje rezervacij prek prenesenega izida, ki so bila ob oblikovanju davčno priznan odhodek, je družba obračunala obveznost za odloženi davek. Navedeni davek bo skladno z določili Zakona o davku od dohodka pravnih oseb v plačilo zapadel v treh zaporednih letnih obrokih po 2,6 mio EUR, zdaj še po davčnem obračunu za leti 2008 in 2009. Zaradi pravilnosti izkazanega vpliva na čisti poslovni izid navedena davčna obveznost najprej povečuje obveznost za davek, nato pa vpliv plačila davka izravna na postavki odložene terjatve za davek.

45 POMEMBNI DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Kljub kriznim razmeram v svetovnem gospodarstvu družba uresničuje svojo strateško usmeritev širitve skupine na trge zahodnega Balkana. Družba je v začetku februarja 2008 od hrvaške Agencije za nadzor finančnih storitev prejela dovoljenje za posredno pridobitev kvalificiranega lastniškega deleža preko 50 % v družbah Velebit osiguranje, d. d., Zagreb in Velebit životno osiguranje, d. d., Zagreb. S tem so bili izpolnjeni pogoji, da je družba od prodajalca (Zavarovalnice Maribor, d. d.) v letu 2009 pridobila 100 % lastniški delež v družbi Velebit usluge, d. o. o. iz Zagreba, ki ima v lasti večinske deleže zgoraj omenjenih zavarovalnic.

46 RAZKRITJA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM - BILANCA STANJA

Skupina dodatno razkriva postavke bilance stanja, ki pomenijo več kot 1 % bilančne vsote.

1) Neopredmetena dolgoročna sredstva

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2008

(v EUR)	Nabavna vrednost					
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Preknjižbe	Oslabitve	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008
Neopredmetena dolgoročna sredstva	2.464.082	1.193.520	0	0	25.954	3.683.556
Dobro ime	23.657.809	0	0	-1.329.362	0	22.328.447
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	107.740	4.586	-24.556	0	193	87.963
Skupaj	26.229.631	1.198.106	-24.556	-1.329.362	26.147	26.099.966

(v EUR)	Popravek vrednosti				Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Preknjižbe	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008	1. 1. 2008
Neopredmetena dolgoročna sredstva	777.430	436.037	0	13.464	1.226.931	2.456.625
Dobro ime	0	0	0	0	0	22.328.447
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	59.160	0	19.250	0	78.410	9.553
Skupaj	836.590	436.037	19.250	13.464	1.305.341	25.393.041

Vrednost neopredmetenih dolgoročnih sredstev se je povečala zaradi nakupa programske rešitve za vodenje in upravljanje z naložbami.

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev v letu 2007

(v EUR)	Nabavna vrednost					
	Stanje 1. 1. 2007	Pridobitve družb	Povečanja	Odtujitve	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2007
Neopredmetena dolgoročna sredstva	570.841	1.356.717	579.818	-36.568	-6.726	2.464.082
Dobro ime	10.039.475	0	13.618.334	0	0	23.657.809
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	67.174	24.430	16.967	-764	-67	107.740
Skupaj	10.677.490	1.381.147	14.215.119	-37.332	-6.793	26.229.631

(v EUR)	Popravek vrednosti							Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2007	Pridobitve družb	Povečanja	Odtujitve	Preknjižbe	Oslabitve	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2007	1. 1. 2007
Neopredmetena dolgoročna sredstva	355.603	61.797	398.385	-36.568	0	80	-1.867	777.430	1.686.652
Dobro ime	0	0	0	0	0	0	0	0	23.657.809
Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	45.376	0	4.136	-764	10.412	0	0	59.160	48.580
Skupaj	400.979	61.797	402.521	-37.332	10.412	80	-1.867	836.590	25.393.041

Dobro ime

Gibanje dobrega imena

Dobro ime izhaja iz nakupa družb: Sava Osiguranje Beograd, Dukagjini e sigurimeve Priština, Sava Tabak Skopje ter Montenegro osiguranje Podgorica. Dobro ime v skupnem znesku konec leta 2008 znaša 22.328.447 EUR.

Gibanje dobrega imena v letu 2008

(v EUR)	
Prenesen znesek 31. decembra preteklega leta	23.657.809
Sava Osiguranje	5.047.588
Dukagjini	4.991.887
Sava Tabak	3.030.375
Bro-Dil	24.266
Montenegro osiguranje	10.563.693
Povečanje v tekočem letu (nakupi)	0
Oslabitve	-1.329.361
Prenesen znesek 31. decembra tekočega leta	22.328.447

Glede na stanje dobrega imena konec leta 2007 se je vrednost le tega znižala za 1,3 mio EUR zaradi slabitve vrednosti dobrega imena za družbo Montenegro osiguranje. Na slabitev vrednosti dobrega imena vpliva predvidena dokapitalizacija v letu 2009 v višini 3 mio EUR.

Test oslabitve dobrega imena

Za namene testa oslabitve dobrega imena v skladu z MRS 36 je bila za nakupe izračunana nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote na osnovi vrednosti v uporabi. Izračuni uporabljajo projekcije denarnih tokov, ki temeljijo na sprejetih načrtih poslovanja s strani uprav do vključno leta 2013 in na ekstrapolaciji stopenj rasti za vsa naslednja obdobja. Uporabljena diskontna stopnja temelji na tržnih stopnjah, ki so prilagojene tako, da odražajo specifična tveganja, povezana s posamezno zavarovalnico. Tako dobljena nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote je bila primerjana s knjigovodsko vrednostjo te enote vključno z dobrim imenom pripisanim te enoti. V testih dobrega imena za nakupe družb Sava osiguranje, Dukagjini e sigurimeve in Sava Tabak, nadomestljiva vrednost posamezne enote presega knjigovodsko vrednost vključno z dobrim imenom, kar pomeni, da oslabitve dobrega imena na dan 31. 12. 2008 niso potrebne. V primeru Montenegro osiguranja je bila ugotovljena negativna vrednost testa dobrega imena v višini 1,3 mio EUR.

Glavne predpostavke projekcij denarnih tokov za izračun vrednosti pri uporabi v času testa oslabitve dobrega imena

Za izračun diskontiranega denarnega toka smo vzeli 5 letno projekcijo poslovanja družb v skupini (Strateški načrt skupine Sava Re za leta 2009 do 2013). Pri tem smo ocenili, da je čisti dobiček dober približek čistega denarnega toka, pri čemer smo ocenjevali tudi kapitalske ustreznosti teh družb v planskem obdobju. Amortizacije nismo vključili zaradi predpostavke, da se le ta sproti reinvestira.

Upoštevali smo:

	Povprečna stopnja rasti 2009-2013			
	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Prihodki od premij	18,7 %	10,3 %	13,3 %	15,0 %
Odhodki za škode	19,1 %	19,2 %	17,0 %	10,2 %
Čisti obratovalni stroški	15,6 %	5,9 %	10,5 %	13,7 %
Čisti dobiček	29,3 %	12,2 %	54,6 %	120,0 %
Stopnja rasti za rezidual	4,5 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %

Visoke rasti prihodkov od premij navedenih družb odražajo visoke pričakovane rasti zavarovalnih trgov ter specifik zavarovalnih portfeljev navedenih zavarovalnic. Na vseh trgih, kjer te zavarovalnice poslujejo je stopnja kosmate zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu nizka. Zaradi pričakovanja konvergence makroekonomskih pokazateljev teh držav državam zahodne Evrope pričakujemo, da se bo tudi delež kosmate premije v BDP vidno povečeval. Zaradi usklajevanja nivoja zavarovalno-tehničnih rezervacij s politiko rezerviranja na nivoju skupine so v prvih letih tega petletnega obdobja rasti odhodkov za škode velike. Prav tako pričakujemo, da se bo povečevala ozaveščenost zavarovancev glede možnosti prejemanja odškodnin. Zaradi pričakovanih procesov optimizacije poslovanja v podrejenih družbah pričakujemo, da bodo stroški rasli nekoliko manj kakor premije. Obvladovanje procesov kot so npr. odprava plačil na obroke in boljša izterjava premij, bo prispevalo k rasti čistega dobička.

Diskontna stopnja je določena v obliki tehtanih povprečnih stroškov kapitala (WACC) z uporabo Capital Asset Pricing Modela (CAPM). Uporabljen diskontna stopnja temelji na obrestni meri za netvegane vrednostne papirje in ostala tveganja, korigirana za tveganje tržne obrestne mere za posojila ob upoštevanju strukture kapitala (lastniški kapital, dolžniški kapital).

Diskontnega faktorja za mala podjetja nismo upoštevali, ker so po zakonu o zavarovalništvu zavarovalnice opredeljene kot velike družbe, katerih poslovanje je zakonsko regulirano.

diskontni faktor	
Sava Osiguranje	13,0 %
Dukagjini	13,2 %
Sava Tabak	12,9 %
Montenegro osiguranje	12,9 %

2) Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2008

(v EUR)	Nabavna vrednost						
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Odtujitve	Preknjižbe	Oslabitve	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	353.834	0	0	0	0	0	353.834
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	20.750.300	1.543.545	0	56.812	0	-591.614	21.759.043
Oprema	6.642.146	1.496.394	-356.666	219	-11.971	-58.557	7.711.565
Druga opredmetena osnovna sredstva	220.280	1.943	0	0	0	-10.054	212.169
Skupaj	27.966.560	3.041.882	-356.666	57.031	-11.971	-660.225	30.036.611

(v EUR)	Popravek vrednosti						Neodpisana vrednost		
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Odtujitve	Preknjižbe	Oslabitve	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008	31. 12. 2008	1. 1. 2008
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	353.834	353.834
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	3.206.643	215.631	0	-116.484	169.581	-54.117	3.421.254	18.337.789	17.543.657
Oprema	3.784.602	720.106	-258.444		138.283	388.008	4.349.827	3.361.738	2.857.544
Druga opredmetena osnovna sredstva	31.588	1.529	0	0	0	0	33.117	179.052	188.692
Skupaj	7.022.833	937.266	-258.444		307.864	333.891	7.804.198	22.232.413	20.943.727

Neodpisana vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se glede na predhodno leto ni bistveno spremenila, pomembno je bilo gibanje na področju opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstvih, pri odtujitvah je šlo pretežno za odprodaje opreme in službenih avtomobilov.

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2007

(v EUR)	Nabavna vrednost							
	Stanje 1. 1. 2007	Pridobitve družb	Povečanja	Odtujitve	Preknjižbe	Oslabitve	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2007
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	356.041	0	0	-2.207	0	0	0	353.834
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	9.656.227	3.475.477	8.776.554	-47.343	-725.957	0	-384.658	20.750.300
Druga zemljišča in zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	25.764	0	0	0	-25.764	0	0	0
Oprema	5.236.416	1.353.607	958.364	-431.228	-215.740	-212.257	-47.016	6.642.146
Druga opredmetena osnovna sredstva	125.519	0	0	-43.533	145.147	0	-6.853	220.280
Skupaj	15.399.967	4.829.084	9.734.918	-524.311	-822.314	-212.257	-438.527	27.966.560

(v EUR)	Popravek vrednosti							Neodpisana vrednost		
	Stanje 1. 1. 2007	Pridobitve družb	Povečanja	Odtujitve	Preknjižbe	Okrepitev	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2007	31. 12. 2007	1. 1. 2007
Zemljišča za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	353.834	356.041
Zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	3.052.418	220.706	129.259	-16.133	-113.969	0	-65.638	3.206.643	17.543.657	6.603.809
Druga zemljišča in zgradbe za neposredno izvajanje zavarovalne dejavnosti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.764
Oprema	3.151.814	557.705	528.139	-339.362	-62.594	40	-51.140	3.784.602	2.857.544	2.084.602
Druga opredmetena osnovna sredstva	51.740	0	1.414	-21.566	0	0	0	31.588	188.692	73.779
Skupaj	6.255.972	778.411	658.812	-377.061	-176.563	40	-116.778	7.022.833	20.943.727	9.143.995

3) Odložene terjatve za davek

Odložene terjatve za davek

(v EUR)	31. 12. 2008
Dolgoročne finančne naložbe	5.356.526
Kratkoročne poslovne terjatve	493.401
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	10.340
Skupaj	5.860.267

(v EUR)	Pobotano stanje 1. 1. 2008	Pripoznavo v IPI	Oblikovano v 2008	Pobotano stanje 31. 12. 2008
Dolgoročne finančne naložbe	118.436	2.595.364	2.642.726	5.356.526
Kratkoročne poslovne terjatve	224.017	269.384	0	493.401
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	0	10.340	0	10.340
Skupaj	342.453	2.875.088	2.642.726	5.860.267

Skupina je v letu 2008 oblikovala nove terjatve za odloženi davek in sicer iz naslova začasno davčno nepriznanih popravkov naložb v vrednostne papirje, ki jih je družba obračunala skladno s usmeritvijo opisano pod razdelkom 22.9.5. Oslabitve naložb. Poleg tega so bile oblikovane tudi terjatve za odloženi davek za del prevrednotenja naložb, ki ga skupina izkazuje na negativnem presežku iz prevrednotenja in ne vpliva na izkaz poslovnega izida leta 2008.

4) Naložbene nepremičnine

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti naložbenih nepremičnin v letu 2008

(v EUR)	Nabavna vrednost					
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Odtujitve	Preknjižbe	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008
Zemljišča	136.048	0	0	0	0	136.048
Zgradbe	1.484.528	3.731.854	-13.243	203.347	17.722	5.424.208
Skupaj	1.620.576	3.731.854	-13.243	203.347	17.722	5.560.256

(v EUR)	Popravek vrednosti					Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2008	Povečanja	Odtujitve	Preknjižbe	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008	1. 1. 2008
Zemljišča	0	0	0	0	0	0	136.048
Zgradbe	299.743	21.188	-5.641	2.094	-535	316.849	5.107.359
Skupaj	299.743	21.188	-5.641	2.094	-535	316.849	5.243.407

Gibanje nabavne vrednosti in popravka vrednosti naložbenih nepremičnin v letu 2007

(v EUR)	Nabavna vrednost				
	Stanje 1. 1. 2007	Odtujitve	Preknjižbe	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2007
Zemljišča	151.512	-15.464	0	0	136.048
Zgradbe	3.242.075	-31.012	-1.699.876	-26.659	1.484.528
Skupaj	3.393.587	-46.476	-1.699.876	-26.659	1.620.576

(v EUR)	Popravek vrednosti				Neodpisana vrednost	
	Stanje 1. 1. 2007	Povečanja	Odtujitve	Stanje 31. 12. 2007	31. 12. 2007	1. 1. 2007
Zemljišča	0	0	0	0	136.048	151.512
Zgradbe	293.673	15.601	-9.531	299.743	1.184.785	2.948.402
Skupaj	293.673	15.601	-9.531	299.743	1.320.833	3.099.914

Iz naslova oddaje v najem naložbenih nepremičnin je skupina v letu 2008 realizirala 135.225 EUR prihodkov.

5) Finančne naložbe v družbah v skupini in pridruženih družbah

Finančne naložbe v delnice v skupini

	Stanje 1. 1. 2008	Nakup	Stanje 31. 12. 2008	
	Delež	Delež	Delež	% glasovalnih pravic
Zavarovalnica Tilia	99,63 %	0,05 %	99,68 %	99,68 %
Sava Osiguranje	99,99 %		99,99 %	99,99 %
Dukagjini	51,00 %		51,00 %	51,00 %
Sava Tabak	66,70 %		66,70 %	66,70 %
Bro-Dil	33,80 %	32,90 %	66,70 %	66,70 %
Montenegro osiguranje	99,92 %		99,92 %	99,92 %
Sava Invest	0,00 %	83,68 %	83,68 %	83,68 %
Dukagjini Life		51,00 %	51,00 %	51,00 %
Sava živотно osiguranje		99,99 %	99,99 %	99,99 %

Finančne naložbe v delnice v pridruženih družbah

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008		Nakup		Stanje 31. 12. 2008	
	Delež	Vrednost	Delež	Vrednost	Delež	Vrednost
Zavarovalnica Maribor	45,79 %	28.214.138			45,79 %	28.609.812
Moja naložba	25,00 %	965.773		375.263	25,00 %	1.181.313
Gold Mak	17,70 %	1.825.037			17,70 %	1.789.853
Skupaj		31.004.948		375.263		31.580.978

Skupina ima preko družbe Sava Tabak v družbi Bro-Dil posredno v lasti 83,68 % lastniških in glasovalnih pravic.

Dolžniški instrumenti pridruženih družb

(v EUR)	Vrsta dolžniškega instrumenta	Stanje 31. 12. 2008
Zavarovalnica Maribor	obveznica	1.512.985

Podatki o pridruženih družbah

(v EUR)	2008	2007
Zavarovalnica Maribor		
Vrednost aktive	634.940.266	604.693.638
Obveznosti	579.966.832	535.604.064
Prihodki	230.439.646	229.822.493
Poslovni izid	2.791.783	4.524.285
Moja naložba		
Vrednost aktive	83.616.360	69.727.464
Obveznosti	78.967.721	66.011.612
Prihodki	1.509.558	1.541.589
Poslovni izid	-505.288	258.854

6) Finančne naložbe

Finančne naložbe v letu 2008

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo		Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Skupaj
	Knjižgovo-vodska vrednost	Poštena vrednost	Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti			
			Za trgovanje	Razporejeni v to skupino				
Dolgoročne finančne naložbe								
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponi skladov	91.855	0	0	0	0	45.227.715	0	45.319.570
Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom	6.487.618	6.045.728	0	0	0	99.595.591	0	106.083.209
Deleži v investicijskih skladih	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale finančne naložbe	62.251	0	0	0	0	345.254		407.505
Druga dana posojila	0	0	0	0	0	0	67.424	67.424
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	6.016.608	6.016.608
Kratkoročne finančne naložbe								
Delnice in deleži kupljeni za prodajo	1.356	0	1.108.821	0	0	593.198	0	1.703.375
Vrednostni papirji kupljeni za prodajo oz. s preostalo dospelostjo do enega leta	166.684	0	0	1.031.143	0	48.009.518	0	49.207.345
Dana kratkoročna posojila	0	0	0	0	0	0	135.570	135.570
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	54.810.292	54.810.292
Ostale kratkoročne finančne naložbe	0	0	1.037.508	0	-5.407	0	0	1.032.101
Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	0	0	0	0	0	0	5.306.936	5.306.936
Naložbe v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganja	0	0	10.577.672	0	0	0	0	10.577.672
Skupaj	6.809.764	6.045.728	12.724.001	1.031.143	-5.407	193.771.276	66.336.830	280.667.607

Družba je izkoristila možnost, ki jo je dajala sprememba standarda MRS 39 v drugi polovici leta 2008 in je izvedla prekvalifikacijo določenih naložb (lastniških vrednostnih papirjev) iz 1. Skupine – FVPL (finančne naložbe po pošteni vrednosti preko poslovnega izida) v 4. skupino naložb – AFS (razpoložljive za prodajo). Družba se je za prekvalifikacijo odločila zaradi spremenjenih razmer na kapitalskih trgih, saj je ocenila, da dotičnih lastniških instrumentov ne bo možno prodati v kratkem času.

Med skupinama je bilo tako predstavljenih za 1,0 mio EUR lastniških instrumentov. Ker so se razmere na kapitalskih trgih od julija 2008 pa do konca leta 2008 še dodatno poslabšale, se je družba odločila, da bo vse lastniške instrumente, ki so bili predmet predstavitve, konec leta 2008, trajno slabila. Tako vpliv na bruto izkaz poslovnega izida zaradi zamenjave računovodske skupine v letu 2008 ni bilo, vpliv na neto dobiček pa je v obračunanem davku, saj trajne slabitve za razliko od prevrednotenja naložb v prvi skupini niso davčno priznane do odtujitve.

Družba je za pripoznane oslabitve naložb oblikovala terjatve za odloženi davek.

Skupina nima zastavljenih finančnih sredstev.

Skladno s pozavarovalnimi pogodbami matične družbe del pozavarovalne premije pozavarovatelji zadržijo in jo plačajo praviloma po preteku enega leta. Terjatve iz tega naslova znašajo 5.306.936 EUR in družba jih vodi v skupini posojil in terjatev.

Finančne naložbe v letu 2007

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo		Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Skupaj
	Knjižovodska vrednost	Poštena vrednost	Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti			
			Za trgovanje	Razporejeni v to skupino				
Dolgoročne finančne naložbe								
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponih skladov	433.296	0	0	0	0	69.496.015	0	69.929.311
Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom	300.000	0	0	1.037.160	0	89.096.589	0	90.433.749
Deleži v investicijskih skladih	0	0	0	0	0	873.760	0	873.760
Ostale finančne naložbe	63.338	0	0	0	15.000	539.080	0	617.418
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	12.072.939	12.072.939
Kratkoročne finančne naložbe								
Delnice in deleži kupljeni za prodajo	0	0	3.747.063	0	0	1.565.653	0	5.312.716
Vrednostni papirji kupljeni za prodajo oz. s preostalo dospelostjo do enega leta	0	0	0	0	0	51.658.213	0	51.658.213
Depoziti pri bankah	0	0	0	0	0	0	51.260.376	51.260.376
Ostale kratkoročne finančne naložbe	1.220.002	0	71.398	0	0	0	0	1.291.400
Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	0	0	0	0	0	0	5.900.793	5.900.793
Naložbe v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganja	0	0	10.578.852	0	0	0	0	10.578.852
Skupaj	2.016.636	0	14.397.313	1.037.160	15.000	213.229.310	69.234.108	299.929.527

Iz preglednic je razviden manjši upad naložb posojila in terjatve, kjer družba vodi predvsem bančne depozite. Najbolj se je povečala skupina v posesti do zapadlosti, tu družba izkazuje obveznice, ki jih bo družba držala do dospelja.

Delež finančnih naložb, ki pri izdajatelju predstavljajo podrejene instrumente

Vrsta finančnih naložb	Oznaka naložbe	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Obveznica Abanka 6. izdaja	AB06	433.269	437.984
Obveznica Banke Domžale 1. izdaja	BDM1	498.332	527.131
Obveznica Factor banke 15. izdaja	FB15	854.330	838.215
Obveznica NLB 13. izdaja	NLB13	1.116.258	1.141.303
Obveznica NLB	NLB Float	3.877.200	4.474.800
Obveznica Probanka 8. izdaja	PRB8	2.017.902	2.017.951
Obveznica Zavarovalnica Triglav 1. izdaja	ZT01	340.182	340.173
Obveznica ING Bank	INTNED 5 7/8 02/11	429.368	445.683
Obveznica Dexia BIL	DEXGRP 5 5/8 03/08	101.432	238.643
Obveznica Banke Celje 11. izdaja	BCE11	2.000.000	2.971.507
Obveznica Zavarovalnica Maribor 2. izdaja	ZVM2	1.512.985	
Skupaj		13.181.258	13.433.391

Delež finančnih naložb, ki pri izdajatelju predstavlja podrejene instrumente med vsemi finančnimi naložbami, se je dvignil glede na leto 2007 in tako predstavlja na dan 31. 12. 2008 4,70 % vseh naložb skupine.

7) Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij prenesen pozavarovateljem

Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij prenesen pozavarovateljem

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Iz prenosnih premij	3.212.667	3.117.433	103,1
Iz matematičnih rezervacij	78	206	37,9
Iz škodnih rezervacij	36.174.355	18.950.999	190,9
Iz rezervacij za bonuse in popuste	3	0	0,0
Iz drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij	753.918	352.529	213,9
Skupaj	40.141.021	22.421.167	179,0

Prenosne premije, prenesene na pozavarovatelje, se gibajo skladno s premijami največjih proporcionalnih retrocesijskih pogodb. Velik porast škodnih rezervacij je predvsem posledica še neizplačanega dela škod za poletna neurja na Štajerskem. V okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij izvira znesek, prenesen na pozavarovatelje, iz izračuna rezervacije za neiztekle nevarnosti na ravni retrocediranega portfelja. Postopek izračuna te rezervacije je hkrati test ustreznosti prenosnih premij, kot je razloženo v poglavju 23.

8) Terjatve

Terjatve družbe so v skupnem znesku po stanju 31. 12. 2008 višje kot v letu poprej, in sicer za 45,7 %. Večino terjatev predstavljajo terjatve iz pozavarovalnih poslov, ki se nanašajo na terjatve iz obračunov za IV. četrtletje leta 2008 z zapadlostjo v letu 2009. Občutno so se zvišale terjatve za deleže pozavarovateljev v zneskih škod, saj znaša porast 130,8 %.

Terjatve družbe, ki izhajajo iz pozavarovalnih pogodb, niso posebej zavarovane, pa tudi ne predstavljajo posebne izpostavljenosti.

Stanje terjatev v primerjavi s predhodnim letom

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Terjatve do zavarovalcev	26.136.972	19.096.533	136,9
Terjatve do zavarovalni posrednikov	1.251.971	483.809	258,8
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	198.557	537.222	37,0
Terjatve za premijo iz pozavarovanj in sozavarovanj	32.686.549	21.171.906	154,4
Terjatve za deleže v zneskih škod	14.984.407	6.491.801	230,8
Terjatve za provizijo	2.735.441	3.311.499	82,6
Terjatve iz financiranja	546.699	584.444	93,5
Druge terjatve	5.399.845	5.952.891	90,7
Skupaj	83.940.441	57.630.105	145,7

Terjatve po zapadlosti

V tabeli so prikazane neto knjigovodske vrednosti terjatev po zapadlosti.

Terjatve po zapadlosti 2008

(v EUR)	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
Terjatve do zavarovalcev	12.207.081	8.055.863	5.874.028	26.136.972
Terjatve do zavarovalni posrednikov	1.147.752	0	104.219	1.251.971
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	16.659	118.486	63.412	198.557
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja in sozavarovanja	26.342.639	5.756.256	587.654	32.686.549
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	12.504.724	1.686.159	793.524	14.984.407
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	719.952	1.126.028	889.461	2.735.441
Kratkoročne terjatve iz financiranja	227.342	319.357	0	546.699
Druge terjatve	3.183.506	165.431	2.050.908	5.399.845
Skupaj	56.349.655	17.227.580	10.363.206	83.940.441

Terjatve po zapadlosti 2007

(v EUR)	Nezapadle	Zapadle do 180 dni	Zapadle nad 180 dni	Skupaj
Terjatve do zavarovalcev	7.939.906	6.444.934	4.711.693	19.096.533
Terjatve do zavarovalcev	0	85.759	398.050	483.809
Druge terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	15.865	13.338	508.019	537.222
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja in sozavarovanja	16.610.411	2.885.732	1.675.763	21.171.906
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	4.504.785	902.980	1.084.036	6.491.801
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	2.548.585	359.105	403.809	3.311.499
Kratkoročne terjatve iz financiranja	432.416	108.519	43.509	584.444
Druge terjatve	5.206.376	371.248	375.267	5.952.891
Skupaj	37.258.344	11.171.615	9.200.146	57.630.105

Gibanje popravka vrednosti terjatev

Popravki vrednosti terjatev v delu, ki se nanaša na dolgoročne terjatve, izhaja v celoti t.j. v višini 1.791.195 EUR iz popravka vrednosti terjatve do stečajne mase Lehman Brothers. Celotna bruto terjatev iz naložb tega izdajatelja, prijavljenih v stečajno maso, znaša 1.990.216 EUR.

Gibanje popravka vrednosti terjatev 2008

(v EUR)	1. 1. 2008	Poraba	Sprostitev	Oblikovanje	Tečajne razlike	31. 12. 2008
Terjatve do zavarovalcev	5.541.368	4.302	221.637	976.478	-108.711	6.183.196
Terjatve do življenjskih zavarovanj	25.364	0	0	78.855	0	104.219
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	323.757	0	315.399	0	-8.358	0
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	89.867	0	0	0	0	89.867
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	45.757	0	0	0	0	45.757
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	2.304.370	406.512	0	508.047	0	2.405.905
Kratkoročne terjatve iz financiranja	5.056.548	0	4.860.041	0	11	196.518
Druge kratkoročne terjatve	2.692.458	15.458	411.115	5.278.038	-338.921	7.205.002
Dolgoročne terjatve	0	0	0	1.791.195	0	1.791.195
Depoziti pri bankah (dolgoročne naložbe)	162.422	0	0	0	2.596	165.018
Dana kratkoročna posojila	16.242	0	0	0	260	16.502
Skupaj	16.258.153	426.272	5.808.192	8.632.613	-453.123	18.203.179

Gibanje popravka vrednosti terjatev 2007

(v EUR)	1. 1. 2007	Poraba	Sprostitev	Oblikovanje	Tečajne razlike	31. 12. 2007
Terjatve do zavarovalcev	4.484.390	91.307	160.078	1.390.297	-81.934	5.541.368
Terjatve do življenjskih zavarovanj	30.584	0	5.220	0	0	25.364
Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	61.663	405.403	0	680.728	-13.231	323.757
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	91.173	0	1.595	289	0	89.867
Terjatve za deleže pozavarovateljev v škodah	63.453	0	17.696	0	0	45.757
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	2.271.716	297.111	0	329.764	1	2.304.370
Kratkoročne terjatve iz financiranja	7.351.012	2.033.898	0	685	-261.251	5.056.548
Druge kratkoročne terjatve	1.048.395	380.521	199.266	2.244.000	-20.150	2.692.458
Depoziti pri bankah (dolgoročne naložbe)	0	0	0	162.933	-511	162.422
Dana kratkoročna posojila	0	0	0	16.293	-51	16.242
Skupaj	15.402.386	3.208.240	383.855	4.824.989	-377.127	16.258.153

9) Druga sredstva

Med drugimi sredstvi predstavlja največjo postavko razmejena pozavarovalna provizija, ta predstavlja del obračunane provizije, ki se nanaša na prihodnje poslovno leto.

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Prehodne nezaračunani prihodki od obresti in najemnin	72.485	816.141	8,9
Kratkoročno odloženi stroški pridobivanja zavarovanj	6.094.488	5.375.660	113,4
Druge kratkoročne aktivne časovne razmejitev	16.660.679	7.548.647	220,7
Skupaj	22.827.652	13.740.448	166,1

V okviru drugih kratkoročnih časovnih razmejitev so evidentirani tudi vnaprej plačani stroški drugih naložb, ki se v pretežnem delu (6 mio EUR) nanašajo na avans, ki ga je družba vplačala konec leta 2008 po določenih sporazuma od nakupu 100 % deleža v družbi Velebit usluge d.o.o., Zagreb.

10) Denar in denarni ustrezniki

Družba v bilanci stanja in izkazu denarnega izida kot denar in denarne ustreznike izkazuje stanja na transakcijskih računih in nočne depozite.

11) Vpoklicani kapital

V avgustu 2007 je skupščina družbe sprejela spremembe in dopolnitve statuta Pozavarovalnice Sava na podlagi katerih je družba prešla na sistem kosovnih delnic.

V juniju 2008 je družba izvedla dokapitalizacijo v okviru prve javne prodaje delnic. S tem se je osnovni kapital družbe povečal za 6.259.389,08 EUR, in sicer na 39.069.099,48 EUR.

Z dokapitalizacijo je bilo tako vpisanih 1.500.000 novih delnic. Na dan 31. 12. 2008 je bil osnovni kapital družbe razdeljen na 9.362.519 delnic (na dan 31. 12. 2007 na 7.862.519 delnic). Vse delnice so navadne, iste-ga razreda in se glasijo na ime. Imetniki delnic imajo pravico do udeležbe pri upravljanju družbe in pravico do dela dobička (dividende).

Konec leta 2008 je bilo v delniško knjigo družbe vpisanih 5678 imetnikov delnic. Število imetnikov delnic se je v primerjavi s koncem leta 2007 močno spremenilo (za 5657 imetnikov).

Družba skladno s sklepom skupščine v letu 2008 ni izplačevala dividend.

12) Kapitalske rezerve

Z uspešno zaključeno dokapitalizacijo v juniju 2008 je družba povečala kapitalske rezerve za 32.897.591 EUR. Stroški, neposredno povezani z izdajo delnic, so znašali 2.843.020 EUR in zmanjšujejo višino kapital-skih rezerv. Kapitalske rezerve tako na dan 31. 12. 2008 znašajo 33.003.756 EUR.

13) Rezerve iz dobička

Statutarne rezerve znašajo 11.475.547 EUR in so v letu 2006 dosegle v statutu določeno višino, zakonske rezerve pa 3.510.978 EUR in se v letu 2008 prav tako niso dodatno oblikovale.

Statutarne rezerve se uporabijo:

- za kritje čiste izgube, ki je ni mogoče (v celoti) pokriti v breme prenesenega dobička in drugih rezerv iz dobička oziroma ta dva vira ne zadoščata za polno pokritje čiste izgube (instrument dodatne zaščite vezanega kapitala družbe);
- za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe;
- za uravnavanje dividendne politike družbe.

Družba skladno z določbami MSRP ne oblikuje izravnalnih rezervacij. Skladno z zakonom o zavarovalništvu pa je zavezana k izračunavanju rezervacij na področju kreditnih tveganj in katastrofalnih škod (potres). Zaradi izpolnjevanja zakonskih zahtev jih tako izkazuje kot rezerve iz dobička na postavkah rezerv za izravnavo kreditnih tveganj in rezerv za izravnavo katastrofalnih škod, oblikujejo pa se preko razporeditve čistega dobička po sklepu uprave. Izračun višine rezerve za izravnavo kreditnih tveganj poteka skladno z določili ZZavar in ustreznih podzakonskih predpisov, izračun rezerve za potres pa skladno z internim pravilnikom o oblikovanju zavarovalno-tehničnih rezervacij.

V letu 2008 je z zakonsko obvezanim oblikovanjem navedenih rezerv družba povečala negativni poslovni izid tekočega leta v bilanci stanja za 62.529 EUR.

Rezerve iz dobička

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007	Indeks
Zakonske in statutarne rezerve	14.986.525	14.986.525	100,0
Rezerve za lastne delnice	1.774	1.774	100,0
Lastne delnice (kot odbitna postavka)	-1.774	-1.774	100,0
Rezerve za izravnavo kreditnih tveganj	3.053.943	3.839.550	79,5
Rezerve za izravnavo katastrofalnih škod	2.493.505	1.387.095	179,8
Druge rezerve iz dobička	71.962.514	35.701.116	201,6
Skupaj	92.496.487	55.914.286	165,4

Odkupljene lastne delnice

V letu 2008 skupina ni opravila nobenega prometa z lastnimi delnicami. Na dan 31. 12. 2008 ima v lasti 210 delnic.

14) Presežek iz prevrednotenja

Presežek iz prevrednotenja je sestavljen izključno iz učinka prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, na pošteno vrednost.

Gibanje presežka iz prevrednotenja

(v EUR)	2008	2007
Prevrednotenje – za prodajo razpoložljiva kratkoročna finančna sredstva		
Stanje 1. 1.	1.691.490	1.416.838
Vnos zneska prevrednotovanj	-2.116.521	0
Povečanje zaradi spremembe poštene vrednosti	0	1.403.143
Povečanja zaradi nakupa deležev odvisnih družb	664	0
Prenos presežka iz prevrednotenja v poslovne in finančne prihodke	-530.809	-1.128.491
Skupaj 31. 12.	-955.176	1.691.490
Prevrednotenje – za prodajo razpoložljiva dolgoročna finančna sredstva		
Stanje 1. 1.	14.319.954	5.274.134
Vnos zneska prevrednotovanj	-254.892	22.789.676
Prenos presežka iz prevrednotenja v poslovne in finančne prihodke	-23.562.405	-13.743.856
Skupaj 31. 12.	-9.497.343	14.319.954
Skupaj prevrednotenje	-10.452.519	16.011.444

Prikazano je gibanje neto vrednosti presežka iz prevrednotenja, ki predstavlja postavko kapitala.

15) Čisti dobiček na delnico

Izračun čistega dobička na delnico

(v EUR)	31. 12. 2008	31. 12. 2007
Čisti dobiček/izguba	-8.472.644	20.845.254
Tehtano število delnic	8.785.596	7.862.519
Čisti dobiček/izguba na delnico	-0,96	2,65

Tehtano povprečno število delnic, uveljavljajočih se v obračunskem obdobju znaša 8.785.596.

Oblikovanje bilančnega izgube leta 2008

Družba je na podlagi Zakona o zavarovalništvu v letu 2008 oblikovala rezerve za izravnavo katastrofalnih škod v višini 1.106.410 EUR in razgradila rezerve za izravnavo kreditnih tveganj v višini 785.607 EUR kar je povzročilo povečanje izgube leta 2008 za 320.803 EUR.

16) Podrejene obveznosti

Pozavarovalnica Sava je konec leta 2006 in na začetku leta 2007 najela podrejeno posojilo v skupni vrednosti 32 mio EUR, katerega črpanje se je izvedlo z vrednostjo 97 % glavnice.

Posojilo je najeto za dobo 20 let z možnostjo odpoklica po 10 letih. Glavnica se izplača ob zapadlosti. Obrestna mera znaša 3 mesečni Euribor + 3,35 %, obresti se plačujejo četrtletno.

Podrejene obveznosti na dan 31. 12. 2008

Stanje zadolžitve po EOM na dan 31. 12. 2008	31.139.605
Valuta, v kateri je obveznost nominirana	EUR
Datum zapadlosti	27. 12. 2026
Obstoj konverzije v kapital	ne obstaja
Obstoj konverzije v druge obveznosti	ne obstaja

Podrejene obveznosti na dan 31. 12. 2007

Stanje zadolžitve po EOM na dan 31. 12. 2007	31.136.034
Valuta, v kateri je obveznost nominirana	EUR
Datum zapadlosti	27. 12. 2026
Obstoj konverzije v kapital	ne obstaja
Obstoj konverzije v druge obveznosti	ne obstaja

V letu 2008 je družba plačala 2.676.532,41 EUR obresti na podrejeni dolg (v letu 2007 pa 2.337.100 EUR) ter 141.654 EUR davka po dobitku na plačane obresti.

17) Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije
Gibanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in prenosnih premij v letu 2008

(v EUR)	1. 1. 2008 konsolidirano pred popravkom Montenegro	Popravek otvoritve Montenegro	1. 1. 2008 konsolidirano	1. 1. 2008 pred izloča- njem	Povečanje	Poraba in sprostitvev	Tečajne razlike	31. 12. 2008 pred izloča- njem	31. 12. 2008 konsolidirano
			1	2	3	4	5	6 = 2+3- 4+5	7
Kosmate prenosne premije	66.259.147	1.344.089	67.603.236	74.707.216	82.925.952	70.509.311	-305.550	86.818.307	78.620.515
Matematične rezervacije	9.294.535	0	9.294.535	9.294.535	1.836.090	850.237	0	10.280.389	10.280.389
Kosmate škodne rezervacije	135.741.158	397.800	136.138.958	147.593.448	114.815.304	82.052.612	-248.750	180.107.390	164.740.856
Kosmate rezervacije za bonuse, popuste in storno	330.975	0	330.975	475.718	690.451	475.718	0	690.451	523.001
Druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	1.370.168	0	1.370.168	1.370.168	2.142.754	1.370.168	0	2.142.754	2.142.754
Čiste ZTR v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	11.112.838	0	11.112.838	11.112.838	69.179	433.833	0	10.748.184	10.748.184
Skupaj	224.108.821	1.741.889	225.850.710	244.553.923	202.479.731	155.691.879	-554.300	290.787.476	267.055.699

Gibanje kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij in prenosnih premij v letu 2007

(v EUR)	1. 1. 2007 konsolidirano pred popravkom	Popravek	1. 1. 2007 konsolidirano	1. 1. 2007 pred izloča- njem	Povečanje – skupina 1. 1. 2007	Poraba in sprostitvev – skupina 1. 1. 2007	Povečanje v skupini	31. 12. 2007 pred izloča- njem	31. 12. 2007 konsolidirano
			1	2	3	4	5	6 = 2+3- 4+5	7
Kosmate prenosne premije	52.774.864	0	52.774.864	58.720.079	59.626.526	51.672.822	6.685.179	73.358.962	66.259.147
Matematične rezervacije	8.021.728	650.082	8.671.810	8.671.810	1.888.365	1.265.640	0	9.294.535	9.294.535
Kosmate škodne rezervacije	114.861.903	0	114.861.903	127.528.458	66.159.413	50.488.709	3.966.486	147.165.648	135.741.158
Kosmate rezervacije za bonuse, popuste in storno	288.790	0	288.790	396.849	475.718	396.849	0	475.718	330.975
Druge kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije	1.583.051	0	1.583.051	1.583.051	677.349	890.232	0	1.370.168	1.370.168
Čiste ZTR v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	6.585.842	0	6.585.842	6.585.842	4.698.257	171.261	0	11.112.838	11.112.838
Skupaj	184.116.178	650.082	184.766.260	203.486.089	133.525.629	104.885.513	10.651.665	242.777.869	224.108.821

Gibanje zavarovalno-tehničnih rezervacij je razloženo tudi v poslovnem poročilu v poglavju pregled poslovanja.

Prenosna premija predstavlja kratkoročno rezervacijo za neiztekli del kritja sklenjenih zavarovalnih pogodb. Znesek, oblikovan na začetku leta, se tako črpa v poslovnem letu, za novo sklenjene pogodbe med letom pa se oblikuje prenosna premija na koncu leta.

Škodna rezervacija predstavlja rezervacijo za že nastale, vendar še neizplačane škode. Navedeni znesek oblikovanja se nanaša delno na škodne dogodke, nastale v zadnjem letu, delno pa na popravke ocene obve-

znosti za pretekla leta. Črpanje pomeni izplačane zneske škod v zadnjem poslovnem letu, ki se nanašajo na prejšnja leta.

Rezervacije za bonuse, popuste in storno se nanašajo na delež družbe na teh rezervacijah, prevzet na osnovi proporcionalnih kritij slovenskih cedentov. Kot pri rezervaciji za prenosno premijo je to po vsebini kratkoročna rezervacija, ki se med letom v celoti črpa in na koncu leta oblikuje za novo sklenjene oziroma obnovljene pogodbe.

V okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij je zajeta le rezervacija za neiztekle nevarnosti, ki se oblikuje kot dodatna rezervacija nad prenosno premijo, zato ima tudi podoben značaj kot prenosna premija in se med letom porabi, na koncu leta pa se oblikuje v novem znesku na podlagi novo sklenjenih zavarovalnih pogodb. Način izračuna je opisan v naslednjem razdelku.

Test ustreznosti prenosnih premij

Prenosna premija se računa iz premije na osnovi razmerja med preostalim in celotnim trajanjem kritja (metoda pro rata temporis). Če je torej premija ustrezna, je posledično ustrezna tudi prenosna premija. Kadar lahko sklepamo, da premija ni dovolj visoka, je posledično neustrezna tudi prenosna premija. Družba je izvedla test ustreznosti prenosne premije posebej za kosmato prenosno premijo in retrocedirani del prenosne premije, in sicer na nivoju zavarovalne vrste. Pri izračunu pričakovanega kombiniranega količnika v posamezni vrsti je upoštevano tehtano povprečje realiziranih kombiniranih količnikov zadnjih treh let, ustrezno prilagojeno za trende. Izračun realiziranih kombiniranih količnikov upošteva prihodke za premije, odhodke za škode, odhodke za provizije ter druge obratovalne stroške. Kjer pričakovani kombinirani količnik presega 100 %, je ugotovljen primanjkljaj prenosne premije, ki se v skladu z ZZavar pripoznava kot rezervacija za neiztekle nevarnosti v okviru drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij.

V spodnji tabeli navajamo povzetek izračuna kosmate rezervacije za neiztekle nevarnosti po zavarovalnih vrstah za leti 2008 in 2007.

(v EUR, razen odstotki)	Rezervacije za prijavljene, še ne plačane škode (RBNS)	Rezervacije za nastale, še ne prijavljene škode (IBNR)	Skupaj škodne rezervacije	Delež IBNR od celotnih škodnih rezervacij
Konsolidirane	109.367.342	55.373.515	164.740.856	33,6 %
Skupaj pred izločanjem	118.796.150	58.990.471	177.786.621	33,2 %
Skupaj direktne zavarovalnice	43.013.604	18.314.037	61.327.641	29,9 %
Skupaj pozavarovalnice	75.782.546	40.676.434	116.458.980	34,9 %

(v EUR, razen odstotki)	Rezervacije za prijavljene, še ne plačane škode (RBNS)	Rezervacije za nastale, še ne prijavljene škode (IBNR)	Skupaj škodne rezervacije	Delež IBNR od celotnih škodnih rezervacij
Konsolidirane	87.385.807	48.355.351	135.741.158	36,0 %
Skupaj pred izločanjem	95.555.084	51.640.564	147.195.648	35,0 %
Skupaj direktne zavarovalnice	37.146.122	18.830.489	55.976.611	34,0 %
Skupaj pozavarovalnice	58.408.962	32.810.075	91.219.037	36,0 %

Kosmate rezervacije za neiztekle nevarnosti v letu 2008

(v EUR, razen odstotki)	Direktno zavarovanje		Pozavarovanje	
	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti
Nezgodno zavarovanje	79,7 %	0	57,8 %	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	116,1 %	976.079	103,6 %	231.067
Letalsko zavarovanje	1006,6 %	0	46,4 %	0
Zavarovanje plovil	120,3 %	0	97,6 %	0
Zavarovanje prevoza blaga	107,9 %	0	87,7 %	0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	98,8 %	0	102,9 %	173.133
Drugo škodno zavarovanje	91,8 %	0	87,4 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	87,8 %	0	93,8 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	281,4 %	0	31,0 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	129,6 %	0	70,8 %	0
Splošno zavarovanje odgovornosti	109,9 %	51.529	110,0 %	67.086
Kreditno zavarovanje	119,7 %	542.268	69,6 %	0
Kavcijsko zavarovanje	80,4 %	0	252,6 %	101.592
Zavarovanje različnih finančnih izgub	66,0 %	0	98,7 %	0
Zavarovanje stroškov postopka	26,0 %	0	3,7 %	0
Zavarovanje pomoči	31,6 %	0	76,7 %	0
Življenjsko zavarovanje	91,5 %	0	26,1 %	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	8,5 %	0	5,3 %	0
Skupaj		1.569.876	92,5 %	572.879

Kosmate rezervacije za neiztekle nevarnosti v letu 2007

(v EUR, razen odstotki)	Direktno zavarovanje		Pozavarovanje	
	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti	Pričakovani kombinirani količnik	Rezervacije za neiztekle nevarnosti
Nezgodno zavarovanje	76,5 %	0	58,0 %	0
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	113,1 %	533.970	104,1 %	252.078
Letalsko zavarovanje	0,0 %	0	43,2 %	0
Zavarovanje plovil	0,0 %	0	109,3 %	11.077
Zavarovanje prevoza blaga	0,0 %	0	64,8 %	0
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	102,6 %	23.782	93,5 %	0
Drugo škodno zavarovanje	104,7 %	58.128	89,9 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	85,9 %	0	89,4 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	0,0 %	0	31,8 %	0
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	0,0 %	0	20,2 %	0
Splošno zavarovanje odgovornosti	132,6 %	149.319	133,0 %	183.104
Kreditno zavarovanje	105,0 %	102.045	92,8 %	0
Kavcijsko zavarovanje	68,5 %	0	145,9 %	16.192
Zavarovanje različnih finančnih izgub	273,6 %	11.264	151,9 %	29.210
Zavarovanje stroškov postopka	66,0 %	0	3,6 %	0
Zavarovanje pomoči	0,0 %	0	44,8 %	0
Življenjsko zavarovanje	0,0 %	0	15,3 %	0
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0,0 %	0	6,5 %	0
Skupaj		878.508		491.661

18) Druge rezervacije

Med drugimi rezervacijami družba izkazuje rezervacije iz naslova dolgoročnih ugodnosti svojih zaposlencev in druge dolgoročno odložene prihodke.

Gibanje drugih rezervacij v letu 2008

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Sprostitev	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008
Rezervacije za pokojnine	0	0	0	0	0	0
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	498.555	215.494	45.633	23.469	-3.564	641.383
Rezervacije za jubilejne nagrade	123.619	19.752	10.317	-1.798	276	135.128
Rezervacije za zaposlence skupaj	622.174	235.246	55.950	21.671	-3.288	776.511
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	6.534	0	5.429	0	0	1.105

Gibanje drugih rezervacij v letu 2007

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2007	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Sprostitev	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2007
Rezervacije za pokojnine	0	0	0	0	0	0
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	422.358	115.203	24.335	13.469	-1.202	498.555
Rezervacije za jubilejne nagrade	96.243	32.795	5.372	0	-47	123.619
Rezervacije za zaposlence skupaj	518.601	147.998	29.707	13.469	-1.249	622.174
Drugi dolgoročno odloženi prihodki	17.249	3.117	13.832	0	0	6.534

19) Finančne obveznosti

Med finančnimi obveznostmi družba izkazuje minimalen znesek kratkoročnih obveznosti do drugih družb v višini 600.160 EUR.

20) Druge obveznosti in obveznosti za davek

Med obveznosti štejemo obveznosti za premije iz pasivne retrocesije, obveznosti za škode iz aktivnih pozavarovalnih poslov, obveznosti za zadržane depozite, obveznosti do zaposlenih, obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne obveznosti. Obveznosti izhajajo iz obračunov IV. četrtletja, ki zapadejo v plačilo v letu 2009.

Druge obveznosti in obveznosti za davek v 2008

(v EUR)	Znesek zava- rovanih obve- znosti	Rok zapadlosti v plačilo			
		nad 5 let	nad 1 leto	do 1 leto	Skupaj
Obveznosti do zavarovalcev	0	0	0	4.071.835	4.071.835
Obveznosti do zavarovalnih posrednikov	0	0	0	498.530	498.530
Druge obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	0	0	0	1.540.910	1.540.910
Obveznosti za pozavarovalne in sozavarovalne premije	0	31.584	0	7.162.927	7.194.511
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	0	0	32.216.550	32.216.550
Ostale dolgoročne obveznosti	0	0	97.180	15.038	112.218
Ostale kratkoročne obveznosti	0	0	0	13.912.791	13.912.791
Obveznosti za davek	0	0	0	320.465	320.465
Kratkoročne rezervacije (PČR)	0	0	0	1.757.921	1.757.921
Skupaj	0	31.584	97.180	61.496.967	61.625.731

Druge obveznosti in obveznosti za davek v 2007

(v EUR)	Znesek zavarovanih obveznosti	Rok zapadlosti v plačilo			
		nad 5 let	nad 1 leto	do 1 leto	Skupaj
Obveznosti do zavarovalcev	0	0	0	820.363	820.363
Obveznosti do zavarovalnih posrednikov	0	0	0	573.187	573.187
Druge obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov	0	0	0	601.727	601.727
Obveznosti za pozavarovalne in sozavarovalne premije	0	0	0	10.093.240	10.093.240
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	0	0	15.070.190	15.070.190
Ostale kratkoročne obveznosti	0	0	0	10.602.241	10.602.241
Obveznosti za davek	0	0	5.344.477	5.040.150	10.384.627
Kratkoročne rezervacije (PČR)	0	0	0	2.283.804	2.283.804
Skupaj	0	0	5.344.477	45.084.902	50.429.379

Gibanje kratkoročnih rezervacij v letu 2008

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2008	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Sprostitev	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2008
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	631.144	1.023.654	954.349	35.427	859	665.881
Druge pasivne časovne razmejitev	1.646.259	6.222.783	6.730.929	0	-46.072	1.092.041
Skupaj	2.277.403	7.246.437	7.685.278	35.427	-45.213	1.757.922

Gibanje kratkoročnih rezervacij v letu 2007

(v EUR)	Stanje 1. 1. 2007	Povečanje – oblikovanje	Poraba – črpanje	Sprostitev	Tečajne razlike	Stanje 31. 12. 2007
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	1.064.080	1.036.001	910.698	20.116	-25.316	1.143.951
Druge pasivne časovne razmejitev	782.562	5.074.443	4.717.152	0	0	1.139.853
Skupaj	1.846.642	6.110.444	5.627.850	20.116	-25.316	2.283.804

47 RAZKRITJA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM - IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

21) Čisti prihodki od (po)zavarovalnih premij

Čisti prihodki od pozavarovalnih premij v letu 2008

(v EUR)	Obračunane kosmate premije	Deleži pozavarovateljev (-)	Lastni delež	
			2008	2007
Nezgodno zavarovanje	16.861.889	-42.303	16.819.586	15.476.347
Zdravstveno zavarovanje	887.714	0	887.714	162.260
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	44.450.074	-4.114.176	40.335.898	35.367.949
Zavarovanje tirnih vozil	0	0	0	1.379
Letalsko zavarovanje	103.485	991	104.476	2.277
Zavarovanje plovil	1.354.519	-61.786	1.292.733	835.786
Zavarovanje prevoza blaga	4.437.063	-208.045	4.229.018	1.902.850
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	36.921.797	-8.914.440	28.007.357	18.059.377
Drugo škodno zavarovanje	37.926.479	-7.023.165	30.903.314	26.535.027
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	64.565.520	-1.847.700	62.717.820	48.660.678
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	259.701	-79.972	179.729	183.870
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	214.354	-3.403	210.951	128.394
Splošno zavarovanje odgovornosti	5.338.869	-617.005	4.721.864	3.861.550
Kreditno zavarovanje	2.782.691	0	2.782.691	2.682.562
Kavcijsko zavarovanje	224.396	-10.229	214.167	164.763
Zavarovanje različnih finančnih izgub	896.162	-377.399	518.763	478.477
Zavarovanje stroškov postopka	126.074	-9.538	116.536	72.416
Zavarovanje pomoči	856.051	-40.807	815.244	485.293
Premija sprejetega sozavarovanja	0	0	0	277.853
Skupaj premoženjska zavarovanja	218.206.838	-23.348.977	194.857.861	155.339.108
Življenjsko zavarovanje	2.646.905	-270.919	2.375.986	2.468.918
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	8.753.184	0	8.753.184	7.264.519
Skupaj življenjska zavarovanja	11.400.089	-270.919	11.129.170	9.733.436
Skupaj	229.606.927	-23.619.896	205.987.031	165.072.544

Zgornja preglednica razkrivata kosmate pozavarovalne premije in retrocedirane pozavarovalne premije po zavarovalnih vrstah. Na višino čistih prihodkov od (po)zavarovalnih premij vpliva še sprememba prenosnih premij, in sicer jih v letu 2008 zmanjšuje v višini 11.873.257 EUR. Obseg poslovanja družbe se povečuje; glede na leto 2007 je bilo realiziranih za 23 % več čistih prihodkov od pozavarovalnih premij. Primerjalno pa je glede na leto 2007 ostala retrocedirana pozavarovalna premija na istem nivoju.

22) Prihodki od naložb v pridružene družbe

Prihodki od naložb v pridružene družbe v letih 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007
Dobiček pridruženih družb	1.350.266	1.655.883
Obresti obveznic	41.736	0
Skupaj	1.392.002	1.655.883

Prihodki od naložb v povezane družbe so v letu 2008 znašali 1,4 mio EUR, kar je za 0,25 mio EUR manj kot v letu 2007. Zmanjšanje prihodkov je posledica manjših prihodkov od dividend povezanih družb v letu 2008.

23) Prihodki od naložb

Prihodki od naložb – premoženje

(v EUR)	Kritno premoženje 31. 12. 2008	Kritno premoženje 31. 12. 2007	Indeks
Prihodki iz deležev	150.371	184.765	81,4
Prihodki od zemljišč in zgradb	33.639	73.807	45,6
Prihodki od obresti	7.285.855	5.800.413	125,6
Prevrednotovalni finančni prihodki	1.842.363	316.264	582,5
Drugi finančni prihodki	510.982	244.529	209,0
Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb	0	0	–
Dobički pri odtujitvah naložb	1.621.181	2.948.518	55,0
Skupaj prihodki od naložb kritnega premoženja	11.444.391	9.568.296	119,6

(v EUR)	Lastni viri 31. 12. 2008	Lastni viri 31. 12. 2007	Indeks
Prihodki iz deležev	323.185	196.818	164,2
Prihodki od zemljišč in zgradb	101.586	103.123	98,5
Prihodki od obresti	4.535.794	3.127.363	145,0
Prevrednotovalni finančni prihodki	1.273.317	28.189	4.517,1
Drugi finančni prihodki	0	0	–
Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb	0	0	–
Dobički pri odtujitvah naložb	9.344.648	17.377.144	53,8
Skupaj prihodki od naložb lastnih virov	15.578.530	20.832.637	74,8

Skupaj prihodki od naložb (premoženje)	27.022.921	30.400.933	88,9
---	-------------------	-------------------	-------------

Prihodki od naložb – življenje

(v EUR)	Kritni sklad 31. 12. 2008	Kritni sklad 31. 12. 2007	Indeks
Prihodki iz deležev	0	0	–
Prihodki od zemljišč in zgradb	0	0	–
Prihodki od obresti	543.632	506.290	107,4
Prevrednotovalni finančni prihodki	0	0	–
Drugi finančni prihodki	8.069	5.737	140,6
Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb	0	0	–
Dobički pri odtujitvah naložb	0	90.874	–
Čisti neizterženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	210.919	857.707	24,6
Skupaj prihodki od naložb kritnega premoženja	762.620	1.460.608	52,2

(v EUR)	Lastni vir 31. 12. 2008	Lastni vir 31. 12. 2007	Indeks
Prihodki iz deležev	0	0	–
Prihodki od zemljišč in zgradb	0	0	–
Prihodki od obresti	17.342	34.678	50,0
Prevrednotovalni finančni prihodki	162.408	0	–
Drugi finančni prihodki	0	0	–
Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb	0	0	–
Dobički pri odtujitvah naložb	0	0	–
Skupaj prihodki od naložb lastnih virov	179.750	34.678	518,3

Skupaj prihodki od naložb (življenje)	942.370	1.495.286	63,0
--	----------------	------------------	-------------

Skupaj prihodki od naložb (premoženje + življenje)	27.965.291	31.896.219	87,7
---	-------------------	-------------------	-------------

Prihodki naložb v letu 2008 po skupinah MSRP

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in zemljišča	Podrejene obveznosti	Skupaj
		Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti					
		Za trgovanje	Razporejeni v to skupino						
Obrestni prihodki	192.576	0	70.005	365.369	7.292.228	4.462.445	0	0	12.382.624
Prihodki od dividend	0	290.642	245	0	182.670	0	0	0	473.556
Dobički pri odtujitvah naložb	0	205.189	0	0	10.760.640	0	0	0	10.965.829
Prihodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	0	0	135.225	0	135.225
Prevrednotovalni finančni prihodki	0	124.298	226.281	1.276.655	498.300	1.882.524	0	0	4.008.058
Skupaj	192.576	620.129	296.531	1.642.024	18.733.838	6.344.969	135.225	0	27.965.292

Prihodki naložb v letu 2007 po skupinah MSRP

(v EUR)	V posesti do zapadlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpoložljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in zemljišča	Podrejene obveznosti	Skupaj
		Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti					
		Za trgovanje	Razporejeni v to skupino						
Obrestni prihodki	0	0	70.186	171.445	6.169.287	2.804.355	253.471	0	9.468.744
Prihodki od dividend	0	34.937	0	0	346.646	0	0	0	381.583
Dobički pri odtujitvah naložb	0	593.392	0	1.387.000	16.173.576	0	2.262.568	0	20.416.536
Prihodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	0	0	176.930	0	176.930
Prevrednotovalni finančni prihodki	0	13.106	856.963	12.175	21.105	549.077	0	0	1.452.426
Skupaj	0	641.435	927.149	1.570.620	22.710.614	3.353.432	2.692.969	0	31.896.219

Skupina vodi ločeno prihodke od naložb lastnih virov, naložb kritnega premoženja in naložb kritnega sklada.

Prihodki od ostalih naložb so v letu 2008 znašali 28,0 mio EUR, kar je za 3,9 mio EUR manj kot v letu 2007. Zmanjšanje prihodkov je predvsem posledica manjših prihodkov od dobičkov pri odtujitvi naložb. Leto 2008 je bilo na kapitalskih trgih obarvano rdeče, tako da družba ni mogla realizirati dobičkov pri prodaji naložbenega portfelja.

24) Drugi zavarovalni prihodki

V tej postavki družba izkazuje prihodke od pozavarovalnih provizij.

Prihodki od pozavarovalnih provizij

(v EUR)	2008	2007	Indeks
Nezgodno zavarovanje	930	0	–
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	240.507	48.048	500,6
Letalsko zavarovanje	2.583	31.874	8,1
Zavarovanje plovil	6.483	8.589	75,5
Zavarovanje prevoza blaga	13.255	28.108	47,2
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	1.370.312	1.461.565	93,8
Drugo škodno zavarovanje	1.055.018	1.326.992	79,5
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	133.774	96.315	138,9
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov	17.594	41.433	42,5
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	482	1.836	26,3
Splošno zavarovanje odgovornosti	68.683	72.428	94,8
Zavarovanje različnih finančnih izgub	39.617	79.045	50,1
Zavarovanje pomoči	0	203	–
Skupaj premoženjska zavarovanja	2.949.238	3.196.436	92,3
Življenjsko zavarovanje	77.533	72.085	107,6
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	0	2.583	–
Skupaj življenjska zavarovanja	77.533	74.668	103,8
Skupaj	3.026.771	3.271.104	92,5

25) Drugi prihodki

V letu 2008 drugi prihodki znašajo 1,3 mio EUR in so za 45,5 % nižji kot v letu 2007, ko so navedeni prihodki znašali 2,5 mio EUR.

26) Čisti odhodki za škode

Čisti odhodki za škode v letu 2008

(v EUR)	Kosmati zneski za odškodnine	Kosmati zneski za regrese	Deleži škod pozavarovateljev (-)	Deleži sozavarovateljev (-)	Čisti zneski za škode
Nezgodno zavarovanje	7.490.377	0	-28.191	0	7.462.186
Zdravstveno zavarovanje	66.907	0	0	0	66.907
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	36.080.678	-1.077.190	-6.506.890	0	28.496.598
Letalsko zavarovanje	21.968	0	-23.932	0	-1.964
Zavarovanje plovil	879.322	0	-17.641	0	861.681
Zavarovanje prevoza blaga	2.090.703	-10.136	0	0	2.080.567
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	31.206.763	-21.587	-17.282.072	14.046	13.917.150
Drugo škodno zavarovanje	38.287.371	-4.644	-19.755.658	88.583	18.615.652
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	35.055.561	-1.452.342	-1.489.548	0	32.113.671
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakovplovov	117.477	0	-16.019	0	101.458
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	25.315	0	0	0	25.315
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.343.595	-4.613	-132.312	-54.673	3.151.997
Kreditno zavarovanje	2.306.158	-1.815.817	0	0	490.341
Kavcijsko zavarovanje	655.123	-93.624	0	0	561.499
Zavarovanje različnih finančnih izgub	337.647	0	-105.072	0	232.575
Zavarovanje stroškov postopka	0	0	0	27	27
Zavarovanje pomoči	56.189	0	0	0	56.189
Skupaj premoženjska zavarovanja	158.021.154	-4.479.954	-45.357.335	47.983	108.231.848
Življenjsko zavarovanje	1.067.501	0	-31.782	0	1.035.719
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	522.782	0	0	0	522.782
Skupaj življenjska zavarovanja	1.590.283	0	-31.782	0	1.558.501
Skupaj	159.611.437	-4.479.954	-45.389.117	47.983	109.790.349

Zgornja preglednica razkriva obračunane kosmate zneske škod, ki vključujejo kosmate zneske odškodnin in kosmate zneske uveljavljenih regresov in delež škod (vključujoč del, ki odpade na regrese), ki jih je družba dobila povrnjene na podlagi retrocesije. Na čiste odhodke za škode pa vpliva še sprememba škodnih rezervacij, in sicer povečuje čiste odhodke za škode v višini 12.058.082 EUR. V nadaljevanju so prikazani tudi primerjalni podatki za leto 2007.

Čisti odhodki za škode v letu 2007

(v EUR)	Kosmati zneski za odškodnine	Kosmati zneski za regrese	Deleži škod pozavarovateljev (-)	Deleži sozavarovateljev (-)	Čisti zneski za škode
Nezgodno zavarovanje	7.233.284	0	-34.364	0	7.198.920
Zdravstveno zavarovanje	17.593	0	0	0	17.593
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	24.216.133	-1.177.791	-587.785	11.200	22.461.757
Letalsko zavarovanje	133.457	0	-103.772	0	29.685
Zavarovanje plovil	643.604	0	-115.507	0	528.097
Zavarovanje prevoza blaga	603.108	0	-3	0	603.105
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	18.203.702	-455.359	-7.668.101	0	10.080.242
Drugo škodno zavarovanje	16.173.410	0	-2.477.722	0	13.695.688
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil	27.846.502	-1.322.834	-446.485	0	26.077.183
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakovplovov	65.556	0	-17.133	0	48.423
Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	7.472	0	-3	0	7.469
Splošno zavarovanje odgovornosti	3.033.603	0	-121.369	0	2.912.234
Kreditno zavarovanje	2.437.557	-1.311.702	4.804	0	1.130.659
Kavcijsko zavarovanje	132.739	0	0	0	132.739
Zavarovanje različnih finančnih izgub	892.100	0	-577.533	0	314.567
Zavarovanje stroškov postopka	81	0	0	0	81
Zavarovanje pomoči	35.078	0	0	0	35.078
Skupaj premoženjska zavarovanja	101.674.979	-4.267.687	-12.144.973	11.200	85.273.519
Življenjsko zavarovanje	1.719.544	0	-105.531	0	1.614.013
Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov	295.520	0	0	0	295.520
Skupaj življenjska zavarovanja	2.015.064	0	-105.531	0	1.909.533
Skupaj	103.690.043	-4.267.687	-12.250.504	11.200	87.183.052

27) Sprememba drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij

Druge zavarovalno-tehnične rezervacije so se v letu 2008 razgradile v višini 1.163.331 EUR, v letu 2007 pa razgradile v višini 4.363.895 EUR. Oboje se nanaša na spremembo rezervacij za bonuse, popuste in storno ter rezervacij za neiztekle rizike.

28) Obratovalni stroški

Skupina spremlja obratovalne stroške po naravnih vrstah. V primerjavi z letom 2007 so se obratovalni stroški povečali za 27,4 %.

Obratovalni stroški

(v EUR)	2008	2007	Indeks
1. Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije)	40.908.643	32.115.659	127,4
2. Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj	-2.770.561	-1.840.342	150,5
3. Amortizacija sredstev, potrebnih za obratovanje	1.536.966	1.187.645	129,4
4. Stroški dela	20.400.584	15.461.917	131,9
– plače zaposlenih	15.225.328	11.304.417	134,7
– stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	2.841.227	2.343.789	121,2
– drugi stroški dela	2.334.029	1.813.711	128,7
5. Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dej.skupaj z dajatvami	446.310	438.350	101,8
6. Drugi obratovalni stroški	13.346.331	9.284.993	143,7
– stroški reprezentance, reklame, sejmov	3.392.075	1.839.567	184,4
– stroški materiala in energije	1.405.556	832.463	168,8
– stroški storitev vzdrževanja	894.336	289.574	308,8
– povračila stroškov v zvezi z delom	874.620	848.602	103,1
– stroški intelektualnih in osebnih storitev	1.861.333	905.718	205,5
– dajatve, ki niso odvisne od posl. izida razen zav.	597.324	557.045	107,2
– stroški storitev prometa in zvez	475.605	489.520	97,2
– stroški zavarovalnih premij	174.706	157.087	111,2
– stroški plačilnega prometa in bančnih storitev	530.597	625.300	84,9
– najemnine in zakupnine	869.714	416.454	208,8
– stroški storitev strokovnega izobraževanja	334.511	1.337.469	25,0
– ostali stroški storitev	1.935.954	986.194	196,3
Skupaj	73.868.273	56.648.222	130,4

Kot je bilo že omenjeno v razdelku pomembnejših računovodskih usmeritev pod točko 22.7., je družba v letu 2008 spremenila način izkazovanja provizij iz pozavarovalnih pogodb. Dane provizije sedaj prikazuje kot strošek pridobivanja zavarovanja, prejete provizije pa med drugimi zavarovalnimi prihodki. Delež drugih obratovalnih stroškov *brez stroškov pridobivanja (provizije) in spremembe v razmejenih stroških pridobivanja (provizije)* v kosmati premiji v letu 2008 znaša 15,56 %, medtem ko je navedeni delež v letu 2007 znašal 13,98 %. Največji vpliv izhaja iz povečanja stroškov dela, ki je povezan tudi s širitvijo družbe na nove trge.

Odhodki, povezani s storitvami revidiranja, ki so bremenili poslovni izid leta 2008 znašajo 201.367 EUR, za leto 2007 pa 128.371 EUR.

Prejemki članov uprave, nadzornega sveta in po individualnih pogodbah

(v EUR)	2008	2007
Uprava	887.827	810.417
Nadzorni svet	61.586	58.527
Revizijska komisija	4.826	0
Nadzorni sveti odvisnih družb	14.815	17.569
Izplačila po individualnih pogodbah	3.091.299	2.384.396
Skupaj	4.060.353	3.270.909

Prejemki članov uprave matične družbe v letu 2008

(v EUR)	Bruto plača – fiksni del	Bruto plača – variabilni del	Bonitete in drugi prejemki	Skupaj
Dušan Čeč	212.636	100.646	338.720	652.002
mag. Zvonko Ivanušič	171.543	55.707	8.575	235.825
Skupaj	384.179	156.353	347.295	887.827

Prejemki nadzornega sveta in revizijske komisije matične družbe v letu 2008

(v EUR)	Sejnine	Povračila stroškov	Skupaj
Člani nadzornega sveta			
mag. Marko Pogačnik	12.698	14	12.713
dr. Timotej Jagrič	9.768	1.462	11.230
dr. Edo Pirkmajer	8.316	38	8.354
Anton Sagadin	9.768	1.306	11.074
Nada Zidar	8.448	0	8.448
mag. Aleš Mirnik	9.768	0	9.768
Člani nadzornega sveta skupaj	58.766	2.820	61.586
Člani revizijske komisije			
dr. Edo Pirkmajer	1.716	0	1.716
dr. Timotej Jagrič	1.320	235	1.555
mag. Blanka Vezjak	1.320	235	1.555
Člani revizijske komisije skupaj	4.356	470	4.826

Povprečno število zaposlenih po izobrazbeni strukturi

	2008 ²⁷	2007
I–IV. stopnja	21	407
V. stopnja	672	207
VI. stopnja	122	86
VII. stopnja	317	248
Magistri	21	16
Skupaj	1.153	964

29) Odhodki od naložb
Odhodki od naložb v letu 2008 – premoženje

(v EUR)	Kritno premoženje 31. 12. 2008	Kritno premoženje 31. 12. 2007	Indeks
Amortizacija naložb sred., ki niso potrebna za obratovanje	709	709	100,0
Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki	434.230	1.342.222	32,4
Prevrednotovalni finančni odhodki	6.672.979	100.416	6645,3
Izgube pri odtujitvah naložb	1.155.604	521.854	221,4
Skupaj odhodki od naložb kritnega premoženja	8.263.522	1.965.201	420,5

(v EUR)	Lastni viri 31. 12. 2008	Lastni viri 31. 12. 2007	Indeks
Amortizacija naložb sred., ki niso potrebna za obratovanje	19.973	44.172	45,2
Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki	3.043.204	2.592.548	117,4
Prevrednotovalni finančni odhodki	14.560.541	57.144	25480,4
Izgube pri odtujitvah naložb	1.454.303	1.368.440	106,3
Skupaj odhodki od naložb lastnih virov	19.078.021	4.062.304	469,6

Skupaj odhodki od naložb (premoženje)	27.341.543	6.027.505	453,6
--	-------------------	------------------	--------------

27 Število zaposlenih na dan 31. 12. 2008

Odhodki od naložb v letu 2008 – življenje

(v EUR)	Kritni sklad 31. 12. 2008	Kritni sklad 31. 12. 2007	Indeks
Amortizacija naložb sred., ki niso potrebna za obratovanje	0	0	–
Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi fin.odh.	28	423	6,6
Prevrednotovalni finančni odhodki	0	0	–
Izgube pri odtujitvah naložb	0	0	–
Čiste neiztržene izgube naložb življenskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	5.893.260	377.162	1562,5
Skupaj odhodki od naložb kritnega premoženja	5.893.288	377.585	1560,8

(v EUR)	Lastni vir 31. 12. 2008	Lastni vir 31. 12. 2007	Indeks
Amortizacija naložb sred., ki niso potrebna za obratovanje	0	0	–
Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi fin.odh.	4.813	0	–
Prevrednotovalni finančni odhodki	0	0	–
Izgube pri odtujitvah naložb	0	0	–
Skupaj odhodki od naložb lastnih virov	4.813	0	–

Skupaj odhodki od naložb (življenje)	5.898.101	377.585	1562,1
---	------------------	----------------	---------------

Skupaj odhodki od naložb (premoženje+življenje)	33.239.644	6.405.090	519,0
--	-------------------	------------------	--------------

Odhodki naložb v letu 2008 po skupinah MSRP

(v EUR)	V pose- sti do zapa- dlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpolo- žljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in ze- mljišča	Podrejene obvezno- sti	Skupaj
		Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti					
		Za trgova- nje	Razpore- jeni v to skupino						
Izgube pri odtujitvah naložb	0	1.418.800	0	0	1.191.107	0	0	0	2.609.907
Odhodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	4.934	0	15.748	0	20.682
Prevrednotovalni finančni odhodki	0	84.765	5.912.486	3.602.507	330.235	1.366.780	0	0	11.296.772
Drugi finančni odhodki	0	5.724	2.398	136	353.792	302.039	0	2.818.186	3.482.275
Odhodki trajnih slabitev	0	0	0	0	15.830.007	0	0	0	15.830.007
Skupaj	0	1.509.289	5.914.884	3.602.643	17.710.075	1.668.819	15.748	2.818.186	33.239.644

Odhodki naložb v letu 2007 po skupinah MSRP

(v EUR)	V pose- sti do zapa- dlosti v plačilo	Po pošteni vrednosti preko IPI			Razpolo- žljivo za prodajo	Posojila in terjatve	Zgradbe in ze- mljišča	Podrejene obvezno- sti	Skupaj
		Neizvedeni instrumenti		Izvedeni instrumenti					
		Za trgova- nje	Razpore- jeni v to skupino						
Izgube pri odtujitvah naložb	0	564.733	0	472.000	850.390	0	3.172	0	1.890.294
Odhodki zgradb in zemljišč	0	0	0	0	0	0	44.881	0	44.881
Prevrednotovalni finančni odhodki	0	0	415.402	4.730	114.590	0	0	0	534.722
Drugi finančni odhodki	0	189.978	0	0	487.099	747.927	0	2.510.188	3.935.192
Odhodki trajnih slabitev	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	0	754.711	415.402	476.730	1.452.079	747.927	48.053	2.510.188	6.405.090

Odhodki od naložb v letu 2008 znašajo 33,2 mio EUR, kar je za 26,8 mio EUR več kot v letu 2007. Povečanje odhodkov od naložb je posledica trajnih slabitev naložb v višini 14,5 mio EUR, ki jih je družba opravila v skladu s pravili za trajne slabitve po standardu IFS39. Poleg tega so se zaradi negativnih trendov na kapitalskih trgih povečali prevrednotovalni finančni odhodki za 6,5 mio EUR ter čiste neiztržene izgube naložb življenskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje za 5,5 mio EUR.

Trajne slabitve finančnih naložb

(v EUR)	31.12.2008	31.12.2007
Obveznice	2.477.556	0
Delnice	6.050.122	0
Vzajemni skladi	7.302.330	0
Skupaj	15.830.008	0

Med trajnimi slabitvami dolgoročnih finančnih naložb je tudi slabitev delnic Nove Kreditne banke Maribor d. d v višini 2.675.897 EUR in točke vzajemnega sklada Publikum Balkan v višini 2.241.245 EUR ter slabitev naložbe v Montenegro Osiguranje v višini 1.329.361 EUR.

30) Drugi zavarovalni odhodki

Med drugimi zavarovalnimi odhodki vodimo odhodke iz naslova pristojbin Agenciji za zavarovalni nadzor in zavarovalnemu združenju in druge zavarovalne odhodke iz naslova premoženjskih in življenjskih zavarovanj.

31) Drugi odhodki

V tej postavki vodimo druge odhodke, ki jih ne moremo razporediti med zavarovalne odhodke.

32) Davek od dohodka pravnih oseb

Davek od dohodka je glede na bruto izgubo leta 2008 neprimerljiv s predhodnim letom – na njegovo višino vpliva razmejitev druge tretjine davka (2,6 mio EUR), ki jo je družba zavezana plačati iz naslova povečanja prenesenega izida zaradi vpliva prehoda na MSRP. Kljub bruto izgubi je družba zavezana obračunati davek od davčno nepriznanih odhodkov iz naslova slabitev naložb v 4. skupini naložb, t.j. razpoložljivih za prodajo.

(v EUR)	2008	2007
Prihodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	228.974.184	176.158.791
Popravek prihodkov – izvzeti prihodki zaradi predhodno nepriznanih odhodkov	-191.401	-1.402.267
Prihodki – davčno priznani prihodki	228.782.783	174.756.524
Odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	237.767.938	148.966.711
Popravek odhodkov	-12.965.484	-415.335
Povečanje odhodkov iz naslova plačanih nepriznanih odhodkov v preteklih letih	0	0
Odhodki – davčno priznani odhodki	224.802.454	148.551.376
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	3.980.329	26.205.148
Povečanje osnove iz prehoda na MSRP	12.192.852	12.072.513
Povečanje davčne osnove	487.446	67.572
Davčne olajšave	-275.276	-54.561
Osnova za davek	16.385.351	38.290.672
Davek	5.051.983	8.961.318
Odloženi davek	-5.373.093	-2.614.492
Davek od dohodka pravnih oseb	-321.110	6.346.826

Efektivna davčna stopnja (izračunana kot razmerje med davkom in osnovo za davkom) za leto 2007 znaša za leto 2007 23 %. Efektivne davčne stopnje za leto 2008 glede na izgubo ni smiselno izračunavati.

48 RAZKRITJA O POSLOVANJU Z ODVISNIMI DRUŽBAMI

Naložbe in terjatve do družb v skupini 2008

(v EUR)		Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Dolžniški vrednostni papirji in posojila dana družbam v skupini	bruto	1.666.365	1.500.000	500.000	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	1.666.365	1.500.000	500.000	0	0
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	bruto	4.182.856	0	300.643	1.600.630	237.548
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	4.182.856	0	300.643	1.600.630	237.548
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	bruto	0	2.143	0	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	2.143	0	0	0
Dolgoročne terjatve	bruto	0	92.412	83	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	92.412	83	0	0
Skupaj		5.849.221	1.594.555	800.726	1.600.630	237.548

Naložbe in terjatve do družb v skupini 2007

(v EUR)		Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Dolžniški vrednostni papirji in posojila dana družbam v skupini	bruto	1.670.523	1.500.000	500.000	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	1.670.523	1.500.000	500.000	0	0
Terjatve za premijo iz sprejetega pozavarovanja	bruto	3.787.797	0	173.348	2.135.370	25.243
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	3.787.797	0	173.348	2.135.370	25.243
Druge kratkoročne terjatve iz zavarovalnih poslov	bruto	0	2.492	4.444	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	2.492	4.444	0	0
Dolgoročne terjatve	bruto	0	35.308	0	0	0
	popravek vrednosti	0	0	0	0	0
	neto	0	35.308	0	0	0
Skupaj		5.458.320	1.537.800	677.792	2.135.370	25.243

Obveznosti do družb v skupini

Obveznosti do družb v skupini v letu 2008

(v EUR)	Pozavarovalnica Sava	Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	3.203.265	0	31.299	457.071	69.441
Druge kratkoročne obveznosti	0	1.090.077	0	38.355	298.979	25.758
Skupaj (brez rezervacij)	0	4.293.342	0	69.654	756.050	95.199

Obveznosti do družb v skupini v letu 2007

(v EUR)	Pozavarovalnica Sava	Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Obveznosti za deleže v zneskih škod iz pozavarovanja	0	2.209.725	0	5.782	582.642	0
Druge kratkoročne obveznosti	0	1.340.989	0	19.205	710.697	5.213
Skupaj (brez rezervacij)	0	3.550.714	0	24.987	1.293.339	5.213

Prihodki in odhodki iz naslova poslovanja z družbami v skupini

Prihodki in odhodki iz naslova poslovanja z družbami v skupini v letu 2008

(v EUR)	Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Obračunane kosmate zavarovalne premije	19.482.129	0	377.971	1.959.018	604.004
Obračunani kosmati zneski škod	11.341.558	0	88.729	965.774	116.773
Prihodki od zemljišč in zgradb	38.300	0	0	0	0
Prihodki od obresti	22.575	0	0	0	0
Ostali obratovalni stroški	162.171	86.646	27.236	0	0
Prihodki od pozavarovalnih provizij	4.914.936	0	65.920	381.397	45.340

Prihodki in odhodki iz naslova poslovanja z družbami v skupini v letu 2007

(v EUR)	Zavarovalnica Tilia	Sava Osiguranje	Dukagjini	Sava Tabak	Montenegro osiguranje
Obračunane kosmate zavarovalne premije	16.888.072	0	479.462	2.878.150	0
Obračunani kosmati zneski škod	11.519.207	0	7.229	664.957	0
Ostali obratovalni stroški	3.963	0	0	0	0
Prihodki od pozavarovalnih provizij	4.168.322	0	0	775.856	0

Prihodki in čisti dobički/izgube družb v skupini leta 2007 in 2008

(v EUR)	2008	2007
Zavarovalnica Tilia		
Prihodki	54.847.182	43.826.104
Čisti dobiček/izguba	57.279	555.423
Sava Osiguranje		
Prihodki	12.967.526	10.626.874
Čisti dobiček/izguba	360.030	78.295
Dukagjini		
Prihodki	8.395.663	7.567.622
Čisti dobiček/izguba	867.213	418.282
Sava Tabak		
Prihodki	12.132.927	9.760.159
Čisti dobiček/izguba	173.982	660.298
Bro-Dil		
Prihodki	284.455	882.100
Čisti dobiček/izguba	123.796	302.070
Montenegro osiguranje		
Prihodki	10.306.727	0
Čisti dobiček/izguba	-2.366.141	0
Sava Invest		
Prihodki	4.933	0
Čisti dobiček/izguba	-97.371	0
Dukagjini Life		
Prihodki	24.682	0
Čisti dobiček/izguba	-45.580	0
Sava životno osiguranje		
Prihodki	162.408	0
Čisti dobiček/izguba	132.733	0

Dokument so pripravili:

Martin Albreht, vodja računovodstva

Helena Dretnik, planer analitik

Špela Ferkolj, planer analitik

mag. Zvonko Ivanušič, predsednik uprave

mag. Janez Komelj, direktor aktuariata

Tom Lipovž, direktor službe poslovnih procesov in IT

Nika Matjan, sekretarka uprave

mag. Tomaž Oplotnik, izvršni direktor sektorja za finance in računovodstvo

mag. Polona Pirš Zupančič, direktorica službe za strateški razvoj in kontroling

Sergej Simoniti, direktor pravne službe

Tina Šiftar, finančnik za upravljanje z naložbami

Katja Vavpetič, pooblaščenki aktuar

Nada Zidar, računovodja

